

Euroopa Liidu Teataja

L 347

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

60. aastakäik

28. detsember 2017

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/2401, 12. detsember 2017, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/2402, 12. detsember 2017, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012 35
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/2403, 12. detsember 2017, milles käsitletakse välispüügilaevastike jätkusuutlikku majandamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1006/2008 81

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2017/2401,**12. detsember 2017,****millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ⁽¹⁾,võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Väärtpaberistamine on hästi toimivate finantsturgude oluline komponent, kuna see aitab mitmekesistada krediidasutuste ja investeerimisühingute rahastamise ja riskide hajutamise allikaid ning vabastada regulatiivset kapitali, mida saab uuesti kasutada täiendava laenuandmise, eelkõige reaalmajanduse rahastamise toetuseks. Lisaks luuakse väärtpaberistamisega krediidasutustele ja investeerimisühingutele ning teistele turuosalistele lisainvesteeringuvõimalusi, mis võimaldab portfelli hajutada ning lihtsustada rahastamise jõudmist ettevõtjate ja eraisikuteni nii liikmesriikides kui ka piiriüleselt kogu liidus. Sellise kasu mõõtmisel tuleks siiski arvesse võtta sellega kaasneva võivaid kulusid ja riske, sealhulgas nende mõju finantsstabiilsusele. Nagu oli näha 2007. aasta suvel alanud finantskriisi esimeses faasis, kujunes väärtpaberistamise turgude ebasobiv tegevus märkimisväärseks ohuks finantssüsteemi usaldusväärsusele, seda eelkõige ülemäärase finantsvõimenduse, läbipaistmatute ja keeruliste struktuuride tõttu, mis muutsid hinnakujunduse problemaatiliseks, ning mehaanilise tuginemise tõttu välisreitingutele, ning kuna investorite ja väärtpaberistamise tehingu algatajate huvid ei kattunud („agendirisk“).
- (2) Viimastel aastatel on väärtpaberistamise instrumentide emiteerimise maht jäänud liidus kriisieelsele kõrgajale alla mitmel põhjusel, sealhulgas selliste tehingutega kaasneva üldise maine pärast. Selleks et hoida ära finantskriisi vallandanud olukorra kordumist, peaks väärtpaberistamise turgude taaselavdamine põhinema kindlatel ja usaldusväärsel turutavadel. Selleks sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/2402 ⁽⁴⁾ üldise väärtpaberistamise raamistiku olulised elemendid koos kriteeriumidega, mille abil teha kindlaks lihtsad, läbipaistvad ja standarditud väärtpaberistamised (edaspidi „standardväärtpaberistamised“), ning järelevalvesüsteem, mille abil kontrollida nende kriteeriumide nõuetekohast kohaldamist väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponсорite, emitentide ja institutsionaalsete investorite poolt. Peale selle kehtestatakse nimetatud määrusega kõigile finantsteenuste sektoritele rida ühiseid nõudeid riski säilitamise, hoolsuskohustuse ja avalikustamise kohta.

⁽¹⁾ ELT C 219, 17.6.2016, lk 2.⁽²⁾ ELT C 82, 3.3.2016, lk 1.⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 26. oktoobri 2017. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 20. novembri 2017. aasta otsus.⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse ühised väärtpaberistamise normid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise Euroopa raamistik ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ, 2011/61/EÜ ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 347, 28.12.2017, lk 35).

- (3) Kooskõlas määruse (EL) 2017/2402 eesmärkidega tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 575/2013 ⁽¹⁾ väärtpaberistamise tehingu algatajast, sponsorist või investorist krediidiasutustele ja investeerimisühingutele kehtestatud regulatiivse kapitali nõudeid muuta, et võtta asjakohaselt arvesse standardväärtpaberistamiste konkreetseid tunnuseid, juhul kui sellised väärtpaberistamised vastavad ka käesolevas määruses sätestatud lisanõuetele, ning kõrvaldada finantskriisi käigus ilmnenu puudujäägid, eelkõige mehaaniline tuginemine välisreitingutele, ülemäära madalad riskikaalud kõrge reitinguga väärtpaberistamise seeriade puhul, ja vastupidi, liiga kõrged riskikaalud madala reitinguga seeriade puhul ning ebapiisav riskitundlikkus. Baseli pangajärelevalve komitee avaldas 11. detsembril 2014 dokumendi „Väärtpaberistamise raamistiku muutmine“ („Revisions to the securitisation framework“) („läbivaadatud Baseli raamistik“), kus tehakse mitmesuguseid muudatusi väärtpaberistamiste puhul regulatiivsele kapitalile esitatavates nõuetes, et kõrvaldada nimetatud puudujäägid. 11. juulil 2016 avaldas Baseli pangajärelevalve komitee väärtpaberistamise positsioonide regulatiivse kapitali käsitlemise kohta ajakohastatud standardi, mis hõlmab „lihtsate, läbipaistvate ja võrreldavate“ väärtpaberistamiste puhul regulatiivse kapitali käsitlust. Selle standardiga muudetakse läbivaadatud Baseli raamistikku. Määruse (EL) nr 575/2013 muutmisel tuleks läbivaadatud Baseli raamistikku arvesse võtta koos selle viimaste muudatustega.
- (4) Määruse (EL) nr 575/2013 kohased väärtpaberistamise positsioonide kapitalinõuded tuleks kõigi krediidiasutuste ja investeerimisühingute puhul arvutada sama meetodi järgi. Kõigepealt, ja selleks et lõpetada igasugune mehaaniline tuginemine välisreitingutele, peaks krediidiasutus või investeerimisühing arvutama regulatiivse kapitali nõuded ise juhul, kui krediidiasutusel või investeerimisühingul on lubatud kasutada väärtpaberistamise sisereitingute meetodit sama liiki riskipositsioonide puhul kui need, mis on väärtpaberistamise aluseks, ning ta saab arvutada regulatiivse kapitali nõuded aluspositsioonide puhul selliselt, nagu neid ei oleks väärtpaberistatud („K_{IRB}“), kasutades igal juhtumil konkreetseid eelnevalt määratletud sisendeid (väärtpaberistamise sisereitingu meetod – „SEC-IRBA meetod“). Väärtpaberistamise standardmeetodit („SEC-SA meetod“) peaksid seega saama kasutada sellised krediidiasutused ja investeerimisühingud, kes ei või konkreetse väärtpaberistamise riskipositsioonide puhul kasutada SEC-IRBA meetodit. SEC-SA meetod peaks tuginema järelevalveasutuse määratud valemile, kasutades sisendina krediidiriski suhtes kohaldatava standardmeetodi alusel arvutatavaid kapitalinõudeid aluspositsioonide puhul selliselt, nagu neid ei oleks väärtpaberistatud („K_{SA}“). Kui kahte esimest meetodit ei ole võimalik kasutada, peaksid krediidiasutused ja investeerimisühingud saama kohaldada väärtpaberistamise välisreitingu meetodit (SEC-ERBA meetod). SEC-ERBA meetodi alusel tuleks kapitalinõuded väärtpaberistamise seeriadele määrata nende välisreitingu alusel. Siiski peaksid krediidiasutused ja investeerimisühingud alati kasutama SEC-ERBA meetodit, kui SEC-IRBA meetodit ei ole võimalik kasutada standardväärtpaberistamiste madala reitinguga seeriade ja teatavate keskmise reitinguga seeriade puhul, mis määratakse sobivate parameetrite abil. Muude kui standardväärtpaberistamiste puhul tuleks SEC-SA meetodi kasutamist pärast SEC-IRBA meetodit veelgi piirata. Lisaks peaks pädevatel asutustel olema võimalik keelata SEC-SA meetodi kasutamine, kui selle abil ei saa piisaval määral kõrvaldada väärtpaberistamise riske krediidiasutuse või investeerimisühingu maksevõimele või finantsstabiilsusele. Pärast pädeva asutuse teavitamist peaks krediidiasutustel ja investeerimisühingutel olema lubatud kasutada SEC-ERBA meetodit kõigi reitingu saanud väärtpaberistamiste suhtes, mida nad hoiavad, juhul kui nad ei saa kasutada SEC-IRBA meetodit.
- (5) Agendi- ja mudeliriskid on väärtpaberistamise puhul valdavamad kui muude finantsvarade puhul ning need tekitavad teataval määral ebakindlust väärtpaberistamise kapitalinõuete arvutamisel isegi siis, kui kõiki asjakohaseid riskitegureid on arvesse võetud. Selleks et neid riske adekvaatselt kajastada, tuleks määrust (EL) nr 575/2013 muuta, et kehtestada kõigile väärtpaberistamise positsioonidele riskikaalu alampiir 15 %. Edasiväärtpaberistamised seevastu on märksa keerukamad ja suurema riskiga ning seepärast on määruse (EL) 2017/2402 alusel lubatud vaid teatavad edasiväärtpaberistamise vormid. Lisaks tuleks edasiväärtpaberistamise positsioonide puhul kasutada konservatiivsemat regulatiivse kapitali arvutamist ja kohaldada riskikaalu alampiiri 100 %.
- (6) Krediidiasutustel ja investeerimisühingutel ei peaks olema kohustust kohaldada kõrgema nõudeõiguse järguga positsiooni suhtes suuremat riskikaalu kui see, mida kohaldataks, kui nad omaks aluspositsiooni otse, seega peegeldades krediidikvaliteedi parandamisest saadavat kasu, mida kõrgema nõudeõiguse järguga positsioonid saavad väärtpaberistamise struktuuris madalama nõudeõiguse järguga seeriatest. Seepärast tuleks määrusega (EL) nr 575/2013 kehtestada aluspositsioonide arvessevõtmise meetod, mille kohaselt tuleks teatavate tingimuste alusel määrata väärtpaberistamise kõrgema nõudeõiguse järguga positsioonidele maksimaalne riskikaal, mis võrdub aluspositsioonide suhtes kohaldatava riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaaluga, ja selline meetod peaks olema kasutatav sõltumata sellest, kas asjaomane positsioon on reitinguga või mitte, ning sõltumata aluspositsioonide kogumi suhtes kohaldatavast meetodist (standardmeetod või sisereitingu meetod).

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

- (7) Kehtiva raamistikuga on sellistele krediidasutustele ja investeerimisühingutele, kes saavad aluspositsioonide kapitalinõuded arvutada vastavalt sisereitingute meetodile nii, nagu ei oleks neid positsioone väärtpaberistatud (K_{IRB}), ette nähtud maksimaalsete riskiga kaalutud vara väärtuse üldine ülempiir. Kui väärtpaberistamisega vähendatakse aluspositsioonidega seotud riski, peaksid seda ülempiiri saama kasutada kõik väärtpaberistamise tehingu algatajana või sponsorina tegevad krediidasutused ja investeerimisühingud, sõltumata väärtpaberistamise positsiooni puhul kasutatud regulatiivse kapitali nõuete arvutamise meetodist.
- (8) Nagu Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve)(EBA), mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010, ⁽¹⁾ on oma 2015. aasta juuli aruandes kvalifitseeruvate väärtpaberistamise kohta märkinud, kinnitavad makseviivitusi ja kahjusid käsitlevad empiirilised tõendid, et finantskriisi ajal olid standardväärtpaberistamise tulemusnäitajad muude väärtpaberistamise omadest paremad, mis tuleneb lihtsate ja läbipaistvate struktuuride kasutamisest ning usaldusväärsetest tavadest standardväärtpaberistamise puhul, tänu millele on krediidi-, operatsiooni- ja agendriskid väiksemad. Seepärast on omal kohal määrust (EL) nr 575/2013 muuta, et kehtestada standardväärtpaberistamise jaoks, tingimusel et need vastavad ka riski minimeerimise lisatõuetele, piisavalt riskitundlik kalibreerimine EBA aruandes soovitatud viisil, mis eelkõige tähendab kõrgema nõudeõiguse järguga positsioonide puhul madalamat riskikaalu alampiiri (10 %).
- (9) Standardväärtpaberistamise suhtes kohaldatavad madalamad kapitalinõuded peaksid piirduma väärtpaberistamisega, kus aluspositsioonide omandiõigus antakse üle väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale („traditsioonilised väärtpaberistamised“). Samas peaks krediidasutustel ja investeerimisühingutel, kes säilitavad kõrgema nõudeõiguse järguga positsioonid sünteetilistes väärtpaberistamistes, mis on tagatud väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKE-d) antud laenude aluspositsioonide kogumiga, olema samuti lubatud kohaldada selliste positsioonide suhtes madalamaid, standardväärtpaberistamise suhtes kohaldatavaid kapitalinõudeid, kui neid tehinguid käsitletakse teatavate rangete kriteeriumide alusel kvaliteetsetena, sealhulgas aktsepteeritavate investorite osas. Eelkõige peaks sellisel sünteetiliste väärtpaberistamise alamkategoorial olema kas liikmesriigi keskvalitsuse, keskpanga või majandusarengu edendamise üksuse garantii või edasigarantii või institutsionaalse investori garantii või edasigarantii, tingimusel et viimase antud garantii või edasigarantii on täielikult tagatud väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutusest või investeerimisühingust hoiustatava rahaga. Määruse (EL) nr 575/2013 kohaselt nende tehingute puhul kasutatav standardväärtpaberistamise jaoks ette nähtud soodsam regulatiivse kapitali nõue ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/59/EL ⁽²⁾ sätestatud liidu riigiabi raamistiku järgimist.
- (10) Selleks et liidus ühtlustada järelevalvetavasid, tuleks anda komisjonile pärast EBA aruande arvessevõtmist õigus võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 290 kohaselt vastu õigusakte, et veelgi täpsustada krediidiriski kolmandatele isikutele ülekandmise tingimusi, kolmandatele isikutele krediidiriski samas mahus ülekandmise kontseptsiooni ning pädevate asutuste poolt krediidiriski ülekandmise hindamise nõudeid nii traditsiooniliste kui sünteetiliste väärtpaberistamise osas. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ⁽³⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (11) Finantsteenuste tehnilised standardid peaksid tagama investorite ja tarbijate piisava kaitse kogu liidus. Kuna EBA-l on põhjalikud eriteadmised, oleks tõhus ja asjakohane teha talle ülesandeks töötada komisjonile esitamiseks välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, mille puhul ei ole vaja teha poliitilisi otsuseid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

⁽³⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (12) Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu EBA koostatud regulatiivsed tehnilised standardid seoses sellega, milline on asjakohaselt konservatiivne meetod kasutamata rahalise ettemaksega tehingute likviidsuslimiidi määramiseks väärtpaberistamistehingu riskipositsiooni väärtuse arvutamisel ning seoses selliste tingimuste üksikasjalikumata täpsustamisega, mille kohaselt lubatakse krediitiasutustel ja investeerimisühingutel arvutada väärtpaberistamise aluspositsioonide kogumite K_{IRB} , näiteks ostetud nõuete puhul. Komisjon peaks regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud võtma vastu delegeeritud õigusaktidena vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 290 ja kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14.
- (13) Määruses (EL) nr 575/2013 sätestatud väärtpaberistamise regulatiivse kapitali ülejäänud nõudeid tuleks muuta ainult niivõrd, kuivõrd seda on vaja meetodite uue järjestuse ning standardväärtpaberistamise erinormide kajastamiseks. Üldjoontes peaks riski olulise osa ülekandmise arvessevõtmist ja väliseid krediitkvaliteedi hinnanguid käsitlevaid nõudeid ka edaspidi kohaldatama praegusel kujul. Küll aga tuleks tervenisti välja jätta määruse (EL) nr 575/2013 5. osa, v.a nõue säilitada täiendavad riskikaalud, mis tuleks kehtestada krediitiasutustele ja investeerimisühingutele, kes rikuvad määruse (EL) 2017/2402 2. peatüki sätteid.
- (14) Määruse (EL) nr 575/2013 käesolevas määruses sätestatud muudatusi on asjakohane kohaldada kõigi krediitiasutuste ja investeerimisühingute hoitavate väärtpaberistamise positsioonide suhtes. Selleks et võimalikult palju vähendada üleminekukulusid ning et üleminek uuele normistikule oleks võimalikult sujuv, peaksid krediitiasutused ja investeerimisühingud kohaldama kuni 31. detsembrini 2019 senist õigusraamistikku, eelkõige määruse (EL) nr 575/2013 asjakohaseid sätteid, mida kohaldatai enne käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva, kõigi avatud väärtpaberistamise positsioonide suhtes, mille nad käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva seisuga on võtnud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 575/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 575/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punktid 13 ja 14 asendatakse järgmisega:

„13) „väärtpaberistamise tehingu algataja“ – määruse (EL) 2017/2402 (*) artikli 2 punktis 3 määratletud väärtpaberistamise tehingu algataja;

14) „sponsor“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 5 määratletud sponsor;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ, 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 347, 28.12.2017, lk 35).“;

b) lisatakse järgmine punkt:

„14a) „algne laenuandja“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 20 määratletud algne laenuandja;“

c) punktid 61, 62 ja 63 asendatakse järgmisega:

„61) „väärtpaberistamine“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 1 määratletud väärtpaberistamine;

62) „väärtpaberistamise positsioon“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 19 määratletud väärtpaberistamise positsioon;

63) „edasiväärtpaberistamine“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 4 määratletud edasiväärtpaberistamine;“

d) punktid 66 ja 67 asendatakse järgmisega:

„66) „väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 2 määratletud väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja;

67) „väärtpaberistamise seeria“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 6 määratletud väärtpaberistamise seeria;“

e) lisatakse järgmine punkt:

„129) „maksete vahendaja“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 13 määratletud maksete vahendaja.“

2) Artikli 36 lõike 1 punkti k alapunkt ii asendatakse järgmisega:

„ii) artikli 244 lõike 1 punkti b, artikli 245 lõike 1 punkti b ja artikli 253 kohased väärtpaberistamise positsioonid;“

3) Artikkel 109 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 109

Väärtpaberistamise positsioonide käsitlemine

Krediidiasutused ja investeerimisühingud arvutavad riskiga kaalutud vara väärtpaberistamises hoitava positsiooni puhul vastavalt 5. peatükile.“

4) Artikli 134 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Kui krediidiasutus või investeerimisühing annab krediidiriski kaitset mitmele riskipositsioonile, tingimusel et n arv kordi makseviivitusi riskipositsioonide puhul käivitab maksekohustuse ja kõnealune krediidisündmus lõpetab lepingu, liidetakse kogumisse kuuluvate riskipositsioonide (välja arvatud n-1 riskipositsioonid) riskikaalud kokku nii, et kogusumma on maksimaalselt 1 250 %, mis omakorda korrutatakse krediidituletisinstrumendiga antava krediidiriski kaitse nimiväärtusega, mille tulemusel saadakse riskiga kaalutud vara väärtus. Kogusummast välja arvatavad n-1 riskipositsioonid määratakse kindlaks selliselt, et need sisaldavad riskipositsioone, millest igaihe puhul eraldi on riskiga kaalutud vara väärtus väiksem kui ükskõik millise kogusummas sisalduva riskipositsiooni riskiga kaalutud vara väärtus.“

5) Artikli 142 lõike 1 punkt 8 jäetakse välja.

6) Artikli 153 lõiked 7 ja 8 asendatakse järgmisega:

„7. Äriühingute vastu ostetud seniseid nõudeid, rahas tagastatavaid ostuallahindlusi, tagatise või osalise garantiisid, mis tagavad makseviivituse riskist või lahjendusriskist või mõlemast tingitud esimese järjekoha kahju kaitse, võib nõuete ostja või tagatise või osalise garantii saaja käsitada esimese järjekoha kahju kaitsena kooskõlas 5. peatüki 3. jao 2. ja 3. alajaoga. Rahas tagastatavat ostuallahindlust pakkuv müüja ning tagatise või osalise garantii andja käsitavad neid esimese järjekoha kahjust tuleneva riskipositsioonina kooskõlas 5. peatüki 3. jao 2. ja 3. alajaoga.

8. Kui krediidiasutus või investeerimisühing annab krediidiriski kaitset mitmele riskipositsioonile, tingimusel et n arv kordi makseviivitusi riskipositsioonide puhul käivitab maksekohustuse ja kõnealune krediidisündmus lõpetab lepingu, liidetakse kogumisse kuuluvate riskipositsioonide (välja arvatud n-1 riskipositsioonid) riskikaalud kokku nii, et riskiga kaalutud varade ja 12,5-ga korrutatud oodatava kahju summa ei ületa krediidituletisinstrumendiga antava kaitse 12,5-ga korrutatud nimiväärtust. Kogusummast välja arvatavad n-1 riskipositsioonid määratakse kindlaks selliselt, et need sisaldavad riskipositsioone, millest igaihe puhul eraldi on riskiga kaalutud vara väärtus väiksem kui ükskõik millise kogusummas sisalduva riskipositsiooni riskiga kaalutud vara väärtus. Kogumisse kuuluvatele riskipositsioonidele, millele krediidiasutus või investeerimisühing ei suuda sisereitingute meetodi kohaselt määrata riskikaalu, määratakse riskikaal 1 250 %.“

7) Artikli 154 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Ostetud jaenõudeid, rahas tagastatavaid ostuallahindlusi, tagatise või osalise garantiisid, mis tagavad makseviivituse riskist või lahjendusriskist või mõlemast tingitud esimese järjekoha kahju kaitse, võib nõuete ostja või tagatise või osalise garantii saaja käsitada esimese järjekoha kahju kaitsena kooskõlas 5. peatüki 3. jao 2. ja 3. alajaoga. Rahas tagastatavat ostuallahindlust pakkuv müüja ning tagatise või osalise garantii andja käsitavad neid esimese järjekoha kahjust tuleneva riskipositsioonina kooskõlas 5. peatüki 3. jao 2. ja 3. alajaoga.“

8) Artikli 197 lõike 1 punkt h asendatakse järgmisega:

„h) väärtpaberistamise positsioonid, mis ei ole edasiväärtpaberistamise positsioonid ja mille suhtes kohaldatakse vastavalt artiklitele 261–264 100 % või madalamat riskikaalu;“

9) III osa II jaotise 5. peatükk asendatakse järgmisega:

„5. PEATÜKK

Väärtpaberistamine

1. J a g u

Mõisted ning lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise kriteeriumid

Artikkel 242

Mõisted

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „lõpetav ostuoptsioon“ – väärtpaberistamise tehingu algataja lepinguline õigus osta tagasi väärtpaberistamise positsioonid enne kõikide väärtpaberistatud riskipositsioonide tagasimaksmist, ostes traditsioonilise väärtpaberistamise korral kogumisse jäävad aluspositsioonid tagasi või lõpetades sünteetilise väärtpaberistamise korral krediidiriski kaitse, kui mõlemal juhul langeb tagasimaksmata aluspositsioonide summa eelnevalt kindlaks määratud tasemeni või alla selle;
- 2) „krediidikvaliteeti parandav ja ainult intressi saamisel põhinev vara“ – bilansis kajastatav vara, mis kajastab võimendusest saadava tuluga seotud rahavoogude hindamist ja on madalama nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise seeria;
- 3) „likviidsuse tagamise tehing“ – määruse EL 2017/2402 artikli 2 punktis 14 määratletud likviidsuse tagamise tehing;
- 4) „reitinguta positsioon“ – väärtpaberistamise positsioon, millel puudub aktsepteeritud krediitikvaliteedi hinnang kooskõlas 4. jaoga;
- 5) „reitingu saanud positsioon“ – väärtpaberistamise positsioon, millel on aktsepteeritud krediitikvaliteedi hinnang kooskõlas 4. jaoga;
- 6) „kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise positsioon“ – positsioon, mida toetab või tagab eelisjärjekorras rahuldatav nõue kõigi aluspositsioonide vastu, võtmata sellisel juhul arvesse intressimäära- või valuutatuletislepingutest tulenevaid summasid, tasusid või muid sarnaseid makseid ning olenemata tähtpäeva erinevustest ühe või mitme muu kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise seeriaga, millega asjaomane positsioon jagab kahjusid proportsionaalselt;
- 7) „sisereitingute meetodil põhinev kogum“ – aluspositsioonide kogum, mille puhul on krediidiasutusel või investeerimisühingul luba kasutada sisereitingute meetodit ja ta saab arvutada kõigi selliste positsioonide riskiga kaalutud vara väärtuse vastavalt 3. peatükile;
- 8) „eri liiki aluspositsioonidest koosnev kogum“ – aluspositsioonide kogum, millega seoses on krediidiasutusel või investeerimisühingul luba kasutada sisereitingute meetodit ja ta saab arvutada riskiga kaalutud vara väärtuse vastavalt 3. peatükile osa, kuid mitte kõigi positsioonide puhul;
- 9) „ületagatus“ – krediitikvaliteedi mis tahes vormis parandamine nii, et aluspositsioonide väärtus ületab väärtpaberistamise positsioonide väärtust;
- 10) „lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine“ ehk „standardväärtpaberistamine“ – väärtpaberistamine, mis vastab määruse (EL) 2017/2402 artikli 18 nõuetele;
- 11) „varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 7 määratletud varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm;
- 12) „varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 8 määratletud varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing;
- 13) „traditsiooniline väärtpaberistamine“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 9 määratletud traditsiooniline väärtpaberistamine;

- 14) „süntetiline väärtpaberistamine“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 10 määratletud süntetiline väärtpaberistamine;
- 15) „uuev nõue“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 15 määratletud uuev nõue;
- 16) „ennetähtaegse amortiseerimise klausel“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 17 määratletud ennetähtaegse amortiseerimise klausel;
- 17) „esimese järjekoha kahju väärtpaberistamise seeria“ – määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 punktis 18 määratletud esimese järjekoha kahju väärtpaberistamise seeria;
- 18) „väärtpaberistamise mezzanine-positsioon“ – väärtpaberistamise positsioon, mis on allutatud kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise positsioonile ja kõrgema kui esimese järjekoha kahju väärtpaberistamise seeriale ning mille suhtes kohaldatakse kooskõlas 3. jao 2. ja 3. alajaoga riskikaalu, mis on madalam kui 1 250 % ja kõrgem kui 25 %;
- 19) „majandusarengu edendamise üksus“ – ettevõtja või üksus, mille on asutanud liikmesriigi keskvalitsus või piirkondlik või kohalik omavalitsus ja mis annab arengulaene või arengugarantiisid ning mille eesmärk ei ole kasumi saamine ega turuosa maksimeerimine, vaid kesk- või omavalitsuse järgitavate avalikus huvis olevate eesmärkide edendamine, tingimusel et kui riigiabiõigusest ei tulene teisiti, on kesk- või omavalitsusel kohustus kaitsta kõnealuse ettevõtja või üksuse majanduslikku baasi ja säilitada selle elujõulisus kogu eksisteerimisaja jooksul või liikmesriigi keskvalitsus või piirkondlik või kohalik omavalitsus garanteerib otseselt või kaudselt vähemalt 90 % ettevõtja või üksuse algsest kapitalist või rahastamisest või antud arengulaenust.

Artikkel 243

Diferentseeritud kapitalikäsitluseks kvalifitseeruvate standardväärtpaberistamise kriteeriumid

1. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi või varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingute positsioonide suhtes, mis kvalifitseeruvad standardväärtpaberistamise positsioonidena, võib kohaldada artiklites 260, 262 ja 264 sätestatud käsitlust, kui täidetud on järgmised nõuded:

- a) aluspositsioonid vastavad varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi lisamise ajal väärtpaberistamise tehingu algataja või algse laenuandja prima teadmise kohaselt tingimustele, mis võimaldab neile standardmeetodi alusel ja nõuetekohast krediidiriski maandamist arvesse võttes määrata 75 %-lise või väiksema riskikaalu individuaalse positsiooni alusel, kui see on jaenõue, või 100 % kõigi muude positsioonide puhul;
- b) ühe võlgniku vastu olevate nõuete koguväärtus varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tasandil ei ületa 2 % kõigi selle programmi positsioonide koguväärtusest sellel hetkel, kui need lisati kõnealusesse programmi. Selle arvutuse jaoks käsitatakse omavahel seotud klientide rühmale sponsori prima teadmise kohaselt antud laene või liisinguid nõuetena ühe võlgniku vastu.

Klientide vastu olevate nõuete puhul esimese lõigu punkti b ei kohaldata, kui selliste klientide vastu olevate nõuete krediidirisk on täielikult kaetud 4. peatüki kohase aktsepteeritud krediidiriski kaitsega, tingimusel et sellisel juhul on krediidiriski kaitse andjaks krediidiasutus või investeerimisühing või kindlustus- või edasikindlustusandja. Käesoleva lõigu kohaldamisel kasutatakse ainult seda osa klientide vastu olevatest nõuetest, mis jääb järele pärast mis tahes ostuallahindluste ja ületagatuse mõju arvessevõtmist, et teha kindlaks, kas need on täielikult kaetud ning kas on täidetud kontsentratsiooni piirmäär.

Liisingutehingute väärtpaberistatud jääkväärtuste puhul esimese lõigu punkti b ei kohaldata, kui nende väärtuste puhul refinantseerimis- või edasimüümisrisk puudub, sest artikli 201 lõike 1 kohaselt aktsepteeritud kolmas isik on võtnud endale õiguslikult jõustatava kohustuse riskipositsioon eelnevalt kindlaks määratud summa eest tagasi osta või refinantseerida.

Erandina esimese lõigu punktist a, kui krediidiasutus või investeerimisühing kohaldab artikli 248 lõiget 3 või kui talle on antud luba kasutada sisehinnangu meetodit kooskõlas artikliga 265, määrab krediidiasutus või investeerimisühing likviidsuse tagamise tehingu jaoks, mis katab täielikult programmi alusel emiteeritud varaga tagatud kommertsväärtpaberid, 100 %-lise või väiksema riskikaalu.

2. Väärtpaberistamise positsioonidele, mis ei ole varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm või varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing, mis kvalifitseeruvad standardväärtpaberistamise positsioonidena, võib kohaldada artiklites 260, 262 ja 264 sätestatud käsitlust, kui täidetud on järgmised nõuded:

- a) väärtpaberistamise lisamise ajal ei ületa kogumis ühe võlgniku vastu olevate nõuete koguväärtus 2 % aluspositsioonide kogumi tagasimaksmata nõuete koguväärtusest. Arvutuses käsitatakse omavahel seotud klientide rühmale antud laene või liisinguid nõuetena ühe võlgniku vastu;

Liisingutehingute väärtpaberistatud jääkväärtuste puhul käesoleva punkti esimest lõiku ei kohaldata, kui jääkväärtuste puhul refinantseerimis- või edasimüümisrisk puudub, sest artikli 201 lõike 1 kohaselt aktsepteeritud kolmas isik on võtnud endale õiguslikult jõustatava kohustuse riskipositsioon eelnevalt kindlaks määratud summa eest tagasi osta või refinantseerida.

- b) nende väärtpaberistamise lisamise ajal vastavad aluspositsioonid sellistele tingimustele, et neile saab standardmeetodi alusel ja võttes arvesse mis tahes nõuetekohast krediidiriski maandamist, määrata riskikaalu, mis võrdub järgmisega või on sellest väiksem:

i) 40 % riskipositsiooni väärtusega kaalutud keskmise alusel portfelli puhul, kus riskipositsioonideks on artikli 129 lõike 1 punktis e osutatud elamukinnisvaraga tagatud laenud või täielikult tagatud eluasemelaenud;

ii) 50 % üksikute riskipositsioonide alusel, kui riskipositsiooniks on ärikinnisvarale seatud hüpoteek;

iii) 75 % üksikute riskipositsioonide alusel, kui riskipositsiooniks on jaenõue;

iv) kõigi muude positsioonide puhul üksikute positsioonide alusel 100 %;

- c) kui kohaldatakse punkti b alapunkte i ja ii, arvatakse asjaomase vara madalama tagatisõiguse järguga tagatud laenud väärtpaberistamise üksnes juhul, kui kõik selle vara kõrgema tagatisõiguse järguga tagatud laenud on samuti väärtpaberistamise lisatud;

- d) kui kohaldatakse käesoleva lõike punkti b alapunkti i, ei ole ühegi aluspositsioonide kogumisse kuuluva laenu laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarv väärtpaberistamise lisamise ajal suurem kui 100 %, mõõdetuna vastavalt artikli 129 lõike 1 punkti d alapunktile i ja artikli 229 lõikele 1.

2. Jagu

Riski olulise osa ülekandmise arvessevõtmine

Artikkel 244

Traditsiooniline väärtpaberistamine

1. Traditsioonilise väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing võib jätta aluspositsioonid riskiga kaalutud vara väärtuse arvutusest ja, kui see on asjakohane, oodatava kahju arvutusest välja, kui täidetud on emb-kumb järgmistest tingimustest:

- a) oluline osa aluspositsioonidega seonduvast krediidiriskist on üle kantud kolmandale isikule;

- b) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing kohaldab riskikaalu 1 250 % kõikide selles väärtpaberistamises hoitavate positsioonide suhtes või arvab need väärtpaberistamise positsioonid vastavalt artikli 36 lõike 1 punktile k esimese taseme põhiomavahendite kirjetest maha.

2. Oluline osa krediidiriskist loetakse üle kantuks emmal-kummal juhul:

- a) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutuse või investeerimisühingu omanduses olevate asjaomase väärtpaberistamise mezzanine-positsioonide riskiga kaalutud vara väärtus ei ületa 50 % kõikide kõnealuse väärtpaberistamise mezzanine-positsioonide riskiga kaalutud vara väärtusest;

- b) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing ei hoia enda omanduses rohkem kui 20 % esimese järjekoha kahju väärtpaberistamise seeria riskipositsiooni väärtusest, tingimusel et täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

i) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing suudab tõendada, et esimese järjekoha kahju väärtpaberistamise seeria riskipositsiooni väärtus ületab aluspositsioonide oodatava kahju põhjendatud hinnangut oluliselt;

ii) väärtpaberistamise mezzanine-positsioonid puuduvad.

Kui riskiga kaalutud vara väärtuse võimalik vähenemine, mille väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing saavutaks punktide a või b kohase väärtpaberistamisega, ei ole põhjendatud krediidiriski vastava ülekandmisega kolmandatele isikutele, võivad pädevad asutused igal üksikjuhul eraldi otsustada, et olulist osa krediidiriskist ei loeta kolmandatele isikutele üle kantuks.

3. Erandina lõikest 2 võivad pädevad asutused anda väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutustele ja investeerimisühingutele loa võtta väärtpaberistamisega seoses krediidiriski olulise osa ülekandmist arvesse, kui väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing tõendab iga juhtumi puhul, et omavahendite nõuete vähenemine, mille ta väärtpaberistamisega saavutab, on põhjendatud krediidiriski vastava ülekandmisega kolmandale isikule. Loa võib anda ainult juhul, kui krediidasutus või investeerimisühing vastab mõlemale järgmisele tingimusele:

- a) krediidasutusel või investeerimisühingul on krediidiriski ülekandmise hindamiseks piisavad sisemised riskijuhtimise põhimõtted ja meetodid;
- b) krediidasutus või investeerimisühing on oma sisemises riskijuhtimises ja sisemises kapitali allokeerimises võtnud iga juhtumi puhul arvesse ka krediidiriski ülekandmist kolmandale isikule.

4. Lisaks lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud nõuetele peavad täidetud olema kõik järgmised tingimused:

- a) tehingu dokumentatsioon kajastab väärtpaberistamise majanduslikku sisu;
- b) väärtpaberistamise positsioone ei käsitata väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutuse või investeerimisühingu maksekohustustena;
- c) aluspositsioonid on seatud väljapoole väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutuse või investeerimisühingu ja tema võlausaldajate kontrolli viisil, mis vastab määruse (EL) 2017/2402 artikli 20 lõikes 1 sätestatud nõudele;
- d) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing ei säilita kontrolli aluspositsioonide üle. Väärtpaberistamise tehingu algatajat loetakse olevaks säilitanud aluspositsioonide üle kontrolli, kui tal on õigus need saajalt, kellele ta need eelnevalt üle kandis, tagasi osta, et realiseerida neilt saadav kasu, või kui tal on kohustus võtta ülekantud risk uuesti enda kanda. Kui väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing jätab endale aluspositsioonidega seonduvad maksete vahendamise õigused või kohustused, ei tähenda see iseenesest veel kontrolli positsioonide üle;
- e) väärtpaberistamise dokumentatsioon ei sisalda tingimusi, millega:
 - i) nõutakse väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutuselt või investeerimisühingult aluspositsioonide muutmist, et parandada kogumi keskmist kvaliteeti; või
 - ii) suurendatakse positsioonide omanikele makstavat intressi või muul viisil parandatakse väärtpaberistamise positsioone aluspositsioonide krediidikvaliteedi halvenemise korral;
- f) vajaduse korral selgitatakse tehingu dokumentatsioonis, et väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor võib lisaks lepingulistele kohustustele osta või tagasi osta väärtpaberistamise positsioone või tagasi osta, restruktureerida või asendada aluspositsioone üksnes siis, kui seda tehakse kooskõlas valitsevate turutingimustega ning teised lepingupooled tegutsevad enda huvides vabade ja sõltumatute pooltena (turutingimustel);
- g) kui tegemist on lõpetava ostuoptsiooniga, peab optsioon lisaks vastama kõigile järgmistele tingimustele:
 - i) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing saab seda kasutada omal äranägemisel;
 - ii) seda saab kasutada ainult siis, kui 10 % või vähem aluspositsioonide esialgselt väärtusest on veel amortiseerimata;
 - iii) see ei ole struktureeritud viisil, mis võimaldab vältida kahjumi allokeerimist krediidikvaliteedi parandamise positsioonidele või muudele investorite hoitavatele positsioonidele, ega muul sellisel viisil, mis pakub krediidikvaliteedi parandamist;
- h) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing on saanud pädevalt õigusnõustajalt arvamuse, mis kinnitab, et väärtpaberistamine vastab käesoleva lõike punktis c sätestatud tingimustele.

5. Pädevad asutused teavitavad EBA-d sellistest juhtudest, kus nad on otsustanud, et riskiga kaalutud vara väärtuse võimalik vähendamine ei olnud põhjendatud lõike 2 kohase krediidiriski vastava ülekandmisega kolmandatele isikutele, ja sellistest juhtudest, kus krediidasutused ja investeerimisühingud on otsustanud kohaldada lõiget 3.

6. EBA jälgib järelevalvetavade ulatust seoses riski olulise osa ülekandmise arvessevõtmisega traditsioonilistes väärtpaberistamistes vastavalt käesolevale artiklile. Eelkõige vaatab EBA läbi:

- a) krediidiriski olulise osa lõigete 2, 3 ja 4 kohase kolmandatele isikutele ülekandmise tingimused;
- b) krediidiriski kolmandatele isikutele samas mahus ülekandmise tõlgendus lõike 2 eelviimases lõigus ja lõikes 3 sätestatud pädevate asutuste hindamise kohaldamisel;
- c) pädevate asutuste poolse selliste väärtpaberistamise tehingute hindamise tingimused, mille puhul väärtpaberistamise tehingu algataja taotleb krediidiriski olulise osa lõigete 2 või 3 kohase kolmandatele isikutele ülekandmise arvessevõtmist.

EBA esitab oma järeldused komisjonile hiljemalt 2. jaanuaril 2021. Komisjon võib EBA aruannet arvesse võttes võtta kooskõlas artikliga 462 vastu delegeeritud õigusakti käesoleva määruse täiendamiseks, täpsustades käesoleva lõike punktides a, b ja c loetletud punkte.

Artikkel 245

Sünteeiline väärtpaberistamine

1. Sünteeilise väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing võib arvutada aluspositsioonidelt riskiga kaalutud vara väärtuse ja, kui see on asjakohane, nende oodatava kahju kooskõlas artiklitega 251 ja 252, kui täidetud on emb-kumb järgmistest tingimustest:

- a) oluline osa krediidiriskist on kolmandatele isikutele üle kantud kas otsese või kaudse krediidiriski kaitse kaudu;
- b) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing kohaldab riskikaalu 1 250 % kõikide väärtpaberistamise positsioonide suhtes, mis ta selles väärtpaberistamises säilitab, või arvab need väärtpaberistamise positsioonid vastavalt artikli 36 lõike 1 punktile k esimese taseme põhiomavahendite kirjetest maha.

2. Oluline osa krediidiriskist loetakse üle kantuks emmal-kummal järgmistest juhtudest:

- a) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutuse või investeerimisühingu omanduses olevate asjaomase väärtpaberistamise mezzanine-positsioonide riskiga kaalutud vara väärtus ei ületa 50 % kõikide kõnealusesse väärtpaberistamisesse lisatud väärtpaberistamise mezzanine-positsioonide riskiga kaalutud vara väärtusest;
- b) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing ei hoia enda omanduses rohkem kui 20 % esimese järjekoha kahju väärtpaberistamise seeria riskipositsiooni väärtusest, tingimusel et täidetud on mõlemad järgmised tingimused:
 - i) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing suudab tõendada, et esimese järjekoha kahju väärtpaberistamise seeria riskipositsiooni väärtus ületab aluspositsioonide oodatava kahju põhjendatud hinnangut oluliselt;
 - ii) väärtpaberistamise mezzanine-positsioonid puuduvad.

Kui riskiga kaalutud varade väärtuse võimalik vähenemine, mille väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing väärtpaberistamisega saavutaks, ei ole põhjendatud krediidiriski samas mahus ülekandmisega kolmandale isikule, võib pädev asutus igal üksikjuhul eraldi otsustada, et olulist osa krediidiriskist ei loeta kolmandale isikule üle kantuks.

3. Erandina lõikest 2 võivad pädevad asutused anda väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutustele ja investeerimisühingutele loa võtta väärtpaberistamisega seoses krediidiriski olulise osa ülekandmist arvesse, kui väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing tõendab iga juhtumi puhul, et omavahendite nõuete vähenemine, mille ta väärtpaberistamisega saavutab, on põhjendatud krediidiriski vastava ülekandmisega kolmandatele isikutele. Loa võib anda ainult juhul, kui krediidasutus või investeerimisühing vastab mõlemale järgmisele tingimusele:

- a) krediidasutusel või investeerimisühingul on riski ülekandmise hindamiseks piisavad sisemised riskijuhtimise põhimõtted ja meetodid;
- b) krediidasutus või investeerimisühing on oma sisemises riskijuhtimises ja sisemises kapitali allokeerimises võtnud iga juhtumi puhul arvesse ka krediidiriski ülekandmist kolmandatele isikutele.

4. Lisaks lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud nõuetele peavad täidetud olema järgmised tingimused:

- a) tehingu dokumentatsioon kajastab väärtpaberistamise majanduslikku sisu;
- b) krediidiriski ülekandmiseks kasutatav krediidiriski kaitse on kooskõlas artikliga 249;

- c) väärtpaperistamise dokumentatsioon ei sisalda tingimusi, millega:
- i) kehtestatakse märkimisväärsed olulisuse piirmäärad, millest allapoole jäävate krediidisündmuste korral loetakse krediidiriski kaitse mitte rakendunuks;
 - ii) lubatakse krediidiriski kaitse katkestada, kui aluspositsioonide krediidikvaliteet halveneb;
 - iii) nõutakse väärtpaperistamise tehingu algatajast krediidasutusest või investeerimisühingult aluspositsioonide koosseisu muutmist, et parandada kogumi keskmist kvaliteeti; või
 - iv) suurendatakse krediidasutuse või investeerimisühingu krediidiriski kaitse kulu või väärtpaperistamise positsioonide omanikele makstavat intressi aluspositsioonide kogumi krediidikvaliteedi halvenemise korral;
- d) krediidiriski kaitse on jõustatav kõigis asjaomastes jurisdiktsioonides;
- e) vajaduse korral selgitatakse tehingu dokumentatsioonis, et väärtpaperistamise tehingu algataja või sponsor võib lisaks lepingulistele kohustustele osta või tagasi osta väärtpaperistamise positsioone või tagasi osta, restruktureerida või asendada aluspositsioone üksnes siis, kui sellised kokkulepped tehakse kooskõlas valitsevate turutingimustega ning teised lepingupooled tegutsevad enda huvides vabade ja sõltumatute pooltena (turutingimustel);
- f) lõpetav ostuoptioon peab lisaks vastama kõigile järgmistele tingimustele:
- i) väärtpaperistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing võib seda kasutada omal äranägemisel;
 - ii) seda saab kasutada ainult siis, kui 10 % või vähem aluspositsioonide esialgsest väärtusest on veel amortiseerimata;
 - iii) see ei ole struktureeritud viisil, mis võimaldab vältida kahjumi allokeerimist krediidikvaliteedi parandamise positsioonidele või muudele investorite hoitavatele positsioonidele, ega muul sellisel viisil, mis pakub krediidikvaliteedi parandamist;
- g) väärtpaperistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing on saanud pädevalt õigusnõustajalt arvamuse, mis kinnitab, et väärtpaperistamine vastab käesoleva lõike punktis d sätestatud tingimustele.
5. Pädevad asutused teavitavad EBA sellistest juhtudest, kus nad on otsustanud, et riskiga kaalutud vara väärtuse võimalik vähendamine ei olnud põhjendatud lõike 2 kohase krediidiriski vastava ülekandmisega kolmandatele isikutele, ja sellistest juhtudest, kus krediidasutused ja investeerimisühingud on otsustanud kohaldada lõiget 3.
6. EBA jälgib vastavalt käesolevale artiklile järelevalvetavade ulatust seoses riski olulise osa ülekandmise arvessevõtmisega sünteetilistes väärtpaperistamistes. Eelkõige vaatab EBA läbi:
- a) krediidiriski olulise osa kolmandatele isikutele ülekandmise tingimused kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 4;
 - b) fraasi „krediidiriski samas mahus kolmandale isikule“ ülekandmise tõlgendus, mida pädevad asutused kasutaksid lõike 2 teises lõigus ja lõikes 3 ette nähtud hindamisel;
 - c) pädeva asutuse poolt selliste väärtpaperistamise tehingute hindamisele esitatavad nõuded, mille puhul väärtpaperistamise tehingu algataja taotleb krediidiriski olulise osa kolmandale isikule ülekandmise arvessevõtmist kooskõlas lõikega 2 või 3.

EBA esitab oma järeldused komisjonile hiljemalt 2. jaanuaril 2021. Komisjon võib EBA aruannet arvesse võttes võtta kooskõlas artikliga 462 vastu delegeeritud õigusakti käesoleva määruse täiendamiseks, täpsustades käesoleva lõike punktides a, b ja c loetletud punkte.

Artikkel 246

Tegevusnõuded ennetähtaegse amortiseerimise klauslite puhul

Kui väärtpaperistamine hõlmab uuenevaid nõudeid ning ennetähtaegse amortiseerimise klausleid või nende sarnaseid klausleid, loetakse oluline osa krediidiriskist väärtpaperistamise tehingu algatajast krediidasutuse või investeerimisühingu poolt ülekantuks ainult siis, kui artiklites 244 ja 245 sätestatud nõuded on täidetud ning ennetähtaegse amortiseerimise klausliga, kui see on juba rakendatud, ei:

- a) allutata krediidasutuse või investeerimisühingu kõrgema või sama nõudeõiguse järguga nõuet aluspositsioonidele muude investorite nõuetele;
- b) allutata krediidasutuse või investeerimisühingu nõuet aluspositsioonidele võrreldes teiste isikute nõuetega; või
- c) suurendata muul viisil krediidasutuse või investeerimisühingu kahjuriski, mis seondub aluseks olevate uuenevate nõuetega.

3. Jagu

Riskiga kaalutud vara arvutamine

1. alajagu

Üldsätted

Artikkel 247

Riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamine

1. Kui väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing on olulise osa väärtpaberistamise aluspositsioonidega seonduvast krediidiriskist 2. jao kohaselt üle kandnud, võib see krediidasutus või investeerimisühing:

- a) traditsioonilise väärtpaberistamise korral jätta aluspositsioonid riskiga kaalutud vara väärtuse ja kui see on asjakohane, siis ka oodatava kahju arvutamisel arvesse võtmata;
- b) sünteetilise väärtpaberistamise korral arvutada aluspositsioonidelt riskiga kaalutud vara väärtus ja kui see on asjakohane, siis ka nende oodatava kahju vastavalt artiklitele 251 ja 252.

2. Kui väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing on otsustanud kohaldada lõiget 1, arvutab ta käesolevas peatükis ettenähtud riskiga kaalutud vara väärtuse positsioonide jaoks, mis tal võivad selles väärtpaberistamises olla.

Kui väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing ei ole olulist osa krediidiriskist üle kandnud või on otsustanud mitte kohaldada lõiget 1, ei ole tal vaja arvutada riskiga kaalutud varasid ühegi positsiooni jaoks, mis tal võivad kõnealuses väärtpaberistamises olla, vaid ta peab asjaomased aluspositsioonid jätkuvalt kaasama oma riskiga kaalutud vara väärtuse ja kui see on asjakohane, siis ka oodatava kahju arvutusse selliselt, nagu neid ei oleks väärtpaberistatud.

3. Kui esineb riskipositsioon seoses positsioonidega erinevates väärtpaberistamise seeriates, loetakse iga väärtpaberistamise seeriaga seotud riskipositsiooni eraldi väärtpaberistamise positsiooniks. Väärtpaberistamise positsioonidele krediidiriski kaitse andjaid loetakse väärtpaberistamise positsioonide omanikeks. Väärtpaberistamise positsioonid hõlmavad väärtpaberistamisest tulenevaid riskipositsioone, mis tulenevad intressimäära- või valuutatuletislepingutest, mille krediidasutus või investeerimisühing on tehinguga sõlminud.

4. Kui väärtpaberistamise positsiooni ei arvata artikli 36 lõike 1 punkti k kohaselt esimese taseme põhiomavahendite kirjetest maha, kaasatakse riskiga kaalutud vara artikli 92 lõike 3 kohaldamisel krediidasutuse või investeerimisühingu riskiga kaalutud vara väärtuse kogusumma arvutusse.

5. Väärtpaberistamise positsiooni riskiga kaalutud vara arvutatakse selliselt, et positsiooni artikli 248 kohaselt arvutatud riskipositsiooni väärtus korrutatakse asjakohase koguriskikaaluga.

6. Koguriskikaal leitakse käesolevas peatükis sätestatud riskikaalu ja artikli 270a kohase mis tahes täiendava riskikaalu summana.

Artikkel 248

Riskipositsiooni väärtus

1. Väärtpaberistamise riskipositsiooni väärtus arvutatakse järgmiselt:

- a) bilansilise väärtpaberistamise riskipositsiooni väärtus on selle bilansiline väärtus pärast väärtpaberistamise positsiooni asjakohaseid spetsiifilisi krediidiriskiga korrigeerimisi vastavalt artiklile 110;
- b) bilansivälise väärtpaberistamise positsiooni riskipositsiooni väärtus on selle nimiväärtuse ja artikli 110 kohaste väärtpaberistamise positsiooni asjakohaste spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste vahe ning käesolevas punktis sätestatud asjakohase ümberhindlusteguri korrutis. Ümberhindlustegur on 100 %, välja arvatud rahalise ettemaksega tehingute puhul. Rahalise ettemaksega tehingute kasutamata likviidsuslimiidi riskipositsiooni väärtuse kindlaksmääramiseks võib tingimusteta tühistatava likviidsuse tagamise tehingu nimiväärtuse suhtes kohaldada ümberhindlustegurit 0 %, tingimusel et likviidsuse tagamise tehingu raames kasutatud likviidsuslimiidi tagasimaksed on kõrgema nõudeõiguse järguga kui mis tahes muud aluspositsioonidest tulenevate rahavoogudega seotud nõuded ning krediidasutus või investeerimisühing on pädevale asutusele teda rahuldaval viisil tõendanud, et ta kohaldab asjakohaselt konservatiivset meetodit kasutamata likviidsuslimiidi mõõtmiseks.

- c) II lisas loetletud tuletisinstrumentidega seonduva väärtpaberistamise positsiooni vastaspoole krediidiriskist tuleneva riskipositsiooni väärtus määratakse kindlaks vastavalt 6. peatükile;
- d) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidiasutus või investeerimisühing võib sellise väärtpaberistamise positsiooni riskipositsiooni väärtusest, millele on määratud 3. alajao kohaselt riskikaal 1 250 % või mis on maha arvatud esimese taseme põhiomavahenditest kooskõlas artikli 36 lõike 1 punktiga k, maha arvata aluspositsioonide spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste summa kooskõlas artikliga 110 ning selliste aluspositsioonidega seonduvad mis tahes tagastamatud ostuallhindlused sellisel määral, mil need allhindlused on vähendanud omavahendeid.

EBA töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks, milline on esimese lõigu punktis b osutatud asjakohaselt konservatiivne meetod kasutamata likviidsuslimiidi mõõtmiseks.

EBA esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. jaanuaril 2019.

Komisjonile antakse õigus täiendada käesolevat määrust, võttes vastu käesoleva lõike kolmandas lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitele 10–14.

2. Kui krediidiasutusel või investeerimisühingul on samas väärtpaberistamises kaks või enam kattuvat positsiooni, siis võtab ta oma riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel arvesse ainult üht positsiooni.

Kui positsioonid kattuvad osaliselt, võib krediidiasutus või investeerimisühing jagada positsiooni kaheks osaks ja võtta kooskõlas esimese lõiguga arvesse ainult kattumist seoses ühe osaga. Teise võimalusena võib krediidiasutus või investeerimisühing käsitleda positsioone täielikult kattuvatena, suurendades kapitali arvutamise eesmärgil positsiooni, mis annab tulemuseks riskiga kaalutud vara suurema väärtuse.

Krediidiasutus või investeerimisühing võib arvesse võtta ka kauplemisportfelli positsioonide spetsiifilise riski omavahendite nõuete ja kauplemisportfelli vaheliste väärtpaberistamise positsioonide omavahendite nõuete kattumist, tingimusel et krediidiasutus või investeerimisühing on suuteline asjaomaste positsioonide omavahendite nõudeid arvutama ja võrdlema.

Käesoleva lõike kohaldamisel käsitatakse kaht positsiooni kattuvatena, kui need tasakaalustavad üksteist selliselt, et krediidiasutus või investeerimisühing on suuteline välistama ühe positsiooniga seotud kahju teisest positsioonist tulenevate kohustuste täitmise teel.

3. Kui artikli 270c punkt d on kohaldatav varaga tagatud kommertsväärtpaberites olevate positsioonide suhtes, võib krediidiasutus või investeerimisühing varaga tagatud kommertsväärtpaberite puhul riskiga kaalutud vara arvutamiseks kasutada likviidsuse tagamise tehingu jaoks määratud riskikaalu, tingimusel et likviidsuse tagamise tehing katab varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames emiteeritud varaga tagatud kommertsväärtpaberitest 100 % ja likviidsuse tagamise tehing kuulub varaga tagatud kommertsväärtpaberitega samasse nõudeõiguse järku, nii et nad moodustavad kattuva positsiooni. Krediidiasutus või investeerimisühing teatab pädevatele asutustele, millistel juhtudel ta on käesolevat lõiget kohaldanud. Käesolevas lõikes sätestatud 100 % kattumise kindlaksmääramiseks võib krediidiasutus või investeerimisühing võtta arvesse muid likviidsuse tagamise tehinguid varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmis, eeldusel et need moodustavad varaga tagatud kommertsväärtpaberitega kattuva positsiooni.

Artikkel 249

Krediidiriski maandamise arvessevõtmine väärtpaberistamise positsioonide puhul

1. Krediidiasutus või investeerimisühing võib väärtpaberistamise positsioonile saadud otsest või kaudset krediidiriski kaitset arvesse võtta, kui on täidetud käesolevas peatükis ja 4. peatükis sätestatud krediidiriski maandamise nõuded.

2. Aktsepteeritud otseseks krediidiriski kaitseks võib olla üksnes selline finantstagatis, mida aktsepteeritakse 2. peatüki kohaselt riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel 4. peatükis sätestatud korras, ning krediidiriski maandamise arvessevõtmiseks peavad olema täidetud 4. peatükis sätestatud asjakohased nõuded.

Aktsepteeritud kaudseks krediidiriski kaitseks ja selle andjateks saavad olla üksnes 4. peatüki kohaselt aktsepteeritav krediidiriski kaitse ja selle andjad ning krediidiriski maandamise arvessevõtmiseks peavad olema täidetud 4. peatükis sätestatud asjakohased nõuded.

3. Erandina lõikest 2 peab artikli 201 lõike 1 punktides a–h loetletud aktsepteeritud kaudse krediidiriski kaitse andjatel olema tunnustuse saanud krediitikvaliteeti hindava asutuse antud krediitikvaliteedi hinnang, mis peab krediidiriski kaitse esmakordse arvessevõtmise ajal vastama krediitikvaliteedi astmele 2 või sellest kõrgemale astmele ning seejärel krediitikvaliteedi astmele 3 või sellest kõrgemale astmele. Käesolevas lõigus sätestatud nõuet ei kohaldata nõuetele vastavate kesksete vastaspoolte suhtes.

Krediidiasutused ja investeerimisühingud, kellel on lubatud kasutada krediidiriski kaitse andja suhtes olevate otsete positsioonide puhul sisereitingute meetodit, võivad aktsepteeritavust hinnata esimese lõigu kohaselt, tuginedes krediidiriski kaitse andja makseviivituse tõenäosuse ja artiklis 136 osutatud krediitikvaliteedi astmetega seostatava makseviivituse tõenäosuse samaväärsusele.

4. Erandina lõikest 2 on eriotstarbelised väärtpaberistamise ettevõtjad aktsepteeritavad krediidiriski kaitse andjad, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a) eriotstarbelised väärtpaberistamise ettevõtjad omavad 4. peatüki kohaselt aktsepteeritavaks finantstagatiseks kvalifitseeruvaid varasid;
- b) punktis a osutatud varade suhtes ei ole nõudeid ega tingimuslikke nõudeid, mis kuuluksid kaudset krediidiriski kaitset saava krediidiasutuse või investeerimisühingu nõude või tingimusliku nõudega samasse nõudeõiguse järku või sellest kõrgemasse järku, ning
- c) täidetud on kõik finantstagatise arvessevõtmisele esitatavad 4. peatüki nõuded.

5. Lõike 4 kohaldamisel on 4. peatüki kohane krediidiriski kaitse summa, mida on korrigeeritud võimalike valuutade mittevastavuste ja lõpptähtaegade mittevastavuste arvessevõtmiseks (G_A), piiratud kõnealuse vara volatiilsusega korrigeeritud turuväärtusega ning g (krediidiriski kaitse andja suhtes olevate positsioonide riskikaal, mida on täpsustatud standardmeetodi raames) määratakse kindlaks kaalutud keskmise riskikaaluna, mida kohaldataks kõnealuse vara kui finantstagatise suhtes standardmeetodi kohaselt.

6. Kui väärtpaberistamise positsioonil on täielik krediidiriski kaitse või proportsionaalne osaline krediidiriski kaitse, kohaldatakse järgmisi nõudeid:

- a) krediidiriski kaitset pakkuv krediidiasutus või investeerimisühing arvutab väärtpaberistamise positsiooni krediidiriski kaitsega hõlmatud osa riskiga kaalutud vara väärtusest vastavalt 3. alajaole selliselt, nagu see oleks tema otseselt hoitav positsiooni osa;
- b) krediidiriski kaitset ostev krediidiasutus või investeerimisühing arvutab positsiooni krediidiriski kaitsega hõlmatud osa riskiga kaalutud vara väärtuse vastavalt 4. peatükile.

7. Kõigi lõikega 6 hõlmamata juhtumite puhul kohaldatakse järgmisi nõudeid:

- a) krediidiriski kaitset pakkuv krediidiasutus või investeerimisühing käsitleb positsiooni krediidiriski kaitsega hõlmatud osa väärtpaberistamise positsioonina ja arvutab riskiga kaalutud vara väärtuse vastavalt 3. alajaole selliselt, nagu see oleks tema otseselt hoitav positsioon, kui lõigetest 8, 9 ja 10 ei tulene teisiti;
- b) krediidiriski kaitset ostev krediidiasutus või investeerimisühing arvutab punktis a osutatud positsiooni krediidiriski kaitsega hõlmatud osa riskiga kaalutud vara väärtuse vastavalt 4. peatükile. Krediidiasutus või investeerimisühing käsitleb väärtpaberistamise positsiooni krediidiriski kaitsega hõlmamata osa eraldi väärtpaberistamise positsioonina ja arvutab riskiga kaalutud vara väärtuse vastavalt 3. alajaole, kui lõigetest 8, 9 ja 10 ei tulene teisiti.

8. Krediidiasutused ja investeerimisühingud, kes kasutavad 3. alajao kohaseid meetodeid, milleks on väärtpaberistamise sisereitingute meetod (SEC-IRBA meetodit) või väärtpaberistamise standardmeetod (SEC-SA meetodit) määravad alumise eraldamispunkti A ja ülemise eraldamispunkti D kindlaks eraldi iga lõike 7 kohaselt tuletatud positsiooni puhul, nagu need oleks tekkinud tehingu algatamise ajal eraldi väärtpaberistamise positsioonidena. K_{IRB} või K_{SA} väärtus arvutatakse väärtpaberistamise aluspositsioonide algset kogumit arvesse võttes.

9. Krediidiasutused ja investeerimisühingud, kes kasutavad algse väärtpaberistamise positsiooni puhul 3. alajao kohast väärtpaberistamise välisreitingute meetodit (SEC-ERBA meetodit), arvutavad vastavalt lõikele 7 tuletatud positsioonide riskiga kaalutud vara väärtuse järgmiselt:

- a) kui tuletatud positsioon kuulub kõrgemasse nõudeõiguse järku, määratakse talle algse väärtpaberistamise positsiooni riskikaal;

b) kui tuletatud positsioon kuulub madalamasse nõudeõiguse järku, võidakse sellele määrata kooskõlas artikli 263 lõikega 7 kaudne reiting. Sellisel juhul arvutatakse nõ paksuse sisend (thickness input) T üksnes tuletatud positsiooni alusel. Kui kaudset reitingut ei ole võimalik anda, kohaldab krediidasutus või investeerimisühing suuremat järgmistest riskikaaludest:

- i) SEC-SA meetodi kasutamisest kooskõlas lõikega 8 ja 3. alajaoga tulenev riskikaal või
- ii) algse väärtpaberistamise positsiooni riskikaal SEC-ERBA meetodi kohaselt.

10. Madalama nõudeõiguse järguga tuletatud positsiooni tuleb käsitada madalama nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise positsioonina, isegi kui algne väärtpaberistamise positsioon kuulub enne kaitse andmist kõrgemasse nõudeõiguse järku.

Artikkel 250

Kaudne toetus

1. Krediidasutus või investeerimisühing kui sponsor või väärtpaberistamise tehingu algataja, kes on seoses väärtpaberistamisega kohaldanud riskiga kaalutud varade väärtuse arvutamisel artikli 247 lõikeid 1 ja 2 või kes on müünud instrumente oma kauplemisportfelist, mistõttu ta ei pea enam hoidma omavahendeid nimetatud instrumentidega seotud riskide katteks, ei tohi investorile tekkiva võimaliku või tegeliku kahju vähendamiseks otse ega kaudselt toetada väärtpaberistamist määral, mis ületab tema lepingulisi kohustusi.

2. Tehingut ei käsitata lõike 1 kohaldamisel toetusena, kui seda on võetud nõuetekohaselt arvesse krediidiriski olulise osa ülekandmise hindamisel ja mõlemad pooled on tehingu teinud enda huvides tegutsevate vabade ja sõltumatute pooltena (turutingimustel). Seepärast korraldab krediidasutus või investeerimisühing tehinguga seoses täieliku krediidiriski kontrollimise ja võtab arvesse vähemalt kõike järgmist:

- a) tagasiostuhind;
- b) krediidasutuse või investeerimisühingu kapitali- ja likviidsuspositsioon enne ja pärast tagasiostu;
- c) aluspositsioonide tulemusnäitajad;
- d) väärtpaberistamise positsioonide tulemusnäitajad;
- e) toetuse mõju kahjule, mida väärtpaberistamise tehingu algataja investoritega võrreldes oodatavalt kannab.

3. Krediidasutus või investeerimisühing kui väärtpaberistamise tehingu algataja ja krediidasutus või investeerimisühing kui sponsor teavad pädevale asutusele kõigist väärtpaberistamisega seotud lõike 2 kohastest tehingutest.

4. EBA annab kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 16 välja suunised selle kohta, mida tuleb käesoleva artikli kohaldamisel käsitada turutingimustel tehinguna ja millistel asjaoludel ei ole tehing struktureeritud pakkuma toetust.

5. Kui krediidasutus või investeerimisühing kui väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor ei järgi väärtpaberistamisega seoses lõiget 1, võtab ta riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel arvesse selle väärtpaberistamise kõiki aluspositsioone selliselt, nagu neid ei oleks väärtpaberistatud, ning avalikustab

- a) asjaolu, et ta on toetanud väärtpaberistamist, rikkudes lõiget 1, ning
- b) antud toetuse mõju omavahendite nõuetele.

Artikkel 251

Sünteesilise väärtpaberistamise raames väärtpaberistatud riskipositsioonide puhul riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamine krediidasutuse või investeerimisühingu kui väärtpaberistamise tehingu algataja poolt

1. Krediidasutus või investeerimisühing sünteesilise väärtpaberistamise tehingu algatjana kasutab aluspositsioonide puhul riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamiseks asjakohasel juhul käesolevas jaos sätestatud arvutusmeetodeid

2. peatükis sätestatud meetodite asemel. Kui krediidasutused ja investeerimisühingud arvutavad aluspositsioonide puhul riskiga kaalutud vara väärtuse, ja kui see on asjakohane, ka nende oodatava kahju 3. peatüki alusel, on oodatav kahju selliste riskipositsioonide puhul null.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud nõudeid kohaldatakse väärtpaberistamist tagavate nõuete kogumi suhtes tervikuna. Kui artiklist 252 ei tulene teisiti, arvutab krediidasutus või investeerimisühing väärtpaberistamise tehingu algatjana riskiga kaalutud vara väärtuse kooskõlas käesoleva jaoga kõigilt väärtpaberistamise seeriatelt, sealhulgas sellised positsioonid, mille puhul saab ta võtta arvesse krediidiriski maandamist vastavalt artiklile 249. Krediidiriski maandamisega hõlmatud positsioonide suhtes kohaldatavat riskikaalu võib muuta kooskõlas 4. peatükiga.

Artikkel 252

Lõpptähtaegade mittevastavuste käsitlemine sünteetilise väärtpaberistamise puhul

Artikli 251 kohasel riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel võetakse riski ülekandmise saavutamiseks kasutatava krediidiriski kaitse lõpptähtaegade ja aluspositsioonide lõpptähtaegade mittevastavused arvesse järgmiselt:

- a) aluspositsioonide lõpptähtajaks loetakse nendest pikima lõpptähtajaga positsiooni lõpptähtaeg, kuid mitte rohkem kui viis aastat. Krediidiriski kaitse lõpptähtaeg määratakse kindlaks vastavalt 4. peatükile;
- b) väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidasutus või investeerimisühing ei võta lõpptähtaegade võimalikke mittevastavusi arvesse riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel selliste väärtpaberistamise positsioonide korral, mille suhtes kohaldatakse käesoleva jao kohaselt riskikaalu 1 250 %. Kõigi muude positsioonide puhul kohaldatakse 4. peatükis sätestatud lõpptähtaegade mittevastavuse käsitlemist vastavalt järgmisele valemile:

$$RW^* = RW_{SP} \cdot [(t - t^*) / (T - t^*)] + RW_{Ass} \cdot [(T - t) / (T - t^*)]$$

kus:

RW^* = riskiga kaalutud vara väärtus artikli 92 lõike 3 punkti a kohaldamisel

RW_{Ass} = aluspositsioonide riskiga kaalutud varade väärtus, kui neid ei oleks väärtpaberistatud, arvatuna proportsionaalselt

RW_{SP} = Artikli 251 kohaselt arvutatud riskiga kaalutud varade väärtus, kui lõpptähtaegade mittevastavust ei oleks esinenud;

T = aluspositsioonide lõpptähtaeg, väljendatuna aastates;

t = krediidiriski kaitse lõpptähtaeg, väljendatuna aastates;

$t^* = 0,25$.

Artikkel 253

Riskiga kaalutud vara väärtuse vähendamine

1. Juhul kui väärtpaberistamise positsioonile on määratud käesoleva jao kohaselt riskikaal 1 250 %, võivad krediidasutused ja investeerimisühingud arvata sellise positsiooni riskipositsiooni väärtuse maha esimese taseme põhi-omavahenditest kooskõlas artikli 36 lõike 1 punktiga k; see kujutab endast alternatiivi riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel positsiooni arvessevõtmisele. Sel eesmärgil võib riskipositsiooni väärtuse arvutamisel võtta kooskõlas artikliga 249 arvesse aktsepteeritud otsest krediidiriski kaitset.

2. Kui krediidasutus või investeerimisühing kasutab lõikes 1 sätestatud alternatiivi, võib ta artikli 268 kohaselt maksimaalse kapitalinõudena määratletud summast, mis arvutatakse aluspositsioonide puhul juhul, kui neid ei oleks väärtpaberistatud, maha arvata artikli 36 lõike 1 punkti k kohaselt maha arvatud summa.

2. alajagu

Meetodite tähtsusjärjekord ja ühised parameetrid

Artikkel 254

Meetodite tähtsusjärjekord

1. Krediidasutused ja investeerimisühingud kasutavad riskiga kaalutud varade väärtuse arvutamisel ühte 3. alajaos sätestatud meetodit järgmise tähtsusjärjekorra alusel:

- a) kui artiklis 258 sätestatud tingimused on täidetud, kasutab krediidasutus või investeerimisühing kooskõlas artiklitega 259 ja 260 sisereitingute meetodit (SEC-IRBA);
- b) kui SEC-IRBA meetodit kasutada ei tohi, kasutab krediidasutus või investeerimisühing kooskõlas artiklitega 261 ja 262 SEC-SA-d;
- c) kui SEC-SA meetodit kasutada ei tohi, kasutab krediidasutus või investeerimisühing reitingu saanud positsioonide või positsioonide puhul, mille korral võib kasutada kaudset reitingut, SEC-ERBA-t kooskõlas artiklitega 263 ja 264.

2. Reitingu saanud positsioonide või positsioonide puhul, mille korral võib kasutada kaudset reitingut, kasutab krediidasutus või investeerimisühing SEC-ERBA meetodit SEC-SA meetodi asemel kõigil järgmistel juhtudel:

- a) kui SEC-SA meetodi kohaldamise tulemusena oleks standardväärtpaberistamise positsioonidena kvalifitseeruvate positsioonide puhul riskikaal kõrgem kui 25 %;
- b) kui standardväärtpaberistamise positsioonidena kvalifitseeruvate positsioonide puhul oleks riskikaal SEC-SA meetodi kohaldamise tulemusena kõrgem kui 25 % või SEC-ERBA meetodi kohaldamise tulemusena kõrgem kui 75 %;
- c) väärtpaberistamise tehingute puhul, mis on tagatud autolaenude, autoliisingute ja seadmete liisingute kogumitega.

3. Lõikega 2 hõlmamata juhtumite puhul ning erandina lõike 1 punktist b võib krediidasutus või investeerimisühing otsustada kohaldada SEC-ERBA meetodit SEC-SA meetodi asemel kõigi reitingu saanud väärtpaberistamise positsioonide puhul või positsioonide puhul, mille korral võib kasutada kaudset reitingut.

Esimese lõigu kohaldamisel peab krediidasutus või investeerimisühing teatama oma otsusest pädevale asutusele hiljemalt 17. novembril 2018.

Igast järgnevast otsusest muuta täiendavalt kõigi reitingu saanud väärtpaberistamise positsioonide suhtes kohaldatavat meetodit peab krediidasutus või investeerimisühing teatama oma pädevale asutusele enne kõnealusele otsusele vahetult järgnevat 15. novembrit.

Kui pädev asutus ei esita vastuväiteid olenevalt asjaoludest kas teises või kolmandas lõigus viidatud tähtpäevale vahetult järgnevas 15. detsembris, jõustub krediidasutuse või investeerimisühingu teatatud otsus alates järgneva aasta 1. jaanuarist ning kehtib kuni järgmise teatatud otsuse jõustumiseni. Krediidasutus või investeerimisühing ei tohi sama aasta jooksul kasutada erinevaid meetodeid.

4. Erandina lõikest 1 võivad pädevad asutused iga juhtumit eraldi kaaludes keelata krediidasutustel ja investeerimisühingutel kohaldada SEC-SA meetodit, kui selle kohaldamise tulemusel saadud riskiga kaalutud vara väärtus ei ole proportsionaalne krediidasutusele või investeerimisühingule või finantsstabiilsusele tekkivate riskidega, sealhulgas, kuid mitte ainult, väärtpaberistamise aluspositsioonides kajastuva krediidiriskiga. Standardväärtpaberistamise positsioonidena mittekvalifitseeruvate riskipositsioonide puhul pööratakse erilist tähelepanu väga komplekssete ja riskantsete aspektidega väärtpaberistamistele.

5. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 1 kohaldamist, võib krediidasutus või investeerimisühing kasutada sisehinnangu meetodit, et arvutada reitinguta positsiooni riskiga kaalutud vara väärtus varaga tagatud kommerts-väärtpaberite programmis või varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingus kooskõlas artikliga 266, tingimusel et artikli 265 tingimused on täidetud. Kui krediidasutus või investeerimisühing on saanud kooskõlas artikli 265 lõikega 2 loa kasutada sisehinnangu meetodi ja spetsiifiline positsioon varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmis või varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingus kuulub sellise loa kohaldamisalasse, kohaldab krediidasutus või investeerimisühing kõnealuse positsiooni riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamiseks sisehinnangu meetodit.

6. Edasiväärtpaberistamise positsiooni korral kasutavad krediidasutused ja investeerimisühingud SEC-SA meetodit kooskõlas artikliga 261, võttes arvesse artiklis 269 sätestatud muudatusi.

7. Kõigil muudel juhtudel määratakse väärtpaberistamise positsioonidele riskikaal 1 250 %.

8. Pädevad asutused teavitavad EBAt kõigist käesoleva artikli lõike 3 kohaselt saadud teadetest. EBA jälgib käesoleva artikli mõju kapitalinõuetele ja käesoleva artikli lõikega 4 seotud eri järelevalvetavasid, esitab komisjonile oma järelduste kohta igal aastal aruande ning annab vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 16 välja suuniseid.

Artikkel 255

K_{IRB} -i ja K_{SA} arvutamine

1. Kui krediidasutus või investeerimisühing kasutab 3. alajao alusel SEC-IRBA meetodit, arvutab ta K_{IRB} -i vastavalt lõigetele 2–5.

2. Krediidasutused ja investeerimisühingud arvutavad K_{IRB} -i, korrutades riskiga kaalutud vara väärtuse, mille peaks 3. peatüki kohaselt arvutama aluspositsiooni puhul, kui seda ei oleks väärtpaberistatud, 8 %-ga ja jagades tulemuse aluspositsioonide väärtusega. K_{IRB} väljendatakse kümnendarvuna, mis jääb nulli ja ühe vahele.

3. Riskiga kaalutud vara, mille väärtuse peaks 3. peatüki kohaselt aluspositsiooni jaoks arvutama, hõlmab K_{IRB} -i arvutamisel järgmist:

- a) väärtpaberistamise kõigist aluspositsioonidest oodatav kahju, sealhulgas makseviivituses olevad aluspositsioonid, mis kuuluvad kooskõlas 3. peatükiga jätkuvalt kogumisse, ning
- b) kõigist aluspositsioonidest tekkiv ettenägematu kahju, sealhulgas kogumis makseviivituses olevatest aluspositsioonidest tekkiv kahju kooskõlas 3. peatükiga.

4. Krediidiasutused ja investeerimisühingud võivad väärtpaberistamise aluspositsioonide jaoks arvutada K_{IRB} -i vastavalt 3. peatüki sätetele, mis käsitlevad ostetud nõuete puhul kapitalinõuete arvutamist. Sel eesmärgil käsitletakse jaenõudeid ostetud jaenõuetena ja mittejaenõudeid ostetud nõuetena ariühingute vastu.

5. Krediidiasutused ja investeerimisühingud arvutavad K_{IRB} -i eraldi väärtpaberistamise aluspositsioonide lahjendus-riski jaoks, kui lahjendusrisk on selliste positsioonide puhul oluline.

Kui lahjendus- ja krediidiriskidest tulenevat kahju käsitletakse väärtpaberistamises agregeeritult, koondavad krediidiasutused ja investeerimisühingud 3. alajao kohaldamisel lahjendusriski K_{IRB} -i ja krediidiriski K_{IRB} -i ühte K_{IRB} -i. Kui kas krediidiriskist või lahjendusriskist tuleneva kahju katmiseks on olemas üks reservfond või esineb ületagatust, võib seda pidada märgiks selle kohta, et kõnealuseid riske käsitletakse agregeeritult.

Kui lahjendus- ja krediidiriski ei käsitleta väärtpaberistamises agregeeritult, muudavad krediidiasutused ja investeerimisühingud teises lõigus sätestatud käsitlust, et ühendada usaldusväärselt krediidi- ja lahjendusriski K_{IRB} -id.

6. Kui krediidiasutus või investeerimisühing kohaldab 3. alajao alusel SEC-SA meetodit, arvutab ta K_{SA} , korrutades riskiga kaalutud vara väärtuse, mille peaks 2. peatüki kohaselt arvutama aluspositsiooni puhul, kui seda ei oleks väärtpaberistatud, 8 %-ga ja jagades tulemuse aluspositsioonide väärtusega. K_{SA} väljendatakse kümnendarvuna, mis jääb nulli ja ühe vahele.

Käesoleva lõike kohaldamisel arvutavad krediidiasutused ja investeerimisühingud aluspositsioonide väärtuse, tasaarvestamata spetsiifilisi krediidiriskiga korrigeerimisi ja täiendavaid väärtuse korrigeerimisi vastavalt artiklitele 34 ja 110 ning tegemata muid omavahenditest mahaarvamisi.

7. Kui väärtpaberistamise struktuur hõlmab väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja kasutamist, käsitletakse lõigete 1–6 kohaldamisel väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja kõiki väärtpaberistamisega seotud positsioone aluspositsioonidena. Ilma et see piiraks eelneva kohaldamist, võib krediidiasutus või investeerimisühing jätta K_{IRB} -i või K_{SA} arvutamisel väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja positsioonid aluspositsioonide kogumist välja juhul, kui väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja positsioonidest tulenev risk ei ole oluline või kui see ei mõjuta krediidiasutuse või investeerimisühingu väärtpaberistamise positsiooni.

Rahastatud sünteetilise väärtpaberistamise korral võetakse K_{IRB} -i või K_{SA} arvutamisel arvesse krediidiriski vahetustehingut sisaldavate võlakirjade emiteerimisest saadud olulist tulu või väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja muid rahastatud kohustusi, mida kasutatakse väärtpaberistamise positsioonide tagasimaksmisel tagatistena, kui tagatise krediidiriski puhul jaotatakse kahju seeriade kaupa.

8. Käesoleva artikli lõike 5 kolmanda lõigu kohaldamisel esitab EBA kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 16 suunised, mis käsitlevad sobivaid meetodeid lahjendusriski K_{IRB} -i ja krediidiriski K_{IRB} -i ühendamiseks olukorras, kus neid riske ei käsitleta väärtpaberistamises agregeeritult.

9. EBA töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, millega täpsustatakse tingimused, mille täitmisel lubatakse krediidiasutustel ja investeerimisühingutel arvutada aluspositsioonide kogumite K_{IRB} -i vastavalt lõikele 4, eelkõige seoses järgmisega:

- a) sisemine krediidipoliitika ja sisemudelid K_{IRB} -i arvutamiseks väärtpaberistamiste puhul;
- b) aluspositsioonide kogumiga seotud eri riskitegurite kasutamine ning, kui sellise kogumi kohta ei ole piisavalt täpseid ja usaldusväärseid andmeid, asendusandmete kasutamine makseviivituse tõenäosuse ja makseviivitusest tingitud kahjumäära hindamiseks ning

- c) hoolsuskohustuse nõuded nõuete müüjate ja muude väärtpaberistamise tehingu algatajate meetmete ja põhimõtete kontrollimiseks.

EBA esitab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. jaanuaril 2019.

Komisjonile antakse õigus täiendada käesolevat määrust, võttes vastu käesoleva lõike teises lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitele 10–14.

Artikkel 256

Alumise eraldamispunkti A ja ülemise eraldamispunkti D kindlaksmääramine

1. 3. alajao kohaldamisel kehtestavad krediidasutused ja investeerimisühingud alumiseks eraldamispunktiks A piirväärtuse, mille juures hakatakse kahjusid aluspositsioonide kogumi sees allokeerima asjaomasele väärtpaberistamise positsioonile.

Alumine eraldamispunkt A väljendatakse kümnendväärtusena, mis jääb nulli ja ühe vahele ja mis on võrdne kas nulliga või sellise väärtpaberistamisega seotud aluspositsioonide kogumi avatud positsioonide jäägi, millest on lahutatud kõigi asjaomast väärtpaberistamise positsiooni sisaldava seeriaga võrreldes samasse või kõrgemasse nõudeõiguse järku kuuluvate seeriade avatud positsioonide jääk (mis sisaldab riskipositsiooni ennast), ja väärtpaberistamise kõigi aluspositsioonide avatud positsioonide jäägi jagatise, olenevalt sellest, kumb on suurem.

2. 3. alajao kohaldamisel kehtestavad krediidasutused ja investeerimisühingud ülemiseks eraldamispunktiks D piirväärtuse, mille juures põhjustaksid kahjud aluspositsioonide kogumi sees asjaomast väärtpaberistamise positsiooni sisaldava seeria puhul põhisumma täieliku kaotuse.

Ülemine eraldamispunkt D väljendatakse kümnendväärtusena, mis jääb nulli ja ühe vahele ja mis on võrdne kas nulliga või sellise väärtpaberistamisega seotud aluspositsioonide kogumi avatud positsioonide jäägi, millest on lahutatud kõigi asjaomast väärtpaberistamise positsiooni sisaldava seeriaga võrreldes kõrgemasse nõudeõiguse järku kuuluvate seeriade avatud positsioonide jääk, ja väärtpaberistamise kõigi aluspositsioonide avatud positsioonide jäägi jagatise, olenevalt sellest, kumb on suurem.

3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel käsitlevad krediidasutused ja investeerimisühingud ületagatust ja rahastatud reservikontosid seeriatena ning selliste reservikontode varasid aluspositsioonidena.

4. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel jätavad krediidasutused ja investeerimisühingud kõrvale rahastamata reservikontod ja varad, mis ei paranda krediidikvaliteeti, näiteks varad, mis pakuvad ainult likviidsustoetust, valuuta- või intressimäära vahetustehingud ja sularahatagatise kontod, mis on nende positsioonidega väärtpaberistamises seotud. Rahastatud reservikontode ja krediidikvaliteeti parandavate varade puhul käsitleb krediidasutus või investeerimisühing väärtpaberistamise positsioonidena ainult nende kontode või varade neid osasid, mis katavad kahju.

5. Kui sama tehingu kahel või enamal kõrgema nõudeõiguse järguga positsioonil on erinev lõpptähtaeg, kuid kahjud jagatakse proportsionaalselt, peab alumiste eraldamispunktide (A) ja ülemiste eraldamispunktide (D) arvutamise põhinema kõnealuste positsioonide agregeeritud laenujäägil ning sellest tulenevad alumised eraldamispunktid (A) ja ülemised eraldamispunktid (D) on samad.

Artikkel 257

Seeria lõpptähtaja (M_T) kindlaksmääramine

1. 3. alajao kohaldamisel ja võttes arvesse lõiget 2 võivad krediidasutused ja investeerimisühingud määrata seeria lõpptähtajaks (M_T) ühe järgmistest:

- a) seeriaga seoses tasumisele kuuluvate lepinguliste maksete kaalutud keskmine lõpptähtaeg järgmise valemi kohaselt:

$$\sum_t t \cdot CF_t / \sum_t CF_t,$$

kus CF_t tähistab kõiki lepingulisi makseid (põhisumma, intressid ja teenustasud), mille laenuvõtja peab perioodil t tasuma, või

b) seeria lõplik õiguslik tähtaeg järgmise valemi kohaselt:

$$M_T = 1 + (M_L - 1) \cdot 80 \%,$$

kus M_L tähistab seeria lõplikku õiguslikku tähtaega.

2. Lõike 1 kohaldamisel on seeria lõpptähtaja (M_T) kindlaksmääramise puhul kõigil juhtudel alampiir üks aasta ja ülempiir viis aastat.

3. Kui krediidasutusele või investeerimisühingule võib aluspositsioonist kahju tekkida lepingu tõttu, võtab ta väärtpaberistamise positsiooni lõpptähtaja kindlaksmääramisel arvesse lepingu lõpptähtaega ja asjaomase aluspositsiooni pikimat lõpptähtaega. Uuenevate nõuete korral kohaldatakse sellise positsiooni lepingukohast pikimat võimaliku järelejäänud tähtaega, mis võidakse uueneva perioodi jooksul lisada.

4. EBA jälgib kõnealuses valdkonnas valitsevaid eri tavasid, pöörates erilist tähelepanu käesoleva artikli lõike 1 punkti a kohaldamisele, ning annab 31. detsembriks 2019 kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 16 välja suunised.

3. alajagu

Riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamise meetodid

Artikkel 258

Sisereitingute meetodi (SEC-IRBA) kasutamise tingimused

1. Krediidasutused ja investeerimisühingud arvutavad väärtpaberistamise positsiooni puhul riskiga kaalutud vara väärtuse SEC-IRBA meetodi kohaselt, juhul kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) positsioon on tagatud sisereitingute meetodil põhineva kogumiga või eri liiki aluspositsioonidest koosneva kogumiga, eeldusel et viimasel juhul saab krediidasutus või investeerimisühing arvutada K_{IRB} -i vastavalt 3. jaole vähemalt 95 % aluspositsioonide puhul;
- b) väärtpaberistamise aluspositsioonide kohta kättesaadav teave on piisav, et krediidasutus või investeerimisühing saaks K_{IRB} -i arvutada, ning
- c) krediidasutusel või investeerimisühingul ei ole vastavalt lõikele 2 keelatud kasutada SEC-IRBA meetodit konkreetse väärtpaberistamise positsiooni puhul.

2. Kui väärtpaberistamisel on väga kompleksed või riskantsed aspektid, võivad pädevad asutused keelata üksikjuhtumi puhul SEC-IRBA meetodi kasutamise. Sel eesmärgil võib väga kompleksseteks või riskantseteks aspektideks pidada järgmist:

- a) krediitikvaliteedi parandamine, mida võib öönestada mõni muu põhjus peale portfellikahju;
- b) aluspositsioonide kogumid, millel on suur sisemine korrelatsioon, kuna positsioonid on kontsentreerunud üksikutele sektoritele või geograafilistele piirkondadele;
- c) tehingud, mille puhul väärtpaberistamise positsioonide tagasimaksmine sõltub suurel määral K_{IRB} -is kajastamata riskiteguritest, või
- d) kahju äärmiselt keerukas jaotumine seeriade vahel.

Artikkel 259

Riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamine SEC-IRBA meetodi kohaselt

1. SEC-IRBA meetodi kasutamise korral arvutatakse väärtpaberistamise positsiooni riskiga kaalutud vara väärtus, korrutades positsiooni artikli 248 kohaselt arvutatud riskipositsiooni väärtuse kohaldatava riskikaaluga, mis määratakse kindlaks järgmiselt (alampiir on kõigil juhtudel 15 %):

$$RW = 1250 \%$$

$$\text{kui } D \leq K_{IRB}$$

$$RW = 12,5 \cdot K_{SSFA(K_{IRB})}$$

$$\text{kui } A \geq K_{IRB}$$

$$RW = \left[\left(\frac{K_{IRB} - A}{D - A} \right) \cdot 12,5 \right] + \left[\left(\frac{D - K_{IRB}}{D - A} \right) \cdot 12,5 \cdot K_{SSFA(K_{IRB})} \right]$$

$$\text{kui } A < K_{IRB} < D$$

kus:

K_{IRB} on aluspositsioonide kogumi omavahendite nõue, nagu määratletud artiklis 255;

D on ülemine eraldamispunkt, mis on määratud kindlaks vastavalt artiklile 256;

A on alumine eraldamispunkt, mis on määratud kindlaks vastavalt artiklile 256;

$$K_{SSFA(K_{IRB})} = \frac{e^{a \cdot u} - e^{a \cdot l}}{a(u-l)}$$

kus:

$$a = - (1/(p * K_{IRB}))$$

$$u = D - K_{IRB}$$

$$l = \max (A - K_{IRB}; 0)$$

kus:

$$p = \max [0,3; (A + B*(1/N) + C*K_{IRB} + D*LGD + E*M_T)]$$

kus:

N on aluspositsioonide kogumi riskipositsioonide tegelik arv, mis on arvutatud vastavalt lõikele 4;

LGD on aluspositsioonide kogumi riskipositsioonidega kaalutud keskmine makseviivitusest tingitud kahjumäär, mis on arvutatud vastavalt lõikele 5;

M_T on seeria lõpptähtaeg, mis on määratud vastavalt artiklile 257;

Parameetrid A, B, C, D ja E määratakse kindlaks järgmise tabeli alusel:

		A	B	C	D	E
Mittejaenõuded	Kõrgem nõudeõiguse järk, kontsentreeritud ($N \geq 25$)	0	3,56	-1,85	0,55	0,07
	Kõrgem nõudeõiguse järk, mittekontsentreeritud ($N < 25$)	0,11	2,61	-2,91	0,68	0,07
	Mitte kõrgem nõudeõiguse järk, kontsentreeritud ($N \geq 25$)	0,16	2,87	-1,03	0,21	0,07
	Mitte kõrgem nõudeõiguse järk, mittekontsentreeritud ($N < 25$)	0,22	2,35	-2,46	0,48	0,07
Jaenõuded	Kõrgem nõudeõiguse järk	0	0	-7,48	0,71	0,24
	Mitte kõrgem nõudeõiguse järk	0	0	-5,78	0,55	0,27

2. Kui sisereitingute meetodil põhinevas aluskogumis on nii jaenõudeid kui ka mittejaenõudeid, jagatakse kogum kaheks: jaenõuete alamkogumiks ja mittejaenõuete alamkogumiks, ning iga alamkogumi jaoks leitakse eraldi p-parameeter (ja vastavad sisendparameetrid N, K_{IRB} ja LGD). Tehingu kaalutud keskmine p-parameeter arvutatakse iga alamkogumi p-parameetrite ja igasse alamkogumisse kuuluvate positsioonide nominaalse suuruse põhjal.

3. Kui krediidiastutus või investeerimisühing kohaldab eri liiki aluspositsioonidest koosneva kogumi suhtes SEC-IRBA meetodit, arvutatakse p-parameeter ainult selliste aluspositsioonide põhjal, mille suhtes kohaldatakse sisereitingute meetodit. Aluspositsioonid, mille suhtes kohaldatakse standardmeetodit, jäetakse seega kõrvale.

4. Riskipositsioonide tegelik arv (N) arvutatakse järgmiselt:

$$N = \frac{(\sum_i EAD_i)^2}{\sum_i EAD_i^2}$$

kus EAD_i tähistab makseviivituses olevat riskipositsiooni väärtust, mis on seotud kogumisse kuuluva i-nda riskipositsiooniga

Kui ühe võlgniku suhtes on mitu riskipositsiooni, konsolideeritakse need ja neid käsitatakse ühe positsioonina.

5. Riskipositsioonidega kaalutud keskmine makseviitusest tingitud kahjumäär (LGD) arvutatakse järgmiselt:

$$LGD = \frac{\sum_i LGD_i \cdot EAD_i}{\sum_i EAD_i}$$

kus LGD_i tähistab keskmist LGD-d, mis on seotud kõigi i -nda võlgniku suhtes olevate positsioonidega.

Kui ostetud nõuete puhul käsitletakse krediidiriski ja lahjendusriski väärtpaperistamise raames agregeeritult, arvutatakse LGD sisend krediidiriski LGD ja lahjendusriski 100 % LGD kaalutud keskmisena. Kaalud on vastavalt krediidiriski ja lahjendusriski eraldiseisvad kapitalinõuded sisereitingute meetodi põhjal. Kui kas krediidiriskist või lahjendusiskist tuleneva kahju katmiseks on olemas üks reservfond või esineb ületagatust, võib seda pidada märgiks selle kohta, et kõnealuseid riske käsitletakse agregeeritult.

6. Kui kogumisse kuuluva suurima aluspositsiooni osa (C_1) ei ole suurem kui 3 %, võivad krediidasutused ja investeerimisühingud kasutada N -i ja riskipositsioonidega kaalutud keskmiste makseviitusest tingitud kahjumäärade arvutamiseks järgmist lihtsustatud meetodit:

$$N = \left(C_1 \cdot C_m + \left(\frac{C_m - C_1}{m-1} \right) \cdot \max\{1 - m \cdot C_1, 0\} \right)^{-1}$$

$$LGD = 0,50$$

kus

C_m tähistab kogumi osa, mis vastab suurimate m riskipositsioonide summale ning

m i määrab krediidasutus või investeerimisühing.

Kui kättesaadav on ainult C_1 ja see ei ole suurem kui 0,03, võib krediidasutus või investeerimisühing määrata LGD-ks 0,50 ja N -iks $1/C_1$.

7. Kui positsioon on tagatud eri liiki aluspositsioonidest koosneva kogumiga ning krediidasutus või investeerimisühing saab arvutada K_{IRB} -i vastavalt artikli 258 lõike 1 punktile a vähemalt 95 % aluspositsioonide puhul, arvutab krediidasutus või investeerimisühing aluspositsioonide kogumi omavahendite nõude järgmiselt:

$$d \cdot K_{IRB} + (1 - d) \cdot K_{SA},$$

kus

d on osa selliste aluspositsioonide vara väärtusest, mille kohta saab krediidasutus või investeerimisühing arvutada K_{IRB} -i kõigi aluspositsioonide vara väärtuse kohta,

8. Kui krediidasutusel või investeerimisühingul on väärtpaperistamise positsioon tuletisinstrumenti kujul, et maandada tururiske, sealhulgas intressi- või valuutariske, võib krediidasutus või investeerimisühing anda sellele tuletisinstrumentile tuletatud riskikaalu, mis on võrdväärne käesoleva artikli kohaselt arvutatud võrdluspositsiooni riskikaaluga.

Esimese lõigu kohaldamisel on võrdluspositsioon positsioon, mis tuletisinstrumentiga võrreldes kuulub kõigis aspektides samasse nõudeõiguse järku, või sellise positsiooni puudumise korral tuletisinstrumentiga võrreldes vahetult järgmisesse nõudeõiguse järku kuuluv positsioon.

Artikkel 260

Standardväärtpaperistamise käsitlemine SEC-IRBA meetodi kohaselt

SEC-IRBA meetodi kasutamise korral arvutatakse standardväärtpaperistamise positsiooni riskikaal kooskõlas artikliga 259, võttes arvesse järgmisi muudatusi:

riskikaalu alampiir kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaperistamise positsioonide puhul = 10 %

$$p = \max [0,3; 0,5 \cdot (A + B \cdot (1/N) + C \cdot K_{IRB} + D \cdot LGD + E \cdot M_T)]$$

Artikkel 261

Riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamine SEC-SA meetodi kohaselt

1. SEC-SA meetodi kasutamise korral arvutatakse väärtpaperistamise positsiooni riskiga kaalutud vara väärtus, korrutades artikli 248 kohaselt arvutatud riskipositsiooni väärtuse kohaldatava riskikaaluga, mis leitakse järgmiselt (alampiir kõigil juhtudel 15 %):

$$RW = 1\,250\%$$

$$\text{kui } D \leq K_A$$

$$RW = 12,5 \cdot K_{SSFA(K_A)}$$

$$\text{kui } A \geq K_A$$

$$RW = \left[\left(\frac{K_A - A}{D - A} \right) \cdot 12,5 \right] + \left[\left(\frac{D - K_A}{D - A} \right) \cdot 12,5 \cdot K_{SSFA(K_A)} \right]$$

$$\text{kui } A < K_A < D$$

kus:

D on ülemine eraldamispunkt, mis on määratud kindlaks vastavalt artiklile 256;

A on alumine eraldamispunkt, mis on määratud kindlaks vastavalt artiklile 256;

K_A on vastavalt lõikele 2 arvutatud parameeter,

$$K_{SSFA(K_A)} = \frac{e^a \cdot u - e^a \cdot l}{a(u-l)}$$

kus:

$$a = - (1/(p \cdot K_A))$$

$$u = D - K_A$$

$$l = \max (A - K_A; 0)$$

$p = 1$ väärtpaberistamise positsiooni puhul, mis ei ole edasiväärtpaberistamise positsioon

2. Lõike 1 kohaldamisel arvutatakse K_A järgmiselt:

$$K_A = (1 - W) \cdot K_{SA} + W \cdot 0,5$$

kus:

K_{SA} on aluspositsioonide kogumi omavahendite nõue, nagu on määratletud artiklis 255;

$W =$:

a) makseviivituses olevate aluspositsioonide nimiväärtuste summa ja

b) kõigi aluspositsioonide nimiväärtuse summa jagatis.

Sel eesmärgil tähendab makseviivituses olev riskipositsioon aluspositsiooni: i) mille tähtjast on möödas 90 päeva või rohkem; ii) millega seoses kohaldatakse pankroti- või maksejõuetusmenetlust; iii) millega seoses kohaldatakse sundtäitmist või sarnast menetlust või iv) mis on väärtpaberistamise dokumentatsiooni kohaselt makseviivituses.

Kui krediidasutus või investeerimisühing ei tea viivisreisundit 5 % või vähema kogumisse kuuluvate aluspositsioonide osas, võib krediidasutus või investeerimisühing kasutada SEC-SA meetodit, tingimusel et K_A arvutamisel tehakse järgmised kohandused:

$$K_A = \left(\frac{EAD_{\text{alamkogum 1, W teada}}}{EAD_{\text{kokku}}} \times K_A^{\text{alamkogum 1, W teada}} \right) + \frac{EAD_{\text{alamkogum 2, W teadmata}}}{EAD_{\text{kokku}}}$$

Kui krediidasutus või investeerimisühing ei tea viivisreisundit rohkem kui 5 % kogumisse kuuluvate aluspositsioonide osas, peab väärtpaberistamise positsiooni riskikaal olema 1 250 %.

3. Kui krediidasutusel või investeerimisühingul on väärtpaberistamise positsioon tuletisinstrumenti kujul, et maandada tururiske, sealhulgas intressi- või valuutariske, võib krediidasutus või investeerimisühing anda sellele tuletisinstrumentile tuletatud riskikaalu, mis on võrdväärne käesoleva artikli kohaselt arvutatud võrdluspositsiooni riskikaaluga.

Käesoleva lõike kohaldamisel on võrdluspositsioon positsioon, mis tuletisinstrumentiga võrreldes on kõigis aspektides samasse nõudeõiguse järku kuuluv positsioon, või sellise positsiooni puudumise korral tuletisinstrumentiga võrreldes vahetult järgmisesse nõudeõiguse järku kuuluv positsioon.

Artikkel 262

Standardväärtpaberistamise käsitlemine SEC-SA meetodi kohaselt

SEC-SA meetodi kasutamise korral arvutatakse standardväärtpaberistamise positsiooni riskikaal kooskõlas artikliga 261, võttes arvesse järgmisi muudatusi:

riskikaalu alampiir kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise positsioonide puhul = 10 %

$p = 0,5$.

Artikkel 263

Riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamine SEC-ERBA meetodi kohaselt

1. SEC-ERBA meetodi kasutamise korral arvutatakse väärtpaberistamise positsiooni riskiga kaalutud vara väärtus, korrutades artikli 248 kohaselt arvutatud riskipositsiooni väärtuse vastavalt käesolevale artiklile kohaldatava riskikaaluga.

2. Kui riskipositsioonil on lühiajalised krediitkvaliteedi hinnangud või kui lühiajalisel krediitkvaliteedi hinnangul põhinev reiting on võimalik kooskõlas lõikega 7 tuletada, kasutatakse järgmisi riskikaale:

Tabel 1

Krediitkvaliteedi aste	1	2	3	Kõik muud reitingud
Riskikaal	15 %	50 %	100 %	1 250 %

3. Kui riskipositsioonil on pikaajalised krediitkvaliteedi hinnangud või kui pikaajalisel krediitkvaliteedi hinnangul põhinev reiting on võimalik kooskõlas käesoleva artikli lõikega 7 tuletada, kasutatakse tabelis 2 esitatud riskikaale, mida on kooskõlas artikliga 257 ja käesoleva artikli lõikega 4 asjakohaselt kohandatud vastavalt seeria lõpptähtajale (M_T) ning kõrgemasse nõudeõiguse järku mittekuuluvate seeriade korral kooskõlas käesoleva artikli lõikega 5 vastavalt väärtpaberistamise seeria n-õ paksusele:

Tabel 2

Krediitkvaliteedi aste	Kõrgemasse nõudeõiguse järku kuuluv seeria		Kõrgemasse nõudeõiguse järku mittekuuluv (n-õ õhuke) seeria	
	Seeria lõpptähtaeg (M_T)		Seeria lõpptähtaeg (M_T)	
	1 aasta	5 aastat	1 aasta	5 aastat
1	15 %	20 %	15 %	70 %
2	15 %	30 %	15 %	90 %
3	25 %	40 %	30 %	120 %
4	30 %	45 %	40 %	140 %
5	40 %	50 %	60 %	160 %
6	50 %	65 %	80 %	180 %
7	60 %	70 %	120 %	210 %
8	75 %	90 %	170 %	260 %
9	90 %	105 %	220 %	310 %
10	120 %	140 %	330 %	420 %
11	140 %	160 %	470 %	580 %

Krediidikvaliteedi aste	Kõrgemasse nõudeõiguse järku kuuluv seeria		Kõrgemasse nõudeõiguse järku mittekuuluv (n-ö õhuke) seeria	
	Seeria lõpptähtaeg (M _T)		Seeria lõpptähtaeg (M _T)	
	1 aasta	5 aastat	1 aasta	5 aastat
12	160 %	180 %	620 %	760 %
13	200 %	225 %	750 %	860 %
14	250 %	280 %	900 %	950 %
15	310 %	340 %	1 050 %	1 050 %
16	380 %	420 %	1 130 %	1 130 %
17	460 %	505 %	1 250 %	1 250 %
Kõik muud	1 250 %	1 250 %	1 250 %	1 250 %

4. Selleks et leida selliste seeriade riskikaal, mille lõpptähtaeg on 1 kuni 5 aastat, kasutavad krediidasutused ja investeerimisühingud selliste riskikaalude lineaarset interpolatsiooni, mida kohaldatakse tabeli 2 kohaselt vastavalt ühe- ja viieaastase lõpptähtaja suhtes.

5. Selleks et võtta arvesse seeria paksust, arvutavad krediidasutused ja investeerimisühingud riskikaalu kõrgemasse nõudeõiguse järku mittekuuluvate seeriade puhul järgmiselt:

$$RW = [RW \text{ pärast lõpptähtaja suhtes kohaldamist vastavalt lõikele 4}] \cdot [1 - \min(T; 50 \%)]$$

kus

T = väärtpaberistamise seeria paksus, mis võrdub D – A,

kus

D on ülemine eraldamispunkt, mis on määratud kindlaks vastavalt artiklile 256;

A on alumine eraldamispunkt, mis on määratud kindlaks vastavalt artiklile 256.

6. Kõrgemasse nõudeõiguse järku mittekuuluvate seeriade riskikaalud, mis tulenevad lõigetest 3, 4 ja 5, on vähemalt 15 %. Lisaks ei ole tulenevad riskikaalud väiksemad kui riskikaal, mis vastab sama väärtpaberistamise hüpoteetilisele kõrgema nõudeõiguse järguga seeriale, millel on sama krediidikvaliteedi hinnang ja lõpptähtaeg.

7. Kaudsete reitingute kasutamisel annavad krediidasutused ja investeerimisühingud reitinguta positsioonile kaudse reitingu, mis on võrdväärne sellise reitinguga võrdluspositsiooni krediidikvaliteedi hinnanguga, mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- võrdluspositsioon kuulub reitinguta väärtpaberistamise positsiooniga võrreldes kõigis aspektides samasse nõudeõiguse järku; kui samasse nõudeõiguse järku kuuluvat positsiooni ei ole, kuulub võrdluspositsioon reitinguta positsiooniga võrreldes vahetult järgmisesse nõudeõiguse järku;
- võrdluspositsioonil ei ole kolmanda isiku tagatist ja selle krediidikvaliteeti ei ole parandatud muul viisil, mis ei ole reitinguta positsiooni puhul kättesaadav;
- võrdluspositsiooni lõpptähtaeg peab olema asjaomase reitinguta positsiooni omaga võrdne või sellest pikem;
- mis tahes kaudseid reitinguid ajakohastatakse pidevalt, et võtta arvesse võimalikke muutusi võrdluspositsiooni krediidikvaliteedi hinnangus.

8. Kui krediidasutusel või investeerimisühingul on väärtpaberistamise positsioon tuletisinstrumenti kujul, et maandada tururiske, sealhulgas intressi- või valuutariske, võib krediidasutus või investeerimisühing anda sellele tuletisinstrumentile tuletatud riskikaalu, mis on võrdväärne käesoleva artikli kohaselt arvatud võrdluspositsiooni riskikaaluga.

Esimese lõigu kohaldamisel on võrdluspositsioon positsioon, mis tuletisinstrumentiga võrreldes kuulub kõigis aspektides samasse nõudeõiguse järku, või sellise positsiooni puudumise korral tuletisinstrumentiga võrreldes vahetult järgmisesse nõudeõiguse järku kuuluv positsioon.

Artikkel 264

Standardväärtpaberistamise käsitlemine SEC-ERBA meetodi kohaselt

1. SEC-ERBA meetodi kasutamise korral arvutatakse standardväärtpaberistamise positsiooni riskikaal kooskõlas artikliga 263, võttes arvesse käesolevas artiklis sätestatud muudatusi.

2. Kui riskipositsioonil on lühiajalised krediitkvaliteedi hinnangud või kui lühiajalisel krediitkvaliteedi hinnangul põhinev reiting on võimalik kooskõlas artikli 263 lõikega 7 tuletada, kohaldatakse järgmisi riskikaale:

Tabel 3

Krediitkvaliteedi aste	1	2	3	Kõik muud reitingud
Riskikaal	10 %	30 %	60 %	1 250 %

3. Kui riskipositsioonil on pikaajalised krediitkvaliteedi hinnangud või kui pikaajalisel krediitkvaliteedi hinnangul põhinev reiting on võimalik kooskõlas artikli 263 lõikega 7 tuletada, määratakse riskikaalud kindlaks tabeli 4 alusel ja neid kohandatakse kooskõlas artikliga 257 ja artikli 263 lõikega 4 vastavalt seeria lõpptähtajale (M_T) ning kõrgemasse nõudeõiguse järku mittekuuluvate seeriatega korral kooskõlas artikli 263 lõikega 5 vastavalt väärtpaberistamise seeria n-õ paksusele.

Tabel 4

Krediitkvaliteedi aste	Kõrgemasse nõudeõiguse järku kuuluv seeria		Kõrgemasse nõudeõiguse järku mittekuuluv (n-õ õhuke) seeria	
	Seeria lõpptähtaeg (M_T)		Seeria lõpptähtaeg (M_T)	
	1 aasta	5 aastat	1 aasta	5 aastat
1	10 %	10 %	15 %	40 %
2	10 %	15 %	15 %	55 %
3	15 %	20 %	15 %	70 %
4	15 %	25 %	25 %	80 %
5	20 %	30 %	35 %	95 %
6	30 %	40 %	60 %	135 %
7	35 %	40 %	95 %	170 %
8	45 %	55 %	150 %	225 %
9	55 %	65 %	180 %	255 %
10	70 %	85 %	270 %	345 %
11	120 %	135 %	405 %	500 %
12	135 %	155 %	535 %	655 %
13	170 %	195 %	645 %	740 %
14	225 %	250 %	810 %	855 %
15	280 %	305 %	945 %	945 %
16	340 %	380 %	1 015 %	1 015 %
17	415 %	455 %	1 250 %	1 250 %
Kõik muud	1 250 %	1 250 %	1 250 %	1 250 %

Artikkel 265

Sisehinnangu meetodi kohaldamisala ja selle kasutamise nõuded

1. Krediidiasutused ja investeerimisühingud võivad arvutada riskiga kaalutud vara väärtuse seoses reitinguta positsiooniga varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmides või tehingutes sisehinnangu meetodi kohaselt kooskõlas artikliga 266, juhul kui on täidetud käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tingimused.

Kui krediidiasutus või investeerimisühing on saanud kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2 loa kasutada sisehinnangu meetodi ja spetsiifiline positsioon varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmis või tehingus kuulub sellise loa kohaldamisalasse, kohaldab krediidiasutus või investeerimisühing kõnealuse positsiooni riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamiseks sisehinnangu meetodit.

2. Pädevad asutused annavad krediidiasutustele ja investeerimisühingutele loa sisehinnangu meetodi kasutamiseks selgelt määratletud kohaldamisala raames, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a) kõik varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames emiteeritud kommertsväärtpaberis olevad positsioonid on reitingu saanud positsioonid;
- b) riskipositsiooni krediidikvaliteedi sisehinnangu puhul on arvesse võetud vähemalt ühe krediidikvaliteeti hindava asutuse kasutatavat avalikult kättesaadavat hindamismetoodikat, mis on tagatud sama liiki riskipositsioonidega nagu väärtpaberistatud riskipositsioonid;
- c) varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames emiteeritud kommertsväärtpaber emiteeritakse peamiselt kolmandatest isikutest investoritele;
- d) krediidiasutuse või investeerimisühingu sisehindamise protsess on vähemalt sama konservatiivne kui selliste krediidikvaliteeti hindavate asutuste avalikult kättesaadavad hinnangud, kes on andnud varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames emiteeritud kommertsväärtpaberile välishinnangu, eelkõige seoses stressitegurite ja muude asjakohaste kvantitatiivsete elementidega;
- e) krediidiasutuse või investeerimisühingu sisehinnangu metoodikas võetakse arvesse selliste krediidikvaliteeti hindavate asutuste kõiki asjakohaseid avalikult kättesaadavaid reitingu andmise metoodikaid, kes annavad varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames emiteeritud kommertsväärtpaberile reitingu, ja see hõlmab krediidikvaliteeti hindavate asutuste krediidikvaliteedi hinnangutele vastavaid reitinguklasse. Krediidiasutusel või investeerimisühingul peab olema sisedokumentide hulgas seletuskiri, milles kirjeldatakse, kuidas käesolevas punktis sätestatud nõuded täideti, ja ta peab seda seletuskirja korrapäraselt ajakohastama;
- f) krediidiasutus või investeerimisühing kasutab sisehinnangu metoodikat sisemises riskijuhtimises, sealhulgas otsuste tegemise, infohalduse ja kapitali sisemise allokeerimise protsessis;
- g) sise- või välisaudiitorid, krediidikvaliteeti hindav asutus või krediidiasutuse- või investeerimisühingusisene krediidiriski kontrollimise või riskijuhtimise funktsiooni täitja teeb korrapäraselt kontrolli sisemiste hinnangute andmise protsessi üle ja selle üle, kui täpsed on sisehinnangud krediidiasutuse või investeerimisühingu varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmist või varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingust tulenevate riskipositsioonide krediidikvaliteedile;
- h) krediidiasutus või investeerimisühing jälgib oma sisereitingute tulemuslikkust aja jooksul, et hinnata sisehinnangu metoodika toimimist, ja juhul kui riskipositsioonide tulemusnäitajad lahknevad pidevalt sisereitingute poolt näidatust, kohandab kõnealust metoodikat vastavalt vajadusele;
- i) varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm hõlmab väärtpaberite emissiooni tagamise ja kohustuste juhtimise standardeid programmihaldurile mõeldud suuniste kujul ja need käsitlevad vähemalt järgmist:
 - i) vara aktsepteeritavuse kriteeriumid, võttes arvesse punkti j;
 - ii) likviidsuse tagamise tehingute ja krediidikvaliteedi parandamise pakkumisest tulenevate riskipositsioonide liigid ja rahaline väärtus;
 - iii) kahjumite jaotus varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi või varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu väärtpaberistamise positsioonide vahel;
 - iv) ülekantud vara juriidiline ja majanduslik eraldatus vara müüvast üksusest;
- j) varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi vara aktsepteeritavuse kriteeriumidega on ette nähtud vähemalt järgmine:
 - i) sellise vara ostmise välistamine, mis on pikalt tähtjaks tasumata või makseviivituses;
 - ii) üksikule võlgnikule või geograafilisele piirkonnale liigse kontsentreerumise piiramine; ning
 - iii) ostetava vara kehtivusaja piiramine;
- k) tehakse vara müüja krediidiriski- ja äriprofiili analüüs, sh hinnatakse vähemalt vara müüja
 - i) varasemaid ja tulevasi oodatavaid majandustulemusi;

- ii) praegust turuosa ja oodatavat tulevast konkurentsivõimet;
 - iii) finantsvõimendust, rahavooge, intressimaksete kattevara ja võlareitingut; ning
 - iv) väärtpaberite emissiooni tagamise standardeid, maksete vahendamise võimet ja sissenõudmisprotsesse;
- l) varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmil on sissenõudmispõhimõtted ja -protsessid, milles on võetud arvesse maksete vahendaja tegevussuutlikkust ja krediitkvaliteeti, ning programm sisaldab elemente, mis maandavad müüja ja maksete vahendaja tulemusnäitajatega seonduvaid riske. Käesoleva punkti kohaldamisel võib tulemusnäitajatega seonduvaid riske maandada käivitavate teguritega, mis põhinevad müüja või maksete vahendaja praegusel krediitkvaliteedil, et välistada rahaliste vahendite mitteeristatavust müüja või maksete vahendaja makseviivituse korral;
 - m) sellisest varade kogumist tuleneva kahju koguhinnangus, mis võidakse varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames osta, võetakse arvesse kõiki potentsiaalse riski allikaid, nagu krediidirisk ja lahjendusrisk;
 - n) kui müüja pakutud krediitkvaliteedi parandamise suurus on määratud ainult krediidiga seotud kahjude alusel ja kui lahjendusrisk on asjaomase varade kogumi puhul oluline, sisaldab varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm eraldi reservi lahjendusriski jaoks;
 - o) nõutava krediitkvaliteedi parandamise suurus varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames arvutatakse, võttes arvesse mitme varasema aasta andmeid, sealhulgas kahjud, viivituses olevad nõuded, lahjendused ja nõuete käibekordaja;
 - p) varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm sisaldab riskipositsioonide ostmise osas struktuurseid elemente, et leevendada alusportfelli krediitkvaliteedi võimalikku halvenemist. Selliste elementide hulgas võivad olla riskipositsioonide kogumile eriomased likvideerimise käivitavad tegurid;
 - q) krediidasutus või investeerimisühing hindab aluspositsioonide kogumi näitajaid, näiteks selle kaalutud keskmist krediidi hinnangut, ning teeb kindlaks võimaliku kontsenteerumise üksikule võlgnikule või geograafilisele piirkonnale ja varakogumi kontsenteerituse.
3. Kui lõike 2 punktiga g ette nähtud kontrolli teevad krediidasutuse või investeerimisühingu siseauditi, krediidiriski kontrollimise või riskijuhtimise funktsiooni täitjad, peavad nad olema sõltumatud krediidasutuse või investeerimisühingu sisemistest varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi äri- ja kliendisuhetega tegelemise funktsiooni täitjatest.
4. Krediidasutused ja investeerimisühingud, kes on saanud loa kasutada sisehinnangu meetodit, ei kasuta sisehinnangu meetodi kohaldamisalasse kuuluvate positsioonide puhul muid meetodeid, välja arvatud juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:
- a) krediidasutus või investeerimisühing on pädevale asutusele teda rahuldaval viisil tõendanud, et tal on selleks mõjuvad põhjused;
 - b) krediidasutus või investeerimisühing on saanud pädevalt asutuselt eelneva loa.

Artikkel 266

Riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamine sisehinnangu meetodi kohaselt

1. Sisehinnangu meetodi kohaselt paigutab krediidasutus või investeerimisühing varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi või varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu reitinguta positsiooni oma sisehinnangu põhjal ühte artikli 265 lõike 2 punktis e sätestatud reitinguklassi. Positsioonile antakse tuletatud reiting, mis on sama kui asjaomasele reitinguklassile artikli 265 lõike 2 punkti e kohaselt vastavad krediitkvaliteedi hinnang.
2. Kooskõlas lõikega 1 tuletatud reiting peab selle esmase andmise ajal olema vähemalt investeerimisjärgu krediidi reitingu tasemel või sellest kõrgemal tasemel ja seda käsitletakse riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel vastavalt kas artikli 263 või 264 kohaselt samaväärsena krediitkvaliteedi hindava asutuse antud aktsepteeritud krediitkvaliteedi hinnanguga.

4. alajagu

Väärtpaberistamise positsioonide ülempiirid

Artikkel 267

Maksimaalne riskikaal kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise positsioonide korral: aluspositsioonide arvessevõtmise meetod

1. Krediidasutus või investeerimisühing, kes teab igal ajahetkel seda, millest aluspositsioonid koosnevad, võib anda kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise positsioonile maksimaalse riskikaalu, mis on võrdväärne riskipositsioonide kaalutud keskmise riskikaaluga, mis antaks aluspositsioonidele juhul, kui neid ei oleks väärtpaberistatud.

2. Kui tegemist on aluspositsioonide kogumitega ja krediidasutus või investeerimisühing kasutab ainult standardmeetodit või sisereitingute meetodit, võrdub kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise positsiooni maksimaalne riskikaal riskipositsioonidega kaalutud keskmise riskikaaluga, mida kohaldataks vastavalt kas 2. või 3. peatüki kohaselt aluspositsioonide suhtes juhul, kui neid ei oleks väärtpaberistatud.

Eri liiki aluspositsioonidest koosnevate kogumite korral arvutatakse maksimaalne riskikaal järgmiselt:

- a) kui krediidasutus või investeerimisühing kasutab SEC-IRBA meetodit, määratakse sellele aluspositsioonide kogumi osale, mille suhtes kohaldatakse standardmeetodit, vastav standardmeetodikohane riskikaal, ning sellele osale, mille suhtes kohaldatakse sisereitingute meetodit, vastav sisereitingute meetodi kohane riskikaal;
- b) kui krediidasutus või investeerimisühing kasutab SEC-SA meetodit või SEC-ERBA meetodit, võrdub kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise positsioonide maksimaalne riskikaal standardmeetodi kohase kaalutud keskmise riskikaaluga aluspositsioonide puhul.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel hõlmab riskikaal, mida kohaldataks sisereitingute meetodi kohaselt vastavalt 3. peatükile:

- a) 12,5-ga korrutatud oodatava kahju ja
- b) aluspositsioonide riskipositsiooni väärtuse jagatist.

4. Kui vastavalt lõikele 1 arvutatud maksimaalne riskikaal on väiksem kui artiklites 259–264 sätestatud asjaomased riskikaalu alampiirid, kasutatakse vastavalt lõikele 1 arvutatud maksimaalset riskikaalu.

Artikkel 268

Maksimaalsed kapitalinõuded

1. Krediidasutus või investeerimisühing kui väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor või muu krediidasutus või investeerimisühing, kes kasutab SEC-IRBA meetodit, või krediidasutus või investeerimisühing kui väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor, kes kasutab SEC-SA või SEC-ERBA meetodit, võib kohaldada hoitava väärtpaberistamise positsiooni suhtes maksimaalset kapitalinõuet, mis on võrdväärne kapitalinõuetega, mis oleks aluspositsioonide puhul arvutatud 2. või 3. peatüki kohaselt juhul, kui neid ei oleks väärtpaberistatud. Käesoleva artikli kohaldamisel hõlmab sisereitingute meetodil põhinev kapitalinõue oodatavat kahju, mis on seotud 3. peatüki alusel arvutatud riskipositsioonidega, ja ettenägematut kahju.

2. Eri liiki aluspositsioonidest koosnevate kogumite korral leitakse maksimaalne kapitalinõue, arvutades vastavalt lõikele 1 aluspositsioonide selliste osade riskipositsioonidega kaalutud keskmise, mille puhul saab kasutada sisereitingute ja standardmeetodit.

3. Maksimaalse kapitalinõude leidmiseks korrutatakse lõike 1 või 2 kohaselt arvutatud summa huvide suurima osakaaluga, mis krediidasutusel või investeerimisühingul on asjaomastes seeriates (V), ning seda väljendatakse protsentides ja arvutatakse järgmiselt:

- a) kui krediidasutusel või investeerimisühingul on üks või mitu väärtpaberistamise positsiooni, mis kuuluvad samasse väärtpaberistamise seeriasse, võrdub V krediidasutuse või investeerimisühingu konkreetse seeriasse kuuluvate väärtpaberistamise positsioonide nimiväärtuse ja seeria nimiväärtuse jagatisega;
- b) kui krediidasutuse või investeerimisühingu väärtpaberistamise positsioonid kuuluvad eri seeriatesse, võrdub V huvide maksimaalse osakaaluga seeriade lõikes. Huvide osakaal arvutatakse iga seeria puhul vastavalt punktile a.

4. Väärtpaberistamise positsiooni maksimaalse kapitalinõude arvutamisel vastavalt käesolevale artiklile lahutatakse kooskõlas artikli 36 lõike 1 punktiga k esimese taseme põhiomavahendite kirjetest maha müügitulu ning krediidikvaliteeti parandavad ja ainult intressi saamisel põhinevad varad, mis tulenevad väärtpaberistamise tehingust.

5. alajagu

Muud sätted

Artikkel 269

Edasiväärtpaberistamine

1. Edasiväärtpaberistamise positsiooni korral kasutavad krediidasutused ja investeerimisühingud SEC-SA meetodit kooskõlas artikliga 261, tehes järgmised muudatused:

- a) $W = 0$ iga väärtpaberistamise seeriast tuleneva riskipositsiooni puhul aluspositsioonide kogumis;

- b) $p = 1,5$;
- c) tulenev riskikaalu alampiir on vähemalt 100 %.
2. Aluseks olevate väärtpaberistamise positsioonide K_{SA} arvutatakse vastavalt 2. alajaole.
3. 4. alajaos sätestatud maksimaalseid kapitalinõudeid edasiväärtpaberistamise positsioonide suhtes ei kohaldata.
4. Kui aluspositsioonide kogum koosneb eri väärtpaberistamise seeriastest ja muud liiki varadest, on parameeter K_A eraldi iga riskipositsioonide alarühma puhul arvutatud K_A nimiväärtuses riskipositsioonidega kaalutud keskmine.

Artikkel 270

Kõrgema nõudeõiguse järguga positsioonid VKE-põhistes väärtpaberistamistes

Krediidiasutus või investeerimisühing kui väärtpaberistamise tehingu algataja võib arvutada väärtpaberistamise positsiooni riskiga kaalutud vara väärtuse kooskõlas artikliga 260, 262 või 264, vastavalt vajadusele, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) väärtpaberistamine täidab vajaduse korral määruse (EL) 2017/2402 4. peatükis (v.a nimetatud määruse artikli 20 lõiked 1–6) sätestatud standardväärtpaberistamise nõudeid;
- b) positsioon on kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise positsioon;
- c) väärtpaberistamine on tagatud ettevõtjate suhtes olevate riskipositsioonide kogumiga, tingimusel et portfelli mahu seisukohast on nendest vähemalt 70 % väärtpaberistamise instrumendi emiteerimise ajal või uuenevate väärtpaberistamiste puhul riskipositsiooni väärtpaberistamisele lisamise ajal VKEd artikli 501 tähenduses;
- d) krediidirisk, mis on seotud väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidiasutuse või investeerimisühingu poolt mitte säilitatud positsioonidega, kantakse üle sellise garantii või edasigarantii kaudu, mis vastab 4. peatükis sätestatud kaudse krediidiriski kaitse nõuetele krediidiriski puudutava standardmeetodi puhul;
- e) kolmas isik, kellele krediidirisk üle kantakse, on üks või mitu järgmistest:
- i) liikmesriigi keskvalitsus või keskpank, mitmepoolne arengupank, rahvusvaheline organisatsioon või majandusarengu edendamise üksus, eeldusel et garantii või edasigarantii andja suhtes olevate riskipositsioonide puhul on lubatud 2. peatüki kohaselt kasutada riskikaalu 0 %;
 - ii) määruse (EL) 2017/2402 artikli 2 lõikes 12 määratletud institutsionaalne investor, eeldusel et garantii või edasigarantii on täielikult tagatud väärtpaberistamise tehingu algatajast krediidiasutuses või investeerimisühingus hoiustatava rahaga.

Artikkel 270a

Täiendav riskikaal

1. Kui krediidiasutus või investeerimisühing ei vasta krediidiasutuse või investeerimisühingu hooletuse või tegevusetuse tõttu määruse (EL) 2017/2402 2. peatükis sätestatud nõuetele mõnes olulises osas, kehtestavad pädevad asutused proportsionaalse täiendava riskikaalu, milleks on vähemalt 250 % riskikaalust ülemmääraga 1 250 %, mida kohaldatakse asjaomaste väärtpaberistamise positsioonide suhtes käesoleva määruse artikli 247 lõikes 6 või artikli 337 lõikes 3 sätestatud viisil. Täiendav riskikaal suureneb progresseeruvalt hoolsuskohustust ja riskijuhtimist käsitlevate sätete iga järgneva rikkumise korral. Pädevad asutused võtavad arvesse teatavate väärtpaberistamiste puhul määruse (EL) 2017/2402 artikli 6 lõikes 5 ette nähtud erandeid, vähendades riskikaalu, mida nad muidu käesoleva artikli alusel kohaldaksid sellise väärtpaberistamise korral, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2017/2402 artikli 6 lõiget 5.

2. EBA töötab välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu järelevalvetavade lähendamise lihtsustamiseks lõike 1 rakendamisega, sealhulgas hoolsuskohustuse ja riskijuhtimise kohustuse eiramise korral võetavad meetmed. EBA esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile 1. jaanuariks 2014.

Komisjonile antakse kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 15 õigus võtta vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid.

4. Jagu

Välised krediitkvaliteedi hinnangud

Artikkel 270b

Krediitkvaliteeti hindavate asutuste antud krediitkvaliteedi hinnangute kasutamine

Krediitiasutused ja investeerimisühingud võivad kasutada väärtpaberistamise positsiooni riskikaalu määramiseks vastavalt käesolevale peatükile ainult krediitkvaliteedi hinnanguid, juhul kui krediitkvaliteedi hinnangu on andnud või heaks kiitnud krediitkvaliteeti hindav asutus vastavalt määrusele (EÜ) nr 1060/2009.

Artikkel 270c

Nõuded, millele krediitkvaliteeti hindava asutuse antud krediitkvaliteedi hinnang peab vastama

3. jao kohasel riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel kasutavad krediitiasutused ja investeerimisühingud krediitkvaliteeti hindava asutuse antud krediitkvaliteedi hinnangut ainult juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) krediitkvaliteedi hinnangus kajastuvate makseliikide vahel ja selliste makseliikide vahel, millele krediitiasutusel või investeerimisühingul on õigus selle lepingu alusel, millest tuleneb kõnealune väärtpaberistamise positsioon, ei ole mittevastavusi;
- b) krediitkvaliteeti hindav asutus avaldab kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1060/2009 krediitkvaliteedi hinnangud ning kahjude ja rahavoogude analüüsi andmed, reitingute tundlikkuse muutuste suhtes reitingute aluseks olevates eeldustes, sealhulgas aluspositsioonide tulemusnäitajates, samuti menetlused, meetodika, eeldused ning krediitkvaliteedi hinnangute aluseks olevad põhielemendid. Käesoleva punkti kohaldamisel loetakse teave avaldatuks, kui see on avaldatud kättesaadavas vormis. Teavet, mis tehakse kättesaadavaks vaid piiratud arvule üksustele, ei loeta avaldatuks;
- c) krediitkvaliteedi hinnangud on kaasatud krediitkvaliteeti hindava asutuse krediitkvaliteedi hinnangute muutmise maatriksisse;
- d) krediitkvaliteedi hinnangud ei põhine täielikult ega osaliselt krediitiasutuse või investeerimisühingu enda antud tagatiseta toetusel. Kui positsioon põhineb täielikult või osaliselt tagatiseta toetusel, käsitleb krediitiasutus või investeerimisühing asjaomast positsiooni sellelt riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel 3. jao kohaselt selliselt, nagu see oleks reitinguta;
- e) krediitkvaliteeti hindav asutus on võtnud kohustuse avaldada selgitused selle kohta, kuidas aluspositsioonide tulemusnäitajad mõjutavad asjaomast krediitkvaliteedi hinnangut.

Artikkel 270d

Krediitkvaliteedi hinnangute kasutamine

1. Krediitiasutus või investeerimisühing võib otsustada määrata ühe või mitu krediitkvaliteeti hindavat asutust, kelle antud krediitkvaliteedi hinnanguid kasutatakse riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamisel käesoleva peatüki alusel (edaspidi „krediitkvaliteeti hindav määratud asutus“).
2. Krediitiasutus või investeerimisühing kasutab oma väärtpaberistamise positsioonidega seotud krediitkvaliteedi hinnanguid järjepidevalt ja mittevalikuliselt ning täidab sel eesmärgil järgmised nõuded:
 - a) krediitiasutus või investeerimisühing ei kasuta ühe krediitkvaliteeti hindava asutuse antud krediitkvaliteedi hinnanguid selliste positsioonide puhul, mis tal on sama väärtpaberistamise ühtedes väärtpaberistamise seeriates, ja teise krediitkvaliteeti hindava asutuse antud krediitkvaliteedi hinnanguid selliste positsioonide puhul, mis tal on selle väärtpaberistamise teistes väärtpaberistamise seeriates, millele esimene neist krediitkvaliteeti hindavatest asutustest võib olla reitingu andnud või mitte;
 - b) kui positsioonil on kaks krediitkvaliteeti hindavate määratud asutuste antud krediitkvaliteedi hinnangut, kasutab krediitiasutus või investeerimisühing vähem soodsat krediitkvaliteedi hinnangut;
 - c) kui positsioonil on kolm või rohkem krediitkvaliteeti hindavate määratud asutuste antud krediitkvaliteedi hinnangut, kasutatakse kahte kõige soodsamat krediitkvaliteedi hinnangut. Kui kaks kõige soodsamat krediitkvaliteedi hinnangut on erinevad, kasutatakse neist kahest vähem soodsat;
 - d) krediitiasutus või investeerimisühing ei taotle aktiivselt vähem soodsate reitingute tühistamist.

3. Kui väärtpaberistamise aluspositsioonidel on täielik või osaline 4. peatüki alusel aktsepteeritav krediidiriski kaitse ja sellise kaitse mõju kajastub krediitkvaliteeti hindava määratud asutuse poolt väärtpaberistamise positsioonile antud krediitkvaliteedi hinnangus, kasutab krediidasutus või investeerimisühing sellele krediitkvaliteedi hinnangule vastavat riskikaalu. Kui käesolevas lõikes osutatud krediidiriski kaitse ei ole 4. peatüki kohaselt aktsepteeritav, siis krediitkvaliteedi hinnangut arvesse ei võeta ja väärtpaberistamise positsiooni käsitletakse reitinguta positsioonina.

4. Kui väärtpaberistamise positsioonil on 4. peatüki alusel aktsepteeritav krediidiriski kaitse ja sellise kaitse mõju kajastub krediitkvaliteeti hindava määratud asutuse poolt positsioonile antud krediitkvaliteedi hinnangus, käsitleb krediidasutus või investeerimisühing väärtpaberistamise positsiooni reitinguta positsioonina ja arvutab riskiga kaalutud varade väärtuse kooskõlas 4. peatükiga.

Artikkel 270e

Krediitkvaliteedi hinnangutele vastavate krediitkvaliteedi astmete määramine

EBA töötab välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata objektiivselt ja järjekindlat kindlaks, millisele käesoleva peatüki kohasele krediitkvaliteedi astmele iga krediitkvaliteeti hindava asutuse antud asjaomane krediitkvaliteedi hinnang vastab. Käesoleva artikli kohaldamisel teeb EBA eelkõige järgmist:

- a) eristab iga krediitkvaliteedi hinnangus väljendatud suhtelisi riskiastmeid;
- b) võtab arvesse kvantitatiivseid tegureid, nagu makseviivituse- või kahjumäärad ning iga krediitkvaliteeti hindava asutuse krediitkvaliteedi hinnangute varasem täpsus erinevate varaklasside lõikes;
- c) võtab arvesse kvalitatiivseid tegureid, nagu see, millist liiki tehinguid krediitkvaliteeti hindav asutus hindab, tema meetodikat ja tema antud krediitkvaliteedi hinnangute tähendust, eelkõige seda, kas nende puhul võetakse arvesse oodatava kahju määra või nn esimese euro kahju (first euro loss) ning intresside õigeaegset tasumist või intresside lõplikku tasumist;
- d) püüab tagada, et väärtpaberistamise positsioonid, mille suhtes kohaldatakse krediitkvaliteeti hindavate asutuste antud krediitkvaliteedi hinnangute alusel sama riskikaalu, vastaksid samaväärsetele krediidiriski tasemetele.

EBA esitab need rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 1. juuliks 2014.

Komisjonile antakse kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 15 õigus võtta vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid.“

10) Artikkel 337 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 337

Omavahendite nõue väärtpaberistamise instrumentide puhul

1. Kauplemisportfellis hoitavate selliste instrumentide korral, mis on väärtpaberistamise positsioonid, kaalub krediidasutus või investeerimisühing artikli 327 lõike 1 kohaselt netopositsioone 8 %-ga riskikaalust, mida krediidasutus või investeerimisühing kohaldaks kauplemisportfellis mittehoitava positsiooni puhul vastavalt II jaotise 5. peatüki 3. jaole.

2. Lõike 1 kohaldamise eesmärgil riskikaalude kindlaksmääramisel võib makseviivituse tõenäosuse ja makseviivitusest tingitud kahjumäära hinnangud leida ka niisuguste hinnangute põhjal, mis on tuletatud sellise krediidasutuse või investeerimisühingu täiendavate riskide omavahendite nõude (IRC) sisemudeli alusel, millele on antud luba kasutada võlainstrumentide spetsiifilise riski puhul sisemudelit. Seda varianti võib kasutada üksnes pädevate asutuste loal, mis antakse, kui kõnealused hinnangud vastavad II jaotise 3. peatükis sätestatud sisereitingute meetodi kvantitatiivsetele nõuetele.

Vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 16 annab EBA välja suunised makseviivituse tõenäosuse ja makseviivitusest tingitud kahjumäära hinnangute sisenditena kasutamise kohta, kui need hinnangud põhinevad IRC sisemudelil.

3. Selliste väärtpaberistamise positsioonide suhtes, mille puhul kasutatakse vastavalt artikli 247 lõikele 6 täiendavat riskikaalu, tuleb kohaldada koguriskikaalust 8 %.

4. Selleks et arvutada spetsiifilise riski katmiseks vajalik omavahendite nõue, liidab krediidasutus või investeerimisühing kokku lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamisel saadud kaalutud positsioonid (olenemata sellest, kas need on pikad või lühikesed), välja arvatud väärtpaberistamise positsioonid, mille suhtes kohaldatakse artikli 338 lõiget 4.

5. Kui krediitdiasutus või investeerimisühing traditsioonilise väärtpaberistamise tehingu algatajana ei vasta artiklis 244 sätestatud riski olulise osa ülekandmise tingimustele, kajastab ta väärtpaberistamise aluspositsioone omavahendite nõude arvutamisel selliselt, nagu neid ei oleks väärtpaberistatud.

Kui sünteetilise väärtpaberistamise tehingu algatajast krediitdiasutus või investeerimisühing ei vasta artiklis 245 sätestatud riski olulise osa ülekandmise tingimustele, kajastab ta väärtpaberistamise aluspositsioone omavahendite nõuete arvutamisel selliselt, nagu neid ei oleks väärtpaberistatud, ja ei võta sünteetilise väärtpaberistamise mõju krediidiriski kaitse eesmärgil arvesse.“

11) V osa jäetakse välja ja kõiki viiteid V osale käsitatakse viidetena määruse (EL) 2017/2402 2. peatükile.

12) Artiklis 457 asendatakse punkt c järgmisega:

„c) artiklites 242–270a sätestatud omavahendite nõuded seoses väärtpaberistamisega“.

13) Artikkel 462 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 462

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimuste alusel.

2. Artikli 244 lõikes 6 ja artikli 245 lõikes 6 ning artiklites 456–460 osutatud volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 28. juunist 2013.

3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 244 lõikes 6 ja artikli 245 lõikes 6 ning artiklites 456–460 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses kindlaks määratud hilisemal kuupäeval. Otsus ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Kohe, kui komisjon on vastu võtnud delegeeritud õigusakti, teatab ta sellest samaaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Delegeeritud õigusakt, mis on vastu võetud kooskõlas artikli 244 lõikega 6 ja artikli 245 lõikega 6 ning artiklitega 456–460, jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole esitanud vastuväiteid kolme kuu jooksul pärast kõnealusest õigusaktist teatamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne nimetatud ajavahemiku lõppemist komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.“

14) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 519a

Aruandlus ja läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 1. jaanuaril 2022 aruande III osa II jaotise 5. peatüki kohaldamise kohta väärtpaberistamise turgude arengu kontekstis, sh makrotasandi usaldatavusjärelevalve ja majanduslikust seisukohast. Aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek ja aruandes hinnatakse eelkõige järgmist:

a) artiklis 254 sätestatud meetodite tähtsust järjekorra ning artiklites 258–266 sätestatud väärtpaberistamise positsioonide riskiga kaalutud vara väärtuse arvutamise mõju liidus väärtpaberistamise turgudel tegutsevate krediitdiasutuste ja investeerimisühingute emiteerimis- ja investeerimistevõtmisele;

b) mõju liidu ja liikmesriikide finantsstabiilsusele, pöörates erilist tähelepanu kinnisvaraturul esineda võivale spekulatsioonile ja finantseerimisasutuste suuremale omavahelisele seotusele;

- c) meetmed, mida on vaja selleks, et vähendada väärtpaberistamise negatiivset mõju finantsstabiilsusele ja negatiivse mõju puhul võetavad vastumeetmed, säilitades seejuures väärtpaberistamise positiivse mõju rahastamisele, sealhulgas väärtpaberistamise riskipositsioonile võimaliku maksimaalse piirmäära seadmine; ning
- d) mõju finantseerimisasutuste võimele tagada jätkusuutlik ja stabiilne rahastamiskanal reaalmajandusele, pöörates eritählepanu VKEdele.

Aruandes võetakse arvesse ka regulatiivseid arenguid rahvusvahelistel foorumitel, eelkõige rahvusvaheliste väärtpaberistamise standardite arengut.“

Artikkel 2

Üleminekusätted avatud väärtpaberistamise positsioonide kohta

Väärtpaberistamiste puhul, mille väärtpaberid on emiteeritud enne 1. jaanuari 2019, jätkavad krediitdiasutused ja investeerimisühingud 31. detsembril 2018 määruse (EL) nr 575/2013 III osa II jaotise 5. peatüki ja artikli 337 kehtiva versiooni kohaldamist kuni 31. detsembrini 2019.

Käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil loetakse väärtpaberistamiste puhul, mis ei hõlma väärtpaberite emiteerimist, viide sõnastusele „väärtpaberistamiste puhul, mille väärtpaberid on emiteeritud“ viiteks sõnastusele „väärtpaberistamiste puhul, mille algsed väärtpaberistamise positsioonid võeti“.

Artikkel 3

Jõustumine ja kohaldamise kuupäev

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 12. detsember 2017

Euroopa Parlamendi nimel

president

A. TAJANI

Nõukogu nimel

eesistuja

M. MAASIKAS

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2017/2402,**12. detsember 2017,**

millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanka arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Väärtpaberistamine hõlmab tehinguid, mis võimaldavad laenuandjal või võlausaldajal, kelleks tavaliselt on krediidiasutus või äriühing, refinantseerida laenude, riskipositsioonide või nõuete kogumit, näiteks kinnisvaralaenud, autolaenud või -liisingud, tarbimislaenud, krediitkaardid või klientide vastu olevad nõuded, muutes need kaubeldavateks väärtpaberiteks. Laenuandja koondab ja struktureerib oma laenud ümber portfelli ning jaotab need erinevate investorite jaoks eri riskikategooriatesse, võimaldades seega investoritel investeerida laenudesse ja muudesse riskipositsioonidesse, millele neil tavapäraselt puuduks otsene juurdepääs. Investoritele teenitakse tulu aluseks olevate laenude rahavoogudest.
- (2) 26. novembril 2014. aasta teatises „Investeeringiskava Euroopa jaoks“ teatas komisjon oma kavatsusest taaskäivitada kvaliteetse väärtpaberistamise turud, kordamata enne 2008. aasta finantskriisi tehtud vigu. Lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise turu loomine on kapitaliturgude liidu projekti oluline komponent ja aitab kaasa komisjoni esmatähtsale eesmärgile toetada töökohtade loomist ja majanduse jätkusuutliku kasvu taastamist.
- (3) Liidu eesmärk on tugevdada väga keerukate, läbipaistmatute ja riskantsete väärtpaberistamisega kaasnevate riskide käsitlemiseks finantskriisi järel rakendatud õigusraamistikku. Oluline on tagada, et õigusnormid võetaks vastu selleks, et paremini eristada lihtsaid, läbipaistvaid ja standarditud tooteid keerukatest, läbipaistmatutest ja riskantsetest instrumentidest, ning et kohaldataks riskitundlikumat usaldatavusraamistikku.
- (4) Väärtpaberistamine on hästi toimivate finantsturgude oluline osa. Usaldusväärselt struktureeritud väärtpaberistamine on oluline viis, kuidas mitmekesistada rahastamisallikaid ja jaotada riske liidu finantssüsteemi sees laiemalt. See võimaldab finantssektori riske laiemalt jaotada ja võib aidata vabastada väärtpaberistamise tehingu algataja bilansimahtu, et anda majandusele täiendavaid laene. Üldiselt võib väärtpaberistamine finantssüsteemi tõhustada ja pakkuda täiendavaid investeerimisvõimalusi. Väärtpaberistamine võib olla ühenduslüliks krediidiasutuste ja kapitaliturgude vahel, tuues nii kaudset kasu ettevõtjatele ja kodanikele (näiteks vähem kulukate laenude ja ettevõtluse rahastamise, kinnisvaralaenude ja krediitkaartide abil). Käesolevas määruses nenditakse siiski väärtpaberistamisest tulenevaid suurema seotuse ja ülemäärase finantsvõimenduse riske ning tugevdatakse pädevate asutuste tehtavat mikrotasandi usaldatavusjärelevalvet finantsasutuste osalemise üle väärtpaberistamise turul, samuti kõnealuse turu makrotasandi usaldatavusjärelevalvet Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1092/2010 ⁽⁴⁾ asutatud Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu poolt ning riiklike pädevate asutuste ja makrotasandi usaldatavusjärelevalve vahendite jaoks määratud riiklike asutuste poolt.

⁽¹⁾ ELT C 219, 17.6.2016, lk 2.

⁽²⁾ ELT C 82, 3.3.2016, lk 1.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 26. oktoobri 2017. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 20. novembri 2017. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1092/2010 finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta (ELT L 331, 15.12.2010, lk 1).

- (5) Lihtsate, läbipaistvate ja standarditud väärtpaberistamiste („standardväärtpaberistamised“) jaoks riskitundlikuma usaldatavusraamistiku loomine eeldab liidult standardväärtpaberistamise selget määratlemist, kuna vastasel juhul kasutatakse krediitdiasutuste ja kindlustusandjate puhul seda riskitundlikumat õiguslikku kohtlemist eri liikmesriikides eri liiki väärtpaberistamiste korral. See tooks kaasa ebavõrdsed tingimused ja õigusliku arbitraaži, ehkki on oluline tagada, et liit toimiks standardväärtpaberistamiste ühtse turuna ja lihtsustaks piiriüleseid tehinguid.
- (6) Liidu valdkondlikest õigusaktidest tulenevate olemasolevaid määratlusi järgides on asjakohane määratleda kõik väärtpaberistamise põhimõisted. Eelkõige on vaja väärtpaberistamise selget ja laiaulatuslikku määratlust, et hõlmata kõik tehingud ja skeemid, millega riskipositsiooni või nende kogumiga seonduv krediidirisk kantakse üle erineva nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise seeriatele. Riskipositsiooni, mis loob otsese maksekohustuse füüsilise vara rahastamiseks või haldamiseks kasutatava tehingu või skeemi puhul, ei tuleks lugeda väärtpaberistamisest tulenevaks riskipositsiooniks, isegi kui sellel tehingul või skeemil on erineva nõudeõiguse järguga maksekohustused.
- (7) Sponsoril peaks olema võimalik delegerida ülesandeid maksete vahendajale, kuid talle peaks jääma vastutus riskijuhtimise eest. Eelkõige ei tohiks sponsor kanda oma maksete vahendajale üle riski säilitamise nõuet. Maksete vahendajaks peaks olema reguleeritud varahaldur, näiteks vabalt võrrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtja („eurofondi“) valitseja, alternatiivse investeerimisfondi (AIFI) valitseja või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/65/EL⁽¹⁾ osutatud üksus (finantsinstrumentide turgude direktiiviga reguleeritud üksus).
- (8) Käesoleva määrusega kehtestatakse edasiväärtpaberistamise keeld koos teatavatel juhtudel kohaldatavate eranditega, mis puudutavad edasiväärtpaberistamist õiguspärastel eesmärkidel, ning selgitustega, kas varaga tagatud kommerts-väärtpaberite programme käsitatakse edasiväärtpaberistamisena. Edasiväärtpaberistamine võib kahjustada läbipaistvuse taset, mida käesoleva määrusega soovitakse tagada. Erandjuhtudel võib edasiväärtpaberistamine siiski olla kasulik vahend investorite huvide säilitamisel. Seetõttu peaks edasiväärtpaberistamine olema lubatud ainult konkreetsetel käesolevas määruses sätestatud juhtudel. Peale selle on reaalmajanduse rahastamise jaoks tähtis, et täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmid, milles lisaks programmi kaudu rahastatavatele tehingutele ei looda uut väärtpaberistamise seeriade kihti, jääksid edasiväärtpaberistamise keelust välja.
- (9) Väärtpaberistamisse investeerimise või väärtpaberistamise positsioonidega ei teki investoril ainult aluseks olevate laenude või aluspositsioonide krediidiriskid, vaid peale selle võivad väärtpaberistamise struktureerimisest tekkida ka muud riskid, nagu näiteks esindusriskid, mudelirisk, õiguslikud ja operatsiooniriskid, vastaspoolerisk, vahendusrisk, likviidsusrisk ja kontsentratsioonirisk. Seetõttu on oluline, et institutsionaalsete investorite suhtes kohaldataks proportsionaalseid hoolsuskohustuse nõudeid, mis tagavad, et nad jaeinvestorite huvides hindavad õigesti igat liiki väärtpaberistamisest tulenevaid riske. Hoolsuskohustusega saab seega ka suurendada usaldust turul ning väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite ja investorite vahel. On oluline, et investorid täidaksid asjakohast hoolsuskohustust ka standardväärtpaberistamise puhul. Nad saavad end kurssi viia väärtpaberistamise poolte avaldatud teabega, eelkõige standardväärtpaberistamise teate ja selles kontekstis avaldatud seonduva teabega, mis peaks investoritele andma kogu asjakohase teabe standardväärtpaberistamise kriteeriumide täitmise kohta. Institutsionaalsetel investoritel peaks olema võimalik asjakohasel määral tugineda standardväärtpaberistamise teatele ning väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori ja väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja avaldatud teabele selle kohta, kas väärtpaberistamine vastab standardväärtpaberistamise nõuetele. Nad ei tohiks siiski tugineda üksnes ja mehaaniliselt sellisele teatele ja sellisele teabele.
- (10) Ülimalt oluline on, et väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite ja väärtpaberistamises osalevate algsete laenuandjate huvid ühtiksid investorite omadega. Selle saavutamiseks peaks väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja säilitama märkimisväärse huvi väärtpaberistamise aluspositsioonides. Seetõttu on oluline, et väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja säilitab kõnealuste alusriskide puhul olulise majandusliku netoriskipositsiooni. Üldisemalt ei tohiks väärtpaberistamise tehingud olla struktureeritud nii, et oleks välditud riski säilitamise nõude kohaldamine. Seda nõuet tuleks kohaldada igas olukorras, mil kohaldatakse väärtpaberistamise majandusliku sisu määratlust, olenemata kasutatud õiguslikust struktuurist või instrumentidest.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

Puudub vajadus säilitamisinõude mitmekordseks kohaldamiseks. Mis tahes väärtpaberistamise korral on piisav, kui nõuet kohaldatakse üksnes väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori või algse laenuandja suhtes. Samamoodi tuleks selliste väärtpaberistamise tehingute korral, mille aluspositsioonide hulka kuuluvad ka muud väärtpaberistamise positsioonid, kohaldada säilitamisinõuet üksnes investearingu objektiks oleva väärtpaberistamise suhtes. Standardväärtpaberistamise teade peaks osutama investoritele, et väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja säilitab alusriskide puhul olulise majandusliku netorisikopositsiooni. Teatavaid erandeid tuleks teha juhul, kui väärtpaberistatud riskipositsioonidele on täies ulatuses, tingimusteta ja tagasivõtmata andnud garantii eelkõige ametiasutused. Avaliku sektori vahenditest tagatiste või muude vahendite kujul antava toetuse puhul ei piira käesolev määrus riigiabi reeglite kohaldamist.

- (11) Väärtpaberistamise tehingu algatajad või sponsorid ei tohiks ära kasutada asjaolu, et neil võib väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekantud varade kohta olla rohkem teavet kui investoritel ja potentsiaalsetel investoritel, ega kanda investorite või potentsiaalsete investorite teadmata väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale üle varasid, mille krediidirisk on suurem kui väärtpaberistamise tehingu algatajate bilansis olevate võrreldavate varade krediidirisk. Selle kohustuse rikkumise korral peaksid pädevad asutused määrama karistuse, kuid üksnes siis, kui rikkumine on tahtlik. Üksnes hooletuse tõttu ei peaks sellist karistust määrama. Kõnealune kohustus ei tohiks siiski kuidagi piirata väärtpaberistamise tehingu algatajate või sponsorite õigust valida väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekantavaid varasid, mille krediidirisk on enne tehingu tegemist keskmiselt suurem kui väärtpaberistamise tehingu algataja bilanssi jäävate võrreldavate varade krediidirisk keskmiselt, kui investoreid või potentsiaalseid investoreid teavitatakse selgelt väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekantavate varade suuremast krediidiriskist. Pädevad asutused peaksid jälgima selle kohustuse täitmist, võrreldes väärtpaberistamise alusvarasid väärtpaberistamise tehingu algataja bilansis olevate võrreldavate varadega.

Tuleks võrrelda selliste varade tulemusnäitajaid, mille puhul enne tehingu tegemist eeldatakse, et nende tulemusnäitajad on sarnased, näiteks väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekantavad makseviivituses olevad eluaseme hüpoteeklaenud ja väärtpaberistamise tehingu algataja bilanssi jäävad makseviivituses olevad eluaseme hüpoteeklaenud.

Ei eeldata, et väärtpaberistamise alusvarade tulemusnäitajad peaksid olema sarnased väärtpaberistamise tehingu algataja bilansis olevate keskmiste varade tulemusnäitajatega.

- (12) Investorite ja potentsiaalsete investorite suutlikkust täita hoolsuskohustust ja seega hinnata teadlikult asjaomase väärtpaberistamise instrumendi krediitdivõimelisust sõltub nende juurdepääsust kõnealuseid instrumente käsitlevale teabele. Oluline on luua olemasoleva õigustiku põhjal põhjalik süsteem, mille alusel saavad investorid ja potentsiaalsed investorid juurdepääsu kogu asjakohasele teabele tehingute kogu kehtivusaja jooksul, vähendada väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite ja väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate aruandlusega seotud ülesandeid ning soodustada investorite pidevat, lihtsat ja vaba juurdepääsu usaldusväärsele teabele väärtpaberistamise kohta. Turu läbipaistvuse suurendamiseks tuleks luua väärtpaberistamise registrite jaoks raamistik asjakohaste aruannete kogumiseks, ennekõike väärtpaberistamise aluspositsioonide kohta. Väärtpaberistamise registritele loa andmise ja nende üle järelevalve teostamise ülesanne peaks olema Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010⁽¹⁾ asutatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel (edaspidi „Väärtpaberiturujärelevalve“). Selliste aruandlusega seotud ülesannete üksikasjade täpsustamisel peaks Väärtpaberiturujärelevalve tagama, et teave, mille esitamist kõnealustele väärtpaberistamise registritele nõutakse, langeks võimalikult kokku sellise teabe avaldamise jaoks seni ettenähtud vormidelt nõutava teabega.
- (13) Väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori ja väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja üldine kohustus teha väärtpaberistamisi käsitlev teave kättesaadavaks väärtpaberistamise registri kaudu on sätestatud eeskätt selleks, et investoritel oleks oma hoolsuskohustuse täitmiseks vajaliku teabe saamiseks üks järelevalvealune allikas. Privaatväärtpaberistamised on kavandatud sageli vastavalt vajadustele. Need on olulised, kuna võimaldavad pooltel sõlmida väärtpaberistamise tehinguid, avaldamata seejuures turule ja konkurentidele tundlikku äriteavet tehingu (nt selle avaldamine, et teatud ettevõtja vajab tootmise laiendamiseks rahastamist või et investeerimisühing siseneb oma strateegia raames uuele turule) ja/või alusvarade kohta (nt mis liiki nõudeid on tööstusettevõtjal klientide vastu). Sellistel juhtudel on investorid väärtpaberistamise tehingu algataja ja/või sponsoriga otsekontaktis ning nad saavad oma hoolsuskohustuse täitmiseks vajaliku teabe otse neilt. Seetõttu on asjakohane jätta privaattväärtpaberistamised välja nõudest edastada tehinguteavet väärtpaberistamise registri.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsus nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

- (14) Väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja algsed laenuandjad peaksid kohaldama väärtpaberistatavate riskipositsioonide suhtes samu kindlaid ja täpselt määratletud laenuandmise kriteeriumeid, mida nad kohaldavad väärtpaberistamata riskipositsioonide suhtes. Siiski ei ole laenuandmise kriteeriumeid vaja täita klientide vastu olevate nõuete suhtes, kui need nõuded ei ole algatatud laenu vormis.
- (15) Väärtpaberistamise instrumendid ei sobi üldjuhul jaeklientidele direktiivi 2014/65/EL tähenduses.
- (16) Väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad peaksid investoritele esitatavas aruandes tegema kättesaadavaks kõik olulised andmed aluspositsioonide krediidikvaliteedi ja tulemusnäitajate kohta, sealhulgas andmed, mis võimaldavad investoritel teha üheselt kindlaks aluspositsioonide võlgnike kohustuste täitmata jätmist või makseviivitusi, võlgade restruktureerimist, võla kustutamist, restruktureerimist makseraskuste tõttu, tagasiostmist, maksepuhkuseid, kahju, mahakandmisi, sissenõutud summasid ning muid varade tootluse parandusmeetmeid aluspositsioonide kogumis. Väärtpaberistamise puhul, mis ei ole varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing, tuleks investoritele esitatavas aruandes avaldada ka andmed rahavoogude kohta, mille on tekitanud aluspositsioonid ja väärtpaberistamise instrumentide emiteerimise kohustused, avalikustades sealhulgas eraldi väärtpaberistamise positsiooni tulu ja väljamaksed, eelkõige graafikujärgne põhisumma, graafikujärgne intress, ettemakstud põhisumma, tasumata intress ning lõivud ja tasud, ning kogu teave käivitavate tegurite kohta, mis tingivad muutuse maksete järjekorras või vastaspoole asendamise, ning ka iga seeria puhul kasutatava krediidikvaliteedi parandamise summat ja vormi käsitlevad andmed. Ehkki lihtsad, läbipaistvad ja standarditud väärtpaberistamised on näidanud varasemalt häid tulemusi, ei tähenda väärtpaberistamise nõuete täitmine seda, et väärtpaberistamise positsioon oleks riskivaba, ega ütle ka midagi väärtpaberistamise aluseks oleva krediidikvaliteedi kohta. Selle asemel tuleks mõista, et see viitab sellele, et ettevaatlik ja hoolas investor on suuteline analüüsima väärtpaberistamisega kaasnevat riski.

Selleks et võtta arvesse pikaajaliste väärtpaberistamise ja lühiajaliste väärtpaberistamise (eelkõige varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmide ja varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingute) erinevaid struktuurseid näitajaid, peaks standardväärtpaberistamise nõudeid olema kahte liiki: ühed pikaajalistele väärtpaberistamistele ja teised lühiajalistele väärtpaberistamistele, mis vastaksid neile kahele erinevalt toimivale turusegmendile. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmid tuginevad varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingutele, mis koosnevad lühiajalistest riskipositsioonidest, mis tuleb tähtaegumise korral asendada. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingus võib väärtpaberistamise saavutada muu hulgas aluspositsioonide kogumi muutuvat ostulahindlust käsitleva lepinguga või kui väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja emiteerib kõrgema ja madalama nõudeõiguse järguga väärtpabereid kaasrahastamise struktuuris, kus kõrgema nõudeõiguse järguga väärtpaberid kantakse seejärel üle varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi või programme ostjatele. Standardväärtpaberistamisena kvalifitseeruvad varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingud ei tohiks sisaldada edasiväärtpaberistamist. Lisaks peaksid standardväärtpaberistamise kriteeriumid kajastama varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmile likviidsustoetust pakkuva sponsori erirolli, eelkõige täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmide puhul.

- (17) Nii rahvusvahelisel kui ka liidu tasandil on juba tehtud palju tööd standardväärtpaberistamise kindlakstegemiseks. Komisjoni delegeeritud määrustes (EL) 2015/35⁽¹⁾ ja (EL) 2015/61⁽²⁾ on juba sätestatud lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise kriteeriumid konkreetseteks eesmärkideks, millele kohaldatakse riskitundlikumaid usaldatavusnõudeid.
- (18) Väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad peaksid olema asutatud üksnes nendes kolmandates riikides, mida rahapesuvastane ja terrorismi rahastamise tõkestamise töökond ei ole kandnud suure riskiga ja koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide loetellu. Juhul kui enne käesoleva määruse läbivaatamist on vastu võetud liidu loetelu kolmandate riikide jurisdiktsioonidest, mis keelduvad järgimast hea maksuhaldustava standardeid, tuleks seda liidu loetelu arvesse võtta ja sellest võiks saada nende kolmandate riikide viiteloetelu, kus väärtpaberistamise eriotstarbelisi ettevõtjaid ei ole lubatud asutada.
- (19) Tuginedes olemasolevatele kriteeriumidele ning Baseli pangandusjärelevalve komitee (BCBS) ja Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) poolt 23. juulil 2015 vastu võetud kriteeriumidele lihtsate, läbipaistvate ja võrreldavate väärtpaberistamiste kindlakstegemiseks väärtpaberistamisega seotud kapitali adekvaatsuse kontekstis ning eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010⁽³⁾ asutatud Euroopa Järelevalveasutuse (Euroopa Pangandusjärelevalve) (edaspidi „Pangandusjärelevalve“) 7. juulil 2015 avaldatud arvamusele kvalifitseeruvate väärtpaberistamiste Euroopa normistiku kohta, on oluline kehtestada standardväärtpaberistamise üldine ja sektoriüleline kohaldatav määratlus.

⁽¹⁾ Komisjoni 10. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/35, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solvetsus II) (ELT L 12, 17.1.2015, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 10. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/61, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses krediidiasutuste suhtes kohaldatava likviidsuskatte nõudega (ELT L 11, 17.1.2015, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

- (20) Standardväärtpaberistamise kriteeriumide rakendamine kogu liidus ei tohiks kaasa tuua erisuguseid lähenemisviise. Erisugused lähenemisviisid võivad luua takistusi piiriülestele investoritele, sundides neid süvenema liikmesriikide õigusnormide üksikasjadesse, ning õõnestavad seega investorite usaldust standardväärtpaberistamise kriteeriumide vastu. Pangandusjärelevalve peaks seetõttu töötama välja suunised tagamaks, et standardväärtpaberistamise nõudeid mõistetak ühetaoliselt kogu liidus, selleks et tegeleda võimalike tõlgendusküsimustega. Selline üks tõlgendamiskeskne hõlbustaks standardväärtpaberistamise kriteeriumide vastuvõtmist väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite ja investorite poolt. Väärtpaberijärelevalvel peaks samuti olema võimalike tõlgendusprobleemide lahendamisel aktiivne roll.
- (21) Et takistada erisuguseid lähenemisviise standardväärtpaberistamise kriteeriumide rakendamisel, peaksid kolm Euroopa järelevalveasutust koordineerima Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee raames oma ja pädevate asutuste tööd, et tagada sektoriülene ühtsus ja käsitleda praktilisi küsimusi, mis võivad tekkida seoses standardväärtpaberistamisega. Seda tehes tuleks niipalju kui võimalik küsida ka turuosaliste arvamust ja sellega arvestada. Nende arutelude tulemused tuleks teha Euroopa järelevalveasutuste veebisaitidel avalikkusele kättesaadavaks, et abistada väärtpaberistamise tehingu algatajaid, sponsoreid, väärtpaberistamise eriotstarbelisi ettevõtjaid ja investoreid standardväärtpaberistamise hindamisel enne selliste instrumentide emitteerimist või neisse investeerimist. Selline koordineerimismehhanism oleks eriti oluline käesoleva määruse rakendamisele eelneval ajal.
- (22) Käesolev määrus võimaldab standardväärtpaberistamiseks nimetada üksnes väärtpaberistamist, mille puhul toimub võõrandamine („true sale“). Võõrandamise elemendiga väärtpaberistamise puhul kantakse aluspositsioonide omandiõigus üle emitendist üksusele, kelleks on väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja, või loovutatakse talle see tegelikult. Väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale aluspositsioonide ülekandmise või loovutamise suhtes ei tohiks müüja maksejõuetuse korral kehtida tagastamissätted, ilma et see piiraks selliste siseriiklike maksejõuetust käsitlevate õigusnormide kohaldamist, mille kohaselt võib teatavatel kitsendavatel tingimustel tühistada aluspositsioonide müügi, mis on toimunud teatava aja jooksul enne müüja maksejõuetuks kuulutamist.
- (23) Aluspositsioonide võõrandamist või tegelikku loovutamist või sama õigusliku toimega ülekandmist ning sellise võõrandamise või tegeliku loovutamise või sama õigusliku toimega ülekandmise täitmisele pööratavust võiks kinnitada vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele pädeva õigusnõustaja õigusliku arvamusega.
- (24) Sellise väärtpaberistamise puhul, mille käigus ei toimu võõrandamist, ei kanta emitendist üksusele, kes on väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja, üle aluspositsioone, vaid pigem kantakse aluspositsioonidega seotud krediidirisk üle tuletislepingu või garantiiga. See tekitab täiendavat vastaspoole krediidiriski ning võib suurendada keerukust, eelkõige seoses tuletislepingu sisuga. Neil põhjustel ei peaks standardväärtpaberistamise kriteeriumid lubama sünteetilist väärtpaberistamist.

Tuleks tunnistada edusamme Pangandusjärelevalve 2015. aasta detsembri aruandes, milles on määratud kindlaks võimalikud standardväärtpaberistamise kriteeriumid sünteetilise väärtpaberistamise puhuks ning määratletud bilansiline sünteetiline väärtpaberistamine ja arbitraažiga seonduv sünteetiline väärtpaberistamine. Kui Pangandusjärelevalve on sõnaselgelt kindlaks määranud bilansilise sünteetilise väärtpaberistamise suhtes konkreetselt kohaldatavad standardväärtpaberistamise kriteeriumid ning pidades silmas, et sellega edendatakse reaalmajandust ja eriti sellisest väärtpaberistamisest kõige enam võitvate VKEd e rahastamist, peaks komisjon koostama aruande ja vajaduse korral võtma vastu seadusandliku ettepaneku, et laiendada standardväärtpaberistamise õigusnorme sellisele väärtpaberistamisele. Komisjon ei peaks siiski tegema õigusnormide kohaldamisala laiendamise ettepanekut arbitraažiga seonduva sünteetilise väärtpaberistamise suhtes.

- (25) Müüjalt väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekantavad aluspositsioonid peaksid vastama eelnevalt kindlaks määratud ja selgelt määratletud sobivuskriteeriumidele, mis ei võimalda kõnealuste riskipositsioonide puhul aktiivset portfelli valitsemist kaalutlusõiguse alusel. Kinnitusi ja tagatise rikkuvate riskipositsioonide asendust ei tohiks põhimõtteliselt lugeda aktiivseks portfelli valitsemiseks.
- (26) Aluspositsioonide hulka ei tohiks kuuluda makseviivituses olevad riskipositsioonid ega riskipositsioonid võlgnike või garantiandjate suhtes, kes väärtpaberistamise tehingu algataja või algse laenuandja parima teadmise kohaselt on teatavas halvenenud krediitkvaliteediga olukorras (nt maksejõuetuks kuulutatud võlgnikud).

Parima teadmise nõue tuleks lugeda täidetuks teabe põhjal, mis on saadud võlgnikelt riskipositsioonide algatamise kohta või väärtpaberistamise tehingu algatajalt riskipositsioonide vahendamise või riskijuhtimise protsessi käigus või mille on väärtpaberistamise tehingu algatajale teatavaks teinud kolmas isik.

Ettevaatlikkuse põhimõtet tuleks kohaldada riskipositsioonide suhtes, mis on makseviivituses ning on hiljem restruktureeritud. Viimaste lisamist aluspositsioonide kogumisse ei tohiks siiski välistada juhul, kui nende nõuetega ei ole kaasnenud uusi võlgnevusi alates restruktureerimise kuupäevast, mis peaks olema toimunud vähemalt üks aasta enne aluspositsioonide väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekandmise või loovutamise kuupäeva. Sellisel juhul peaks asjakohane avalikustamine tagama täieliku läbipaistvuse.

- (27) Selle tagamiseks, et investorid täidaksid piisavat hoolsuskohustust, ja alusvaraga seotud riskide hindamise hõlbustamiseks on oluline, et väärtpaperistamise tehingud oleksid tagatud riskipositsioonide kogumitega, mis on vara liigilt homogeensed, nagu eluasemelaenude kogumid või sama kategooria ettevõtjatele antud äriühingu laenude, ärikinnisvara laenude, liisingute ja krediitilimiitide kogumid või autolaenude ja -liisingute kogumid või eraisikutele isikliku, perekondliku või majapidamises vajitava tarbimise eesmärgil antud krediitilimiitide kogumid. Aluspositsioonid ei tohiks sisaldada direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 44 määratletud vabalt võõrandatavaid väärtpabereid. Selleks et võtta arvesse liikmesriike, kus krediidiasutustel on tavaks kasutada finantssektorivälistele äriühingutele krediidi andmiseks laenulepingute asemel võlakirju, peaks olema võimalik sellised võlakirjad lisada, tingimusel et neid ei noteerita kauplemisskohas.
- (28) Tähtis on vältida „algata ja turusta“ mudelite kasutamise kordumist. Sellistes olukordades kohaldavad laenuandjad krediiti andes puudulikke ja nõrku laenude väljastamise põhimõtteid, kuna nad teavad ette, et seonduvad riskid müüakse lõpuks kolmandatele isikutele. Seega peaksid väärtpaperistatavad riskipositsioonid olema algatatud väärtpaperistamise tehingu algataja või algse laenuandja tavapärase äritegevuse käigus vastavalt laenude väljastamise standarditele, mis ei tohiks olla leebemad nendest, mida väärtpaperistamise tehingu algataja või algne laenuandja kohaldab algatamise ajal sarnaste riskipositsioonide suhtes, mida ei väärtpaperistata. Olulised muudatused laenude väljastamise standardites tuleks teha täielikult teatavaks potentsiaalsetele investoritele või täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaperite programmide puhul sponsorile ja teistele varaga tagatud kommertsväärtpaperite tehingus otseselt riskipositsiooni omavatele pooltele. Väärtpaperistamise tehingu algatajal või algsel laenuandjal peaks olema piisav kogemus selliste riskipositsioonide algatamise vallas, mis sarnanevad väärtpaperistatud riskipositsioonidele. Väärtpaperistamise korral, mille aluspositsioonid on eluasemelaenud, ei tohiks laenude kogum sisaldada laene, mille turustamisel ja väljastamisel tugineti eeldusele, et laenu taotlejat, või kui see on kohaldatav, siis vahendajaid, teavitati sellest, et esitatud teave võib olla laenuandja poolt kontrollimata. Laenuvõtja krediitdivõimeisuse hindamine peaks, kui see on kohaldatav, olema kooskõlas ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2008/48/EÜ ⁽¹⁾ või 2014/17/EL ⁽²⁾ sätestatud nõuetega või samaväärsete kolmandates riikides kehtivate nõuetega.
- (29) Väärtpaperistamise positsioonide tagasimaksete puhul tekitab ulatuslik tuginemine alusvara tagavate varade müügile haavatavusi, nagu näitasid ärikinnisvarale seatud hüpoteegiga tagatud väärtpaperite turgude osaliselt kehvad tulemused finantskriisi ajal. Seetõttu ei tuleks ärikinnisvarale seatud hüpoteegiga tagatud väärtpabereid pidada standardväärtpaperistamiseks.
- (30) Juhul kui väärtpaperistamise aluseks olevate varade kohta on kättesaadavad nende keskkonnamõju andmed, peaks väärtpaperistamise tehingu algataja ja sponsor need andmed avaldama.

Seega juhul, kui aluspositsioonid on eluasemelaenud või autolaenud või -liisingud, peaks standardväärtpaperistamise tehingu algataja, sponsor ja väärtpaperistamise eriotstarbeline ettevõtja avaldama selliste eluasemelaenude või autolaenude või -liisingute rahastatavate varade keskkonnatoime kohta kättesaadava teabe.

- (31) Kui väärtpaperistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaperistamise eriotstarbelised ettevõtjad soovivad oma väärtpaperistamise suhtes kasutada standardväärtpaperistamise nimetust, tuleks investoreid, pädevaid asutusi ja Väärtpaperiturujärelevat teavitada sellest, et väärtpaperistamine vastab standardväärtpaperistamise nõuetele. Teade peaks sisaldama selgitust selle kohta, kuidas iga standardväärtpaperistamise kriteeriumi on täidetud. Seejärel peaks Väärtpaperiturujärelevat avaldama teate tehingute loetelus, mis avaldatakse teavitamise eesmärgil Väärtpaperiturujärelevat veebisaidil. Väärtpaperistamise instrumentide emiteerimise kandmine Väärtpaperiturujärelevat teatatud standardväärtpaperistamise loetellu ei tähenda, et Väärtpaperiturujärelevat või mõni muu pädev asutus oleks kinnitanud, et väärtpaperistamine vastab standardväärtpaperistamise nõuetele. Standardväärtpaperistamise nõuete täitmise vastutus jääb üksnes väärtpaperistamise tehingu algatajate, sponsorite ja väärtpaperistamise eriotstarbeliste ettevõtjate kanda. See peaks tagama, et väärtpaperistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaperistamise eriotstarbelised ettevõtjad võtavad vastutuse oma väite eest, et väärtpaperistamine on lihtne, läbipaistev ja standarditud, ning et turul valitseb läbipaistvus.
- (32) Kui väärtpaperistamine ei vasta enam standardväärtpaperistamise nõuetele, peaksid väärtpaperistamise tehingu algataja ja sponsor teavitama sellest kohe Väärtpaperiturujärelevat ja asjaomast pädevat asutust. Sellele lisaks peaks pädev asutus, kui ta on standardväärtpaperistamisena teatatud väärtpaperistamise suhtes määranud halduskaristuse, teavitama kohe Väärtpaperiturujärelevat, et viimane saaks selle oma standardväärtpaperistamise teadete loetellu kanda, võimaldamaks investoritel saada teavet selliste karistuste kohta ja standardväärtpaperistamise teadete usaldusväärsuse kohta. Seega on väärtpaperistamise tehingu algatajate ja sponsorite huvides esitada läbimõeldud teateid, et vältida maine kahjustamist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediitilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediitilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34).

- (33) Investorid peaksid investeringutega seoses täitma oma hoolsuskohustust vastavalt kaasnevatele riskidele, kuid neil peaks olema võimalik tugineda standardväärtpaberistamise teatele ning väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori ja väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja avaldatud teabele selle kohta, kas väärtpaberistamine vastab standardväärtpaberistamise nõuetele. Nad ei tohiks siiski tugineda üksnes ja mehaaniliselt teadetele ja avaldatud teabele.
- (34) Kolmandate isikute osalus standardväärtpaberistamise nõuete täitmise kontrollis võib olla investorite, väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite ja väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate jaoks kasulik ning see võib aidata suurendada usaldust standardväärtpaberistamise turu suhtes. Väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad võivad samuti kasutada kooskõlas käesoleva määrusega loa saanud kolmanda isiku teenuseid, et hinnata, kas nende väärtpaberistamine vastab standardväärtpaberistamise kriteeriumidele. Kõnealused kolmandad isikud peaksid saama loa pädevatelt asutustelt. Väärtpaberiturujärelevalvele esitatavas teates ja selle järgneval avaldamisel Väärtpaberiturujärelevalve veebisaidil tuleks märkida, kas standardväärtpaberistamise nõuete täitmist on kinnitanud loa saanud kolmas isik. Siiski on oluline, et investorid kujundaksid oma hinnangu ise, võtaksid vastutuse oma investeerimisotsuste eest ega tugineks mehaaniliselt sellistele kolmandatele isikutele. Kolmanda isiku osalemine ei tohiks mingil viisil võtta väärtpaberistamise tehingu algatajalt, sponsoritelt ja institutsionaalsetelt investoritelt lõplikku õiguslikku vastutust standardväärtpaberistamise teate esitamise ja väärtpaberistamise tehingu standardväärtpaberistamisena käsitlemise eest.
- (35) Liikmesriigid peaksid määrama pädevad asutused ning andma neile vajalikud järelevalve-, uurimis- ja karistamisvolitused. Halduskaristused tuleks üldiselt avaldada. Kuna investorid, väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid, algsed laenuandjad ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad võivad olla asutatud eri liikmesriikides ja nende üle võivad järelevalvet teostada eri valdkondlikud pädevad asutused, tuleks vastastikuse teabevahetuse ja järelevalvetegevuses abistamise kaudu tagada tihe koostöö asjakohaste pädevate asutuste vahel, sealhulgas Euroopa Keskpankaga talle nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013⁽¹⁾ alusel antud eriülesannetega seoses, ning Euroopa järelevalveasutustega. Pädevad asutused peaksid kohaldama karistusi ainult juhul, kui rikkumine pandi toime tahtlikult või hooletuse tõttu. Parandusmeetmete kohaldamine ei tohiks sõltuda sellest, kas rikkumise tahtlikkus või hooletus on leidnud tõendamist või mitte. Karistuse või parandusmeetme sobiva liigi ja ulatuse kindlaksmääramisel peaksid pädevad asutused, kui nad hindavad vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantstugevust, võtma eelkõige arvesse vastutava juriidilise isiku kogukäivet või vastutava füüsilise isiku aastasissetulekut ja netovara.
- (36) Pädevad asutused peaksid järelevalvetoiminguid tihedalt kooskõlastama ja tagama oma otsuste ühtsuse, eelkõige käesoleva määruse rikkumise korral. Kui rikkumine on seotud ebaõige või eksitava teatega, peaks rikkumise tuvastanud pädev asutus teavitama ka Euroopa järelevalveasutusi ning asjassepuutuvate liikmesriikide asjakohaseid pädevaid asutusi. Juhul kui pädevad asutused on eriarvamusel, peaks Väärtpaberiturujärelevalve ja asjakohasel juhul Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee kasutama oma siduva vahendamise volitusi.
- (37) Lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise nimetuse kasutamise nõuded on uued ning neid täpsustatakse Pangandusjärelevalve suunistega ja edaspidi järelevalvetava kujunemise käigus. Selleks et turuosalisel ei hoiduks kõnealuse nimetuse kasutamisest, peaks pädevatel asutustel olema võimalik anda väärtpaberistamise tehingu algatajale, sponsorile ja väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale kolmekuune ajapikendus mis tahes eksimuse parandamiseks, mis on esinenud nimetuse heas usus kasutamisel. Heas usus kasutamist tuleks eeldada, kui väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja ei saanud teada, et väärtpaberistamine ei vastanud kõigile standardväärtpaberistamise kriteeriumidele, mis peavad olema täidetud selleks, et väärtpaberistamist saaks nimetada standardväärtpaberistamiseks. Selle ajapikenduse jooksul tuleks asjaomast väärtpaberistamist pidada jätkuvalt standardväärtpaberistamise kriteeriumidele vastavaks ning seda ei tuleks Väärtpaberiturujärelevalve poolt kooskõlas käesoleva määrusega koostatud loetelust välja arvata.
- (38) Käesoleva määrusega soodustatakse mitmete väärtpaberistamise turu põhielementide ühtlustamist, piiramata seejuures väärtpaberistamise turgude tavade ja menetluste täiendavat turupõhist ühtlustamist. Seepärast on oluline, et turuosalisel ja nende kutseliidud jätkaksid tööd turutavade täiendava standardimise ja eelkõige väärtpaberistamise dokumentatsiooni standardimise vallas. Komisjon peaks hoolikalt jälgima turuosaliste standardimispuudlusi ning koostama sellekohase aruande.

⁽¹⁾ Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpankale eriülesanded seoses krediidi-asutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

- (39) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2009/65/EÜ,⁽¹⁾ 2009/138/EÜ⁽²⁾ ja 2011/61/EL⁽³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 1060/2009⁽⁴⁾ ja (EL) nr 648/2012⁽⁵⁾ muudetakse vastavalt, et tagada ELi õigusraamistiku kooskõla käesoleva määrusega seoses väärtpaberistamist käsitlevate sätetega, mille peamine eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine, eriti kõigile institutsionaalsetele investoritele siseturul võrdsete tingimuste loomine.
- (40) Määruse (EL) nr 648/2012 muudatustega seoses ei tohiks väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate poolt sõlmitud börsiväliste tuletislepingute suhtes kohaldada teatavate tingimuste täitmise korral kliiringukohustust. Seda seepärast, et väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate sõlmitud börsiväliste tuletislepingute vastaspoolled on võlausaldajad, kellel on tagatis väärtpaberistamise kokkuleppe alusel ning piisav kaitse vastaspoole krediidiriski vastu on tavapäraselt olemas. Tuletisinstrumentide puhul, mida ei kliirita keskselt, tuleks nõutava tagatise taseme puhul võtta arvesse ka väärtpaberistamise kokkuleppe erioma struktuuri ja sellega juba pakutud kaitset.
- (41) Pandikirju ja väärtpaberistamisi saab teataval määral vastastikkult asendada. Seega tuleks selleks, et vältida moonutamise või arbitraaži võimalusi väärtpaberistamiste ja pandikirjade kasutamise vahel, mis tulenevad pandikirja üksuste või väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate sõlmitud börsiväliste tuletislepingute erinevast käsitlemisest, muuta määrust (EL) nr 648/2012, et tagada pandikirjadega seotud tuletisinstrumentide ja väärtpaberistamistega seotud tuletisinstrumentide järjekindel käsitlus seoses kliiringukohustusega ja selliste börsiväliste tuletisinstrumentide tagatisnõuetega, mida ei kliirita keskselt.
- (42) Selleks et ühtlustada Väärtpaberiturujärelevalve poolt võetavad järelevalvetasud, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada tasu liike ja seda, mille eest tasu tuleb maksta, samuti tasude summasid ja nende maksmise viisi. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealusel konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppe⁽⁶⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (43) Selleks et täpsustada riski säilitamise nõuet ja veelgi täpsustada homogeensuskriteeriume ning homogeenseks peetavaid riskipositsioone homogeensust käsitlevate nõuete raames, tagades samal ajal, et ei kahjustataks VKEd laenude väärtpaberistamist, tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu regulatiivsed tehnilised standardid, mille töötab välja Pangandusjärelevalve ning milles sätestatakse riski säilitamise tingimused, säilitamise taseme mõõtmine, säilitatud riskiga seonduvad teatavad keelud, riski säilitamine konsolideeritud alusel ning teatavate tehingute puhul kohaldatavad erandid ning täpsustatakse homogeensuskriteeriumid ning homogeenseks peetavad aluspositsioonid. Komisjon peaks regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud võtma vastu delegeeritud õigusaktidena vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 290 ja kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14. Pangandusjärelevalve peaks tihedalt konsulteerima ülejäänud kahe Euroopa järelevalveasutusega.
- (44) Selleks et soodustada investorite pidevat, lihtsat ja vaba juurdepääsu usaldusväärsele teabele väärtpaberistamiste kohta ning pädevate asutuste koostöö ning teabevahetuse kohustuse täitmise tingimuste täpsustamiseks tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu regulatiivsed tehnilised standardid, mille töötab välja Väärtpaberiturujärelevalve ning milles käsitletakse võrreldavat teavet aluspositsioonide ja investoritele korrapäraselt esitatavate aruannete kohta, õiguspäraste eesmärkide loetelu, mille kohaselt edasiväärtpaberistamist lubatakse, menetlust, mis võimaldab väärtpaberistamise registritel kontrollida esitatud teabe, registreerimistaotluse ja registreerimise laiendamise lihtsus- tatud taotluse täielikkust ja kooskõlalisust; läbipaistvuse eesmärgil esitatavaid väärtpaberistamise üksikasju, väärt- paberistamise registre andmete kogumise, koondamise ja võrdlemise tegevusstandardeid, teavet, millele määratud

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1060/2009 reitinguagentuuride kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolde ja kauplemistehabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

⁽⁶⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

üksustel on ligipääs ning otsese ligipääsu tingimusi, väärtpaberistamise teates esitatavaid andmeid, pädevatele asutustele esitatavat teavet kolmanda isiku poolt kontrollimise loa taotlemisel ning samuti vahetatavat teavet ning teatamiskohustuse sisu ja ulatust. Komisjon peaks regulatiivsed tehnilised standardid võtma vastu delegeeritud õigusaktidena vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 290 ja kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14. Väärtpaberiturujärelevalve peaks tihedalt konsulteerima ülejäänud kahe Euroopa järelevalveasutusega.

- (45) Protsessi hõlbustamiseks investorite, väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite ja väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate jaoks tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu rakenduslikud tehnilised standardid, mille töötab välja Väärtpaberiturujärelevalve, seoses väärtpaberistamise positsioonide omanikele teabe kättesaadavaks tegemise vormiga, väärtpaberistamise registri registreerimistaotluse ja registreerimise laiendamise lihtsustatud taotluse vormiga, teabe andmise vormiga, väärtpaberistamise registrile teabe esitamise vormiga, võttes arvesse lahendusid, mille olemasolevad väärtpaberistamisteabe kogujad on välja töötanud ning standardväärtpaberistamise teadete vormiga, kust investorid ja pädevad asutused saavad piisavalt teavet, et hinnata standardväärtpaberistamise nõuete täitmist. Komisjon peaks nimetatud rakenduslikud tehnilised standardid võtma vastu rakendusaktidena vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 291 ja kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15. Väärtpaberiturujärelevalve peaks tihedalt konsulteerima ülejäänud kahe Euroopa järelevalveasutusega.
- (46) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt väärtpaberistamise üldnormide kehtestamist ning lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormide loomist ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, arvestades, et väärtpaberistamise turud töötavad üleilmselt ning kõigile väärtpaberistamisega seotud institutsionaalsetele investoritele ja üksustele tuleks siseturul luua võrdsed tingimused, küll aga saab neid eesmärke nende ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (47) Käesolevat määrust tuleks kohaldada väärtpaberistamiste suhtes, mille raames emiteeritakse väärtpaberid 1. jaanuaril 2019 või pärast seda kuupäeva.
- (48) 1. jaanuaril 2019. aasta seisuga avatud väärtpaberistamise positsioonide puhul peaksid väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad olema võimalised kasutama standardväärtpaberistamise nimetust juhul, kui väärtpaberistamine vastab standardväärtpaberistamise nõuete teatavate nõuete osas teate esitamise ajal ja teiste nõuete osas tehingu algatamise ajal. Seetõttu peaks väärtpaberistamise tehingu algatajatel, sponsoritel ja väärtpaberistamise eriotstarbelistel ettevõtjatel olema võimalik esitada Väärtpaberiturujärelevalvele käesoleva määruse alusel standardväärtpaberistamise teade. Väärtpaberistamise hilisemaid muudatusi tuleks aktsepteerida tingimusel, et väärtpaberistamine vastab jätkuvalt kõigile kohaldatavatele standardväärtpaberistamise nõuetele.
- (49) Hoolsuskohustuse nõudeid, mida kohaldatakse kehtiva liidu õiguse kohaselt enne käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva, tuleks jätkuvalt kohaldada 1. jaanuaril 2011 või pärast seda kuupäeva emiteeritud väärtpaberistamiste suhtes ning enne 1. jaanuari 2011 emiteeritud väärtpaberistamiste suhtes, kui uued aluspositsioonid on lisatud või neid on asendatud pärast 31. detsembrit 2014. Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014⁽¹⁾ asjaomaseid sätteid, milles täpsustatakse krediidasutuste ja investeerimisühingute (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁽²⁾ tähenduses) suhtes kohaldatavaid riski säilitamise nõudeid, tuleks kohaldada seni, kuni hakatakse kohaldama käesoleva määruse kohaseid riski säilitamist käsitlevaid regulatiivseid tehnilisi standardeid. Õiguskindluse tagamiseks tuleks krediidasutuste või investeerimisühingute, kindlustus- ja edasikindlustusandjate ning alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate suhtes käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva seisuga avatud väärtpaberistamise positsioonide puhul kohaldada jätkuvalt vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklit 405, delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014 I, II ja III peatükki ning artiklit 22, delegeeritud määruse (EL) 2015/35 artikleid 254 ja 255 ning komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 231/2013⁽³⁾ artiklit 51.

⁽¹⁾ Komisjoni 13. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 625/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega täpsustatakse ülekantud krediidiriskist tulenevate riskipositsioonidega seoses investoritele, sponsoritele, algele laenuandjale ja väärtpaberistamise tehingu algatanud krediidasutustele ja investeerimisühingutele esitatavaid nõudeid (ELT L 174, 13.6.2014, lk 16).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni 19. detsembri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 231/2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/61/EL seoses erandite, üldiste tegutsemistingimuste, depositeerimise, finantsvõimenduse, läbipaistvuse ja järelevalvega (ELT L 83, 22.3.2013, lk 1).

Selle tagamiseks, et väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad täidaksid oma läbipaistvuskohustusi, tuleks komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/3 ⁽¹⁾ I–VIII lisas osutatud teave teha avalikult kättesaadavaks seni, kuni hakatakse kohaldama komisjoni poolt käesoleva määruse alusel vastu võetavaid regulatiivseid tehnilisi standardeid.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse väärtpaberistamise üldnormid. Selles määratletakse väärtpaberistamine ning kehtestatakse hoolsuskohustuse, riski säilitamise ja läbipaistvusnõuded väärtpaberistamises osalevatele isikutele, laenuandmise kriteeriumid, jaeklientidele väärtpaberistamise müümise tingimused, edasiväärtpaberistamise keelustamine, väärtpaberistamise eriotstarbelistele ettevõtjatele esitatavad nõuded ning samuti väärtpaberistamise registrite suhtes kohaldatavad tingimused ja menetlused. Samuti luuakse määrusega lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise ehk standardväärtpaberistamise erinormid.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse institutsionaalsete investorite suhtes ning väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite, algsete laenuandjate ja väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate suhtes.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „väärtpaberistamine“ – tehing või skeem, millega riskipositsiooni või riskipositsioonide kogumiga seonduv krediidi-risk kantakse üle erineva nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise seeriatele ja millel on kõik järgmised tunnused:
 - a) tehingu või skeemi raames tehtavad maksed sõltuvad riskipositsiooni või riskipositsioonide kogumi tulemusnäitajatest;
 - b) kahjude jaotuse tehingu või skeemi kehtivusaja jooksul määrab see, kuidas väärtpaberistamise seeriad on allutatud;
 - c) tehing või skeem ei loo riskipositsioone, millel on kõik määruse (EL) nr 575/2013 artikli 147 lõikes 8 loetletud tunnused;
- 2) „väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja“ – äriühing, usaldusfond või muu üksus, mis ei ole väärtpaberistamise tehingu algataja ega sponsor ja mis on loodud ühe või mitme väärtpaberistamise läbiviimise eesmärgil ja mille tegevus on piiratud selle eesmärgi saavutamiseks vajalikuga ja mille struktuuri eesmärk on eraldada väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja kohustused väärtpaberistamise tehingu algataja kohustustest;
- 3) „väärtpaberistamise tehingu algataja“ – üksus, mis
 - a) oli ise või endaga seotud üksuste kaudu otseselt või kaudselt seotud algse lepinguga, millega tekkisid võlgniku või potentsiaalse võlgniku kohustused või potentsiaalsed kohustused, millest väärtpaberistatavad riskipositsioonid tulenevad, või
 - b) enda arvel ostab kolmanda isiku suhtes olevad riskipositsioonid ja seejärel väärtpaberistab need;
- 4) „edasiväärtpaberistamine“ – väärtpaberistamine, mille puhul vähemalt üks aluspositsioon on väärtpaberistamise positsioon;
- 5) „sponsor“ – määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidiuasutus, sõltumata sellest, kas ta asub liidus või mitte, või direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud investeerimisühing, kes ei ole väärtpaberistamise tehingu algataja ning kes
 - a) koostab varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi või muu väärtpaberistamise, mille alusel ostetakse kolmandatelt isikutelt riskipositsioone, ja haldab seda või

⁽¹⁾ Komisjoni 30. septembri 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/3, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1060/2009 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad avalikustamisinõudeid struktureeritud finantsinstrumentide puhul (ELT L 2, 6.1.2015, lk 57).

- b) koostab varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi või muu väärtpaberistamise, mille alusel ostetakse kolmandatelt isikutelt riskipositsioone, ja delegeerib selle väärtpaberistamisega seonduva igapäevase aktiivse portfelli valitsemise selleks kooskõlas direktiiviga 2009/65/EÜ, 2011/61/EL või 2014/65/EL tegevusloa saanud üksusele;
- 6) „väärtpaberistamise seeria“ – lepingust tulenev krediidiriski segment, mis on seotud teatava riskipositsiooni või riskipositsioonide kogumiga, mille puhul kaasneb ühes segmentis positsiooniga suurem või väiksem krediidikahju risk kui sama suure positsiooniga teises segmentis, arvestamata krediidiriski kaitset, mida kolmandad isikud annavad vahetult kõnealuses segmentis või muudes segmentides positsioone hoidvatele isikutele;
- 7) „varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm“ – väärtpaberistamise programm, mille raames emiteeritavateks väärtpaberiteks on valdavalt varaga tagatud kommertsväärtpaberid, mille esialgne tähtaeg ei ole pikem kui üks aasta;
- 8) „varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing“ – varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames toimuv väärtpaberistamine;
- 9) „traditsiooniline väärtpaberistamine“ – väärtpaberistamine, mille käigus toimub majandusliku huvi ülekandmine väärtpaberistatavates riskipositsioonides, mis saavutatakse kas väärtpaberistatud riskipositsioonide omandiõiguse ülemineku teel väärtpaberistamise tehingu algatajalt väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale või väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja kaudse osaluse meetodil, kui emiteeritud väärtpaberitest ei tulene väärtpaberistamise tehingu algataja jaoks maksekohustusi;
- 10) „sünteesiline väärtpaberistamine“ – väärtpaberistamine, mille käigus saavutatakse riski ülekandmine krediidituletisinstrumente või garantiisid kasutades ning väärtpaberistatavad riskipositsioonid jäävad väärtpaberistamise tehingu algataja riskipositsioonideks;
- 11) „investor“ – väärtpaberistamise positsiooni omav füüsiline või juriidiline isik;
- 12) „institutsionaalne investor“ – investor, kes on üks järgmistest:
- a) kindlustusandja direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punkti 1 tähenduses;
 - b) edasikindlustusandja direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punkti 4 tähenduses;
 - c) tööandjapensioni kogumisasutus, mis kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/2341 ⁽¹⁾ kohaldamisalasse vastavalt selle artiklile 2, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 5 otsustanud kõnealust direktiivi kõnealuse asutuse suhtes tervikuna või osaliselt mitte kohaldada, või investeringute valitseja või tegevusloa saanud üksus, mille tööandjapensioni kogumisasutus on nimetanud vastavalt direktiivi (EL) 2016/2341 artiklile 32;
 - d) alternatiivse investeerimisfondi (AIFI) valitseja direktiivi 2011/61/EL artikli 4 lõike 1 punkti b tähenduses, kes valitseb ja/või turustab liidus alternatiivseid investeerimisfonde;
 - e) vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtja (eurofondi) fondivalitseja direktiivi 2009/65/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti b tähenduses;
 - f) siseselt valitsetav eurofond, mis on äriühinguna asutatud fond, mis on saanud tegevusloa kooskõlas direktiiviga 2009/65/EÜ ning mis ei ole määranud kõnealuse direktiivi alusel tegevusloa saanud fondivalitsejat;
 - g) määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 1 kõnealuse määruse tähenduses määratletud krediidasutus või kõnealuse määruse artikli 4 lõike 1 punktis 2 määratletud investeerimisühing;
- 13) „maksete vahendaja“ – üksus, kes igapäevaselt haldab ostetud nõuete või aluseks olevate krediidiriski positsioonide kogumit;
- 14) „likviidsuse tagamise tehing“ – väärtpaberistamise positsioon, mis tuleneb lepingulisest kokkuleppest pakkuda rahastamist, kindlustamaks rahavoogude õigeaegne laekumine investoritele;
- 15) „uuenev nõue“ – nõue, mille puhul laenuvõtja laenujäägil lubatakse kokkulepitud limiidi piires kõikuda olenevalt tema otsustest laenu võtta ja seda tagasi maksta;
- 16) „uuenev väärtpaberistamine“ – väärtpaberistamine, mille puhul uueneb väärtpaberistamise struktuur ise nõuete lisamisega nõuete kogumisse või nende sealt kõrvaldamisega, sõltumata sellest, kas nõuded uuenevad või mitte;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2341 tööandja kogumispensioni asutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 354, 23.12.2016, lk 37).

- 17) „ennetähtaegse amortiseerimise klausel“ – uuenevate nõuete või uueneva väärtpaberistamise puhul kasutatav lepingutingimus, millega nõutakse, et teatavate kindlaksmääratud sündmuste saabumisel tuleb investorite väärtpaberistamise positsioonid lunastada enne nende positsioonide esialgselt kokkulepitud lõpptähtaega;
- 18) „esimese järjekoha kahju väärtpaberistamise seeria“ – asjaomase väärtpaberistamise kõige madalama nõudeõiguse järguga väärtpaberistamise seeria, mis väärtpaberistatud riskipositsioonidele tekkiva kahju korral on esimene väärtpaberistamise seeria, mis kahju kannab, pakkudes seeläbi kaitset teise järjekoha kahju väärtpaberistamise seeriale ja teisest kõrgema järjekoha kahju väärtpaberistamise seeriast olemasolu korral ka neile;
- 19) „väärtpaberistamise positsioon“ – väärtpaberistamisest tulenev riskipositsioon;
- 20) „algne laenuandja“ – üksus, kes ise või temaga seotud üksuste kaudu sõlmis otseselt või kaudselt algse lepingu, millega tekkisid võlgniku või potentsiaalse võlgniku kohustused või potentsiaalsed kohustused, millest väärtpaberistatavad riskipositsioonid tulenevad;
- 21) „täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm“ – varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm, mida selle sponsor otseselt ja täielikult toetab, pakkudes väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale või eriotstarbelistele ettevõtjatele likviidsuse tagamise tehingut või tehinguid, mis katab või katavad vähemalt kõike järgmist:
- a) varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi kõik likviidsus- ja krediidiriskid;
 - b) väärtpaberistatavate riskipositsioonide olulisemad lahjendusriskid;
 - c) kõik muud varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu ja programmi tasandi kulud, kui need on vajalikud, et tagada varaga tagatud kommertsväärtpaberite alusel investorile mis tahes summa täielik maksmine;
- 22) „täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing“ – varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing, mis on tehingu või varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tasandil toetatud likviidsuse tagamise tehinguga, mis katab vähemalt kõike järgmist:
- a) varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu kõik likviidsus- ja krediidiriskid;
 - b) varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingus väärtpaberistatavate riskipositsioonide olulisemad lahjendusriskid;
 - c) kõik muud varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu ja programmi tasandi kulud, kui need on vajalikud, et tagada varaga tagatud kommertsväärtpaberite alusel investorile mis tahes summa täielik maksmine;
- 23) „väärtpaberistamise register“ – juriidiline isik, kes keskselt kogub ja säilitab väärtpaberistamiste andmeid.
- Käesoleva määruse artikli 10 kohaldamisel käsitatakse määruse (EL) nr 648/2012 artiklites 61, 64, 65, 66, 73, 78, 79 ja 80 esinevaid viiteid kauplemisteabehoidlale viidetena väärtpaberistamise registrile.

Artikkel 3

Väärtpaberistamiste müümine jaeklientidele

1. Väärtpaberistamise positsiooni müüja ei tohi positsiooni müüa direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 11 määratletud jaeklientidele, kui ei ole täidetud kõik järgmised tingimused:
- a) väärtpaberistamise positsiooni müüja on teinud sobivustesti vastavalt direktiivi 2014/65/EL artikli 25 lõikele 2;
 - b) väärtpaberistamise positsiooni müüja on punktis a osutatud sobivustesti põhjal veendunud, et väärtpaberistamise positsioon sobib asjaomasele jaeklientidele;
 - c) väärtpaberistamise positsiooni müüja esitab jaeklientidele sobivustesti tulemuse kohta viivitamata aruande.
2. Juhul kui lõikes 1 esitatud tingimused on täidetud ja jaekliendi finantsinstrumentide portfelli suurus ei ületa 500 000 eurot, tagab müüja jaekliendi poolt kooskõlas lõikega 3 esitatud teabe põhjal, et jaeklient ei investeerib väärtpaberistamise positsioonidesse kokku üle 10 % oma finantsinstrumentide portfelist ja ühte või enamasse väärtpaberistamise positsiooni investeeritav esialgne miinimumsumma on 10 000 eurot.
3. Jaeklient peab müüjale esitama täpse teabe oma finantsinstrumentide portfelli kohta, sealhulgas teabe kõigi väärtpaberistamise positsioonidesse tehtud investeeringute kohta.
4. Lõigete 2 ja 3 kohaldamisel mõistetakse jaekliendi finantsinstrumentide portfelli all portfelli, mis koosneb rahahoiustest ja finantsinstrumentidest, v.a tagatisena antud finantsinstrumendid.

Artikkel 4

Väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjatele esitatavad nõuded

Väärtpaberistamise eriotstarbelisi ettevõtjaid ei asutata kolmandas riigis, mille suhtes kehtib mõni järgmistest tingimustest:

- a) rahapesuvastane ja terrorismi rahastamise tõkestamise töökind on kandnud kolmanda riigi suure riskiga ja koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide loetellu;
- b) kolmas riik ei ole allkirjastanud liikmesriigiga lepingut, millega tagatakse, et kolmas riik järgib täielikult Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) tulu ja kapitali maksustamise näidislepingu artiklis 26 või OECD maksustamisalase teabe vahetamise näidislepingus sätestatud standardeid ning tagab maksustamisalase teabe tõhusa vahetamise, sh mitmepoolsed maksustamisalased lepingud.

2. PEATÜKK

KÕIGI VÄÄRTPABERISTAMISTE SUHTES KOHALDATAVAD SÄTTED

Artikkel 5

Institutsionaalsetele investoritele esitatavad hoolsuskohustuse nõuded

1. Enne väärtpaberistamise positsiooni võtmist teeb institutsionaalne investor, kes ei ole väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja, kindlaks, et

- a) juhul kui liidus asutatud väärtpaberistamise tehingu algataja või algne laenuandja ei ole krediitiasutus või investeerimisühing määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktide 1 ja 2 tähenduses, annab väärtpaberistamise tehingu algataja või algne laenuandja kõik laenud, mis moodustavad aluspositsioone, kõnealuste laenude heakskiitmiseks, muutmiseks, pikendamiseks ja finantseerimiseks ettenähtud kindlate ja täpselt määratletud kriteeriumide ning selgelt kehtestatud protsesside alusel ning väärtpaberistamise tehingu algatajal või algsel laenuandjal on olemas tõhusad süsteemid nende kriteeriumide ja protsesside rakendamiseks kooskõlas käesoleva määruse artikli 9 lõikega 1;
- b) juhul kui väärtpaberistamise tehingu algataja või algne laenuandja on asutatud kolmandas riigis, annab väärtpaberistamise tehingu algataja või algne laenuandja kõik laenud, millest aluspositsioonid tulenevad, kõnealuste laenude heakskiitmiseks, muutmiseks, pikendamiseks ja finantseerimiseks ettenähtud kindlate ja täpselt määratletud kriteeriumide ning selgelt kehtestatud protsesside alusel ning väärtpaberistamise tehingu algatajal või algsel laenuandjal on olemas tõhusad süsteemid nende kriteeriumide ja protsesside rakendamiseks, selleks et tagada, et laenuandmine põhineb võlgniku krediitvõimelisuse põhjalikul hindamisel;
- c) juhul kui väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja on asutatud liidus, säilitab ta pidevalt olulise majandusliku netohuvi artikli 6 kohaselt, ning riski säilitamine avaldatakse institutsionaalsele investorile kooskõlas artikliga 7;
- d) juhul kui väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja on asutatud kolmandas riigis, säilitab ta pidevalt olulise majandusliku netohuvi, mis ei tohi kunagi olla väiksem kui 5 % ja mis määratakse kindlaks kooskõlas artikliga 6, ning et ta avaldab riski säilitamise asjaolu institutsionaalsetele investoritele;
- e) väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja on vajaduse korral teinud kättesaadavaks artikliga 7 nõutud teabe vastavalt kõnealuses artiklis sätestatud sagedusele ja korrale.

2. Erandina lõikest 1 kohaldatakse seoses täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingutega lõike 1 punktis a osutatud nõuet sponsori suhtes. Sellistel juhtudel peab sponsor kontrollima, et väärtpaberistamise tehingu algataja või algne laenuandja, kes ei ole krediitiasutus või investeerimisühing, annab kõik oma laenud, mis moodustavad aluspositsioonid, kõnealuste laenude heakskiitmiseks, muutmiseks, pikendamiseks ja finantseerimiseks ettenähtud kindlate ja täpselt määratletud kriteeriumide ning selgelt kehtestatud protsesside alusel ning väärtpaberistamise tehingu algatajal või algsel laenuandjal on olemas tõhusad süsteemid nende kriteeriumide ja protsesside rakendamiseks vastavalt artikli 9 lõikele 1.

3. Enne väärtpaberistamise positsiooni võtmist korraldab institutsionaalne investor, kes ei ole väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja, hoolsuskohustuse hindamise, mille alusel ta saab hinnata seonduvaid riske. Selle hindamise käigus võetakse arvesse vähemalt kõiki järgmisi elemente:

- a) iga väärtpaberistamise positsiooni ja aluspositsioonide riskitunnused;
- b) väärtpaberistamise kõik struktuursed näitajad, mis võivad oluliselt mõjutada väärtpaberistamise positsiooni tulemusnäitajaid, sealhulgas lepingutest tulenev maksehierarhia ning sellega seotud käivitavad tegurid, krediitkvaliteedi parandamine, likviidsuse parandamine, turuväärtust mõjutavad tegurid ja tehingupõhised makseviivituse määratlused;

- c) artikli 27 kohaselt standardväärtpaberistamisena teatatud väärtpaberistamise puhul asjaomase väärtpaberistamise vastavus nõuetele, mis on sätestatud artiklites 19–22 või artiklites 23–26 ja artiklis 27. Institutsionaalsed investorid võivad asjakohasel määral tugineda artikli 27 lõike 1 kohasele standardväärtpaberistamise teatele ning väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori ja väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja avaldatud teabele standardväärtpaberistamise nõuete täitmise kohta, tuginemata üksnes või mehaaniliselt kõnealusele teatele või teabele.

Täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi puhul võtavad kõnealuse programmi raames emiteeritud kommertsväärtpaberitesse investeerivad institutsionaalsed investorid arvesse varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tunnusjooni ja täielikku likviidsustoetust, ilma et see piiraks samas esimese lõigu punktide a ja b kohaldamist.

4. Väärtpaberistamise positsiooni hoidev institutsionaalne investor, kes ei ole väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja, on kohustatud tegema vähemalt järgmist:

- a) kehtestama asjakohased kirjalikud protseduurid, mis on proportsionaalsed seoses väärtpaberistamise positsiooni riskiprofiiliga ja kui see omab tähtsust, institutsionaalse investor kauplemisspordifelliga ja kauplemisega mitteseotud tegevusega, et jälgida pidevalt lõigete 1 ja 3 järgimist ning väärtpaberistamise positsiooni ja aluspositsioonide tulemusnäitajaid.

Kui see on vajalik väärtpaberistamise ja aluspositsioonide puhul, hõlmavad kõnealused kirjalikud protseduurid järgmiste aspektide jälgimist: riskipositsiooni liik, selliste laenude osakaal protsentides, mille tasumise tähtpäeva on ületatud rohkem kui 30, 60 ja 90 päeva, makseviivituse määrad, ennetähtaegse tasumise määrad, sissenõutud tagatisega laenud, sissenõudmismäärad, tagasiostmine, laenu muutmine, maksepuhkused, tagatiste liik ja kasutusaste, aluspositsioonide krediitkvaliteedi astme või muu krediitvõimelisuse näitaja sagedusjaotus, majandussektoripõhine ja geograafiline jaotus, laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvude sagedusjaotus vahemikes, mis aitavad teha sobiva tundlikkusanalüüsi. Kui aluspositsioonid on ise väärtpaberistamise positsioonid, mis on lubatud artikli 8 kohaselt, jälgivad institutsionaalsed investorid ka kõnealuste väärtpaberistamise positsioonide aluspositsioone;

- b) tegema muu väärtpaberistamise kui täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi puhul regulaarselt aluspositsioone toetavate rahavoogude ja tagatiste väärtuse stressiteste või kui rahavoogude ja tagatiste väärtuse kohta ei ole piisavalt andmeid, siis kahjueeldustega seotud stressiteste, võttes arvesse väärtpaberistamise positsiooni riski olemust, ulatust ja keerukust;
- c) tegema täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi puhul regulaarselt sponsori maksevõime ja likviidsuse stressiteste;
- d) tagama oma juhtorganile sisearuannete esitamise, selleks et juhtorgan oleks teadlik väärtpaberistamise positsioonist tulenevatest olulistest riskidest ning et need riskid oleksid asjakohaselt juhitud;
- e) on võimeline oma pädevale asutusele taotluse korral tõendama, et tal on väärtpaberistamise positsiooni ja selle aluspositsioonide kohta igakülgsed ja põhjalikud teadmised ning et ta on rakendanud väärtpaberistamise positsioonide riskijuhtimise kirjalikke põhimõtteid ja protseduure ning lõigete 1 ja 2 kohaste kontrollide ja hoolsuskohustuse kohta käiva teabe ning mis tahes muu asjakohase teabe dokumenteerimise kirjalikke põhimõtteid ja protseduure, ning
- f) on täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi riskipositsioonide puhul võimeline oma pädevale asutusele taotluse korral tõendama, et tal on igakülgsed ja põhjalikud teadmised sponsori krediitkvaliteedist ning likviidsuse tagamise tehingu tingimustest.

5. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõigete 1–4 kohaldamist, võib institutsionaalne investor, kui ta on andnud teisele institutsionaalsele investorile loa teha investeringute valitsemisega seonduvaid otsuseid, mille tulemusena võib tekkida talle väärtpaberistamisest tulenev riskipositsioon, anda investeringuid valitsevale poolele korralduse täita tema käesoleva artikli kohaseid kohustusi seoses kõnealustest otsustest tingitud mis tahes väärtpaberistamisest tuleneva riskipositsiooniga. Liikmesriigid tagavad, et kui institutsionaalsele investorile on antud käesoleva lõike alusel korraldus täita teise institutsionaalse investor kohustusi ning kui ta seda ei tee, võib artiklite 32 ja 33 kohase mis tahes karistuse määrata investeringuid valitsevale poolele ja mitte sellele institutsionaalsele investorile, kellele väärtpaberistamisest tulenev riskipositsioon on tekkinud.

Artikkel 6

Riski säilitamine

1. Väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja säilitab väärtpaberistamises pidevalt olulise majandusliku netohuvi, mis ei tohi olla väiksem kui 5 %. Kõnealust huvi mõõdetakse väärtpaberistamise tehingu algatamisel ja see määratakse kindlaks bilansivälise kirjade tingliku väärtuse alusel. Kui väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või

algne laenuandja ei ole omavahel kokku leppinud, kes säilitab olulise majandusliku netohuvi, säilitab olulise majandusliku netohuvi väärtpaberistamise tehingu algataja. Säilitamiskoostööd ei kohaldata ühegi väärtpaberistamise suhtes mitmekordselt. Olulist majanduslikku netohuvi ei jaotata eri liiki säilitajate vahel ja selle suhtes ei rakendata krediidiriski maandamist ega muud riskimaandust (hedging).

Käesoleva artikli kohaldamisel ei peeta üksust väärtpaberistamise tehingu algatajaks, kui see üksus on loodud või tegutseb üksnes riskipositsioonide väärtpaberistamise eesmärgil.

2. Väärtpaberistamise tehingu algatajad ei tohi väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekandmiseks varasid valida eesmärgiga kanda selliste varadega koos üle kahju, mis on suurem kui väärtpaberistamise tehingu algataja bilansis olevate võrreldavate varade kahju, mõõdetuna tehingu kestuse jooksul või kõige rohkem nelja aasta jooksul, kui tehingu kestus on pikem kui neli aastat. Juhul kui pädev asutus leiab tõendeid, mis viitavad sellest keelust kõrvalehoidumisele, kõrvutab pädev asutus väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale üle kantud varade ja väärtpaberistamise tehingu algataja bilansis olevate võrreldavate varade tulemusnäitajaid. Kui väärtpaberistamise tehingu algataja tahtluse tõttu on üle kantud varade tulemusnäitajad oluliselt kehvemad kui väärtpaberistamise tehingu algataja bilansis olevatel võrreldavatel varadel, määrab pädev asutus artiklite 32 ja 33 kohaselt karistuse.

3. Vähemalt 5 % olulise majandusliku netohuvi säilitamisena lõike 1 tähenduses kvalifitseerub ainult järgmine:

- a) säilitatakse vähemalt 5 % iga investoritele müüdud või üle kantud väärtpaberistamise seeria nimiväärtusest;
- b) uueneva väärtpaberistamise või uuenevate nõuete väärtpaberistamise korral säilitatakse väärtpaberistamise tehingu algataja huvi vähemalt 5 % ulatuses iga väärtpaberistatud riskipositsiooni nimiväärtusest;
- c) säilitatakse juhuslikult valitud riskipositsioonid, mis moodustavad vähemalt 5 % väärtpaberistatud riskipositsioonide nimiväärtusest, juhul kui sellised väärtpaberistamata riskipositsioonid oleksid vastasel korral väärtpaberistamise käigus väärtpaberistatud, tingimusel et potentsiaalselt väärtpaberistatud riskipositsioonide arv ei ole tehingu algatamisel väiksem kui 100;
- d) säilitatakse esimese järjekoha kahju väärtpaberistamise seeria, ning kui see ei moodusta 5 % väärtpaberistatud riskipositsioonide nimiväärtusest, siis vajaduse korral ka muud väärtpaberistamise seeriad, mis on sama või suurema riskiga kui investoritele üle kantud või müüdud seeriad ja mille tähtpäev ei saabu varem kui investoritele üle kantud või müüdud seerial, nii et kokku säilitatakse vähemalt 5 % väärtpaberistatud riskipositsioonide nimiväärtusest, või
- e) säilitatakse esimese järjekoha kahju riskipositsioon tasemel vähemalt 5 % igast väärtpaberistamise käigus väärtpaberistatud riskipositsioonist.

4. Kui liidus asutatud segafinantsvaldusettevõtja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/87/EÜ⁽¹⁾ tähenduses, liidus asutatud krediidasutus või investeerimisühing, kes on emettevõtja, või finantsvaldusettevõtja või mõni tema tütarettevõtja määruse (EL) nr 575/2013 tähenduses väärtpaberistab kas väärtpaberistamise tehingu algatajana või sponsorina riskipositsiooni (ehi) nr 575/2013 tähenduses väärtpaberistamata investeerimisühingust või muust finantseerimisasutusest, mis on hõlmatud konsolideeritud järelevalvega, võib lõikes 1 osutatud nõudeid täita asjaomase liidus asutatud emettevõtjana tegutseva krediidasutuse või investeerimisühingu, finantsvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja konsolideeritud olukorra põhjal.

Esimest lõiku kohaldatakse üksnes juhul, kui krediidasutused, investeerimisühingud või finantseerimisasutused, mis on need väärtpaberistatud riskipositsioonid loonud, täidavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁽²⁾ artiklis 79 sätestatud nõudeid ja annavad käesoleva artiklis 5 sätestatud nõuete täitmiseks vajalikku teavet õigeaegselt väärtpaberistamise tehingu algatajale või sponsorile ning liidus emettevõtjana tegutsevale krediidasutusele või liidus asutatud finantsvaldusettevõtjale või segafinantsvaldusettevõtjale.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2002. aasta direktiiv 2002/87/EÜ, milles käsitletakse finantskonglomeraati kuuluvate krediidasutuste, kindlustusseltside ja investeerimisühingute täiendavat järelevalvet ning millega muudetakse nõukogu direktiive 73/239/EMÜ, 79/267/EMÜ, 92/49/EMÜ, 92/96/EMÜ, 93/6/EMÜ ja 93/22/EMÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 98/78/EÜ ja 2000/12/EÜ (ELT L 35, 11.2.2003, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

5. Lõiget 1 ei kohaldata, kui väärtpaberistatud riskipositsioonid on nõuded järgmiste üksuste vastu või nõuded, millele järgmised üksused on andnud täieulatusliku, tingimusteta ja tagasivõtmatu garantii:

- a) keskvalitsused või keskpangad;
- b) liikmesriikide piirkondlikud valitsused, kohalikud omavalitsused või avaliku sektori asutused määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 8 tähenduses;
- c) krediidasutused ja investeerimisühingud, millele on määruse (EL) nr 575/2013 III osa II jaotise 2. peatüki alusel määratud riskikaal 50 % või vähem;
- d) liikmesriikide tugipangad või finantseerimisasutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/1017 ⁽¹⁾ artikli 2 punkti 3 tähenduses või
- e) määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 117 loetletud mitmepoolsed arengupangad.

6. Lõiget 1 ei kohaldata selgel, läbipaistval ja kättesaadaval indeksil põhinevate tehingute suhtes, mille puhul aluseks olevad üksused on identsed nendega, mis moodustavad üksuste indeksi, millega kaubeldakse laialdaselt, või need on muud kaubeldavad väärtpaberid kui väärtpaberistamise positsioonid.

7. Pangandusjärelevalve töötab tihedas koostöös Väärtpaberiturujärelevalve ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega (EIOPA), mis asutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1094/2010, ⁽²⁾ välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse üksikasjalikumalt riski säilitamise nõuet, eelkõige selle järgmisi aspekte:

- a) lõike 3 alusel riski säilitamise kord, sealhulgas nõude täitmine riski säilitamise sünteetilise või tingimusliku vormi kaudu;
- b) lõikes 1 osutatud säilitamise taseme mõõtmine;
- c) säilitatud huvi riskimaanduse ja müügi keeld;
- d) lõike 4 kohaselt konsolideeritud alusel säilitamise tingimused;
- e) selgel, läbipaistval ja kättesaadaval indeksil põhinevatele tehingutele lõike 6 alusel antava vabastuse tingimused.

Pangandusjärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuliks 2018.

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 7

Väärtpaberistamise tehingu algatajatele, sponsoritele ja väärtpaberistamise eriotstarbelistele ettevõtjatele kehtivad läbipaistvusnõuded

1. Väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor ja väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja teevad väärtpaberistamise positsioonide omajatele, artiklis 29 osutatud pädevatele asutustele ja taotluse korral potentsiaalsetele investoritele käesoleva artikli lõike 2 kohaselt kättesaadavaks vähemalt järgmise teabe:

- a) teave aluspositsioonide kohta kord kvartalis või varaga tagatud kommertsväärtpaberite puhul teave nende aluseks olevate nõuete või krediidinõuete kohta kord kuus;
- b) kõik alusdokumendid, mis on tehingu mõistmiseks esmatahtsad, sealhulgas, kuid mitte ainult, järgmised dokumendid, kui see on asjassepuutuv:
 - i) lõplik pakkumisdokument või prospekt koos tehingu lõpuleviimise dokumentidega, välja arvatud õiguslikud hinnangud;
 - ii) traditsioonilise väärtpaberistamise puhul vara müügileping, loovutamise-, asendamise- või ülekandmisleping ja mis tahes asjakohane usalduse kinnitus;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (ELT L 169, 1.7.2015, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

- iii) tuletisinstrumentid ja tagatislepingud ning samuti kõik asjakohased dokumendid tagatuskorra kohta, kui väärtpaberistatavad riskipositsioonid jäävad väärtpaberistamise tehingu algataja riskipositsioonideks;
- iv) maksete vahendamise, maksete vahendamise tugiteenuse, haldus- ja rahavoogude juhtimise lepingud;
- v) usaldusleping, tagamisleping, esindusleping, kontopangaleping, garanteeritud investeerimisleping, sätestatud tingimused või ühisusaldusfondi üldtingimused või üldmõistete leping või õigusjõu poolest samaväärsed juriidilised dokumendid;
- vi) mis tahes asjakohased lepingud võlausaldajate vahel, tuletisinstrumentide dokumendid, allutatud laenu lepingud, stardilaenulepingud ja likviidsusvahendi lepingud;

Need alusdokumendid hõlmavad väärtpaberistamise maksehierarhia üksikasjalikku kirjeldust;

- c) kui ei ole koostatud prospekti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/71/EÜ, ⁽¹⁾ siis väärtpaberistamise tehingu kokkuvõtte või väärtpaberistamise peamiste tunnuste ülevaade, sealhulgas, kui see on kohaldatav,
 - i) tehingu struktuuri üksikasjad, sealhulgas struktuuriskeemid, mis annavad ülevaate tehingust, rahavoogudest ja omandistruktuurist;
 - ii) üksikasjad, mis puudutavad riskipositsiooni tunnuseid, rahavooge, kahjukaskaadi põhimõtet, krediitkvaliteedi parandamise ja likviidsustoetuse näitajaid;
 - iii) üksikasjad väärtpaberistamise positsiooni omajate hääleõiguste kohta ning nende seisund võrreldes teiste tagatud nõudega võlausaldajatega, ning
 - iv) loetelu kõikidest punkti b kohaselt esitatud dokumentides osutatud käivitavatest teguritest ja sündmustest, mis võivad väärtpaberistamise positsiooni tulemusnäitajaid oluliselt mõjutada;
- d) standardväärtpaberistamise puhul artiklis 27 osutatud standardväärtpaberistamise teade;
- e) aruanded, mis esitatakse investoritele kord kvartalis või varaga tagatud kommertsväärtpaberite puhul kord kuus ning mis sisaldavad järgmist:
 - i) kõik olulised andmed aluspositsioonide krediitkvaliteedi ja tulemusnäitajate kohta;
 - ii) väärtpaberistamise puhul teave käivitavate sündmuste kohta, mis tingivad muutuse maksehierarhias või vastaspoole asendamise, ning väärtpaberistamise puhul, mis ei ole varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing, andmed rahavoogude kohta, mida toodavad aluspositsioonid ja väärtpaberistamise kohustised;
 - iii) teave artikli 6 kohaselt säilitatud riski kohta, sealhulgas teave selle kohta, millist artikli 6 lõikes 3 sätestatud korda on kohaldatud;
- f) väärtpaberistamisse puutuv mis tahes siseteave, mille väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja peab avalikustama kooskõlas siseteabe alusel kauplemist ja turuga manipuleerimist käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014 ⁽²⁾ artikliga 17;
- g) kui punkti f ei kohaldata, siis iga oluline sündmus, nagu
 - i) punkti b kohaselt kättesaadavaks tehtud dokumentides sätestatud kohustuste oluline rikkumine, kaasa arvatud iga sellise rikkumise suhtes ette nähtud õiguskaitsevahend, erand või tagantjärele antud nõusolek;
 - ii) struktuursete näitajate muutus, mis võib väärtpaberistamise tulemusnäitajaid oluliselt mõjutada;
 - iii) väärtpaberistamise või aluspositsioonide riskitunnuste muutus, mis võib väärtpaberistamise tulemusnäitajaid oluliselt mõjutada;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta (ELT L 345, 31.12.2003, lk 64).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (ELT L 173, 12.6.2014, lk 1).

- iv) kui standardväärtpaberistamise puhul ei vasta väärtpaberistamine enam standardväärtpaberistamise nõuetele või kui pädevad asutused on võtnud parandus- või haldusmeetmeid;
- v) iga oluline muudatus tehingu dokumentides.

Esimese lõigu punktides b, c ja d kirjeldatud teave tehakse kättesaadavaks enne hinnakujundust.

Esimese lõigu punktides a ja e kirjeldatud teave tehakse samal ajal kättesaadavaks kord kvartalis hiljemalt üks kuu pärast intressimakse tasumise tähtpäeva või varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingute puhul hiljemalt üks kuu pärast aruandega hõlmatud ajavahemiku lõppu.

Varaga tagatud kommertsväärtpaberite puhul tehakse esimese lõigu punktis a, punkti c alapunktis ii ja punkti e alapunktis i kirjeldatud teave koondatud kujul kättesaadavaks väärtpaberistamise positsiooni omajatele ja taotluse korral potentsiaalsetele investoritele. Laenuandmed tehakse kättesaadavaks sponsorile ja taotluse korral pädevatele asutustele.

Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 596/2014 kohaldamist, tehakse esimese lõigu punktides f ja g kirjeldatud teave kättesaadavaks viivitamata.

Käesolevas lõikes sätestatud kohustuste täitmisel peavad väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor ja väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja järgima liikmesriikide ja liidu õigust, mis käsitleb teabe konfidentsiaalsuse kaitset ja isikuandmete töötlemist, et hoida ära asjaomaste õigusnormide võimalikku rikkumist, ning järgima mis tahes konfidentsiaalsuskohustusi seoses klienti, algset laenuandjat või võlgnikku puudutava teabega, välja arvatud juhul, kui selline konfidentsiaalne teave on muudetud anonüümseks või on koondteave.

Elkõige seoses esimese lõigu punktis b osutatud teabega võivad väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor ja väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja esitada asjaomase dokumentatsiooni kokkuvõtte.

Artiklis 29 osutatud pädevatel asutustel peab olema võimalik nõuda sellist konfidentsiaalset teavet oma käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks.

2. Väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor ja väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja määravad endi hulgast ühe üksuse, kes täidab lõike 1 esimese lõigu punktide a, b, d, e, f ja g tulenevad teabenõuded.

Esimese lõigu kohaselt määratud üksus teeb väärtpaberistamise tehingut puudutava teabe kättesaadavaks väärtpaberistamise registri kaudu.

Teises ja neljandas lõigus osutatud kohustused ei kehti väärtpaberistamiste puhul, mille kohta ei pea kooskõlas direktiiviga 2003/71/EÜ koostama prospekti.

Juhul kui artikli 10 kohaselt ei ole väärtpaberistamise registrit registreeritud, teeb käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud nõudeid täitma määratud üksus selle teabe kättesaadavaks veebisaidi kaudu,

- a) mis hõlmab hästi toimivat andmekvaliteedi kontrolli süsteemi;
- b) mille suhtes kohaldatakse asjakohaseid juhtimisstandardeid ning tagatakse piisava organisatsioonistruktuuri haldamine ja toimimine, mis tagab veebisaidi järjepideva ja tõrgeteta toimimise;
- c) mille suhtes kohaldatakse sobivaid süsteeme, kontrolle ja menetlusi, mille abil tehakse kindlaks kõik asjakohased tegevusriskiallikad;
- d) mis hõlmab süsteeme, mis tagavad saadud teabe kaitse ja tervikluse ning teabe viivitamatu salvestamise, ning
- e) mis võimaldab säilitada teavet vähemalt viis aastat pärast väärtpaberistamise lõpptähtaega.

Teabe edastamise eest vastutav üksus ning väärtpaberistamise register, kus teave kättesaadavaks tehakse, märgitakse väärtpaberistamise dokumentidesse.

3. Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös Pangandusjärelevalve ja EIOPAga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks teave, mille väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor ja väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja peavad esitama, et täita oma lõike 1 esimese lõigu punktide a ja e tulenevaid kohustusi, võttes arvesse teabe kasulikkust väärtpaberistamise positsiooni omajale, seda, kas väärtpaberistamise positsioon on lühiajaline, ning varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu puhul, kas sponsor seda täielikult toetab;

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. jaanuariks 2019.

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

4. Selleks et tagada lõike 3 kohaselt täpsustatava teabe ühtsed kohaldamistingimused, töötab Väärtpaberiturujärelevalve tihedas koostöös Pangandusjärelevalve ja EIOPAga välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks teabe esitusvorming standardvormina.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. jaanuariks 2019.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesolevas lõikes osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 8

Edasiväärtpaberistamise keeld

1. Väärtpaberistamisel kasutatavad aluspositsioonid ei tohi sisaldada väärtpaberistamise positsioone.

Erandina ei kohaldata esimest lõiku:

- a) enne 1. jaanuari 2019 emiteeritud väärtpaberite väärtpaberistamisele ning
- b) lõikes 3 määratletud õiguspärastel eesmärkidel kasutatavale väärtpaberistamisele, mille väärtpaberid emiteeriti 1. jaanuaril 2019 või pärast seda.

2. Vastavalt kas artikli 29 lõike 2, 3 või 4 kohaselt määratud pädev asutus võib anda üksusele, kelle üle ta järelevalvet teostab, loa lisada väärtpaberistamise aluspositsioonide hulka väärtpaberistamise positsioone, juhul kui kõnealune pädev asutus leiab, et edasiväärtpaberistamist kasutatakse õiguspärastel eesmärkidel vastavalt käesoleva artikli lõikele 3.

Kui selline üksus, kelle üle järelevalvet teostatakse, on määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktides 1 ja 2 määratletud krediidasutus või investeerimisühing, konsulteerib käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud pädev asutus kriisilahendusasutusega ja mis tahes muu selle üksuse puhul asjakohase asutusega, enne kui ta annab loa väärtpaberistamise positsioonide lisamiseks väärtpaberistamise aluspositsioonide hulka. Selline konsulteerimine ei kesta kauem kui 60 päeva alates kuupäevast, mil pädev asutus teavitab kriisilahendusasutust ja mis tahes muud selle üksuse puhul asjakohast asutust konsulteerimisvajadusest.

Kui konsulteerimise tulemusena tehakse otsus, millega lubatakse väärtpaberistamise aluspositsioonidena kasutada väärtpaberistamise positsioone, teavitab pädev asutus sellest Väärtpaberiturujärelevalvet.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel on õiguspärased eesmärgid järgmised:

- a) krediidasutuse, investeerimisühingu või finantseerimisasutuse likvideerimismenetluse hõlbustamine;
- b) krediidasutuse, investeerimisühingu või finantseerimisasutuse elujõulisuse tagamine tegevuse jätkuvuse korral, et vältida selle likvideerimist, või
- c) investorite huvide säilitamine, kui aluspositsiooniks on viivisnõuded.

4. Täielikult toetatud, varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi ei käsitata käesoleva artikli kohaldamisel edasiväärtpaberistamisena, tingimusel et ükski varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing selles programmis ei ole edasiväärtpaberistamine ja krediidikvaliteedi parandamisega ei looda programmi tasandil teist väärtpaberistamise seeriati kihti.

5. Selleks et võtta arvesse turuarenguid seoses muude õiguspärastel eesmärkidel tehtavate edasiväärtpaberistamisega ning arvestades üldist eesmärki tagada finantsstabiilsus ja säilitada investorite parimad huvid, võib Väärtpaberiturujärelevalve tihedas koostöös Pangandusjärelevalvega töötada välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täiendada lõikes 3 esitatud õiguspäraste eesmärkide loetelu.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile. Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

Artikkel 9

Laenuandmise kriteeriumid

1. Väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja algsed laenuandjad kohaldavad väärtpaberistatavate riskipositsioonide suhtes samu kindlaid ja täpselt määratletud laenuandmise kriteeriumeid, mida nad kohaldavad väärtpaberistamata riskipositsioonide suhtes. Selleks kohaldatakse samu laenude heakskiitmise ja, kui see on asjakohane, muutmise, uuendamise ja refinantseerimise jaoks selgelt kindlaks määratud protsesse. Väärtpaberistamise tehingu algatajatel, sponsoritel ja algetel laenuandjatel peavad olema tõhusad süsteemid nende kriteeriumide ja protsesside kohaldamiseks tagamaks, et laenuandmine põhineb võlgniku krediivõimelisuse põhjalikul hindamisel, võttes nõuetekohaselt arvesse tegureid, mis on asjakohased seoses võlgniku krediidilepingust tulenevate kohustuste täitmise väljavaadete kontrollimisega.
2. Kui väärtpaberistamise aluspositsioonideks on eluasemelaenud, mis on antud enne direktiivi 2014/17/EL jõustumist, ei tohi nende laenude kogum sisaldada ühtegi laenu, mille turustamisel ja väljastamisel on tuginedud eeldusele, et laenu taotlejale või, kui see on kohaldatav, vahendajatele on teatatud, et laenu taotleja esitatud teave võib olla laenuandja poolt kontrollimata.
3. Kui väärtpaberistamise tehingu algataja ostab enda arvel nõudeid kolmanda isiku vastu ja seejärel väärtpaberistab need, peab kõnealune väärtpaberistamise tehingu algataja kontrollima, et üksus, mis oli otseselt või kaudselt seotud alge lepinguga, millega tekkisid väärtpaberistatavad kohustused või potentsiaalsed kohustused, täidab lõikes 1 osutatud nõudeid.
4. Lõiget 3 ei kohaldata, kui:
 - a) algne leping, millega tekkisid võlgniku või potentsiaalse võlgniku kohustused või potentsiaalsed kohustused, jõustus enne direktiivi 2014/17/EL jõustumist ning
 - b) väärtpaberistamise tehingu algataja, kes enda arvel ostab kolmanda isiku suhtes olevad riskipositsioonid ja seejärel väärtpaberistab need, vastab tingimustele, millele väärtpaberistamise tehingu algataja pidi vastama delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014 artikli 21 lõike 2 kohaselt enne 1. jaanuari 2019.

3. PEATÜKK

VÄÄRTPABERISTAMISE REGISTRI REGISTREERIMISE TINGIMUSED JA KORD

Artikkel 10

Väärtpaberistamise registri registreerimine

1. Väärtpaberistamise register registreeritakse artiklis 5 sätestatud eesmärgil Väärtpaberiturujärelevalve juures vastavalt käesolevas artiklis sätestatud tingimustele ja korrale.
2. Käesoleva artikli kohaseks registreerimiseks peab väärtpaberistamise register olema liidus asutatud juriidiline isik, kohaldama menetlusi talle käesoleva määruse artikli 7 lõike 1 alusel kättesaadavaks tehtud teabe täielikkuse ja kooskõlalise kontrollimiseks ning vastama määruse (EL) nr 648/2012 artiklites 78, 79 ja artikli 80 lõigetes 1–3, 5 ja 6 sätestatud nõuetele. Käesolevas artiklis tõlgendatakse määruse (EL) nr 648/2012 artiklites 78 ja 80 esitatud viiteid kõnealuse määruse artiklile 9 viidetena käesoleva määruse artiklile 5.
3. Väärtpaberistamise registri registreerimine kehtib kogu liidu territooriumil.
4. Registreeritud väärtpaberistamise register peab igal ajal vastama registreerimise tingimustele. Väärtpaberistamise register teavitab põhjendamatu viivitusega Väärtpaberiturujärelevalvet registreerimise tingimuste igast olulisest muutumisest.
5. Väärtpaberistamise register esitab Väärtpaberiturujärelevalvele ühe järgmistest:
 - a) registreerimistaotlus;
 - b) taotlus registreerimise laiendamiseks käesoleva määruse artikli 7 kohaldamise eesmärgil, kui asjaomane kauplemissubjekt on juba registreeritud vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 VI jaotise 1. peatükile või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/2365⁽¹⁾ III peatükile.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2365, mis käsitleb väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute ja uuesti kasutamise läbipaistvust ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 337, 23.12.2015, lk 1).

6. Väärtpaberiturujärelevalve hindab 20 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist, kas taotlus on täielik.

Kui taotlus ei ole täielik, määrab Väärtpaberiturujärelevalve tähtaja, milleks väärtpaberistamise register peab esitama täiendava teabe.

Kui Väärtpaberiturujärelevalve on kindlaks teinud, et taotlus on täielik, teavitab ta sellest väärtpaberistamise registrit.

7. Selleks et tagada käesoleva artikli järjepidev kohaldamine, töötab Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles määratakse kindlaks üksikasjad kõige alljärgneva kohta:

- a) käesoleva artikli lõikes 2 osutatud menetlused, mida väärtpaberistamise registrid peavad kohaldama, et kontrollida neile artikli 7 lõike 1 alusel kättesaadavaks tehtud teabe täielikkust ja kooskõlalisust;
- b) lõike 5 punktis a osutatud registreerimistaotlus;
- c) lõike 5 punktis b osutatud registreerimise laiendamise lihtsustatud taotlus.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. jaanuariks 2019.

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

8. Selleks et tagada lõigete 1 ja 2 kohaldamise ühetaolised tingimused, koostab Väärtpaberiturujärelevalve rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse mõlema järgmise taotluse vorm:

- a) lõike 5 punktis a osutatud registreerimistaotlus;
- b) lõike 5 punktis b osutatud registreerimise laiendamise taotlus.

Esimese lõigu punkti b puhul koostab Väärtpaberiturujärelevalve lihtsustatud vormi, et vältida kattuvaid menetlusi.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. jaanuariks 2019.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesolevas lõikes osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 11

Pädevate asutuste teavitamine ja nendega konsulteerimine enne registreerimist või registreerimise laiendamist

1. Kui väärtpaberistamise register taotleb registreerimist või kauplemisteabehoidlana registreerimise laiendamist ning on üksus, millele on andnud tegevusloa või mille on registreerinud tema asutamisjärgse liikmesriigi pädev asutus, teavitab Väärtpaberiturujärelevalve põhjendamatu viivitusega kõnealust pädevat asutust ja konsulteerib temaga enne väärtpaberistamise registri registreerimist või registreerimise laiendamist.
2. Väärtpaberiturujärelevalve ja asjaomane pädev asutus vahetavad kogu teavet, mis on vajalik väärtpaberistamise registri registreerimiseks või registreerimise laiendamiseks ning järelevalve teostamiseks selle üle, kas üksus täidab tingimusi, mis on tema asutamisjärgses liikmesriigis kehtestatud registreerimiseks või tegevusloa andmiseks.

Artikkel 12

Taotluse läbivaatamine

1. Väärtpaberiturujärelevalve vaatab registreerimistaotluse või registreerimise laiendamise taotluse läbi 40 tööpäeva jooksul alates artikli 10 lõikes 6 osutatud teavitamise kuupäevast, lähtudes sellest, kas väärtpaberistamise register täidab käesoleva peatüki sätteid, ning võtab vastu igakülgset põhjendatud otsuse registreerimise või registreerimise laiendamise taotlus rahuldada või see tagasi lükata.
2. Väärtpaberiturujärelevalve poolt lõike 1 kohaselt tehtud otsus jõustub viiendal tööpäeval pärast selle vastuvõtmist.

*Artikkel 13***Teavitamine registreerimise või registreerimise laiendamise kohta tehtud Väärtpaberiturujärelevalve otsustest**

1. Kui Väärtpaberiturujärelevalve võtab vastu artiklis 12 osutatud otsuse või tunnistab vastavalt artikli 15 lõikele 1 registreerimise kehtetuks, teavitab ta väärtpaberistamise registrit sellest viie tööpäeva jooksul, põhjendades igakülgselt oma otsust.

Väärtpaberiturujärelevalve teavitab põhjendamatu viivitusega artikli 11 lõikes 1 osutatud pädevat asutust oma otsusest.

2. Väärtpaberiturujärelevalve teatab põhjendamatu viivitusega komisjonile lõike 1 alusel tehtud otsusest.
3. Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebisaidil käesoleva määruse kohaselt registreeritud väärtpaberistamise registreerimise loetelu. Loetelu ajakohastatakse viie tööpäeva jooksul alates lõike 1 kohase otsuse vastuvõtmisest.

*Artikkel 14***Väärtpaberiturujärelevalve pädevus**

1. Määruse (EL) nr 648/2012 artiklitega 61–68, 73 ja 74 ning koostoides nimetatud määruse I ja II lisaga Väärtpaberiturujärelevalvele antud pädevust kasutatakse ka käesoleva määruse kohaldamisel. Määruse (EL) nr 648/2012 I lisas osutatud viiteid nimetatud määruse artikli 81 lõigetele 1 ja 2 käsitatakse viidetena käesoleva määruse artikli 17 lõikele 1.
2. Väärtpaberiturujärelevalvele või selle ametnikele või teistele Väärtpaberiturujärelevalve volitatud isikutele kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artiklitega 61–63 antud pädevust ei kasutata sellise teabe või selliste dokumentide avalikustamise nõudmiseks, millele kehtib kutsesaladus.

*Artikkel 15***Registreerimise kehtetuks tunnistamine**

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 648/2012 artikli 73 kohaldamist, tunnistab Väärtpaberiturujärelevalve väärtpaberistamise registri registreerimise kehtetuks, kui väärtpaberistamise register
 - a) loobub sõnaselgelt registreerimisest või ei ole eelneva kuue kuu jooksul teenuseid osutanud;
 - b) on registreerimisel esitanud valeandmeid või kui registreerimine on toimunud muul ebaseaduslikul moel või
 - c) ei täida enam tingimusi, mille alusel ta registreeriti.
2. Väärtpaberiturujärelevalve teavitab põhjendamatu viivitusega artikli 11 lõikes 1 osutatud asjaomast pädevat asutust oma otsusest tunnistada väärtpaberistamise registri registreerimine kehtetuks.
3. Kui selle liikmesriigi pädev asutus, kus väärtpaberistamise register teenuseid osutab ja tegutseb, leiab, et üks lõikes 1 osutatud tingimustest on täidetud, võib ta paluda Väärtpaberiturujärelevalvel kontrollida, kas asjaomase väärtpaberistamise registri registreerimise kehtetuks tunnistamise tingimused on täidetud. Kui Väärtpaberiturujärelevalve otsustab, et ta ei tunnista asjaomase väärtpaberistamise registri registreerimist kehtetuks, põhjendab ta igakülgselt oma otsust.
4. Käesoleva artikli lõikes 3 osutatud pädeva asutusena käsitatakse käesoleva määruse artikli 29 alusel määratud asutust.

*Artikkel 16***Järelevalvetasud**

1. Väärtpaberiturujärelevalve võtab väärtpaberistamise registritelt tasu vastavalt käesolevale määrusele ja vastavalt käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele.

Need tasud peavad olema proportsionaalsed asjaomase väärtpaberistamise registri käibega ja katma täielikult Väärtpaberiturujärelevalve kulutused, mis on vajalikud väärtpaberistamise registreerimiseks ja järelevalveks ning kõigi kulude hüvitamiseks, mida pädevad asutused võivad kanda seoses ülesannete delegeerimisega vastavalt käesoleva määruse artikli 14 lõikele 1. Niivõrd kui käesoleva määruse artikli 14 lõikes 1 viidatakse määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 74, käsitatakse viiteid nimetatud määruse artikli 72 lõikele 3 viidetena käesoleva artikli lõikele 2.

Kui kauplemisteabehoidla on juba registreeritud määruse (EL) nr 648/2012 VI jaotise 1. peatüki või määruse (EL) 2015/2365 III peatüki kohaselt, kohandatakse käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud tasusid üksnes selleks, et kajastada täiendavaid vajalikke kulusi ja kulusid, mis on seotud väärtpaberistamise registrite käesoleva määruse kohase registreerimise ja järelevalvega.

2. Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 47, et täpsustada tasu liike ja seda, mille eest tasu tuleb maksta, samuti tasude summasid ja nende maksmise viisi.

Artikkel 17

Väärtpaberistamise registris hoitavate andmete kättesaadavus

1. Ilma et see piiraks artikli 7 lõike 2 kohaldamist, kogub ja säilitab väärtpaberistamise register väärtpaberistamiste üksikasju. Väärtpaberistamise register annab kõigile järgmistele üksustele otsese, viivitamatu ja tasuta juurdepääsu, et nad saaksid täita oma vastavaid ülesandeid, volitusi ja kohustusi:

- a) Väärtpaberiturujärelevalve;
- b) Pangandusjärelevalve;
- c) EIOPA;
- d) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu;
- e) Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) asjaomased liikmed, sealhulgas Euroopa Keskpank (EKP) oma ülesannete täitmisel ühtse järelevalvemehhanismi raames vastavalt määrusele (EL) nr 1024/2013;
- f) asjaomased asutused, kelle vastavad järelevalveülesanded ja -volitused hõlmavad tehinguid, turge, turuosalisi ja varasid, mis kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalas;
- g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL⁽¹⁾ artikli 3 kohaselt määratud kriisilahendusasutused;
- h) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 806/2014⁽²⁾ loodud ühtne kriisilahendusnõukogu;
- i) artiklis 29 osutatud asutused;
- j) investorid ja potentsiaalsed investorid.

2. Lõikes 1 osutatud üksuste vajadusi arvesse võttes töötab Väärtpaberiturujärelevalve tihedas koostöös Pangandusjärelevalve ja EIOPAga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, täpsustades järgmist:

- a) lõikes 1 osutatud väärtpaberistamiste üksikasjad, mille väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja esitab artikli 7 lõike 1 kohaste kohustuste täitmiseks;
- b) tegevusstandardid, mida on vaja, et võimaldada õigeaegselt, struktureeritult ja terviklikult
 - i) väärtpaberistamise registritel koguda andmeid ning
 - ii) koondada ja võrrelda väärtpaberistamise registrite andmeid;
- c) sellise teabe üksikasjad, millele lõikes 1 osutatud üksustel peab olema juurdepääs, võttes arvesse nende volitusi ja konkreetseid vajadusi;
- d) tingimused, mille täitmisel lõikes 1 osutatud üksused saavad vahetu ja viivitamatu juurdepääsu väärtpaberistamise registrites hoitavatele andmetele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediitiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 225, 30.7.2014, lk 1).

Väärtpaberiturujärevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. jaanuariks 2019.

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

3. Selleks et tagada lõike 2 ühtsed kohaldamistingimused, töötab Väärtpaberiturujärevalve tihedas koostöös Pangan-dusjärevalve ja EIOPaga välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks standardvormid, mida väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja peab väärtpaberistamise regist-rile teavet esitades kasutama, võttes arvesse lahendusi, mille olemasolevad väärtpaberistamisteabe kogujad on välja töötanud;

Väärtpaberiturujärevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. jaanuariks 2019.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesolevas lõikes osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

4. PEATÜKK

LIHTNE, LÄBIPAISTEV JA STANDARDITUD VÄÄRTPABERISTAMINE

Artikkel 18

Nimetuse „lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine“ kasutamine

Väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad võivad kasutada oma väärtpaberistamise suhtes nimetust „standardväärtpaberistamine“ või „lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberista-mine“ või muud nimetust, mis otseselt või kaudselt viitab nendele mõistetele, üksnes juhul, kui

- a) väärtpaberistamine vastab kõikidele käesoleva peatüki 1. või 2. jao nõuetele ja Väärtpaberiturujärevalvet on artikli 27 lõike 1 kohaselt teavitatud ning
- b) väärtpaberistamine on kantud artikli 27 lõikes 5 osutatud loetellu.

Väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor ja väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja, kes osalevad standardväärtpa-beristamiseks peetavas väärtpaberistamises, peavad olema asutatud liidus.

1. JAGU

Muude kui varaga tagatud kommertsväärtpaberite lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise nõuded

Artikkel 19

Lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine

1. Väärtpaberistamisi (välja arvatud varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmid ja varaga tagatud kommerts-väärtpaberite tehingud), mis vastavad artiklites 20, 21 ja 22 sätestatud nõuetele, käsitatakse standardväärtpaberistamisena.
2. Hiljemalt 18. oktoobriks 2018 võtab Pangandusjärevalve tihedas koostöös Väärtpaberiturujärevalve ja EIOPaga vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 16 vastu suunised ja soovitusel artiklites 20, 21 ja 22 sätestatud nõuete ühtlustatud tõlgendamiseks ja kohaldamiseks.

Artikkel 20

Lihtsusega seotud nõuded

1. Väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja peab olema omandanud aluspositsioonide omandiõiguse tegeliku müügi või loovutamise või sama õigusliku toimega ülekandmise teel viisil, mis on müüja või mis tahes kolmanda isiku vastu täitmisele pööratav. Väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale omandiõiguse üleandmise suhtes ei tohi müüja makse-jouetuse korral kehtida rangeid tagastamissätteid.
2. Lõike 1 kohaldamisel loetakse rangeteks tagastamissäteteks järgmised sätted:
 - a) sätted, mille kohaselt müüja likvideerija saab aluspositsioonide müügi tühistada ainuüksi põhjusel, et müük toimus teataval ajal enne müüja maksejouetuse kuulutamist;
 - b) sätted, mille kohaselt väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja saab punktis a osutatud tühistamist ära hoida ainult juhul, kui ta suudab tõendada, et ta ei olnud müüja maksejouetusest müügi ajal teadlik.

3. Lõike 1 kohaldamisel ei loeta rangeteks tagastamissäteteks siseriiklike maksejõuetust käsitlevate õigusnormide tagastamissätteid, mis võimaldavad likvideerijal või kohtul aluspositsioonide müügi tühistada juhul, kui tehakse kelmuslikke ülekandeid, seatakse võlausaldajatele ebaõiglasi piiranguid või tehakse ülekandeid, mille eesmärk on nõuetevastaselt eelistada teatavaid võlausaldajaid teistele võlausaldajatele.

4. Kui müüja ei ole algne laenuandja, peab aluspositsioonide tegelik müük või loovutamine või sama õigusliku toimega ülekandmine nimetatud müüjale vastama lõigetes 1–3 sätestatud nõuetele, olenemata sellest, kas see tegelik müük või loovutamine või sama õigusliku toimega ülekandmine toimub otse või ühe või mitme vaheetapi kaudu.

5. Kui aluspositsioonide ülekandmine toimub loovutamise teel ja see viiakse lõpule hiljem kui tehingu sulgemise ajal, peavad sellise lõpuleviimise käivitavad sündmused hõlmama vähemalt järgmist:

a) müüja krediitkvaliteedi oluline halvenemine;

b) müüja maksejõuetus ning

c) müüjapoolne lepinguliste kohustuste rikkumine ilma seda heastamata, sealhulgas müüja makseviivitus.

6. Müüja esitab kinnitused ja tagatised selle kohta, et tema parima teadmise kohaselt ei ole väärtpaberistamisse kaasatavad aluspositsioonid koormatud ega muul viisil sellises olukorras, mis võib ettenähtavalt kahjustada tegeliku müügi või loovutamise või sama õigusliku toimega ülekandmise täitmisele pööratavust.

7. Müüjalt väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale üle kantavad või loovutatavad aluspositsioonid peavad vastama eelnevalt kindlaks määratud, selgetele ja dokumenteeritud sobivuskriteeriumidele, mis ei võimalda nende riskipositsioonide puhul aktiivset portfelli valitsemist kaalutlusõiguse alusel. Käesoleva lõike kohaldamisel ei loeta kinnitusi ja tagatisi rikkuvate riskipositsioonide asendust aktiivseks portfelli valitsemiseks. Riskipositsioonid, mis kantakse väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale üle pärast tehingu sulgemist, peavad vastama esialgsete aluspositsioonide suhtes kohaldatavatele sobivuskriteeriumidele.

8. Väärtpaberistamine peab olema tagatud selliste aluspositsioonide kogumiga, mis on vara liigilt homogeensed, võttes arvesse vara liigi rahavoogudega seotud konkreetseid omadusi, sealhulgas nende lepingulisi, krediidiriski ja ennetähtaegse tasumise tunnuseid. Üks aluspositsioonide kogum koosneb üksnes üht liiki varadest. Aluspositsioonid peavad sisaldama lepinguliselt siduvaid ja täitmisele pööratavaid kohustusi, mis annavad võlgnike ja vajaduse korral garantiiandjate suhtes täieliku regressiõiguse.

Aluspositsioonid näevad ette kindlapiirilised perioodilised maksevood (mille osamaksete summad võivad erineda) seoses rendi-, põhisumma- või intressimaksetega või muu õigusega saada neid makseid toetatavalt varadelt tulu. Aluspositsioonid võivad samuti anda tulu finantseeritud või liisitud vara müügist.

Aluspositsioonid ei tohi sisaldada direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 44 määratletud muid vabalt võrrandatavaid väärtpabereid kui äriühingute võlakirjad, mida ei noteerita kauplemisskoos.

9. Aluspositsioonid ei tohi sisaldada väärtpaberistamise positsioone.

10. Aluspositsioonid algatatakse väärtpaberistamise tehingu algataja või algse laenuandja tavapärase äritegevuse käigus vastavalt laenu väljastamise standarditele, mis on vähemalt sama ranged nagu need, mida väärtpaberistamise tehingu algataja või algne laenuandja rakendas väärtpaberistamise tehingu algatamise ajal samalaadsetele väärtpaberistamata riskipositsioonidele. Laenu väljastamise standardid, mille kohaselt aluspositsioonid algatatakse, ning olulised muutused võrreldes varasemate laenu väljastamise standarditega tuleb potentsiaalsetele investoritele põhjendamatult viivitusega täielikult teatavaks teha.

Väärtpaberistamise korral, mille aluspositsioonideks on eluasemelaenu, ei või laenu kogum sisaldada ühtegi laenu, mille turustamisel ja väljastamisel on tuginetud eeldusele, et laenu taotlejale või, kui see on kohaldatav, vahendajatele on teatatud, et esitatud teave võib olla laenuandja poolt kontrollimata.

Laenuvõtja krediitvõimelisuse hindamine peab vastama direktiivi 2008/48/EÜ artiklis 8 sätestatud nõuetele või direktiivi 2014/17/EL artikli 18 lõigetes 1–4, lõike 5 punktis a ja lõikes 6 sätestatud nõuetele või, kui see on asjakohane, kolmandate riikide samaväärsetele nõuetele.

Väärtpaberistamise tehingu algatajal või algsel laenuandjal peab olema asjatundlikkus väärtpaberistatavate riskipositsioonidega samalaadsete riskipositsioonide algatamise alal.

11. Aluspositsioonid kantakse väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale pärast väljavalimist põhjendamatu viivituse üle ning nende hulka ei tohi nende valimise ajal kuuluda makseviivituses olevaid riskipositsioone määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 lõike 1 tähenduses ega riskipositsioone halvenenud krediitkvaliteediga võlgniku või garantiiandja suhtes, kes väärtpaberistamise tehingu algataja või algse laenuandja parima teadmise kohaselt

- a) on kuulutatud maksejõuetuks või kelle võlausaldajatele on kohus andnud lõpliku ja edasikaebamisele mittekuuluva täitmisele pööramise õiguse või õiguse saada olulisi hüvitisi kahjude eest makse tegemata jätmise tulemusel kolme aasta jooksul enne väärtpaberistamise tehingu algatamise kuupäeva või kelle suhtes on toimunud seoses viivisnõuetega võla restruktureerimise protsess kolme aasta jooksul enne aluspositsioonide väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekandmist või loovutamist, välja arvatud juhul, kui
 - i) restruktureeritud aluspositsiooni puhul ei ole tekkinud uusi võlgnevusi alates restruktureerimise kuupäevast, mis peab olema toimunud vähemalt üks aasta enne aluspositsioonide väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekandmise või loovutamise kuupäeva ning
 - ii) väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori ja väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja poolt vastavalt artikli 7 lõike 1 esimese lõigu punktile a ja punkti e alapunktile i antud teabes tuuakse sõnaselgelt välja restruktureeritud aluspositsioonide osakaal, restruktureerimise aeg ja üksikasjad ning nende tulemusnäitajad alates restruktureerimise kuupäevast;
- b) oli väärtpaberistamise tehingu algatamise ajal, juhul kui see on asjakohane, kantud avalikku halva krediitajalooga isikute krediitregistrisse või, juhul kui sellist avalikku krediitregistrit ei eksisteeri, muusse krediitregistrisse, mis on väärtpaberistamise tehingu algatajale või algsele laenuandjale kättesaadav, või
- c) on saanud krediitkvaliteedi hinnangu või krediitkvaliteedi astme, mis näitab, et lepingus kokkulepitud maksete tegemata jätmise risk on oluliselt suurem kui väärtpaberistamise tehingu algataja hoitavate võrreldavate, väärtpaberistamata riskipositsioonide puhul.

12. Võlgnikud peavad riskipositsioonide ülekandmise hetkeks olema teinud vähemalt ühe makse, välja arvatud uueneva väärtpaberistamise korral, mis on tagatud ühes osas tasutavate riskipositsioonidega või mille lõpptähtaeg on alla ühe aasta, sh vaba tagasimaksega krediidiga seonduvad piiranguteta igakuised maksed.

13. Tagasimaksed väärtpaberistamise positsioonide omajatele ei tohi olla struktureeritud selliselt, et need oleksid peamiselt sõltuvad aluspositsioone tagavate varade müügist. See ei välista selliste varade hilisemat pikendamist või refinantseerimist.

Tagasimakseid selliste väärtpaberistamise positsioonide omajatele, mille aluspositsioonid on tagatud varadega, mille väärtus on tagatud või täielikult kaetud aluspositsioone tagavate varade müüja tagasiostukohustusega või muu kolmanda isiku poolt, ei tohi lugeda sõltuvaks neid aluspositsioone tagavate varade müügist.

14. Pangandusjärelevalve töötab tihedas koostöös Väärtpaberiturujärelevalve ja EIOPAg valla regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles kirjeldatakse veelgi täpsemalt, millised lõikes 8 osutatud aluspositsioonid loetakse homogeenseks.

Pangandusjärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuliks 2018.

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitele 10–14.

Artikkel 21

Standardsusega seotud nõuded

1. Väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja peab täitma riski säilitamise nõude kooskõlas artikliga 6.
2. Väärtpaberistamisest tulenev intressimäär- ja valuutarisk peab olema asjakohaselt maandatud ja kõik sel otstarbel võetud meetmed tuleb avalikustada. Väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja ei tohi tuletislinguid sõlmida, välja arvatud intressimäär- või valuutariski maandamise otstarbel, ja peab tagama, et aluspositsioonide kogum ei sisalda tuletisinstrumente. Nende tuletisinstrumentide emissioon tagatakse ja need dokumenteeritakse üldiste rahvusvahelise rahanduse standardite kohaselt.
3. Kõik väärtpaberistatud varade ja kohustiste puhul viiteintressimääraga seotud intressimaksed peavad põhinema üldkasutatavatel turu intressimääradel või üldkasutatavatel sektoripõhistel määradel, mis kajastavad vahendite kulusid, mitte aga keerukatel valemitel või tuletisinstrumentidel.

4. Kui on kätte toimetatud täitmisele pööramise teade või kiirendatud menetluse teade

- a) ei tohi ükski rahasumma jääda väärtpaberistamise eriotstarbelisest ettevõtjast üle kandmata, v.a see, mis on vajalik väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja toimimiseks või investoritele korrapärase tagasimaksete tegemiseks kooskõlas väärtpaberistamise lepingutingimustega, v.a erandjuhtudel, mis nõuavad summa ülekandmata jätmist, et kasutada seda investorite parimates huvides kulutusteks, millega hoitakse ära aluspositsioonide krediitkvaliteedi halvenemine;
- b) lähevad aluspositsioonidest laekuvad põhisumma maksed väärtpaberistamise positsioonide järjestikuse amortiseerimise kaudu üle investoritele vastavalt väärtpaberistamise positsiooni nõudeõiguse järgule;
- c) ei tohi väärtpaberistamise positsioonide tagasimaksmine toimuda nende ümberpööratud nõudeõiguse järjekorras ning
- d) ei tohi ühegi sättega olla ette nähtud aluspositsioonide automaatset likvideerimist turuväärtuse alusel.

5. Tehingute puhul, milles esineb mittejärjestikune maksehierarhia, nähakse ette aluspositsioonide tulemusnäitajatega seotud käivitavad tegurid, mille tulemusena maksehierarhia pööratakse tagasi vastavalt nõudeõiguse järgule järjestatud makseteks. Sellised tulemusnäitajatega seotud käivitavad tegurid hõlmavad vähemalt aluspositsioonide krediitkvaliteedi halvenemist allapoole eelnevalt kindlaks määratud künnist.

6. Kui väärtpaberistamise puhul on tegemist uueneva väärtpaberistamisega, peavad tehingu dokumentide hulka kuuluma asjakohased ennetähtaegse amortiseerimise klauslid või tegurid, mis käivitavad uueneva perioodi lõppemise, sealhulgas vähemalt järgmine:

- a) aluspositsioonide krediitkvaliteedi halvenemine eelnevalt kindlaks määratud künniseni või allapoole seda;
- b) leiab aset väärtpaberistamise tehingu algataja või maksete vahendaja maksejõuetusega seotud sündmus;
- c) väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja hoitavate aluspositsioonide väärtus langeb allapoole eelnevalt kindlaks määratud künnist (ennetähtaegse amortiseerimine) ning
- d) ei suudeta tekitada piisaval hulgal uusi aluspositsioone, mis vastaksid eelnevalt kindlaks määratud krediitkvaliteedile (sündmus, mis käivitab uueneva perioodi lõppemise).

7. Tehingu dokumentides peavad olema selgelt märgitud

- a) lepingulised kohustused, ülesanded ja vastutus, mis lasuvad maksete vahendajal ja võimalikul usaldusisikul ning muudel kõrvalteenuste osutajatel;
- b) protsessid ja vastutus, mis on vajalikud tagamaks, et maksete vahendaja makseviivitus või maksejõuetus ei too kaasa maksete vahendamise lõppemist, nt lepinguklausel, mis võimaldab sellistel juhtudel maksete vahendaja asendamist, ning
- c) sätted selle kohta, et tuletistehingu vastaspoolled, likviidsuse pakkujad ja kontopank asendatakse nende makseviivituse, maksejõuetuse ja muude kindlaksmääratud sündmuste korral, kui see on asjakohane.

8. Maksete vahendajal peab olema asjatundlikkus väärtpaberistatud positsioonidega samalaadsete positsioonide maksete vahendamise alal ning tal peavad seoses riskipositsioonide maksete vahendamisega olemas olema hästi dokumenteeritud ja asjakohased põhimõtted, protseduurid ja riskijuhtimise kontrollimeetmed.

9. Tehingu dokumentides peavad selgelt ja järjepidevalt olema sätestatud määratlused, õiguskaitsevahendid ja meetmed võlgnike viivis seisundi või makseviivituse, võla restruktureerimise, võla kustutamise, makseraskuste tõttu restruktureerimise, maksepuhkuste, kahjude, mahakandmiste ja sissenõudmiste puhuks ning muud vara tootluse parandamise meetmed. Tehingu dokumentides peavad olema selgelt täpsustatud maksehierarhia, sündmused, mis käivitavad muutuse sellises maksehierarias, ning kohustus sellistest sündmustest teatada. Maksehierarhia mis tahes muutustest, välja arvatud juhul, kui need muutused ei avalda olulist negatiivset mõju väärtpaberistamise positsioonide tagasimaksmisele, tuleb investoreid põhjendamatult viivitusest teavitada.

10. Tehingu dokumendid peavad sisaldama selgeid sätteid, mis võimaldavad õigeaegselt lahendada konflikte eri kategooria investorite vahel, hääleõigus peab olema selgelt kindlaks määratud ja võlakirjaomajate vahel jaotatud ning usaldusisiku ja muude investorite ees usaldusülesandeid täitvate üksuste kohustused peavad olema selgelt piiritletud.

*Artikkel 22***Läbipaistvusega seotud nõuded**

1. Väärtpaberistamise tehingu algataja ja sponsor teevad potentsiaalsetele investoritele enne hinnakujundust kättesaadavaks andmed varasemate staatiliste ja dünaamiliste tulemusnäitajate kohta makseviivituste ja kahju alal, näiteks andmed viivis seisundi ja makseviivituste kohta, selliste riskipositsioonide puhul, mis on põhimõtteliselt sarnased väärtpaberistatavate positsioonidega; samuti teevad nad kättesaadavaks andmeallikad ja asjaolud, mille põhjal väidetakse, et positsioonid on sarnased. Need andmed peavad käima vähemalt viie aasta kohta.
2. Enne väärtpaberistamisest tulenevate väärtpaberite emiteerimist teostab asjakohane sõltumatu isik aluspositsioonide valimi väliskontrolli, sealhulgas kontrollib ta, et aluspositsioonide kohta avalikustatud andmed on täpsed.
3. Väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor teeb enne väärtpaberistamise hinnakujundust potentsiaalsetele investoritele kättesaadavaks kohustise rahavoo mudeli, mis kajastab täpselt lepingul põhinevat seost aluspositsioonide ning väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori, investorite, muude kolmandate isikute ja väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja vahel liikuvate maksete vahel, ning teeb pärast hinnakujundust selle mudeli kättesaadavaks investoritele jooksvalt ja potentsiaalsetele investoritele nende taotluse korral.
4. Juhul kui väärtpaberistamise aluspositsioonid on eluasemelaenu või autolaenu või -liisingu, avaldavad väärtpaberistamise tehingu algataja ja sponsor selliste eluasemelaenude või autolaenude või -liisingutega rahastatavate varade keskkonnatoime kohta kättesaadava teabe osana teabest, mis avalikustatakse vastavalt artikli 7 lõike 1 esimese lõigu punktile a.
5. Väärtpaberistamise tehingu algataja ja sponsor vastutavad artikli 7 täitmise eest. Artikli 7 lõike 1 esimese lõigu punktis a nõutud teave tehakse potentsiaalsetele investoritele enne hinnakujundust kättesaadavaks taotluse korral. Artikli 7 lõike 1 esimese lõigu punktides b–d nõutud teave tehakse enne hinnakujundust kättesaadavaks vähemalt kavandina või esialgsel kujul. Lõplikud dokumendid tehakse investoritele kättesaadavaks hiljemalt 15 päeva jooksul pärast tehingu sulgemist.

*2. JAGU***Varaga tagatud kommertsväärtpaberite lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise nõuded***Artikkel 23***Varaga tagatud kommertsväärtpaberite lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine**

1. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehing loetakse standardväärtpaberistamiseks, kui see vastab artiklis 24 sätestatud tehingu tasandi nõuetele.
2. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm loetakse standardväärtpaberistamiseks, kui see vastab artiklis 26 sätestatud nõuetele ja kõnealuse programmi sponsor vastab artiklis 25 sätestatud nõuetele.

Käesoleva jao kohaldamise eesmärgil tähendab müüja väärtpaberistamise tehingu algatajat või algset laenuandjat.

3. Hiljemalt 18. oktoobriks 2018 võtab Pangandusjärelevalve tihedas koostöös Väärtpaberiturujärelevalve ja EIOPaga vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artiklile 16 vastu suunised ja soovitused käesoleva määruse artiklites 24 ja 26 sätestatud nõuete ühtlustatud tõlgendamiseks ja kohaldamiseks.

*Artikkel 24***Tehingu tasandi nõuded**

1. Väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja peab olema omandanud aluspositsioonide omandiõiguse võõrandamise või loovutamise või samasuguse õigusliku toimega ülekandmise teel viisil, mis on müüja või mis tahes kolmanda isiku vastu täitmisele pööratav. Väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale omandiõiguse üleandmise suhtes ei tohi müüja maksejõuetuse korral kehtida rangeid tagastamissätteid.
2. Lõike 1 kohaldamisel loetakse rangeteks tagastamissäteteks järgmised sätted:
 - a) sätted, mille kohaselt müüja likvideerija saab aluspositsioonide müügi tühistada ainuüksi põhjusel, et müük toimus teataval ajal enne müüja maksejõuetuks kuulutamist;

b) sätted, mille kohaselt väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja saab punktis a osutatud tühistamist ära hoida ainult juhul, kui ta suudab tõestada, et ta ei olnud müüja maksejõuetusest müügi ajal teadlik.

3. Lõike 1 kohaldamisel ei loeta rangeteks tagastamissäteteks siseriiklike maksejõuetust käsitlevate õigusnormide tagastamissätteid, mis võimaldavad likvideerijal või kohtul aluspositsioonide müügi tühistada juhul, kui tehakse kelmuslikke ülekandeid, seatakse võlausaldajatele ebaõiglasi piiranguid või tehakse ülekandeid, mille eesmärk on nõuetevastaselt eelistada teatavaid võlausaldajaid teistele võlausaldajatele.

4. Kui müüja ei ole algne laenuandja, peab aluspositsioonide tegelik müük või loovutamine või sama õigusliku toimega ülekandmine müüjale vastama lõigetes 1–3 sätestatud nõuetele, olenemata sellest, kas see tegelik müük või loovutamine või sama õigusliku toimega ülekandmine toimub otse või ühe või mitme vaheetapi kaudu.

5. Kui aluspositsioonide ülekandmine toimub loovutamise teel ja see viiakse lõpule hiljem kui tehingu sulgemise ajal, peavad sellist lõpuleviimist käivitavad sündmused hõlmama vähemalt järgmist:

a) müüja krediitkvaliteedi oluline halvenemine;

b) müüja maksejõuetus ning

c) müüjapoolne lepinguliste kohustuste rikkumine ilma seda heastamata, sealhulgas müüja makseviivitus.

6. Müüja esitab kinnitused ja tagatised selle kohta, et tema parima teadmise kohaselt ei ole väärtpaberistamise kaasatavad aluspositsioonid koormatud ega muul viisil sellises olukorras, mis võib ettenähtavalt kahjustada tegeliku müügi või loovutamise või sama õigusliku toimega ülekandmise täitmisele pööratavust.

7. Müüjalt väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale üle kantavad või loovutatavad aluspositsioonid peavad vastama eelnevalt kindlaks määratud, selgetele ja dokumenteeritud sobivuskriteeriumidele, mis ei võimalda nende riskipositsioonide puhul aktiivset portfelli valitsemist kaalutlusõiguse alusel. Käesoleva lõike kohaldamisel ei loeta kinnitusi ja tagatise rikkuvate riskipositsioonide asendust aktiivseks portfelli valitsemiseks. Riskipositsioonid, mis kantakse väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale üle pärast tehingu sulgemist, peavad vastama esialgsete aluspositsioonide suhtes kohaldatavatele sobivuskriteeriumidele.

8. Aluspositsioonid ei tohi sisaldada väärtpaberistamise positsioone.

9. Aluspositsioonid kantakse väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale pärast väljavalimist põhjendamatu viivitusega üle ning nende hulka ei tohi valimise hetkel kuuluda makseviivituses olevaid riskipositsioone määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 lõike 1 tähenduses ega riskipositsioone halvenenud krediitkvaliteediga võlgniku või garantiandja suhtes, kes väärtpaberistamise tehingu algataja või algse laenuandja parima teadmise kohaselt

a) on kuulutatud maksejõuetuks või kelle võlausaldajatele on kohus andnud lõpliku ja edasikaebamisele mittekuuluva täitmisele pööramise õiguse või õiguse saada olulisi hüvitisi kahjude eest makse tegemata jätmise tulemusel kolme aasta jooksul enne väärtpaberistamise tehingu algatamise kuupäeva või kelle suhtes on toimunud seoses viivisnõuetega või restruktureerimise protsess kolme aasta jooksul enne aluspositsioonide väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekandmist või loovutamist, välja arvatud juhul, kui

i) restruktureeritud aluspositsiooniga ei ole kaasnenud uusi võlgnevusi alates restruktureerimise kuupäevast, mis peab olema toimunud vähemalt üks aasta enne aluspositsioonide väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale ülekandmise või loovutamise kuupäeva, ning

ii) väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori ja väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja poolt vastavalt artikli 7 lõike 1 esimese lõigu punktile a ja punkti e alapunktile i antud teabes tuuakse sõnaselgelt välja restruktureeritud aluspositsioonide osakaal, restruktureerimise aeg ja üksikasjad ning nende tulemusnäitajad alates restruktureerimise kuupäevast;

b) oli väärtpaberistamise tehingu algatamise ajal, juhul kui see oli asjakohane, kantud avalikku halva krediidi ajalooga isikute krediidiregistrisse või, juhul kui sellist avalikku krediidiregistrit ei eksisteeri, muusse krediidiregistrisse, mis on väärtpaberistamise tehingu algatajale või algsele laenuandjale kättesaadav, või

c) on saanud krediitkvaliteedi hinnangu või krediitkvaliteedi astme, mis näitab, et lepingus kokkulepitud maksete tegemata jätmise risk on oluliselt suurem kui väärtpaberistamise tehingu algataja hoitavate võrreldavate, väärtpaberistamisele mittekuuluvate riskipositsioonide puhul.

10. Võlgnikud peavad riskipositsioonide ülekandmise hetkeks olema teinud vähemalt ühe makse, välja arvatud uueneva väärtpaberistamise korral, mis on tagatud ühes osas tasutavate riskipositsioonidega või mille lõpptähtaeg on alla ühe aasta, sh vaba tagasimaksega krediidiga seonduvad piiranguteta igakuised maksed.

11. Tagasimaksed väärtpaberistamise positsiooni omajatele ei tohi olla struktureeritud selliselt, et need oleksid peamiselt sõltuvad aluspositsioone tagavate varade müügist. See ei välista selliste varade hilisemat pikendamist või refinantseerimist.

Tagasimakseid väärtpaberistamise positsiooni omajatele, mille aluspositsioonid on tagatud varadega, mille väärtus on tagatud või täielikult kaetud aluspositsioone tagavate varade müüja tagasiostukohustusega või muu kolmanda isiku poolt, ei tohi lugeda sõltuvaks neid aluspositsioone tagavate varade müügist.

12. Väärtpaberistamisest tulenev intressi- ja valuutarisk peavad olema nõuetekohaselt maandatud ja kõik sel otstarbel võetud meetmed tuleb avalikustada. Väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja ei kasuta tuletisinstrumente, välja arvatud intressi- või valuutariski maandamise otstarbel, ja tagab, et aluspositsioonide kogum ei sisalda tuletisinstrumente. Nende tuletisinstrumentide emissioon tagatakse ja need dokumenteeritakse üldiste rahvusvahelise rahanduse standardite kohaselt.

13. Tehingu dokumentides peavad selgelt ja järjepidevalt olema sätestatud määratlused, õiguskaitsevahendid ja meetmed võlgnike viivis seisundi või makseviivituse, võla restruktureerimise, võla kustutamise, makseraskuste tõttu restruktureerimise, maksepuhkuste, kahju, mahakandmise ja sissenõudmiste puhuks ning muud vara tootluse parandamise meetmed. Tehingu dokumentides peavad olema selgelt täpsustatud maksehierarhia, käivitavad sündmused, mis tingivad muutuse sellises maksehierarias, ning kohustus sellistest sündmustest teatada. Maksehieraria mis tahes muutusest, välja arvatud juhul, kui need muutused ei avalda olulist negatiivset mõju väärtpaberistamise positsioonide tagasimaksimisele, tuleb investoreid põhjendamatult viivitusest teavitada.

14. Väärtpaberistamise tehingu algataja ja sponsor teevad potentsiaalsetele investoritele enne hinnakujundust kättesaadavaks andmed varasemate staatiliste ja dünaamiliste tulemusnäitajate kohta makseviivituste ja kahju alal, näiteks andmed viivis seisundi ja makseviivituste kohta, selliste riskipositsioonide puhul, mis on põhimõtteliselt sarnased väärtpaberistatavate positsioonidega; samuti teevad nad kättesaadavaks andmeallikad ja asjaolud, mille põhjal väidetakse, et positsioonid on sarnased. Kui sponsoril ei ole selliste andmete juurdepääsu, peab ta saama müüjalt juurdepääsu andmete varasemate tulemusnäitajate kohta staatilisel või dünaamilisel alusel, näiteks andmed viivis seisundi ja makseviivituste kohta, selliste riskipositsioonide puhul, mis on põhimõtteliselt sarnased väärtpaberistatavate positsioonidega. Kõik need andmed peavad käima vähemalt viie aasta kohta, välja arvatud andmed seoses klientide vastu olevate nõuete ja muude lühiajaliste nõuetega, mille puhul ei tohi varasem periood olla lühem kui kolm aastat.

15. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingud peavad olema tagatud selliste aluspositsioonide kogumiga, mis on vara liigilt homogeensed, võttes arvesse eri varaliikide rahavoogude omadusi, sealhulgas nende lepingulisi, krediidiriski ja ennetähtaegse tasumise tunnuseid. Üks aluspositsioonide kogum koosneb üksnes üht liiki varadest.

Aluspositsioonide kogumi järelejäänud kaalutud keskmine tähtaeg ei ole pikem kui üks aasta ja mitte ühegi aluspositsiooni järelejäänud tähtaeg ei ole pikem kui kolm aastat.

Erandina teisest lõigust ei tohi autolaenude, autoliisingute ja seadmete liisimise tehingute kogumite puhul järelejäänud kaalutud keskmine tähtaeg olla pikem kui kolm ja pool aastat ja mitte ühegi aluspositsiooni puhul ei tohi järelejäänud tähtaeg olla pikem kui kuus aastat.

Aluspositsioonid ei tohi sisaldada laene, mis on tagatud elamu- või ärikinnisvarale seatud hüpoteegiga, ega täielikult tagatud eluasemelaene, nagu on osutatud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 129 lõike 1 esimese lõigu punktis e. Aluspositsioonid peavad sisaldama lepinguliselt siduvaid ja täitmisele pööratavaid kohustusi, mis annavad võlgniku suhtes täieliku regressiõiguse ning näevad ette kindlapiirilised perioodilised maksevood seoses rendi-, põhisumma- või intressimaksetega või on seotud muu õigusega saada neid makseid tagavalt varadelt tulu. Aluspositsioonid võivad samuti anda tulu finantseeritud või liisitud vara müügist. Aluspositsioonid ei tohi sisaldada direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 44 määratletud muid vabalt võõrandatavaid väärtpabereid kui äriühingute võlakirjad, mis ei ole kauplemiskohas noteeritud.

16. Kõik varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu varade ja kohustiste puhul viiteintressimääraga seotud intressimaksed peavad põhinema üldkasutatavatel turu intressimääradel või üldkasutatavatel sektoripõhistel määradel, mis kajastavad vahendite kulusid, mitte aga keerukatel valemitel või tuletisinstrumentidel. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu kohustiste puhul viiteintressimääraga seotud intressimaksed võivad põhineda intressimääradel, mis kajastavad varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi vahendite kulusid.

17. Müüja makseviivituse või kiirendatud menetluse korral

- a) ei tohi ükski rahasumma jääda väärtpaberistamise eriotstarbelisest ettevõtjast üle kandmata, v.a see, mis on vajalik väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja toimimiseks või investoritele korrapärase tagasimaksete tegemiseks kooskõlas väärtpaberistamise lepingutingimustega, v.a erandjuhtudel, mis nõuavad summa ülekandmata jätmist, et kasutada seda investorite parimates huvides kulutusteks, millega hoitakse ära aluspositsioonide krediitkvaliteedi halvenemine;
- b) lähevad aluspositsioonidest laekuvad põhisumma maksed väärtpaberistamise positsioonide järjekuse tasumise kaudu üle väärtpaberistamise positsioone hoidvatele investoritele vastavalt väärtpaberistamise positsioonide nõudeõiguse järgule, ning
- c) ei tohi ühegi sättega olla ette nähtud aluspositsioonide automaatset likvideerimist turuväärtuse alusel.

18. Aluspositsioonid algatatakse müüja tavapärase äritegevuse käigus vastavalt laenude väljastamise standarditele, mis on vähemalt sama ranged nagu need, mida müüja rakendab väärtpaberistamise tehingu algatamise ajal samalaadsetele väärtpaberistamata riskipositsioonidele. Laenude väljastamise standardid, mille kohaselt aluspositsioonid algatatakse, ning olulised muutused võrreldes varasemate laenude väljastamise standarditega tuleb sponsoritele ja teistele varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingus otseselt riskipositsiooni omavatele pooltele põhjendamatult viivitusega täielikult teatavaks teha. Müüjal peab olema asjatundlikkus väärtpaberistatavate riskipositsioonidega samalaadsete riskipositsioonide algatamise alal.

19. Kui varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu puhul on tegemist uueneva väärtpaberistamisega, tuleb tehingu dokumentides märkida sündmused, mis käivitavad uueneva perioodi lõppemise, sealhulgas vähemalt järgmine:

- a) aluspositsioonide krediitkvaliteedi halvenemine eelnevalt kindlaks määratud künniseni või allapoole seda ning
- b) leiab aset müüja või maksete vahendaja maksejõuetusega seotud sündmus.

20. Tehingu dokumentides peavad olema selgelt märgitud

- a) lepingulised kohustused, ülesanded ja vastutus, mis lasuvad sponsoril, maksete vahendajal ja võimalikul usaldusisikul ning muudel kõrvalteenuste osutajatel;
- b) protsessid ja ülesanded, mida on vaja tagamaks, et maksete vahendaja makseviivitus või maksejõuetus ei too kaasa maksete vahendamise lõppemist,
- c) sätted selle kohta, et tuletistehingu vastaspoolde ja kontopank asendatakse nende makseviivituse, maksejõuetuse ja muude kindlaksmääratud sündmuste korral, kui see on asjakohane; ning
- d) kuidas sponsor täidab artikli 25 lõike 3 nõudeid.

21. Pangandusjärelevalve töötab tihedas koostöös Väärtpaberiturujärelevalve ja EIOPAga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles kirjeldatakse veelgi täpsemalt, millised lõikes 15 osutatud aluspositsioonid loetakse homogeenseks.

Pangandusjärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuliks 2018.

Komisjonil on õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid määruse (EL) nr 1093/2010 artiklites 10–14 sätestatud korras.

Artikkel 25

Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi sponsor

- 1. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi sponsoriks peab olema direktiivi 2013/36/EL alusel järelevalve alla kuuluv krediitdiasutus.
- 2. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi sponsor peab olema likviidsuse tagamise tehingu pakkuja ja toetama varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tasandil kõiki väärtpaberistamise positsioone, kattes sellise toetusega kõik likviidsus- ja krediidiriskid, väärtpaberistatud riskipositsioonide olulisemad lahendusriskid ning kõik muud tehingu ja programmi tasandi kulud, kui need on vajalikud, et tagada varaga tagatud kommertsväärtpaberil alusel investorile mis tahes summade täielik tasumine. Sponsor teeb investoritele teatavaks tehingu tasandil antud toetuse, sealhulgas pakutud likviidsuse tagamise tehingute kirjelduse.
- 3. Enne standardse varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi sponsoriks saamist peab krediitdiasutus näitama oma pädevale asutusele, et lõike 2 kohane roll ei kahjusta tema maksevõimet ja likviidsust isegi äärmiselt pingelises turuolukorras.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud nõue loetakse täidetuks, kui pädev asutus on direktiivi 2013/36/EL artikli 97 lõikes 3 osutatud läbivaatamise ja hindamise alusel otsustanud, et korrad, strateegiad, protsessid ja mehhanismid, mida kõnealune krediitiasutus on rakendanud, ja selle omavahendid ning selle likviidsus tagavad riskide usaldusväärse juhtimise ja piisava katmise.

4. Sponsor täidab oma hoolsuskohustust ja kontrollib vajaduse korral vastavust käesoleva määruse artikli 5 lõigetes 1 ja 3 sätestatud nõuetele. Samuti kontrollib ta, et müüjal on maksete vahendamise võimekus ja sissenõudmisprotsessid, mis vastavad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 265 lõike 2 punktides h–p sätestatud nõuetele või kolmandate riikide samaväärsetele nõuetele.

5. Müüja tehingu tasandil, või sponsor varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tasandil, peab täitma artiklis 6 osutatud riski säilitamise nõude.

6. Sponsor vastutab varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tasandil käesoleva määruse artikli 7 täitmise eest ja potentsiaalsetele investoritele nende taotluse korral enne hinnakujundust järgmise teabe kättesaadavaks tegemise eest:

a) artikli 7 lõike 1 esimese lõigu punktis a nõutud koondteave ning

b) artikli 7 lõike 1 esimese lõigu punktides b–e nõutud teave vähemalt kavandina või esialgsel kujul.

7. Juhul kui sponsor ei uuenda likviidsuse tagamise tehingu rahastamiskohustust enne selle aegumist, võetakse likviidsusvahendid kasutusele ja tähtaeguvad väärtpaberid lunastatakse.

Artikkel 26

Programmi tasandi nõuded

1. Kõik varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames tehtavad varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingud peavad vastama artikli 24 lõigete 1–8 ja 12–20 nõuetele.

Kõige rohkem 5 % varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingute aluseks olevate ja varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi poolt rahastatavate riskipositsioonide koondsummast võib olla ajutiselt vastuolus artikli 24 lõigetega 9, 10 ja 11, ilma et see mõjutaks varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi standardväärtpaberistamise staatust.

Käesoleva lõike teise lõigu kohaldamise eesmärgil tehakse aluspositsioonide valimi suhtes regulaarselt nõuetele vastavuse väliskontrolli, mida teostab asjakohane sõltumatu isik.

2. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi aluspositsioonide järelejäänud kaalutud keskmine tähtaeg ei tohi olla pikem kui kaks aastat.

3. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi peab täielikult toetama sponsor kooskõlas artikli 25 lõikega 2.

4. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programm ei tohi sisaldada edasiväärtpaberistamist ja krediidikvaliteedi parandamisega ei tohi luua programmi tasandil teist väärtpaberistamise seeriate kihti.

5. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi emiteeritud väärtpaberite puhul ei tohi olla ette nähtud tagasiostuvõimalusi, pikendusklauseid ega muid klausleid, mis mõjutavad kõnealuste väärtpaberite lõpptähtaegu, kui selliseid võimalusi või klausleid võidakse kasutada müüja, sponsori või väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja äranägemisel.

6. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tasandil tekkivad intressimäära- ja valuutariskid peavad olema nõuetekohaselt maandatud ja kõik sel otstarbel võetud meetmed tuleb avalikustada. Väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja ei kasuta tuletisinstrumente, välja arvatud intressimäära- või valuutariski maandamise otstarbel, ja tagab, et aluspositsioonide kogum ei sisalda tuletisinstrumente. Nende tuletisinstrumentide emissioon tagatakse ja need dokumenteeritakse üldiste rahvusvahelise rahanduse standardite kohaselt.

7. Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmiga seotud dokumentides tuleb selgelt täpsustada

a) võimaliku usaldusisiku kohustused ja investorite ees usaldusülesandeid täitvate võimalike muude üksuste kohustused;

b) lepingulised kohustused, ülesanded ja vastutus, mis lasuvad sponsoril, kellel peab olema asjatundlikkus laenude väljastamise alal, võimalikul usaldusisikul ja muudel kõrvalteenuste osutajatel;

c) protsessid ja ülesanded, mida on vaja tagamaks, et maksete vahendaja makseviivitus või maksejõuetus ei too kaasa maksete vahendamise lõppemist;

- d) sätted tuletistehingu vastaspoolte ja kontopanga asendamise kohta varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi tasandil nende makseviivituse, maksejõuetuse ja muude kindlaksmääratud sündmuste korral, kui likviidsusvahendid ei kata selliseid sündmusi;
 - e) asjaolu, et kindlaksmääratud sündmuste, sponsori makseviivituse või maksejõuetuse korral on ette nähtud heastamis-meetmed, et saavutada vastavalt vajadusele kas rahastamiskohustuse tagatus või likviidsuse tagamise tehingu pakkuja asendamine; ning
 - f) asjaolu, et likviidsusvahendid võetakse kasutusele ja tähtaeguvad väärtpaberid lunastatakse, juhul kui sponsor ei uuenda likviidsuse tagamise tehingu rahastamiskohustust enne selle aegumist.
8. Maksete vahendajal peab olema asjatundlikkus väärtpaberistatud positsioonidega samalaadsete positsioonide maksete vahendamise alal ning tal peavad seoses riskipositsioonide maksete vahendamisega olema olema hästi dokumenteeritud põhimõtted, protseduurid ja riskijuhtimise kontrollimeetmed.

3. JAGU

Standardväärtpaberistamise teade

Artikkel 27

Standardväärtpaberistamise teatega seotud nõuded

1. Väärtpaberistamise tehingu algatajad ja sponsorid teatavad käesoleva artikli lõikes 7 osutatud vormi abil ühiselt Väärtpaberiturujärelevalvele, kui väärtpaberistamine vastab artiklite 19–22 või artiklite 23–26 nõuetele (edaspidi „standardväärtpaberistamise teade“). Varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi puhul vastutab ainult sponsor sellest programmist teatamise eest ja kõnealuse programmi raames artiklile 24 vastavatest varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingutest teatamise eest.

Standardväärtpaberistamise teade sisaldab väärtpaberistamise tehingu algataja ja sponsori poolset selgitust selle kohta, kuidas iga artiklites 20–22 või artiklites 24–26 sätestatud standardväärtpaberistamise kriteerium on täidetud.

Väärtpaberiturujärelevalve avaldab standardväärtpaberistamise teate lõike 5 alusel oma ametlikul veebisaidil. Väärtpaberistamise tehingu algatajad ja sponsorid teavitavad oma pädevaid asutusi standardväärtpaberistamise teatest ja nimetavad endi hulgast ühe üksuse, kellest saab investorite ja pädevate asutuste jaoks esmane kontaktpunkt.

2. Väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja võib kasutada artikli 28 kohaselt lubatud kolmanda isiku teenust, et kontrollida, kas väärtpaberistamine on kooskõlas artiklitega 19–22 või artiklitega 23–26. Sellise teenuse kasutamine ei tohi aga mingil juhul mõjutada väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori ega väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja vastutust käesoleva määruse kohaste juriidiliste kohustuste täitmisel. Sellise teenuse kasutamine ei tohi mõjutada institutsionaalsete investorite suhtes kehtestatud kohustusi, mis on sätestatud artiklis 5.

Juhul kui väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja kasutavad artikli 28 kohaselt lubatud kolmanda isiku teenust hindamaks, kas väärtpaberistamine vastab artiklite 19–22 või artiklite 23–26 nõuetele, peab standardväärtpaberistamise teade sisaldama märget, et loa saanud kolmas isik on kinnitanud standardväärtpaberistamise kriteeriumide täitmist. Teade peab sisaldama loa saanud kolmanda isiku nime, asukohta ja sellele tegevusloa andnud pädeva asutuse nime.

3. Kui väärtpaberistamise tehingu algataja või algne laenuandja ei ole liidus asutatud krediidasutus või investeerimisühing määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktide 1 ja 2 tähenduses, tuleb käesoleva artikli lõike 1 kohasele teatele lisada järgmine:

- a) väärtpaberistamise tehingu algataja või algse laenuandja kinnitus selle kohta, et ta annab laene laenude heakskiitmiseks, muutmiseks, pikendamiseks ja finantseerimiseks ette nähtud kindlate ja täpselt määratletud kriteeriumide ning selgelt kindlaks määratud protsesside alusel ning et väärtpaberistamise tehingu algatajal või algse laenuandjal on olemas tõhusad süsteemid nende protsesside rakendamiseks kooskõlas käesoleva määruse artikliga 9, ning
- b) väärtpaberistamise tehingu algataja või algse laenuandja avaldus selle kohta, kas punktis a osutatud laenuandmise suhtes teostatakse järelevalvet.

4. Väärtpaberistamise tehingu algataja ja sponsor teatavad viivitamata Väärtpaberiturujärelevalvele ja oma pädevale asutusele, kui väärtpaberistamine ei vasta enam artiklite 19–22 või artiklite 23–26 nõuetele.

5. Väärtpaberiturujärelevalve hoiab oma ametlikul veebisaidil loetelu kõikidest väärtpaberistamistest, mille kohta väärtpaberistamise tehingu algatajad ja sponsorid on teatanud, et need vastavad artiklite 19–22 või artiklite 23–26 nõuetele. Väärtpaberiturujärelevalve lisab iga väärtpaberistamise, millest sellisel viisil teatakse, viivitamata kõnealusesse loetellu. Väärtpaberiturujärelevalve ajakohastab seda loetelu, kui pädevate asutuste otsuse või väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsori teate kohaselt ei saa väärtpaberistamist enam pidada standardväärtpaberistamiseks. Kui pädev asutus on artikli 32 kohaselt määranud halduskaristuse, teatab ta sellest viivitamata Väärtpaberiturujärelevalvele. Väärtpaberiturujärelevalve märgib viivitamata loetellu, et pädev asutus on seoses asjaomase väärtpaberistamisega määranud halduskaristuse.

6. Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös Pangandusjärelevalve ja EIOPaga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles nähakse täpsemalt ette teave, mille väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor ja väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja peavad esitama, et täita oma lõikes 1 osutatud kohustusi.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuliks 2018.

Komisjonil on õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

7. Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühtaolised tingimused, töötab Väärtpaberiturujärelevalve tihedas koostöös Pangandusjärelevalve ja EIOPaga välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et luua vormid, mida kasutatakse lõikes 6 osutatud teabe esitamiseks.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuliks 2018.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu käesolevas lõikes osutatud rakenduslikud tehnilised standardid määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 15 sätestatud korras.

Artikkel 28

Standardväärtpaberistamise nõuete täitmise kontrollimine kolmanda isiku poolt

1. Pädev asutus annab artikli 27 lõikes 2 osutatud kolmandale isikule loa hinnata, kas väärtpaberistamised vastavad artiklites 19–22 või artiklites 23–26 ette nähtud standardväärtpaberistamise kriteeriumidele. Pädev asutus annab loa juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) kolmas isik nõuab üksnes mittediskrimineerivaid ja kulupõhiseid tasusid nendelt väärtpaberistamistes osalevatelt väärtpaberistamise tehingu algatajatelt, sponsoritelt või väärtpaberistamise eriotstarbelistelt ettevõtjatelt, keda kolmas isik hindab, eristamata tasusid olenevalt hindamise tulemustest või nendega korrelatsioonist;
- b) kolmas isik ei ole direktiivi 2002/87/EÜ artikli 2 punktis 4 määratletud reguleeritud üksus ega määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 3 lõike 1 punktis b määratletud reitinguagentuur ning kolmanda isiku muude tegevuste teostamine ei tohi piirata tema hindamise sõltumatust või usaldusväärsust;
- c) kolmas isik ei tohi pakkuda kolmanda isiku hinnatavasse väärtpaberistamisse kaasatud väärtpaberistamise tehingu algatajale, sponsorile või väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale üheski vormis nõustamis-, auditi- või võrdväärsid teenuseid;
- d) kolmanda isiku juhtorgani liikmetel on kutsekvalifikatsioon, teadmised ja kogemused, mis võimaldavad täita kolmanda isiku ülesannet, ning neil on hea maine ja nad on usaldusväärsed;
- e) kolmanda isiku juhtorgani moodustavad vähemalt ühe kolmandiku ulatuses sõltumatud direktorid, keda peab olema vähemalt kaks;
- f) kolmas isik võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et standardväärtpaberistamise nõuete täitmise kontrolli ei mõjuta ükski olemasolev ega võimalik huvide konflikt ega ärisuhe, mille üheks osapooleks on kolmas isik, tema aktsionärid või liikmed, juhid, töötajad või mis tahes muud füüsilised isikud, kelle teenuseid tal on võimalik kasutada või kontrollida. Sel eesmärgil loob ja säilitab kolmas isik tõhusa sisekontrolli struktuuri, millega juhitakse põhimõtete ja protseduuride rakendamist eesmärgiga tuvastada ja ennetada võimalikke huvide konflikte, ning tagab selle struktuuri toimimise ja dokumenteerib seda. Kindlakstehtud võimalikud või olemasolevad huvide konfliktid lahendatakse või neid leevendatakse ja need tehakse viivitamata avalikuks. Kolmas isik loob ja säilitab asjakohased protseduurid ja protsessid standardväärtpaberistamise nõuete täitmise hindamise sõltumatuse tagamiseks ning tagab nende toimimise ja dokumenteerib neid. Kolmas isik jälgib perioodiliselt nende põhimõtete ja protseduuride toimimist ning vaatab need läbi, et hinnata nende mõjusust ja seda, kas neid on vaja ajakohastada, ning
- g) kolmas isik suudab tõendada, et tal on asjakohased operatsioonide kaitsemeetmed ja sisemised protsessid, mis võimaldavad tal hinnata standardväärtpaberistamise nõuete täitmist.

Pädev asutus tühistab loa, kui ta leiab, et kolmas isik ei vasta sisuliselt esimese lõigu tingimustele.

2. Lõike 1 kohaselt loa saanud kolmas isik teatab pädevale asutusele viivitamata mis tahes olulistest muudatustest selle lõike alusel esitatud teabes või mis tahes muudest muudatustest, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need mõjutavad tema pädeva asutuse hindamist.

3. Pädev asutus võib nõuda lõikes 1 osutatud kolmandalt isikult kulupõhiseid tasusid, et katta kulutusi, mis on vajalikud seoses loataotluste hindamise ja lõikes 1 sätestatud tingimuste täitmise edasise järelevalvega.

4. Väärtpaberiturujärelevalve koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse pädevatele asutustele esitatav teave kolmandale isikule loa taotlemiseks kooskõlas lõikega 1.

Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 18. juuliks 2018.

Komisjonil on õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

5. PEATÜKK

JÄRELEVALVE

Artikkel 29

Pädevate asutuste määramine

1. Käesoleva määruse artiklis 5 sätestatud kohustuste täitmise järelevalvet teostavad järgmised pädevad asutused vastavalt volitustele, mis on neile antud asjakohaste õigusaktidega:

- a) kindlustus- ja edasikindlustusandjate puhul pädev asutus, mis on määratud direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punkti 10 kohaselt;
- b) alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate puhul vastutav pädev asutus, mis on määratud direktiivi 2011/61/EL artikli 44 kohaselt;
- c) eurofondide ja nende fondivalitsejate puhul pädev asutus, mis on määratud direktiivi 2009/65/EÜ artikli 97 kohaselt;
- d) tööandjapensiooni kogumisasutuste puhul pädev asutus, mis on määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/41/EÜ ⁽¹⁾ artikli 6 punkti g kohaselt;
- e) krediidasutuste või investeerimisühingute puhul pädev asutus, mis on määratud direktiivi 2013/36/EL artikli 4 kohaselt, sealhulgas EKP, mis puudutab talle määruse (EL) nr 1024/2013 alusel antud eriülesandeid.

2. Pädevad asutused, mis vastutavad sponsorite järelevalve eest vastavalt direktiivi 2013/36/EL artiklile 4, sealhulgas EKP, mis puudutab talle määruse (EL) nr 1024/2013 alusel antud eriülesandeid, teostavad järelevalvet selle üle, kas sponsorid täidavad käesoleva määruse artiklites 6, 7, 8 ja 9 sätestatud kohustusi.

3. Kui väärtpaberistamise tehingu algatajad, algsed laenuandjad ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad on direktiivide 2003/41/EÜ, 2009/138/EÜ, 2009/65/EÜ, 2011/61/EL ja 2013/36/EL ning määruse (EL) nr 1024/2013 alusel järelevalve alla kuuluvad üksused, teostavad nende õigusaktide kohaselt määratud asjaomased pädevad asutused, sealhulgas EKP, mis puudutab talle määruse (EL) nr 1024/2013 alusel antud eriülesandeid, järelevalvet käesoleva määruse artiklites 6, 7, 8 ja 9 sätestatud kohustuste täitmise üle.

4. Liidus asutatud väärtpaberistamise tehingu algatajate, algsete laenuandjate ja väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate jaoks, kes ei ole hõlmatud lõikes 3 osutatud liidu seadusandlike aktidega, määravad liikmesriigid ühe või mitu pädevat asutust, et teostada järelevalvet artiklites 6, 7, 8 ja 9 sätestatud kohustuste täitmise üle. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja Väärtpaberiturujärelevalvet pädevate asutuste määramisest käesoleva lõike alusel hiljemalt 1. jaanuariks 2019. Seda kohustust ei kohaldata üksuste suhtes, kes üksnes müüvad riskipositsioone varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi või muu väärtpaberistamise tehingu või skeemi alusel ja kes ei algata aktiivselt riskipositsioone peamise eesmärgiga neid regulaarselt väärtpaberistada.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/41/EÜ tööandjapensiooni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 235, 23.9.2003, lk 10).

5. Liikmesriigid määravad ühe või mitu pädevat asutust, et teostada järelevalvet selle üle, kas väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad täidavad artikleid 18–27 ning kolmandad isikud artiklit 28. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja Väärtpaberiturujärelevalvet pädevate asutuste määramisest käesoleva lõike alusel hiljemalt 18. jaanuariks 2019.

6. Käesoleva artikli lõiget 5 ei kohaldata üksuste suhtes, kes üksnes müüvad riskipositsioone varaga tagatud kommerts-väärtpaberite programmi või muu väärtpaberistamise tehingu või skeemi alusel ja kes ei algata aktiivselt riskipositsioone peamise eesmärgiga neid regulaarselt väärtpaberistada. Sellisel juhul kontrollib väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor, et kõnealused üksused täidavad artiklites 18–27 sätestatud asjakohaseid kohustusi.

7. Väärtpaberiturujärelevalve tagab käesoleva määruse artiklites 18–27 sätestatud kohustuste järjepideva kohaldamise ja jõustamise kooskõlas määruses (EL) nr 1095/2010 sätestatud ülesannete ja volitustega. Väärtpaberiturujärelevalve jälgib liidu väärtpaberistamise turgu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014⁽¹⁾ artiklile 39 ning kasutab vajaduse korral oma ajutise sekkumise volitusi vastavalt määruse (EL) nr 600/2014 artiklile 40.

8. Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebisaidil käesolevas artiklis osutatud pädevate asutuste loetelu ning ajakohastab seda.

Artikkel 30

Pädevate asutuste volitused

1. Iga liikmesriik tagab, et artikli 29 lõigete 1–5 kohaselt määratud pädeval asutusel on järelevalve-, uurimis- ja karistamisvolitused, mis on vajalikud tema käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

2. Pädev asutus vaatab regulaarselt läbi väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite, väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate ja algsete laenuandjate poolt käesoleva määruse järgimiseks rakendatud korra, protsessid ja mehhanismid.

Esimeses lõigus osutatud läbivaatamine hõlmab:

- a) olulise neto majandusliku huvi nõuetekohase mõõtmise ja jätkuva säilitamise protsesse ja mehhanisme, artikli 7 kohaselt kättesaadavaks tehtava kogu teabe kogumist ja õigeaegset avaldamist ning artikli 9 kohaseid laenuandmise kriteeriume;
- b) standardväärtpaberistamise puhul, mis ei ole väärtpaberistamine varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames, protsesse ja mehhanisme, millega tagatakse artikli 20 lõigete 7–12, artikli 21 lõike 7 ja artikli 22 täitmine, ning
- c) standardväärtpaberistamise puhul, mis on väärtpaberistamine varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmi raames, protsesse ja mehhanisme, millega tagatakse varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingute puhul vastavus artiklile 24 ning varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmide puhul vastavus artikli 26 lõigetele 7 ja 8.

3. Pädevad asutused nõuavad, et väärtpaberistamise tehingutest tulenevaid riske, sealhulgas maineriske, hinnatakse ja käsitletakse vastavalt väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite, väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate ja algsete laenuandjate asjakohaste põhimõtetele ja protseduuridele.

4. Pädev asutus jälgib väärtpaberistamise valdkonna usaldatavusnõuete täitmise järelevalve raames vajaduse korral konkreetset mõju, mida väärtpaberistamise turul osalemine avaldab algse laenuandja, väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori või investorina tegutseva finantsasutuse stabiilsusele, võttes arvesse järgmist, ilma et see piiraks selle sektori rangemat reguleerimist:

- a) kapitalipuhvrite suurus;
- b) likviidsuspuhvrite suurus ning
- c) investorite likviidsusrisk, mille põhjuseks on rahastamistegevuse ja investeeringute lõpptähtaegade mittevastavus.

Juhul kui pädev asutus selgitab välja olulise riski finantsasutuse finantsstabiilsusele või finantsüsteemile tervikuna, peab ta olenemata oma artikli 36 kohastest kohustustest võtma meetmeid nende riskide leevendamiseks, teatama oma leidudest asutusele, kellele on määruse (EL) nr 575/2013 alusel antud pädevus makrotasandi usaldatavusjärelevalve instrumentide eest, ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

5. Pädev asutus jälgib võimalikku kõrvalekaldumist artikli 6 lõikes 2 sätestatud kohustustest ja tagab, et kohaldatakse karistusi kooskõlas artiklitega 32 ja 33.

Artikkel 31

Väärtpaberistamise turu makrotasandi usaldatavusjärelevalve

1. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu vastutab oma volituste piires liidu väärtpaberistamise turu makrotasandi usaldatavusjärelevalve eest.

2. Selleks et toetada liidu finantsstabiilsust ohustavate ja finantssüsteemis asetleidvatest arengutest tulenevate süsteemsete riskide vältimist või vähendamist, võttes arvesse makromajanduse arenguid, et hoida ära laiaulatuslikud finantsprobleemid, jälgib Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu pidevalt arenguid väärtpaberistamise turgudel. Kui Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu peab seda vajalikuks, või vähemalt iga 3 aasta tagant, avaldab Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu finantsstabiilsuse riskide väljatoomiseks koostöös Pangandusjärelevalvega aruande väärtpaberistamise turu finantsstabiilsuse mõjude kohta. Juhul kui täheldatakse olulisi riske, esitab Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu komisjonile, Euroopa järelevalveasutustele ja liikmesriikidele hoiatused ja vajaduse korral annab neile soovitusid nende riskide suhtes parandusmeetmete võtmiseks vastavalt määruse (EL) nr 1092/2010 artiklile 16, sealhulgas riski säilitamise tasemete muutmise asjakohasuse kohta või muude makrotasandi usaldatavusjärelevalve meetmete võtmise kohta. Kolme kuu jooksul alates soovitus edastamisest adressaatidele teatavad komisjon, Euroopa järelevalveasutused ja liikmesriigid kooskõlas määruse (EL) nr 1092/2010 artikliga 17 Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogule, Euroopa Parlamendile ja nõukogule soovitusel võetud meetmetest ning esitavad meetmete võtmata jätmise korral nõuetekohase põhjenduse.

Artikkel 32

Halduskaristused ja parandusmeetmed

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust sätestada ja määrata artikli 34 kohaselt kriminaalkaristusi, näevad liikmesriigid ette õigusnormid, millega kehtestatakse asjakohased halduskaristused hooletuse tõttu või tahtlikult toime pandud rikkumiste eest ja parandusmeetmed, mida kohaldatakse vähemalt olukordades, kus

- a) väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja on jätnud täitmata artiklis 6 sätestatud nõuded;
- b) väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja on jätnud täitmata artiklis 7 sätestatud nõuded;
- c) väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või algne laenuandja on jätnud täitmata artiklis 9 sätestatud kriteeriumid;
- d) väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja on jätnud täitmata artiklis 18 sätestatud nõuded;
- e) väärtpaberistamine on tähistatud standardväärtpaberistamisena ja selle väärtpaberistamise algataja, sponsor või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja on jätnud täitmata artiklites 19–22 või artiklites 23–26 sätestatud nõuded;
- f) väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor esitab artikli 27 lõike 1 kohase teavituse eksitavalt;
- g) väärtpaberistamise tehingu algataja või sponsor on jätnud täitmata artikli 27 lõikes 4 sätestatud nõuded või
- h) artikli 28 kohaselt loa saanud kolmas isik on jätnud teavitamata olulistest muudatustest vastavalt artikli 28 lõikele 1 esitatud teabes või mis tahes muudest muudatustest, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need mõjutavad pädeva asutuse hindamist.

Liikmesriigid tagavad ka, et halduskaristusi ja/või parandusmeetmeid rakendatakse tõhusalt.

Kõnealused karistused ja meetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Liikmesriigid annavad pädevatele asutustele õiguse kohaldada lõikes 1 osutatud rikkumiste korral vähemalt järgmisi karistusi ja meetmeid:

- a) avalik teadaanne, milles on nimetatud asjaomane füüsiline või juriidiline isik ning rikkumise laad vastavalt artiklile 37;
- b) korraldus, millega nõutakse, et füüsiline või juriidiline isik lõpetaks sellise tegevuse ja hoiduks selle tegevuse kordamisest;
- c) väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori või väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja juhtorgani liikmele või muule rikkumise eest vastutavale füüsilisele isikule kehtestatud ajutine keeld täita sellistes ettevõtetes juhtimisülesandeid;

- d) käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis e või f osutatud rikkumise korral väärtpaberistamise tehingu algatajale ja sponsorile kehtestatud ajutine keeld teatada artikli 27 lõike 1 alusel, et väärtpaberistamine vastab artiklite 19–22 või artiklite 23–26 nõuetele;
- e) füüsilise isiku puhul maksimaalne rahaline halduskaristus vähemalt 5 000 000 eurot või liikmesriigis, kus euro ei ole ametlik vääring, vastav summa omavääringus 17. jaanuari 2018. aasta seisuga;
- f) juriidilise isiku puhul maksimaalne rahaline halduskaristus vähemalt 5 000 000 eurot või liikmesriigis, kus euro ei ole ametlik vääring, vastav summa omavääringus 17. jaanuari 2018. aasta seisuga või maksimaalne rahaline halduskaristus kuni 10 % juriidilise isiku kogu aastast netokäibest vastavalt uusimale kättesaadavale juhtorgani poolt heaks kiidetud aastaaruandele; kui juriidiline isik on emaettevõtja või selle emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama konsolideeritud finantsaruandeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2013/34/EL, ⁽¹⁾ siis on asjakohaseks aastaseks kogukäibeks asjakohaste raamatupidamisõigusnormide kohaselt aastane netokäive või vastav tululiik uusima kättesaadava konsolideeritud raamatupidamisaruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtorgan;
- g) maksimaalne rahaline halduskaristus, mis on vähemalt kaks korda nii suur kui rikkumisest saadud kasu, kui selle kasu suurust on võimalik kindlaks teha, isegi kui see ületab punktides e ja f sätestatud maksimumsummasid,
- h) käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis h osutatud rikkumise korral artiklis 28 osutatud loa ajutine peatamine, millega anti kolmandale isikule luba kontrollida väärtpaberistamise vastavust artiklitele 19–22 või 23–26.
3. Juhul kui lõike 1 sätteid kohaldatakse juriidiliste isikute suhtes, annavad liikmesriigid pädevatele asutustele õiguse kohaldada lõikes 2 sätestatud halduskaristusi ja parandusmeetmeid vastavalt siseriiklikus õiguses sätestatud tingimustele juhtorgani liikmete ja teiste isikute suhtes, kes on siseriikliku õiguse alusel asjaomase rikkumise eest vastutavad.
4. Liikmesriigid tagavad, et iga otsus, millega määratakse lõikes 2 sätestatud halduskaristused või parandusmeetmed, on nõuetekohaselt põhjendatud ja et selle võib edasi kaevata.

Artikkel 33

Halduskaristuste ja parandusmeetmete määramise volituste kasutamine

1. Olenevalt asjaoludest kasutavad pädevad asutused oma volitusi artiklis 32 osutatud halduskaristuste ja parandusmeetmete määramisel kooskõlas oma riigi õigusraamistikuga
- a) vahetult;
- b) koostöös teiste asutustega;
- c) omal vastutusel, delegeerides küsimuse teistele asutustele;
- d) suunates küsimuse pädevatele kohtuasutustele.
2. Kui pädevad asutused määravad kindlaks artikli 32 alusel määratava halduskaristuse või parandusmeetme liiki ja taset, võtavad nad seejuures arvesse, mil määral on rikkumine tahtlik või tuleneb hooletusest, ja kõiki muid asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas vajaduse korral järgmist:
- a) rikkumise olulisus, raskus ja kestus;
- b) rikkumise toime pannud füüsilise või juriidilise isiku vastutuse ulatus;
- c) vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisundi tugevus;
- d) vastutava füüsilise või juriidilise isiku saadud kasu või välditud kahju suurus, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks teha;
- e) rikkumisega kolmandatele isikutele tekitatud kahju, niivõrd kui seda on võimalik kindlaks teha;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

- f) see, millises ulatuses teeb vastutav füüsiline või juriidiline isik pädeva asutusega koostööd, ilma et see piiraks vajadust tagada selle isiku saadud kasu või välditud kahju loovutamine,
- g) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad rikkumised.

Artikkel 34

Kriminaalkaristused

1. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kehtestada halduskaristusi või parandusmeetmeid käsitlevaid õigusnorme selliste rikkumiste suhtes, mille suhtes kohaldatakse siseriiklikus õiguses kriminaalkaristusi.
2. Kui liikmesriigid on käesoleva artikli lõike 1 alusel otsustanud kehtestada artikli 32 lõikes 1 osutatud rikkumiste eest kriminaalkaristused, tagavad nad, et on olemas asjakohased meetmed, et pädevatel asutustel oleksid kõik vajalikud volitused suhelda oma jurisdiktsiooni piires kohtute, prokuratuuri või kriminaalõigusasutustega, et saada konkreetset teavet artikli 32 lõikes 1 osutatud rikkumiste asjus algatatud kriminaaluurimiste või menetluste kohta, ning anda sama teavet teistele pädevatele asutustele ning Väärtpaberiturujärelevalvele, Pangandusjärelevalvele ja EIOPA-le, et täita käesoleva määruse alusel oma koostöökohustust.

Artikkel 35

Teatamiskohustus

Liikmesriigid teatavad komisjonile, Väärtpaberiturujärelevalvele, Pangandusjärelevalvele ja EIOPA-le oma õigus- ja haldusnormidest, millega käesolevat peatükki rakendatakse, sealhulgas asjaomastest kriminaalõigusnormidest, hiljemalt 18. jaanuariks 2019. Liikmesriigid teatavad komisjonile, Väärtpaberiturujärelevalvele, Pangandusjärelevalvele ja EIOPA-le kõiki nende õigusnormide hilisematest muudatustest ilma põhjendamatu viivitusega.

Artikkel 36

Pädevate asutuste ja Euroopa järelevalveasutuste koostöö

1. Artiklis 29 osutatud pädevad asutused ning Väärtpaberiturujärelevalve, Pangandusjärelevalve ja EIOPA teevad üksteisega tihedat koostööd ja vahetavad teavet, et täita artiklitest 30–34 tulenevaid ülesandeid.
2. Pädevad asutused kooskõlastavad tihedalt oma järelevalvetegevust, et teha kindlaks ja heastada käesoleva määruse rikkumised, töötada välja ja edendada parimaid tavaid, hõlbustada koostööd, edendada tõlgendamise järjepidevust ning anda jurisdiktsiooniüleseid hinnanguid lahkkelide korral.
3. Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee raames asutatakse eriotstarbeline väärtpaberistamise komisjon, milles pädevad asutused hakkavad tegema tihedat koostööd, et täita artiklite 30–34 kohaseid kohustusi.
4. Kui pädev asutus leiab või kui tal on põhjust uskuda, et artiklites 6–27 esitatud ühte või enamat nõuet on rikutud, teavitab ta oma järeldustest sellises rikkumises kahtlustatava(te) üksus(t)e pädevat asutust piisava üksikasjalikkusega. Asjaomased pädevad asutused koordineerivad oma järelevalvet tihedalt, et tagada oma otsuste ühtsus.
5. Eeskätt juhtudel, kui käesoleva artikli lõikes 4 osutatud rikkumine puudutab ebaõiget või eksitavat teadet artikli 27 lõike 1 alusel, teavitab rikkumise avastanud pädev asutus oma järeldustest viivitamata artikli 27 lõike 1 alusel esmaseks kontaktpunktiks määratud üksuse pädevat asutust. Artikli 27 lõike 1 alusel esmaseks kontaktpunktiks määratud üksuse pädev asutus teavitab omakorda Väärtpaberiturujärelevalvet, Pangandusjärelevalvet ja EIOPA-d ning järgib käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud menetlust.
6. Kui rikkumises kahtlustatava üksuse pädev asutus saab lõikes 4 osutatud teabe, võtab ta 15 tööpäeva jooksul kõik vajalikud meetmed, et kõrvaldada avastatud rikkumine ja teatada sellest teistele asjaga seotud pädevatele asutustele, eelkõige väärtpaberistamise tehingu algataja, sponsori ja väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja ning väärtpaberistamise positsiooni omaja (kui see on teada) pädevatele asutustele. Kui pädev asutus on seoses tegevuse või tegevusetuse menetluse või sisuga teisest pädevast asutusest erineval arvamusel, teatab ta kõikidele teistele asjaga seotud pädevatele asutustele viivitamata oma eriarvamusest. Kui seda erimeelsust ei lahendata kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil kõiki asjaga seotud pädevaid asutusi teavitati, tuleb küsimus suunata Väärtpaberiturujärelevalvele vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19 ja kui kohaldatav artiklile 20. Määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõikes 2 osutatud lepitusmenetluse tähtaeg on üks kuu.

Juhul kui asjaomased pädevad asutused ei suuda esimeses lõigus osutatud lepitusperioodi jooksul kokkuleppele jõuda, teeb Väärtpaberiturujärelevalve määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõikes 3 osutatud otsuse ühe kuu jooksul. Käesolevas artiklis osutatud menetluse ajal peetakse Väärtpaberiturujärelevalve poolt käesoleva määruse artikli 27 alusel hallatavas loetelus olevat väärtpaberistamist jätkuvalt standardväärtpaberistamiseks käesoleva määruse 4. peatüki kohaselt ja see jäetakse kõnealusesse loetellu.

Kui asjaomased pädevad asutused lepivad kokku, et rikkumine on seotud heauskse mittevastavusega artiklile 18, võivad nad otsustada anda väärtpaberistamise tehingu algatajale, sponsorile või väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale tuvastatud rikkumise heastamiseks kuni kolm kuud, mida arvestatakse alates päevast, mil pädev asutus väärtpaberistamise tehingu algatajale, sponsorile või väärtpaberistamise eriotstarbelisele ettevõtjale rikkumisest teatas. Sel ajavahemikul peetakse Väärtpaberiturujärelevalve poolt artikli 27 alusel hallatavas loetelus olevat väärtpaberistamist jätkuvalt standardväärtpaberistamiseks 4. peatüki kohaselt ja see jäetakse kõnealusesse loetellu.

Kui üks või mitu asjaga seotud pädevat asutust on arvamusel, et rikkumist ei ole kolmandas lõigus sätestatud ajavahemiku jooksul nõuetekohaselt heastatud, kohaldatakse esimest lõiku.

7. Kolm aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva koostab Väärtpaberiturujärelevalve vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 30 vastastikuse eksperdihinnangu käesoleva määruse artiklites 19–26 sätestatud kriteeriumide täitmise kohta.

8. Tihedas koostöös Pangandusjärelevalve ja EIOPaga töötab Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse üldine koostöökohustus ja vahetatav teave lõike 1 alusel ning lõigetest 4 ja 5 tulenevad teatamiskohustused.

Tihedas koostöös Pangandusjärelevalve ja EIOPaga esitab Väärtpaberiturujärelevalve need regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile 18. jaanuariks 2019.

Komisjonil on õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

Artikkel 37

Halduskaristuste avaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused avaldavad oma ametlikul veebisaidil ilma põhjendamatu viivitusega vähemalt iga otsuse, millega määratakse halduskaristus, mida ei saa edasi kaevata ja mis määratakse artikli 6, 7, 9 või artikli 27 lõike 1 rikkumise eest, pärast seda, kui isikule, kellele karistus on määratud, on sellest otsusest teatatud.

2. Lõike 1 alusel tuleb avaldada teave rikkumise liigi ja laadi kohta, vastutavad isikud ning määratud karistused.

3. Kui pädev asutus on iga üksikjuhtumit eraldi hinnates jõudnud järeldusele, et juriidilise isiku identiteedi või füüsilise isiku identiteedi ja isikuandmete avaldamine on ebaproportsionaalne, või kui pädev asutus leiab, et nende andmete avaldamine ohustab finantsturgude stabiilsust või käimasolevat kriminaaluurimist, või kui avaldamine põhjustaks niivõrd, kuivõrd seda on võimalik kindlaks teha, asjaomasele isikule ebaproportsionaalset kahju, tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused kas:

a) lükkavad halduskaristuse määramise otsuse avaldamise edasi, kuni vastava teabe avaldamisest hoidumise põhjused lakkavad olemast;

b) avaldavad halduskaristuse määramise otsuse anonüümselt, kooskõlas siseriikliku õigusega, või

c) jätavad halduskaristuse määramise otsuse avaldamata, kui punktides a ja b sätestatud võimalusi peetakse ebapiisavaks, et tagada

i) et finantsturgude stabiilsust ei seataks ohtu või

ii) sellise otsuse avaldamise proportsionaalsus vähem oluliseks peetava meetme puhul.

4. Kui on otsustatud avaldada karistus anonüümselt, võib asjaomaste andmete avaldamise edasi lükata. Kui pädev asutus avaldab halduskaristuse määramise otsuse, mis on asjaomastele kohtuasutustele edasi kaevatud, lisavad pädevad asutused ühtlasi viivitamata oma ametlikule veebisaidile selle teabe ja kogu edaspidise teabe sellise edasikaebamise tulemuste kohta. Samuti avaldatakse kohtu otsus, millega tühistatakse halduskaristuse määramise otsus.

5. Pädevad asutused tagavad, et lõigete 1–4 kohaselt avaldatud otsused jäävad nende ametlikule veebisaidile vähemalt viieks aastaks alates nende avaldamisest. Avaldatud andmete hulgas esinevaid isikuandmeid hoitakse pädeva asutuse ametlikul veebisaidil üksnes sellise aja jooksul, mis on vajalik kooskõlas kohaldatavate andmekaitse normidega.

6. Pädevad asutused teatavad Väärtpaberiturujärelevalvele kõikidest määratud halduskaristustest, sealhulgas vajaduse korral nende edasikaebamisest ja selle tulemustest.

7. Väärtpaberiturujärelevalve haldab talle teatatud halduskaristuste keskandmebaasi. Sellele andmebaasile pääsevad ligi ainult Väärtpaberiturujärelevalve, Pangandusjärelevalve, EIOPA ja pädevad asutused ning seda ajakohastatakse pädevate asutuste poolt lõike 6 kohaselt esitatud teabe põhjal.

6. PEATÜKK

MUUDATUSED

Artikkel 38

Direktiivi 2009/65/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/65/EÜ artikkel 50a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 50a

Kui eurofondide valitsejatel või siseselt valitsetavatel eurofondidel tekib väärtpaberistamisest tulenev riskipositsioon, mis ei vasta enam Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/2402 (*) sätestatud nõuetele, tegutsevad nad asjaomase eurofondi investorite parimates huvides ja võtavad vajaduse korral parandusmeetmeid.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 347, 28.12.2017, lk 35).“

Artikkel 39

Direktiivi 2009/138/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/138/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 135 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Komisjon võtab kooskõlas käesoleva direktiivi artikliga 301a vastu käesolevat direktiivi täiendavad delegeeritud õigusaktid, sätestades selliste asjaolude kirjeldused, mille puhul võib kehtestada proportsionaalse täiendava kapitalinõude, kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2402 (*) artiklis 5 või 6 sätestatud nõuded on jäetud täitmata, ilma et see piiraks käesoleva direktiivi artikli 101 lõike 3 kohaldamist.

3. Selleks et tagada järjekindel ühtlustamine seoses käesoleva artikli lõikega 2, töötab Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA), kui artiklist 301b ei tulene teisiti, välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada lõikes 2 osutatud proportsionaalse täiendava kapitalinõude arvutamise metoodikat.

Komisjonil on õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1094/2010 artiklitega 10–14.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 347, 28.12.2017, lk 35).“

2) Artikli 308b lõige 11 jäetakse välja.

Artikkel 40

Määruse (EÜ) nr 1060/2009 muutmine

Määrust (EÜ) nr 1060/2009 muudetakse järgmiselt.

- 1) Põhjendustes 22 ja 41, artiklis 8c ja I lisa D jao II osa punktis 1 asendatakse sõnad „struktureeritud finantsinstrument“ sõnadega „väärtpaberistamise instrument“.
- 2) Põhjendustes 34 ja 40, artikli 8 lõikes 4, artiklis 8c, artikli 10 lõikes 3 ja artikli 39 lõikes 4, I lisa A jao punkti 2 viiendas lõigus, I lisa B jao punktis 5, I lisa D jao II osa punktis 2 ja pealkirjas, III lisa I osa punktides 8, 24 ja 45 ning III lisa III osa punktis 8 asendatakse sõnad „struktureeritud finantsinstrumendid“ sõnadega „väärtpaberistamise instrumendid“.
- 3) Artikli 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Käesoleva määrusega kehtestatakse ka liidus asutatud emitentide ja seotud kolmandate isikute kohustused seoses väärtpaberistamise instrumentidega.“
- 4) Artikli 3 lõike 1 punkt 1 asendatakse järgmisega:

„l) „väärtpaberistamise instrument“ – finantsinstrument või muu vara, mis tekib määruse (EL) 2017/2402 [väärtpaberistamise määrus] artikli 2 punktis 1 osutatud väärtpaberistamise tehingu või skeemi tulemusena;“.
- 5) Artikkel 8b jäetakse välja.
- 6) Artikli 4 lõike 3 punktist b, artikli 5 lõike 6 teise lõigu punktist b ja artiklist 25a jäetakse välja viide artiklile 8b.

Artikkel 41

Direktiivi 2011/61/EL muutmine

Direktiivi 2011/61/EL artikkel 17 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 17

Kui AIFide valitsejatel tekib väärtpaberistamisest tulenev riskipositsioon, mis ei vasta enam Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/2402 (*) sätestatud nõuetele, tegutsevad nad asjaomase AIFI investorite parimates huvides ja võtavad vajaduse korral parandusmeetmeid.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 347, 28.12.2017, lk 35).“

Artikkel 42

Määruse (EL) nr 648/2012 muutmine

Määrust (EL) nr 648/2012 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artiklile 2 lisatakse järgmised punktid:

„30) „pandikiri“ – võlakiri, mis vastab määruse (EL) nr 575/2013 artikli 129 nõuetele;

31) „pandikirja üksus“ – pandikirja emitent või pandikirja tagatiste kogum.“
- 2) Artiklile 4 lisatakse järgmised lõiked:

„5. Käesoleva artikli lõiget 1 ei kohaldata seoses börsiväliste tuletislepingutega, mille on sõlminud pandikirja üksus seoses pandikirjaga või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja seoses väärtpaberistamisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2402 (*) tähenduses, tingimusel et:

a) väärtpaberistamise eriotstarbelise ettevõtja puhul emiteerib viimane üksnes väärtpaberistamisi, mis vastavad määruse (EL) 2017/2402 [väärtpaberistamise määrus] artikli 18 ja artiklite 19–22 või artiklite 23–26 nõuetele;

- b) börsivälist tuletislepingut kasutatakse üksnes intressimäärade või valuutade mittevastavuste maandamiseks pandikirja või väärtpaberistamise puhul ning
- c) pandikirjade või väärtpaberistamise kord maandab piisaval määral vastaspoole krediidiriski seoses börsiväliste tuletislepingutega, mille on sõlminud pandikirja üksus või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja seoses pandikirja või väärtpaberistamisega.

6. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks ning võttes arvesse õigusliku arbitraaži ennetamise vajadust, töötavad Euroopa järelevalveasutused välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse kriteeriumid selle kindlaksmääramiseks, milline pandikirjade või väärtpaberistamise kord maandab piisaval määral vastaspoole krediidiriski löike 5 tähenduses.

Euroopa järelevalveasutused esitavad kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 18. juuliks 2018.

Komisjonile antakse õigus käesolevat määrust täiendada, võttes vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 või (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 347, 28.12.2017, lk 35).“

3) Artikli 11 lõige 15 asendatakse järgmisega:

„15. Käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks töötavad Euroopa järelevalveasutused välja ühised regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse järgmine:

- a) riskijuhtimise protsess, sh tagatise tase ja liik ning eraldamiskord, mida on vaja lõike 3 täitmiseks;
- b) menetlused, mida vastaspoolel ja asjaomased pädevad asutused peavad järgima, kui nad kohaldavad lõigetes 6–10 nimetatud erandeid;
- c) lõigetes 5–10 osutatud kohaldatavad kriteeriumid, sealhulgas eelkõige selle kohta, mida tuleks pidada praktiliseks ja õiguslikuks takistuseks omavahendite kohesele ülekandmisele ja võlgnevuste tagasimaksmisele vastaspoole vahel.

Tagatise tase ja liik, mis on nõutavad seoses börsiväliste tuletislepingutega, mille on sõlminud pandikirja üksus seoses pandikirjaga või väärtpaberistamise eriotstarbeline ettevõtja seoses sellise väärtpaberistamisega käesoleva määruse tähenduses, mis vastab käesoleva määruse artikli 4 lõike 5 tingimustele ja määruse (EL) 2017/2402 [väärtpaberistamise määrus] artiklis 18 ja artiklites 19–22 või 23–26 sätestatud nõuetele, määratakse kindlaks, võttes arvesse takistusi, millega puututakse kokku tagatiste vahetamisel seoses olemasolevate tagatiskokkulepetega pandikirja või väärtpaberistamise raames.

Euroopa järelevalveasutused esitavad kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt 18. juuliks 2018.

Sõltuvalt vastaspoole õiguslikust vormist antakse komisjonile õigus võtta vastu käesolevas lõikes osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 või (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.“

Artikkel 43

Üleminekusätted

1. Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019 või pärast seda emiteeritud väärtpaberite väärtpaberistamise suhtes, kui lõigetest 7 ja 8 ei tulene teisiti.
2. Väärtpaberistamise puhul, mille väärtpaberid on emiteeritud enne 1. jaanuari 2019, võivad väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad kasutada tähistust „standardväärtpaberistamine“ või „lihtne, läbipaistev ja standarditud väärtpaberistamine“ või muud tähistust, mis osutab otseselt või kaudselt neile mõistetele, üksnes tingimusel, et artiklis 18 sätestatud nõuded ja käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tingimused on täidetud.
3. Enne 1. jaanuari 2019 emiteeritud väärtpaberite väärtpaberistamist, mis ei ole varaga tagatud kommertsväärtpaberite tehingu või varaga tagatud kommertsväärtpaberite programmiga seotud väärtpaberistamise positsioonid, loetakse standardväärtpaberistamiseks, eeldusel et
 - a) nad vastasid nimetatud väärtpaberite emiteerimise ajal artikli 20 lõigetes 1–5, 7–9 ja 11–13 ning artikli 21 lõigetes 1 ja 3 sätestatud tingimustele; ning

b) nad vastavad artikli 27 lõikes 1 sätestatud teatamise ajal artikli 20 lõigetes 6 ja 10, artikli 21 lõigetes 2 ja 4–10 ning artikli 22 lõigetes 1–5 sätestatud nõuetele.

4. Lõike 3 punkti b kohaldamisel kohaldatakse järgmist:

a) artikli 22 lõikes 2 tõlgendatakse „enne/.../emiteerimist“ kui „enne artikli 27 lõike 1 kohast teavitamist“;

b) artikli 22 lõikes 3 tõlgendatakse „enne väärtpaberistamise hinnakujundust“ kui „enne artikli 27 lõike 1 kohast teavitamist“;

c) artikli 22 lõikes 5:

i) teises lauses tõlgendatakse „enne hinnakujundust“ kui „enne artikli 27 lõike 1 kohast teavitamist“;

ii) „enne hinnakujundust/.../vähemalt kavandina või esialgsel kujul“ tõlgendatakse kui „enne artikli 27 lõike 1 kohast teavitamist“;

iii) neljandas lauses sätestatud nõudeid ei kohaldata;

iv) viiteid kooskõlale artikliga 7 tõlgendatakse selliselt, nagu kohaldataks selle väärtpaberistamise suhtes artiklit 7, võtmata arvesse artikli 43 lõiget 1.

5. Selliste väärtpaberite väärtpaberistamise puhul, mis emiteeriti 1. jaanuaril 2011 või pärast seda, kuid enne 1. jaanuari 2019, ning selliste väärtpaberite väärtpaberistamise puhul, mis emiteeriti enne 1. jaanuari 2011 ja millesse on pärast 31. detsembril 2014 lisatud uusi aluspositsioone või on toimunud aluspositsioonide asendamine, kohaldatakse jätkuvalt vastavalt määruses (EL) nr 575/2013, delegeeritud määruses (EL) 2015/35 ja delegeeritud määruses (EL) nr 231/2013 sätestatud hoolsuskohustuse nõudeid 31. detsembril 2018 kehtivas versioonis.

6. Selliste väärtpaberite väärtpaberistamise puhul, mis emiteeriti enne 1. jaanuari 2019, kohaldatakse määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktides 1 ja 2 määratletud krediitdiasutused või investeerimisühingud, direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktis 1 määratletud kindlustusandjad, direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktis 4 määratletud edasikindlustusandjad ning direktiivi 2011/61/EL artikli 4 lõike 1 punktis b määratletud alternatiivsete investeerimisfondide valitsejad jätkuvalt vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklit 405, delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014 I, II ja III peatükki ning artiklit 22, delegeeritud määruse (EL) 2015/35 artikleid 254 ja 255 ning delegeeritud määruse (EL) nr 231/2013 artiklit 51 31. detsembril 2018 kehtivas versioonis.

7. Seni kuni komisjoni poolt käesoleva määruse artikli 6 lõike 7 alusel vastu võetavad regulatiivsed tehnilised standardid muutuvad kohaldatavateks, kohaldatakse väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid või algne laenuandja käesoleva määruse artiklis 6 sätestatud kohustuste täitmisel delegeeritud määruse (EL) nr 625/2014 I, II ja III peatükki ning artiklit 22 väärtpaberistamise puhul, mille väärtpaberid on emiteeritud 1. jaanuaril 2019 või pärast seda.

8. Seni kuni komisjoni poolt käesoleva määruse artikli 7 lõike 3 alusel vastu võetavad regulatiivsed tehnilised standardid muutuvad kohaldatavateks, teevad väärtpaberistamise tehingu algatajad, sponsorid ja väärtpaberistamise eriotstarbelised ettevõtjad kooskõlas käesoleva määruse artikli 7 lõikega 2 kättesaadavaks delegeeritud määruse (EL) 2015/3 I–VIII - lisas osutatud teabe, et täita käesoleva määruse artikli 7 lõike 1 esimese lõigu punktides a ja e sätestatud kohustusi.

9. Käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil loetakse väärtpaberistamise puhul, mis ei hõlma väärtpaberite emiteerimist, viide sõnastusele „väärtpaberistamise puhul, mille väärtpaberid on emiteeritud“ viiteks sõnastusele „väärtpaberistamise puhul, mille algsed väärtpaberistamise positsioonid loodi“, tingimusel, et käesolevat määrust kohaldatakse igasuguse väärtpaberistamise suhtes, millega võetakse 1. jaanuaril 2019 või pärast seda uued väärtpaberistamise positsioonid.

Artikkel 44

Aruanded

Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee avaldab hiljemalt 1. jaanuaril 2021 ja seejärel iga kolme aasta tagant aruande, mis käsitleb järgmist:

a) artiklites 18–27 sätestatud standardväärtpaberistamise nõuete rakendamine;

- b) hinnang pädevate asutuste võetud meetmete, oluliste riskide ja võimalike uute haavatavuste ning selliste meetmete kohta, mida turuosalisel on võtnud väärtpaberistamise dokumentatsiooni täiendavaks standardimiseks;
- c) artiklis 5 sätestatud hoolsuskohustuse nõuete ja artiklis 7 sätestatud läbipaistvusnõuete täitmine ning liidu väärtpaberistamisturu läbipaistvuse tase, sealhulgas küsimus, kas artiklis 7 sätestatud läbipaistvusnõuded võimaldavad pädevatel asutustel saada oma vastavate volituste täitmiseks turust piisava ülevaate;
- d) artiklis 6 sätestatud nõuded, sealhulgas nende täitmine turuosaliste poolt ja artikli 6 lõike 3 kohane riski säilitamise kord.

Artikkel 45

Sünteeiline väärtpaberistamine

1. Pangandusjärelevalve avaldab tihedas koostöös Väärtpaberiturujärelevalve ja EIOPaga hiljemalt 2. juuliks 2019 aruande lihtsa, läbipaistva ja standarditud sünteetilise väärtpaberistamise erinormide teostatavuse kohta, mis on piiratud bilansilise sünteetilise väärtpaberistamisega.
2. Komisjon esitab hiljemalt 2. jaanuariks 2020 lõikes 1 osutatud Pangandusjärelevalve aruande põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande lihtsa, läbipaistva ja standarditud sünteetilise väärtpaberistamise erinormide loomise kohta, mis on piiratud bilansilise sünteetilise väärtpaberistamisega, vajaduse korral koos seadusandliku ettepanekuga.

Artikkel 46

Läbivaatamine

Hiljemalt 1. jaanuariks 2022 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse toimimise kohta, lisades sellele vajaduse korral seadusandliku ettepaneku.

Kõnealuses aruandes arvestatakse eelkõige artiklis 44 osutatud aruannete järeltõlki ja hinnatakse järgmist:

- a) käesoleva määruse, sealhulgas standardväärtpaberistamise tähistuse kasutuselevõtu mõju liidu väärtpaberistamise turu toimimisele, väärtpaberistamise panus reaalmajandusse, eeskätt mis puudutab VKEdes juurdepääsu krediidile ja investeringuid, ning finantseerimisasutuste seotus ja finantssektori stabiilsus;
- b) erinevused artikli 6 lõikes 3 osutatud korra kasutamises, tuginedes artikli 7 lõike 1 esimese lõigu punkti e alapunkti iii kohaselt esitatud teabele. Juhul kui tulemused näitavad artikli 6 lõike 3 punktides a, b, c ja e osutatud korra kasutamisest põhjustatud usaldatavusriskide suurenemist, kaalutakse sobivaid korrigeerivaid meetmeid;
- c) kas alates käesoleva määruse kohaldamise algusest on artikli 7 lõike 2 kolmandas lõigus osutatud tehingute arv ebaproportsionaalselt kasvanud ning kas turuosalisel on struktureerinud tehinguid selliselt, et hoida kõrvale artiklis 7 sätestatud kohustusest teha teave väärtpaberistamise registre kaudu kättesaadavaks;
- d) kas on vaja laiendada artikli 7 kohaseid avalikustamise nõudeid, et need hõlmaksid artikli 7 lõike 2 kolmandas lõigus osutatud tehinguid ja investori positsioone;
- e) kas standardväärtpaberistamise valdkonnas võiks kehtestada samaväärse korra kolmandate riikide väärtpaberistamise tehingu algatajate, sponsorite ja väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate jaoks, võttes arvesse väärtpaberistamise valdkonnas toimunud rahvusvahelisi arenguid, eelkõige lihtsa, läbipaistva ja võrreldava väärtpaberistamise alaseid algatusi;
- f) artikli 22 lõikes 4 sätestatud nõuete rakendamine ning kas neid on vaja laiendada väärtpaberistamisele, kus aluspositsioonid ei ole eluasemelaenu või autolaenu või -liisingu, eesmärgiga võtta arvesse keskkonnamuutuste, sotsiaalsete ja üldjuhtimise aspektidega seotud teabe avaldamist;
- g) artiklites 27 ja 28 sätestatud kolmanda isiku tehtava kontrolli korra asjakohasus ning see, kas artiklis 28 sätestatud kolmandatele isikutele loa andmise kord soodustab piisavat konkurentsi kolmandate isikute vahel ja kas finantsstabiilsuse tagamiseks tuleb järelevalveraamistikku teha muudatusi, ning

- h) kas on vaja täiendada käesolevas määruses sätestatud väärtpaberistamise norme, luues selliste pankade süsteemi, millel on piiratud tegevusluba ja mis täidavad väärtpaberistamise eriotstarbeliste ettevõtjate ülesandeid ja millel on ainuõigus osta väärtpaberistamise tehingu algatajalt riskipositsioone ning müüa investoritele ostetud riskipositsioonidega tagatud nõudeid.

Artikkel 47

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 16 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 17. jaanuarist 2018.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 16 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 16 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 48

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 12. detsember 2017

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
M. MAASIKAS

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2017/2403,**12. detsember 2017,****milles käsitletakse välispüügilaevastike jätkusuutlikku majandamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1006/2008**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1006/2008 ⁽³⁾ („kalapüügilubade määrus“) loodi süsteem, mis käsitleb liidu kalalaevadele loa andmist püügitegevuseks liidu vetest väljaspool ning kolmandate riikide laevade juurdepääsu liidu vetele.
- (2) Liit on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) ⁽⁴⁾ osaline ning on ratifitseerinud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude kaitset ja majandamist käsitlevate sätete 4. augusti 1995. aasta rakenduskokkuleppe ⁽⁵⁾. Kõnealuste rahvusvaheliste sätetega nähakse ette põhimõte, et kõik riigid peavad võtma asjakohaseid meetmeid mereressursside säästva majandamise ja kaitsmise tagamiseks ning tegema sel eesmärgil koostööd teiste riikidega.
- (3) Liit on kiitnud heaks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) 24. novembri 1993. aasta kokkuleppe, millega ergutatakse avamerekalalaevu täitma rahvusvahelisi kaitse- ja majandamisseeskirju ⁽⁶⁾. Selles kokkuleppes on sätestatud, et kokkuleppeosalised ei tohi anda laeva kasutamiseks avamerepüügiks juhul, kui teatavad tingimused ei ole täidetud, ning peavad konkreetsete aruandekohustuste täitmata jätmisel rakendama karistusi.
- (4) Liit kiitis heaks 2001. aastal vastu võetud FAO rahvusvahelise tegevuskava ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks („ETR-kalapüüki käsitlev rahvusvaheline tegevuskava“). Kõnealuse rahvusvahelise tegevuskava ja lipuriikide tegevust käsitlevate FAO vabatahtlike suuniste (heaks kiidetud 2014. aastal) kohaselt peab lipuriik tagama mere bioloogiliste ressursside ja mereökosüsteemide pikaajalise kaitsmise ja säästva kasutamise. Tegevuskavaga nähti ette, et lipuriik peaks oma lipu all sõitvatele laevadele oma suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvatest vetest väljaspool toimuvaks püügitegevuseks väljastama lubasid. Lisaks soovitatakse kõnealustes vabatahtlikes suunistes, et lipuriik ja rannikuriik väljastaksid loa juhul, kui püügitegevus toimub püügilepingu alusel või isegi väljaspool sellist lepingut. Mõlemad riigid peaksid veenduma, et asjaomane tegevus ei kahjusta rannikuriigi vetes kalavarude jätkusuutlikkust.

⁽¹⁾ ELT C 303, 19.8.2016, lk 116.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 2. veebruari 2017. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 17. oktoobri 2017. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 390, 17.11.2017, lk 1). Euroopa Parlamendi 26. oktoobri 2017. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽³⁾ Nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1006/2008, mis käsitleb ühenduse kalalaevadele loa andmist püügitegevuseks ühenduse vetest väljaspool ning kolmandate riikide laevade juurdepääsu ühenduse vetele ja millega muudetakse määruseid (EMÜ) nr 2847/93 ja (EÜ) nr 1627/94 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 3317/94 (ELT L 286, 29.10.2008, lk 33).

⁽⁴⁾ Nõukogu 23. märtsi 1998. aasta otsus 98/392/EÜ, mis käsitleb 10. detsembri 1982. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni ja selle XI osa 28. juuli 1994. aasta rakenduskokkuleppe sõlmimist Euroopa Ühenduse poolt (EÜT L 179, 23.6.1998, lk 1).

⁽⁵⁾ Nõukogu 8. juuni 1998. aasta otsus 98/414/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude kaitset ja majandamist käsitlevate sätete rakenduskokkuleppe ratifitseerimise kohta Euroopa Ühenduse poolt (EÜT L 189, 3.7.1998, lk 14).

⁽⁶⁾ Nõukogu 25. juuni 1996. aasta otsus 96/428/EÜ, millega ühendus kiidab heaks kokkuleppe, millega ergutatakse avamerekalalaevu täitma rahvusvahelisi kaitse- ja majandamisseeskirju (EÜT L 177, 16.7.1996, lk 24).

- (5) 2014. aastal võtsid kõik FAO liikmed, kaasa arvatud EL ja selle arenguriikidest partnerid, ühehäälselt vastu vaba-tahtlikud suunised, mis käsitlevad säästva väikesemahulise kalapüügi säilitamist toiduga kindlustatuse ja vaesuse kaotamise kontekstis. Nende suuniste punktis 5.7 on toonitatud, et enne varudele juurdepääsu andvate lepingute sõlmimist kolmandate riikide ja kolmandate osapooltega tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta väikesemahulist kalapüüki. Kõnealustes suunistes kutsutakse üles võtma vastu kalavarude pikaajalise kaitsmise ja säästva kasutamise ning toidutootmise ökoloogilise aluse kindlustamise meetmed, rõhutades liidu vetest väljaspool toimuva püügitegevuse keskkonnastandardite tähtsust, mis hõlmavad ökosüsteemipõhist lähenemisviisi kalavarude majandamisele ning ettevaatusprintsipi.
- (6) Kui on tõendeid selle kohta, et kalapüügiloo väljastamise aluseks olnud tingimused ei ole enam täidetud, peaks lipuliikmesriik võtma asjakohaseid meetmeid, sealhulgas muutma kalapüügiluba või selle tühistama, ning vajaduse korral rakendama tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid sanktsioone. Kui piirkondliku kalandusorganisatsiooni või säästva kalapüügi partnerluslepingute raames toimuva kalapüügi korral ei vasta liidu kalalaev kalapüügiloo tingimustele ja liikmesriik ei ole võtnud asjakohaseid meetmeid olukorra parandamiseks isegi pärast seda, kui komisjon on seda nõudnud, peaks komisjon järeldama, et asjakohaseid meetmeid ei ole võetud. Komisjon peaks seejärel võtma täiendavad meetmed, tagamaks, et asjaomane laev ei püüa kala senikaua, kuni tingimused ei ole täidetud.
- (7) 25. septembril 2015 toimunud ÜRO säästva arengu tippkohtumisel võttis liit kohustuse rakendada resolutsiooni, mis sisaldab lõppdokumenti pealkirjaga „Kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma““, sealhulgas säästva arengu eesmärki 14, milleks on „kaitsta ja kasutada säästvalt ookeane, meresid ja mereressursse säästva arengu jaoks“, samuti säästva arengu eesmärki 12, milleks on „tagada säästvad tarbimis- ja tootmismudelid“, ning nende alaeesmäärke.
- (8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1380/2013 ⁽¹⁾ („alusmäärus“) sätestatud ühise kalanduspoliitika eesmärk on tagada, et püügitegevus on keskkonnamõju alalt, majanduslikult ja sotsiaalselt jätkusuutlik, et seda majandatakse kooskõlas eesmärkidega saada majanduslikku, sotsiaalset ja tööhõivealast kasu ning taastada kalavarud ja säilitada neid tasemetel, mis võimaldavad maksimaalset jätkusuutlikku saagikust, ning et need toetavad toiduvarude kättesaadavust. Selle poliitika rakendamisel on vaja arvestada ka arengukoostöö eesmärgi vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping“) artikli 208 lõike 1 teisele lõigule.
- (9) Alusmääruses nõutakse ka, et säästva kalapüügi partnerluslepingud peaksid piirduma kogupüügi ülejäägiga, nagu on osutatud UNCLOS artikli 62 lõigetes 2 ja 3.
- (10) Alusmääruses rõhutatakse vajadust edendada ühise kalanduspoliitika eesmärgi rahvusvahelisel tasandil, tagades, et liidu püügitegevus liidu vetest väljaspool põhineb samadel põhimõtetel ja standarditel, mida kohaldatakse liidu õiguse alusel, edendades samal ajal võrdseid võimalusi liidu ja kolmandate riikide käitajatele.
- (11) Kalapüügilubade määruse eesmärk oli kehtestada ühtsed põhimõtted, mille alusel anda liidu laevadele luba liidu vetest väljaspool toimuvaks püügitegevuseks, et toetada võitlust ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi („ETR-kalapüük“) vastu ning tagada liidu laevastiku tõhusam kontrollimine ja seire üle maailma, samuti sätestati määrusega tingimused kolmandate riikide laevade püügitegevuse lubamiseks liidu vetes.
- (12) Nõukogu määrus (EÜ) nr 1005/2008 ⁽²⁾ („ETR-kalapüügi määrus“) võeti vastu samal ajal kui kalapüügilubade määrus ning aasta hiljem võeti vastu nõukogu määrus (EÜ) nr 1224/2009 ⁽³⁾ („kontrollimäärus“). Nende määruste puhul on tegemist kolme alustalaga ühise kalanduspoliitika kontrollisätete ja nõuete täitmise tagamist käsitlevate sätete rakendamisel.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

⁽²⁾ Nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks ning muudetakse määrusi (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1936/2001 ja (EÜ) nr 601/2004 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 1093/94 ja (EÜ) nr 1447/1999 (ELT L 286, 29.10.2008, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse liidu kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008, (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006 (ELT L 343, 22.12.2009, lk 1).

- (13) ETR-kalapüügi määrust, kalapüügilubade määrust ja kontrollimäärust ei rakendatud aga järjekindlalt; eeskätt esines ebakõlasid kalapüügilubade määruse ja kontrollimääruse vahel. Samuti täheldati kalapüügilubade määruse rakendamisel mitut lünka, kuna see ei hõlmanud teatavaid kontrollimise seisukohast keerulisi küsimusi, näiteks prahtimine, teise riigi lipu alla ümberregistreerimine ning olukorrad, kus kolmanda riigi pädev asutus väljastab liidu kalalaevadele lube väljaspool säästva kalapüügi partnerluslepingu raamistikku (nn otselood). Lisaks on mõned aruandekohustused osutunud keeruliseks, nagu ka haldusülesannete jaotamine liikmesriikide ja komisjoni vahel.
- (14) Käesoleva määruse aluspõhimõtte kohaselt peaks kõikidel liidu vetest väljaspool kala püüdvatel liidu laevadel olema oma lipuliikmesriigi luba ning nende suhtes tuleks kohaldada vastavat seiret, olenemata sellest, kus ja millises raamistikus nad tegutsevad. Loa väljastamine peaks sõltuma põhiliste kõlblikkuskriteeriumide täitmisest. Liikmesriikide kogutud ja komisjonile esitatud teabe alusel peaks komisjonil olema võimalik igal ajal sekkuda kõikide liidu kalalaevade püügioperatsioonide seiresse mis tahes piirkonnas liidu vetest väljaspool.
- (15) Liidu väline kalanduspoliitika on viimastel aastatel oluliselt paranenud, seda nii säästva kalanduse partnerluslepingute tingimuste osas kui ka hoolsuse osas, millega neid sätteid jõustatakse. Liidu välise kalanduspoliitika prioriteetne eesmärk peaks seetõttu olema liidu huvide kaitsmine seoses juurdepääsuõigustega ja tingimustega säästva kalapüügi partnerluslepingute raames ning samasuguseid tingimusi tuleks kohaldada ka liidu tegevusele väljaspool kõnealuste partnerluslepingute kohaldamisala.
- (16) Abilaevad võivad oluliselt mõjutada kalalaevade püügioperatsioone ja kalakogust, mida nad suudavad püüda. Seetõttu on vaja neid käesoleva määrusega kehtestatud loa- ja aruandlusmenetluse puhul arvesse võtta.
- (17) Ümberregistreerimine teise riigi lipu alla tekitab probleeme, kui selle eesmärk on hoiduda kõrvale ühise kalanduspoliitika õigusnormidest või kehtivatest kaitse- ja majandamiseskirjadest. Seetõttu peaks liit suutma sellist tegevust määratleda, avastada ja takistada. Jälgitavus ja asjakohane nõuetele vastavuse kontroll tuleks tagada liidu käitajale kuuluva laeva kogu kasutusaja vältel, sõltumata sellest, millise lipu (või lippude) all see tegutseb. Sellele peaks kaasa aitama nõue, et igal laeval peab olema Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) määratud kordumatu number, kui liidu õigus seda nõuab.
- (18) Kolmandate riikide vetes võivad liidu laevad tegutseda kas liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud säästva kalapüügi partnerluslepingute alusel või kolmandatelt riikidelt saadud otseloa alusel, kui säästva kalapüügi partnerluslepingut ei ole sõlmitud. Mõlemal juhul peaks kalapüük toimuma läbipaistvalt ja säästvalt. Lipuliikmesriikidel on õigus anda kindlaksmääratud kriteeriumide alusel ja seire kohaldamisel oma lipu all sõitvatele laevadele luba taotleda ja saada rannikuäärsetelt kolmandatelt riikidelt otselubasid. Püügioperatsiooniks tuleks anda luba juhul, kui lipuliikmesriik on veendunud, et see ei kahjusta jätkusuutlikkust, ja kui komisjon ei ole esitanud nõuetekohaselt põhjendatud vastuväidet. Käitajale tuleks anda luba alustada püügitoimingut üksnes siis, kui ta on saanud loa nii lipuliikmesriigilt kui ka rannikuriigilt.
- (19) Liidu kalalaevadel ei ole lubatud püüda selliste kolmandate riikide jurisdiktsiooni või suveräänsete õiguste alla kuuluvates vetes, kellega liit on sõlminud lepingu, aga puudub kehtiv protokoll. Sellise lepingu korral, kus ükski protokoll ei ole vähemalt kolme aasta jooksul jõus olnud, peaks komisjon analüüsima olukorra põhjuseid ja võtma asjakohaseid meetmeid, mis võiks hõlmata ettepanekut alustada läbirääkimisi uue protokolliga üle.
- (20) Säästva kalapüügi partnerluslepingutes käsitletakse eraldi teemana alakasutatud kalapüügivõimaluste ümberjaotamist, mida tehakse juhul, kui asjakohaste nõukogu määrustega liikmesriikidele eraldatud kalapüügivõimalused ei ole täielikult ära kasutatud. Kuna säästva kalapüügi partnerluslepingutes sätestatud püügitasusid rahastatakse suures osas liidu üldeelarvest, on ajutine ümber- ja edasijaotamissüsteem oluline vahend, millega kaitsta liidu finantshuve ja tagada, et ühtegi kalapüügivõimalust, mille eest on tasutud, ei jäeta kasutamata. Seetõttu on vaja täpsustada ja täiendada kõnealuseid jaotamissüsteeme, mida tuleks kasutada üksnes viimase võimalusena. Seda tuleks kohaldada ajutiselt ja see ei tohiks mõjutada kalapüügivõimaluste algset jaotust liikmesriikide vahel kooskõlas kohaldatava suhtelise stabiilsuse põhimõttega. Ümberjaotamist tuleks kasutada üksnes juhul, kui asjaomased liikmesriigid on loobunud õigusest kalapüügivõimalusi omavahel vahetada, ja seda tuleks käsitleda eeskätt säästva kalapüügi partnerluslepingute raames, mis annavad juurdepääsu mitme liigiga püügipiirkondadele.

- (21) Kui tegemist on kolmanda riigiga, kes ei ole mõne piirkondliku kalandusorganisatsiooni osaline, võib liit sellise kolmanda riigi puhul, kellega kaalutakse säästva kalapüügi partnerluslepingu sõlmimist, püüda ette näha osa valdkondliku toetuse eraldamist selleks, et aidata asjaomasel kolmandal riigil asjassepuutuva piirkondliku kalandusorganisatsiooniga liituda.
- (22) Piirkondlike kalandusorganisatsioonide egiidi all ja avamerel toimuvate püügioperatsioonide jaoks peaks loa samuti andma lipuliikmesriik ning see peaks vastama piirkondliku kalandusorganisatsiooni erieeskirjadele või avamerel toimuvaid püügioperatsioone reguleerivale liidu õigusele.
- (23) Et täita liidu rahvusvahelisi kohustusi piirkondlikes kalandusorganisatsioonides ning kooskõlas alusmääruse artiklis 28 osutatud eesmärkidega peaks liit ergutama tulemuslikkuse perioodilist hindamist sõltumatute organite poolt ning tal peaks olema aktiivne roll selles, et luua rakenduskomiteed ja tugevdada neid kõikides piirkondlikes kalandusorganisatsioonides, milles liit on lepinguosaline. Elkõige peaks ta tagama, et need rakenduskomiteed korraldaksid välise kalanduspoliitika ning piirkondlikes kalandusorganisatsioonides kokku lepitud meetmete rakendamise üle üldist järelevalvet.
- (24) Prahilepingute tõhus haldamine on oluline tagamaks, et kaitse- ja majandamiseeskirjade tõhusust ei kahjustata ning et mere bioloogilisi ressursse kasutatakse säästvalt. Seetõttu on vaja kehtestada õigusraamistik, mis aitab liidul paremini seirata liidu ja kolmanda riigi või liidu käitajate poolt prahitavate kalalaevade tegevust, võttes aluseks asjaomase piirkondliku kalandusorganisatsiooni vastu võetud eeskirjad.
- (25) Ümberlaadimisi merel ei suuda nõuetekohaselt kontrollida ei laevade lipuriigid ega rannikuriigid ning seega on käitajatel võimalus vedada ebaseaduslikku saaki. Avamerel ja otselubade alusel kala püüdnud liidu laevade ümberlaadimised väljaspool sadamat peaksid toimuma etteatamisega. Liikmesriigid peaksid kord aastas teavitama komisjoni kõikidest nende laevade ümberlaadimistoimingutest.
- (26) Menetluskord peaks olema liidu ja kolmanda riigi käitajate ning nende asjaomaste pädevate asutuste jaoks läbipaistev ja prognoositav.
- (27) Tagada tuleks kontrollimäärusega ette nähtud andmete elektrooniline vahetamine liikmesriikide ja komisjoni vahel. Liikmesriigid peaksid koguma oma laevastike ja nende püügioperatsioonide kohta kõik nõutud andmed, neid andmeid haldama ja tegema need komisjonile kättesaadavaks. Lisaks peaksid nad tegema üksteise, komisjoni ja kolmandate riikidega koostööd, kui see on sellise andmete kogumise kooskõlastamiseks asjakohane.
- (28) Liidu kalapüügilube käsitleva teabe läbipaistvuse ja kättesaadavuse parandamiseks peaks komisjon looma elektroonilise kalapüügilubade andmebaasi, millel on nii avalik osa kui ka turvatud osa. Liidu kalapüügilubade andmebaasis talletatav teave sisaldab isikuandmeid. Käesoleva määruse alusel toimuv isikuandmete töötlemine peaks vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 45/2001,⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 95/46/EÜ⁽²⁾ ning kohaldatavatele siseriiklikele õigusnormidele.
- (29) Selleks et nõuetekohaselt käsitleda kolmanda riigi lipu all sõitvate kalalaevade juurdepääsu liidu vetesse, peaksid asjakohased õigusnormid haakuma normidega, mida kohaldatakse liidu kalalaevade suhtes kooskõlas kontrollimäärusega. Elkõige peaks nimetatud määruse artikkel 33 püügitegevusest ja püügiandmetest teatamise kohta olema kohaldatav ka liidu vetes kala püüdivate kolmandate riikide laevade suhtes.
- (30) Kolmandate riikide kalalaevad, millel ei ole käesoleva määruse kohast luba, peaksid liidu vetes sõites olema kohustatud tagama, et püügivahendid on paigutatud nii, et need ei oleks püügitoiminguteks kohe kasutatavad.
- (31) Liikmesriigid peaksid vastutama liidu vetes toimuva kolmandate riikide laevade püügioperatsioonide eest ja rikkumiste korral registreerima need kontrollimääruse artikliga 93 ette nähtud riiklikus registris.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

- (32) Kalapüügivõimaluste vahetamise või ühise majandamise lepingute alusel tegutsevad kolmandate riikide kalalaevad peaksid järgima nende oma lipuriigi poolt neile eraldatud kvote. Kui kolmandate riikide laevad ületavad neile liidu vete kalavarude suhtes eraldatud kvote, peaks komisjon asjaomastele kolmandatele riikidele järgmisteks aastateks eraldatud kvote vähendama. Kalapüügivõimaluste vahetamise või ühise majandamise lepingute alusel tegutsevad kolmanda riigi kalalaevad püüavad liidu vetes kala oma lipuriigi poolt neile eraldatud kvootide alusel. Sellisel juhul käsitatakse komisjonipoolset kvootide vähendamist ülepüügi korral komisjoni sisendina rannikuriikidega peetavate konsultatsioonide raames.
- (33) Loa andmise menetluse lihtsustamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon kasutama vajaliku teabe ja täienduste esitamiseks ühist andmete vahetamise ja säilitamise süsteemi, hoides seejuures halduskoormuse võimalikult väiksenä.
- (34) Selleks et võtta arvesse tehnoloogilist arengut ja sellega seonduvaid võimalikke uusi rahvusvahelise õiguse nõudeid, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte seoses muudatuste vastuvõtmisega käesoleva määruse lisas, milles on sätestatud loetelu andmetest, mida käitaja peab kalapüügiloo saamiseks esitama, ning et täiendada artiklis 10 sätestatud kalapüügilubade väljastamise tingimusi, kuivõrd see on vajalik selleks, et kajastada liidu õiguses liidu ja liiduga lepingu sõlminud kolmandate riikide vaheliste konsultatsioonide tulemusi või liiduga ühiseid kalavarusid jagavate rannikuriikidega sõlmitud kokkulepete tulemusi. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽¹⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (35) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses kalapüügilube käsitlevate andmete salvestamise, vormindamise ning edastamisega liikmesriikidelt komisjonile ja liidu kalapüügilubade andmebaasi, ning seoses kasutamata kalapüügivõimaluste ajutise ümberjaotamise otsustamisega kehtivate säästva kalapüügi partnerluslepingute protokollide alusel kalapüügilubade määruse artiklile 10 vastava üleminekumeetmena. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽²⁾.
- (36) Et muuta liidu kalapüügilubade andmebaas toimivaks ja võimaldada liikmesriikidel täita tehnilise edastamise nõudeid, peaks komisjon pakkuma asjaomastele liikmesriikidele tehnilist abi, et nad saaksid andmeid edastada elektrooniliselt. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 508/2014⁽³⁾ artikli 76 lõike 2 punktile a võivad liikmesriigid saada rahalist abi ka Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist.
- (37) Kalapüügilubade määruuses tehtavate muudatuste arvu ja olulisuse tõttu tuleks kõnealune määrus kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruuses sätestatakse kalapüügilubade väljastamise ja haldamise nõuded järgmistele laevadele:

- a) liidu kalalaevad, mis teevad püügitoiminguid kolmanda riigi suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvates vetes, piirkondliku kalandusorganisatsiooni egiidi all, milles liit on lepinguosaline, liidu vetes või liidu vetest väljaspool või avamerel, ning

⁽¹⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.5.2014, lk 1).

- b) liidu vetes püügitoiminguid tegevad kolmandate riikide kalalaevad.

Artikkel 2

Seos rahvusvahelise ja liidu õigusega

Käesoleva määruse kohaldamine ei piira nende sätete kohaldamist,

- a) mis on kehtestatud liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud säästva kalapüügi partnerluslepingutes ja muudes kalanduskokkulepetes;
- b) mille on vastu võtnud piirkondlikud kalandusorganisatsioonid, milles liit on lepinguosaline;
- c) mis on kehtestatud liidu õigusega, millega rakendatakse või võetakse üle punktides a ja b osutatud sätted.

Artikkel 3

Mõisted

1. Kui käesolevas määruuses ei ole sätestatud teisiti, kasutatakse selles alusmääruse artiklis 4 ning ETR-kalapüügi määruse artikli 2 punktides 1–4, 15, 16 ja 22 sätestatud mõisteid.

2. Käesolevas määruuses kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

a) „abilaev“ – laev, v.a laeva pardal veetav veesõiduk, mis ei ole varustatud kala püüdmiseks või ligi meelitamiseks loodud kalapüügivahenditega ning mis toetab, abistab või valmistab ette püügitoiminguid;

b) „kalapüügiluba“ – liidu kalalaeva puhul:

— luba kontrollimääruse artikli 4 punkti 10 tähenduses;

— kolmanda riigi väljastatud luba, mis annab liidu kalalaevale õiguse teha teatavatel tingimustel konkreetseid püügitoiminguid asjaomase kolmanda riigi suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvates vetes kindla ajavahemiku jooksul, teatavas piirkonnas või teatud kalaliikide suhtes,

ning kolmanda riigi kalalaeva puhul luba, mis annab laevale õiguse teha teatavatel tingimustel konkreetseid püügitoiminguid liidu vetes kindla ajavahemiku jooksul, teatavas piirkonnas või teatavate kalaliikide suhtes;

c) „otseluba“ – kalapüügiluba, mille on väljastanud kolmanda riigi pädev asutus liidu kalalaevale väljaspool säästva kalapüügi partnerluslepingut või kalapüügivõimaluste vahetamise ja ühist huvi pakkuvate liikide ühise majandamise lepingut;

d) „kolmanda riigi veed“ – veed, mis kuuluvad kolmanda riigi suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla. Liikmesriigi veed, mis ei ole liidu veed, loetakse käesoleva määruse kohaldamisel kolmanda riigi veteks;

e) „vaatlejate programm“ – piirkondliku kalandusorganisatsiooni, säästva kalapüügi partnerluslepingu, kolmanda riigi või liikmesriigi hallatav kava, mille raames saadetakse kalalaevade pardale vaatlejad, sealhulgas juhul, kui see on kohaldatavas vaatlejate kavas konkreetselt ette nähtud, et kontrollida laeva vastavust asjaomase piirkondliku kalandusorganisatsiooni või kolmanda riigi poolt või asjaomase säästva kalapüügi partnerluslepingu alusel vastu võetud normidele;

f) „prahtimine“ – kokkulepe, mille kohaselt antakse liikmesriigi lipu all sõitev kalalaev kindlaksmääratud ajavahemikuks kas teise liikmesriigi või kolmanda riigi käitajale ilma lippu vahetamata;

g) „püügitoiming“ – mis tahes tegevus, mis on seotud kalade otsimise, aktiivpüüniste vettelaskmise, vedamise ja pardalehiivamise, passiivpüüniste paigaldamise, veesoleku, eemaldamise või uuesti paigaldamise ning saagi üleviimisega püügivahendist, võrgust või veoks ette nähtud sumbast nuumamis- ja kasvatamissumpadesse.

II JAOTIS

LIIDU KALALAEVADE PÜÜGITOIMINGUD LIIDU VETEST VÄLJASPOOL

I PEATÜKK

Ühissätted

Artikkel 4

Üldpõhimõte

Ilma et see piiraks nõuet hankida luba pädevalt organisatsioonilt või kolmandalt riigilt, ei tee liidu kalalaev püügitoiminguid liidu vetest väljaspool, välja arvatud juhul, kui laeva lipuliikmesriik on väljastanud laevale kalapüügiloa ja püügitoimingud on märgitud kehtivale kalapüügiloale, mis on vastavalt vajadusele väljastatud II kuni V peatüki kohaselt.

Artikkel 5

Kõlblikkuskriteeriumid

1. Lipuliikmesriik tohib väljastada kalapüügiloa püügitoiminguteks liidu vetest väljaspool üksnes järgmistel juhtudel:
 - a) ta on saanud kalalaeva ja sellega seotud abilaeva(de), sealhulgas kolmandate riikide abilaevade kohta täieliku ja täpse teabe kooskõlas lisa või asjaomase säästva kalapüügi partnerluslepingu või asjaomase piirkondliku kalandusorganisatsiooni nõuetega;
 - b) kalalaeval on kontrollimääruse artiklis 6 sätestatud kehtiv kalalaevatunnistus;
 - c) kalalaev ja kõik sellega seotud abilaevad kohaldavad asjakohast Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni laeva identifitseerimisnumbri kava, niivõrd kui see on liidu õiguse kohaselt nõutav;
 - d) kalalaev ei ole kantud ETR-kalapüügiga tegelevate laevade loetellu, mille piirkondlik kalandusorganisatsioon ja/või liit on vastu võtnud ETR-kalapüügi määruse alusel;
 - e) kui see on kohaldatav, on lipuliikmesriigil olemas kalapüügivõimalused asjaomase kalanduskokkuleppe või piirkondliku kalandusorganisatsiooni asjakohaste sätete alusel ning
 - f) kui see on kohaldatav, vastab kalalaev artiklis 6 sätestatud nõuetele.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 44 vastu delegeeritud õigusakte lisa muutmiseks, et tagada kalalaevade tegevuse asjakohane seire käesoleva määruse alusel, eelkõige uute andmenõuete kaudu, mis tulenevad kalanduskokkulepetest või infotehnoloogia arengust.

Artikkel 6

Teise riigi lipu alla ümberregistreerimine

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse laevade suhtes, mis on viie aasta jooksul enne kalapüügiloa taotlemist
 - a) liidu kalalaevastikuregistrist välja arvatud ja registreeritud ümber kolmandasse riiki ning
 - b) seejärel uuesti lisatud liidu kalalaevastikuregistrisse.
2. Lipuliikmesriik tohib väljastada kalapüügiloa üksnes juhul, kui ta on kontrollinud, et selle perioodi jooksul, mil lõikes 1 osutatud laev tegutses kolmanda riigi lipu all, see
 - a) ei tegelenud ETR-kalapüügiga;

- b) ei tegutsenud sellise kolmanda riigi vetes, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1026/2012 ⁽¹⁾ artikli 4 lõike 1 punkti a alusel tehtud kindlaks kui riik, mis lubab mittesäästvat kalapüüki;
- c) ei tegutsenud sellise kolmanda riigi vetes, mis on kantud ETR-kalapüügi määruse artikli 33 kohasesse koostöös mittetegevate kolmandate riikide nimekirja, ning
- d) ei tegutsenud sellise kolmanda riigi vetes, mis on ETR-kalapüügi määruse artikli 31 kohaselt kindlaks määratud kui ETR-kalapüügi vastu võitlemisel koostööd mittetegev kolmas riik, pärast kuue nädala möödumist sellest, kui komisjon on vastu võtnud otsuse, milles määratakse kindlaks, et asjaomane kolmas riik on koostööd mittetegev riik, välja arvatud toimingud, mida tehti juhul, kui nõukogu lükkas tagasi ettepaneku kanda asjaomane kolmas riik koostööd mittetegevate kolmandate riikide nimekirja vastavalt nimetatud määruse artiklile 33.

3. Selleks esitab kalalaeva käitaja järgmise teabe, mida lipuliikmesriik nõuab ajavahemiku kohta, mille jooksul laev tegutses kolmanda riigi lipu all:

- a) asjaomase ajavahemiku püügi ja püügikoormuse aruanne, mida kolmandast riigist lipuriik nõuab;
- b) koopia kalapüügilubadest, mis lubavad teha püügitoiminguid asjaomasel ajavahemikul;
- c) laeva uueks lipuriigiks saanud kolmanda riigi ametlik avaldus, milles on loetletud karistused, mida asjaomasel ajavahemikul laeva või laeva käitaja suhtes kohaldati;
- d) täielikud andmed lipuriikide kohta ajavahemikus, mil laev ei olnud liidu laevastikuregistris.

4. Lipuliikmesriik ei väljasta kalapüügiluba laevale, mis on ümber registreeritud kolmandasse riiki, mis on:

- a) vastavalt ETR-kalapüügi määruse artiklile 33 kantud nimekirja kui riik, mis ei tee ETR-kalapüügi vastu võitlemisel koostööd;
- b) vastavalt ETR-kalapüügi määruse artiklile 31 kindlaks määratud kui ETR-kalapüügi vastu võitlemisel koostööd mitte-tegev kolmas riik, pärast kuue nädala möödumist sellest, kui komisjon võttis vastu otsuse, milles määratakse kindlaks, et asjaomane kolmas riik on koostööd mittetegev riik, välja arvatud toimingud, mida tehti juhul, kui nõukogu lükkas tagasi ettepaneku kanda asjaomane kolmas riik koostööd mittetegevate kolmandate riikide nimekirja vastavalt nimetatud määruse artiklile 33, või
- c) vastavalt määruse (EL) nr 1026/2012 artikli 4 lõike 1 punktile a tehtud kindlaks kui riik, mis lubab mittesäästvat kalapüüki.

5. Lõiget 4 ei kohaldata, kui lipuliikmesriik on veendunud, et niipea, kui lõike 2 punktides b–d või lõike 4 punktides a–c kirjeldatud tingimused muutusid kohaldatavaks, käitaja

- a) lõpetas püügitoimingud ning
- b) alustas kohe asjakohaseid haldusmenetlusi laeva eemaldamiseks kolmanda riigi kalalaevastikuregistrist.

Artikkel 7

Kalapüügilubade haldamine

1. Kalapüügiloa taotlemisel esitab käitaja lipuliikmesriigile täielikud ja täpsed andmed.
2. Käitaja teavitab lipuliikmesriiki viivitamata mis tahes muutustest esitatud andmetes.
3. Lipuliikmesriik jälgib regulaarselt, kas tingimused, mille alusel kalapüügiluba on väljastatud, on asjaomase loa kehtivusajal jätkuvalt täidetud.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1026/2012, milles käsitletakse kalavarude kaitseks võetavaid teatavaid meetmeid seoses mittesäästvat kalapüüki lubavate riikidega (ELT L 316, 14.11.2012, lk 34).

4. Kui lõikes 3 osutatud järelevalvetegevuse lõpliku tulemusena on tõendeid selle kohta, et tingimused, mille alusel kalapüügiluba on väljastatud, ei ole enam täidetud, võtab lipuliikmesriik asjakohaseid meetmeid, sealhulgas muudab kalapüügiluba või tühistab selle ning vajaduse korral kehtestab sanktsioonid. Lipuliikmesriikide kohaldatavad sanktsioonid rikkumiste suhtes peavad olema piisavalt ranged, et tagada nõuete tegelik täitmine, ennetada rikkumisi ja võtta õigusrikkujatelt ära õigusrikkumisest saadud kasu. Lipuliikmesriik teavitab sellest viivitamata käitajat ja komisjoni. Vajaduse korral teavitab komisjon vastavalt piirkondliku kalandusorganisatsiooni sekretariaati või asjaomast kolmandat riiki.

5. Komisjoni põhjendatud taotluse korral võtab lipuliikmesriik lõikes 4 sätestatud asjakohased meetmed, kui esineb vastuolusid mere bioloogiliste ressursside kaitse- ja majandamiseskirjades, mis on vastu võetud piirkondliku kalandusorganisatsiooni poolt, milles liit on lepinguosaline, või säästva kalapüügi partnerluslepingu raames.

6. Kui liit on piirkondliku kalandusorganisatsiooni lepinguosaline ja liidu kalalaev ei vasta artikli 21 punktis b sätestatud tingimustele, mis tehti kindlaks piirkondliku kalandusorganisatsiooni poolt tunnustatud lõplikus inspekteerimisaruandes, ja kui lipuliikmesriik ei võta käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud asjakohaseid meetmeid, võib komisjon oma otsusega asjaomaselt lipuliikmesriigilt nõuda, et see tagaks, et asjaomane liidu kalalaev neid tingimusi täidaks.

Kui asjaomane lipuliikmesriik ei ole 15 päeva jooksul võtnud asjakohaseid meetmeid esimeses lõigus osutatud komisjoni otsuse järgimiseks, saadab komisjon artiklis 22 osutatud ajakohastatud üksikasjad kalalaevade kohta piirkondliku kalandusorganisatsiooni sekretariaadile asjaomase laeva küsimuse käsitlemiseks. Komisjon teatab oma tegevusest lipuliikmesriigile. Lipuliikmesriik teavitab käitajat komisjoni tegevusest.

7. Kui liit on sõlminud kolmanda riigiga säästva kalapüügi partnerluslepingu ja liidu kalalaev ei vasta artikli 10 punktis b sätestatud tingimustele, mis tehti kindlaks pädevate asutuste poolt tunnustatud lõplikus inspekteerimisaruandes, ja kui lipuliikmesriik ei võta käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud asjakohaseid meetmeid, võib komisjon oma otsusega asjaomaselt lipuliikmesriigilt nõuda, et see tagaks, et asjaomane liidu kalalaev kõnealuseid tingimusi täidaks.

Kui asjaomane lipuliikmesriik ei ole 15 päeva jooksul võtnud asjakohaseid meetmeid esimeses lõigus osutatud komisjoni otsuse järgimiseks, saadab komisjon ajakohastatud üksikasjad kalalaevade kohta kolmandale riigile asjaomase liidu kalalaeva küsimuse käsitlemiseks. Komisjon teatab oma tegevusest lipuliikmesriigile. Lipuliikmesriik teavitab käitajat komisjoni tegevusest.

II PEATÜKK

Liidu kalalaevade püügitoimingud kolmandate riikide vetes

1. jagu

Säästva kalapüügi partnerluslepingute alusel tehtavad püügitoimingud

Artikkel 8

Kohaldamisala

Käesolevat jagu kohaldatakse liidu kalalaevade püügitoimingute suhtes, mis tehakse kolmanda riigi vetes säästva kalapüügi partnerluslepingu alusel.

Artikkel 9

Piirkondliku kalandusorganisatsiooni liikmesus

Liidu kalalaev tohib teha püügitoiminguid kolmanda riigi vetes piirkondliku kalandusorganisatsiooni majandatavate kalavarude suhtes üksnes juhul, kui asjaomane kolmas riik on sellise piirkondliku kalandusorganisatsiooni lepinguosaline.

Artikkel 10

Lipuliikmesriigi väljastatavate kalapüügilubade väljastamise tingimused

Lipuliikmesriik tohib väljastada kalapüügiloa kolmanda riigi vetes säästva kalapüügi partnerluslepingu alusel tehtavateks püügitoiminguteks üksnes järgmistel juhtudel:

a) artiklis 5 sätestatud kõlblikuskriteeriumid on täidetud;

- b) asjakohases säästva kalapüügi partnerluslepingus sätestatud tingimused on täidetud;
- c) käitaja on tasunud kõik tasud, mis tulenevad asjaomastest lepingutest, sealhulgas asjakohasel juhul seonduvad rahatrahvid, mis on määratud õigus- või haldusotsusega, millel on lõplik ja siduv mõju, ning
- d) kalalaeval on kehtiv kalapüügiluba, mille on väljastanud kolmas riik, mille suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvates vetes püügitoiminguid tehakse.

Artikkel 11

Kolmanda riigi kalapüügilubade saamise kord

1. Artikli 10 punkti d kohaldamisel saadab lipuliikmesriik, kes on kontrollinud, et artikli 10 punktides a–c sätestatud tingimused on täidetud, komisjonile vastava taotluse kolmanda riigi loa saamiseks.
2. Lõikes 1 osutatud taotlus sisaldab teavet, mida nõutakse säästva kalapüügi partnerluslepingu alusel.
3. Lipuliikmesriik saadab taotluse komisjonile vähemalt kümme kalendripäeva enne säästva kalapüügi partnerluslepingus sätestatud taotluste edastamise tähtpäeva. Komisjon võib saata lipuliikmesriigile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse mis tahes täiendava teabe saamiseks, mis on vajalik tingimuste täitmise kontrollimiseks.
4. Pärast taotluse saamist või lisateabe nõudmist vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 viib komisjon läbi esialgse läbivaatamise, et teha kindlaks, kas artikli 10 punktides a–c sätestatud tingimused on täidetud. Seejärel komisjon
 - a) saadab taotluse kolmandale riigile viivitamata ja igal juhul enne säästva kalapüügi partnerluslepingus sätestatud taotluste edastamise tähtpäeva, tingimusel et käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tähtpäevast on kinni peetud, või
 - b) teavitab liikmesriiki taotluse tagasilükkamisest.
5. Kui kolmas riik teavitab komisjoni, et ta on otsustanud lepingu alusel väljastada liidu kalalaevale kalapüügiloa, keelduda selle väljastamisest või kalapüügiloa peatada või tühistada, teavitab komisjon viivitamata sellest lipuliikmesriiki, võimaluse korral elektrooniliselt.

Artikkel 12

Kasutamata kalapüügivõimaluste ajutine ümberjaotamine säästva kalapüügi partnerluslepingute raames

1. Säästva kalapüügi partnerluslepingu protokollil rakendamise konkreetset aastal või mis tahes muul asjakohasel perioodil, võttes arvesse kalapüügilubade kehtivusaegu ja püügihooaegu, võib komisjon teha kindlaks kasutamata kalapüügivõimalused ja teavitada sellest liikmesriike, kellel on õigus vastavaid jaotusosasid kasutada.
2. Kümne kalendripäeva jooksul pärast sellekohase teabe saamist komisjonilt võivad lõikes 1 osutatud liikmesriigid
 - a) teatada komisjonile, et kasutavad oma kalapüügivõimalusi hiljem asjaomase rakendamisperioodi jooksul, esitades püügikava koos üksikasjaliku teabega taotletud kalapüügilubade arvu, hinnanguliste püügikoguste, püügipiirkonna ja -perioodi kohta, või
 - b) teatada komisjonile oma kalapüügivõimaluste kasutamisest kalapüügivõimaluste vahetamise kaudu vastavalt alusmääruse artikli 16 lõikele 8.
3. Kui teatavad liikmesriigid ei ole komisjonile teatanud ühest lõikes 2 osutatud tegevusest ega ole talle teatanud oma kalapüügivõimaluste ainult osalisest kasutamisest, ja kui selle tulemusena on kalapüügivõimalused jäänud kasutamata, võib komisjon kuulutada välja konkursi olemasolevate kasutamata kalapüügivõimaluste jagamiseks teiste liikmesriikide vahel, kellel on õigus jaotusosa kasutada. Komisjon teavitab samal ajal kõiki liikmesriike konkursil osalemise kutse avaldamisest.

4. Kümne kalendripäeva jooksul alates lõikes 3 osutatud konkursil osalemise kutse saamisest võivad liikmesriigid, kellel on õigus jaotusosa kasutada, teatada komisjonile huvist olemasolevate kasutamata kalapüügivõimaluste vastu. Koos taotlusega esitavad nad kalapüügikava ning üksikasjaliku teabe taotletud kalapüügilubade arvu, hinnanguliste püügikoguste, püügipiirkonna ja -perioodi kohta.

5. Komisjon võib nõuda asjaomastelt liikmesriikidelt lisateavet, kui ta peab seda taotluse hindamiseks vajalikuks.

6. Kui liikmesriigid, kellel on õigus jaotusosa kasutada, ei näita lõikes 4 osutatud kümne päeva jooksul kõigi olemasolevate kasutamata kalapüügivõimaluste vastu huvi üles, võib komisjon laiendada konkursil osalemise kutset kõikidele liikmesriikidele. Liikmesriik võib teatada huvist kasutamata kalapüügivõimaluste vastu nimetatud lõikes osutatud tingimustel.

7. Nõukogu jaotab kasutamata kalapüügivõimalused üksnes ajutiselt ümber ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt ja käesoleva artikli lõikes 1 osutatud asjakohaseks perioodiks, võttes aluseks teabe, mille liikmesriigid on esitanud vastavalt käesoleva artikli lõikele 4 või 6.

Komisjon teatab liikmesriikidele, millistele liikmesriikidele on kalapüügivõimalused ümber jaotatud, ja ümber jaotatud kogused.

8. Kalapüügivõimaluste ajutisel ümberjaotamisel kasutatakse läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume, sealhulgas selliseid, mis on keskkonnaalast, sotsiaalset või majanduslikku laadi, kui see on kohaldatav. Nende kriteeriumite hulka võivad kuuluda

- a) ümberjaotamiseks olemasolevad kalapüügivõimalused;
- b) taotluse esitanud liikmesriikide arv;
- c) osa, mis on eraldatud igale taotluse esitanud liikmesriigile kalapüügivõimaluste algse jaotuse kohaselt;
- d) iga taotluse esitanud liikmesriigi varasem püügikogus ja -koormus, kui see on kohaldatav;
- e) taotluse esitanud liikmesriikidelt saadud püügikavade elujõulisus, võttes arvesse kasutatavate laevade ja püügivahendite arvu, liiki ja omadusi.

Artikkel 13

Mitmeks järjestikuseks püügi piirnormiks jagatud aastase kvoodi jaotamine

1. Kui säästva kalapüügi partnerluslepingu protokollis on sätestatud kuu või kvartali püügi piirnormid või muud asjaomaseks aastaks olemasolevate kalapüügivõimaluste alajaotused ja kui antud kalapüügivõimalusi ei kasutata ära sama kuu, kvartali või muu kohaldatava perioodi jooksul, jaotab nõukogu vastavad olemasolevad kalapüügivõimalused ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt asjakohasteks perioodideks asjaomaste liikmesriikide vahel.

2. Olemasolevate kalapüügivõimaluste jaotamisel kasutatakse läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume. See on kooskõlas asjakohase nõukogu määruse alusel liikmesriikidele eraldatud iga-aastaste kalapüügivõimalustega.

2. jagu

Püügitoimingud vahetust või ühist majandamist käsitlevate lepingute alusel

Artikkel 14

Kohaldatavad sätted

1. Artikleid 8–11 kohaldatakse *mutatis mutandis* liidu kalalaevade suhtes, mis püüavad kala kolmanda riigi vetes kalapüügivõimaluste vahetust või ühist huvi pakkuvate kalavarude ühist majandamist käsitleva lepingu alusel.

2. Erandina artiklist 11 võib lipuliikmesriik anda komisjonile üksikasjalikud andmed liidu kalalaevade kohta, mis on asjaomase lepingu alusel kõlblikud tegema püügitoiminguid kolmanda riigi vetes. Kui komisjon on kindlaks teinud, et artikli 10 punktides a–c sätestatud tingimused on täidetud, edastab ta asjaomaseid liidu kalalaevu käsitlevad üksikasjalikud andmed viivitamata kolmandale riigile. Niipea kui kolmas riik teatab komisjonile, et kõnealuste liidu kalalaevade üksikasjalikud andmed on heaks kiidetud, teavitab komisjon sellest lipuliikmesriiki. Liidu kalalaevad, mille kohta on esitatud nõutud üksikasjad, loetakse artikli 10 punkti d kohaldamisel kehtiva kalapüügiloaga laevadeks. Samuti teavitab komisjon elektrooniliselt viivitamata lipuliikmesriiki, kui kolmas riik teatab komisjonile, et liidu kalalaev ei ole kõlblik tegema tema vetes püügitoiminguid.

Artikkel 15

Kolmandate riikidega peetavad konsultatsioonid seoses liidu kalalaevadega

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 44 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada artiklit 10, rakendades liidu õiguses liidu ja liiduga lepingu sõlminud kolmandate riikide vaheliste konsultatsioonide tulemusi või liiduga ühiseid kalavarusid jagavate rannikuriikidega tehtud kokkulepete tulemusi, mis puudutavad kalapüügilubade tingimusi.

3. jagu

Otselubade alusel tehtavad püügitoimingud

Artikkel 16

Kohaldamisala

Käesolevat jagu kohaldatakse liidu kalalaevade püügitoimingute suhtes, mis tehakse kolmanda riigi vetes väljaspool 1. või 2. jaos osutatud lepingu raamistikku.

Artikkel 17

Lipuliikmesriikide kalapüügilubade väljastamise tingimused

1. Lipuliikmesriik tohib väljastada kalapüügiloa püügitoiminguteks kolmanda riigi vetes väljaspool 1. või 2. jaos osutatud lepingu raamistikku üksnes järgmistel juhtudel:

a) artiklis 5 sätestatud kõlblikuskriteeriumid on täidetud;

b) asjaomase kolmanda riigiga ei ole sõlmitud kehtivat säästva kalapüügi partnerluslepingut või kalapüügivõimaluste vahetust või ühist huvi pakkuvate kalavarude ühist majandamist käsitlevat lepingut või seda lepingut ajutiselt ei kohaldata;

c) käitaja on esitanud kogu järgmise teabe:

- koopia kohaldatavatest kalandusalastest õigusaktidest, mille on käitajale esitanud kolmas riik, kelle suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvad veed, kus kala püütakse, või täielik viide kõnealustele õigusaktidele;
- teaduslik hinnang, mis tõendab kavandatavate püügitoimingute säästvust, sealhulgas asjakohasel juhul kooskõla UNCLOS artikliga 62;
- määratud ametlik avalikule sektorile kuuluv panga kontonumber kõikide tasude tasumiseks;

d) püügitoimingute korral, mis hõlmavad piirkondliku kalandusorganisatsiooni majandatavaid liike, on kolmas riik sellise organisatsiooni lepinguosaline ning

e) käitaja on esitanud kas

- asjaomase kalalaeva kehtiva kalapüügiloa, mille on välja andnud kolmas riik, kelle suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvates vetes püügitoimingud tehakse, või

- kirjaliku kinnituse, mille on käitajaga peetud arutelude järgselt välja andnud kolmas riik, kelle suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvates vetes püügitoimingud tehakse, kavandatava otseloa kohta, millega antakse käitajale juurdepääs nimetatud kolmanda riigi kalavarudele, sealhulgas asjaomase loa kestuse, tingimuste ja kalapüügivõimaluste kohta püügikoormuse või püügi piirnormidena.

2. Igal juhul ei tohi püügitoiminguid alustada enne, kui kolmas riik on väljastanud lõike 1 punktis e osutatud kehtiva kalapüügiloa. Lipuliikmesriik peatab oma loa, kui kolmanda riigi luba ei ole kavandatud püügitoimingute alguseks väljastatud.

3. Lõike 1 punkti c teises taandes osutatud teadusliku hinnangu esitab piirkondlik kalandusorganisatsioon või teadusliku pädevusega piirkondlik kalandusasutus, või esitatakse see kolmanda riigi poolt või koostöös kolmanda riigiga. Kolmandalt riigilt saadud teaduslik hinnang vaadatakse läbi liikmesriigi või liidu teadusinstituudis või -asutuses.

Artikkel 18

Kolmanda riigi kalapüügilubade saamise kord

1. Lipuliikmesriik, kes on kontrollinud, et artikli 17 lõike 1 punktides a–e sätestatud tingimused on täidetud, saadab komisjonile lisas loetletud asjakohase teabe ja artikli 17 lõike 1 punktis c sätestatud tingimuste täitmist käsitleva teabe.

2. Kui komisjon leiab, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teave ei ole piisav artiklis 17 sätestatud tingimuste täitmise hindamiseks, nõuab ta kümne tööpäeva jooksul pärast nimetatud teabe saamist lisateavet või selgitusi.

3. Kui komisjon leiab pärast käesoleva artikli lõikes 2 osutatud lisateabe või selgituste nõudmist ja asjaomase liikmesriigi peetud arutelusid, et artiklis 17 sätestatud tingimused ei ole täidetud, võib ta 30 kalendripäeva jooksul pärast kogu nõutud teabe või selgituste saamist keelata kalapüügiloa andmise. Kui komisjon leiab, et nimetatud tingimused on täidetud, teavitab ta viivitamata asjaomast liikmesriiki oma kavatsusest mitte vastu olla.

4. Lipuliikmesriik tohib väljastada kalapüügiloa lõikes 2 osutatud tähtaja möödumisel. Kui komisjon on nõudnud lisateavet vastavalt kõnealusele lõikele, tohib lipuliikmesriik väljastada kalapüügiloa, kui komisjon ei ole lõikes 3 osutatud tähtjaks või enne seda vastuväiteid esitanud, tingimusel et komisjon on liikmesriiki teavitanud oma kavatsusest vastuväiteid mitte esitada.

5. Erandina lõigetest 1–4, juhul kui kalapüügiluba pikendatakse samadel tingimustel ja kahe aasta jooksul pärast esmase kalapüügiloa andmist, võib lipuliikmesriik väljastada kalapüügiloa, kui ta on kontrollinud saadud teavet artikli 17 lõike 1 punktides a, b, d ja e sätestatud tingimuste täitmise kohta. Lipuliikmesriik teavitab sellest viivitamata komisjoni.

6. Kui kolmas riik teatab komisjonile, et ta on otsustanud väljastada liidu kalalaevale otseloa, keelduda selle väljastamisest, selle peatada või see tühistada, teavitab komisjon sellest viivitamata lipuliikmesriiki.

7. Kui kolmas riik teatab lipuliikmesriigile, et ta on otsustanud väljastada liidu kalalaevale otseloa, keelduda selle väljastamisest, selle peatada või see tühistada, teavitab lipuliikmesriik sellest viivitamata komisjoni.

8. Käitaja esitab lipuliikmesriigile koopia lõplikest tingimustest, milles tema ja kolmas riik kokku leppisid, sealhulgas otseloa koopia.

III PEATÜKK

Liidu kalalaevade püügitoimingud piirkondlike kalandusorganisatsioonide egiidi all

Artikkel 19

Kohaldamisala

Käesolevat peatükki kohaldatakse püügitoimingute suhtes, mida teevad liidu kalalaevad, mis püüavad kalavarusid piirkondliku kalandusorganisatsiooni egiidi all liidu vetes või liidu vetest väljaspool, kui nende toimingute suhtes kohaldatakse piirkondliku kalandusorganisatsiooni kehtestatud lubade andmise korda.

Artikkel 20

Kalapüügiload

1. Liidu kalalaev, mille püügitoimingute suhtes kohaldatakse piirkondliku kalandusorganisatsiooni vastu võetud lubade andmise korda, ei tohi püügitoiminguid teha piirkondliku kalandusorganisatsiooni egiidi all, välja arvatud järgmistel juhtudel:

- a) liit on piirkondliku kalandusorganisatsiooni lepinguosaline;
- b) lipuliikmesriik on väljastanud laevale kalapüügiloa;
- c) laev on kantud piirkondliku kalandusorganisatsiooni asjakohasesse loa saanud laevade registrisse või loetelusse ning
- d) kolmanda riigi vetes tehtavate püügitoimingute korral on asjaomane kolmas riik väljastanud laevale kalapüügiloa kooskõlas II peatükiga.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punkti a ei kohaldata liidu kalalaevade suhtes, mis püüavad kala ainult liidu vetes ja millele on juba väljastatud kalapüügiluba kontrollimääruse artikli 7 kohaselt.

Artikkel 21

Lipuliikmesriikide väljastatavate kalapüügilubade väljastamise tingimused

Lipuliikmesriik tohib väljastada kalapüügiloa üksnes järgmistel juhtudel:

- a) artiklis 5 sätestatud kõlblikuskriteeriumid on täidetud;
- b) tagatud on vastavus piirkondliku kalandusorganisatsiooni sätestatud normidele või neid norme ülevõtvale liidu õigusele ning
- c) kolmanda riigi vetes tehtavate püügitoimingute korral on täidetud artiklis 10 või 17 sätestatud kriteeriumid.

Artikkel 22

Registreerimine piirkondlikes kalandusorganisatsioonides

1. Lipuliikmesriik saadab komisjonile üksikasjad laevade kohta, millele ta on käesoleva määruse artikli 20 kohaselt või, käesoleva määruse artikli 20 lõike 2 kohaldamisel, kontrollimääruse artikli 7 kohaselt andnud loa teha püügitoiminguid.

2. Lõikes 1 osutatud üksikasjad koostatakse kooskõlas piirkondliku kalandusorganisatsiooni kehtestatud tingimustega ning lisatakse nimetatud organisatsiooni nõutud teave.

3. Komisjon võib nõuda lipuliikmesriigilt mis tahes lisateavet, mida ta peab vajalikuks, kümne päeva jooksul pärast lõikes 1 osutatud üksikasjade saamist. Komisjon põhjendab igat sellist nõuet.

4. Kui komisjon on veendunud, et artiklis 21 sätestatud tingimused on täidetud, saadab ta 15 päeva jooksul pärast käesoleva artikli lõikes 1 osutatud üksikasjade saamist piirkondlikule kalandusorganisatsioonile üksikasjad loa saanud laevade kohta.

5. Kui piirkondliku kalandusorganisatsiooni register või loetelu ei ole avalik, saadab komisjon üksikasjad loa saanud laevade kohta asjaomase püügipiirkonnaga seotud liikmesriikidele.

IV PEATÜKK

Liidu kalalaevade püügitoimingud avamerel

Artikkel 23

Kohaldamisala

Käesolevat peatükki kohaldatakse III peatüki kohaldamisalast väljapoole jäävate liidu kalalaevade püügitoimingute suhtes, mis tehakse üle 24-meetrise kogupikkusega laevadel avamerel.

Artikkel 24

Lipuliikmesriikide väljastatavate kalapüügilubade väljastamise tingimused

Lipuliikmesriik tohib väljastada kalapüügiloa püügitoiminguteks avamerel üksnes järgmistel juhtudel:

- a) artiklis 5 sätestatud kõlblikuskriteeriumid on täidetud;
- b) kavandatavad püügitoimingud on
 - kooskõlas teadusliku hinnanguga, mis tõendab kavandatavate püügitoimingute jätkusuutlikkust ja mille on koostanud või kinnitanud lipuliikmesriigi teadusinstituut, või
 - osa uurimisprogrammist, sealhulgas teadusasutuse korraldatud andmekogumiskavast. Uuringu teadusprotokolli, mis on igal juhul nõutav, kinnitab lipuliikmesriigi teadusinstituut.

Artikkel 25

Kalapüügilubade saamise kord

1. Lipuliikmesriik, kes on kontrollinud artiklis 24 sätestatud tingimuste täitmist, saadab komisjonile lisas loetletud teabe ja artiklis 5 sätestatud tingimuste täitmist käsitleva teabe.
2. Kui komisjon leiab, et käesoleva artikli lõike 1 kohaselt esitatud teave ei ole piisav artiklis 24 sätestatud tingimuste täitmise hindamiseks, nõuab ta kümne kalendripäeva jooksul pärast kõnealuse teabe saamist lisateavet või selgitusi.
3. Kui komisjon leiab pärast käesoleva artikli lõikes 2 osutatud nõutud lisateabe või selgituste saamist, et artiklis 24 sätestatud tingimused ei ole täidetud, võib ta viie kalendripäeva jooksul pärast lisateabe või selgituste saamist olla vastu kalapüügiloa andmisele. Kui komisjon leiab, et tingimused on täidetud, teavitab ta viivitamata asjaomast liikmesriiki oma kavatsusest mitte vastu olla.
4. Lipuliikmesriik tohib väljastada kalapüügiloa lõikes 2 osutatud tähtaja möödumisel. Kui komisjon on nõudnud lisateavet vastavalt kõnealusele lõikele, tohib lipuliikmesriik väljastada kalapüügiloa, kui komisjon ei ole lõikes 3 osutatud tähtjaks või enne seda vastuväiteid esitanud, tingimusel et komisjon on teavitanud asjaomast liikmesriiki oma kavatsusest mitte vastu olla.

V PEATÜKK

Liidu kalalaevade prahtimine

Artikkel 26

Põhimõtted

1. Liidu kalalaev ei tee püügitoiminguid prahilepingu alusel vetes, mille suhtes on kehtiv säästva kalapüügi partnerlusleping või seda kohaldatakse ajutiselt.
2. Liidu kalalaev ei tegele püügitoimingutega korraga rohkem kui ühe prahilepingu alusel ega kasuta allprahtimist.

3. Liidu kalalaevad tegutsevad prahilepingute alusel piirkondliku kalandusorganisatsiooni hallatavates vetes ainult juhul, kui riik, millele laev on prahitud, on selle organisatsiooni lepinguosaline.
4. Liidu kalalaev, mis on prahitud, ei kasuta prahilepingu kehtimise ajal lipuliikmesriigi kalapüügivõimalusi. Prahitud liidu kalalaeva püügikogus arvestatakse prahtiva riigi püügivõimalustest maha.
5. Käesoleva määrusega ei vähendata mingil moel lipuliikmesriigi kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelisest õigusest, kontrollimäärusest, ETR-kalapüügi määrusest või ühise kalanduspoliitika muudest sätetest, kaasa arvatud aruandluskohustusi.
6. Prahtitava liidu kalalaeva kalalaevatunnistuse omanik teavitab lipuliikmesriiki prahilepingust enne selle algust. Asjaomane liikmesriik teavitab viivitamata komisjoni.

Artikkel 27

Prahilepingu alusel väljastatud kalapüügilubade haldamine

Kalapüügiloa väljastamisel laevale artikli 17, 21 või 24 alusel ning kui asjakohased püügitoimingud tehakse prahilepingu alusel, kontrollib lipuliikmesriik seda, et

- a) prahtiva riigi pädev asutus on ametlikult kinnitanud, et leping on kooskõlas siseriikliku õigusega, ning
- b) prahilepingu üksikasjad on märgitud kalapüügiloal, sealhulgas ajavahemik, püügivõimalused ja püügipiirkond.

VI PEATÜKK

Ümberlaadimistoimingud

Artikkel 28

Ümberlaadimistoimingud

1. Liidu kalalaevade mis tahes ümberlaadimistoimingud avamerel või otselubade alusel tehakse kooskõlas kontrollimääruse artiklitega 21 ja 22. Lipuliikmesriik esitab komisjonile hiljemalt iga aasta märtsi lõpuks eelmisel aastal toimunud ümberlaadimiste kohta ümberlaadimise deklaratsioonis sisalduvad andmed, ümberlaadimise kuupäeva ning ümberlaadimise koha geograafilised koordinaadid ja piirkonna.
2. Otselubade alusel või avamerel kala püüdvate liidu kalalaevade kaptenid edastavad oma lipuliikmesriigi pädevatele asutustele enne ümberlaadimist järgmise teabe:
 - a) vastuvõtva laeva nimi ja pardatähis;
 - b) kavandatud ümberlaadimistoimingu aeg ja geograafilised koordinaadid ning
 - c) ümberlaaditavate liikide hinnangulised kogused.
3. Käesolevat artiklit ei kohaldata sadamates toimuvate liidu kalalaevade ümberlaadimiste suhtes.

VII PEATÜKK

Vaatlemis- ja aruandekohustused

Artikkel 29

Vaatlejate programmi andmed

Kui liidu kalalaeva pardal kogutakse andmeid vaatlejate programmi raames, saadetakse sellega seotud aruanded vaatlejate programmis täpsustatud edastamiseeskirjade kohaselt viivitamata lipuliikmesriigi pädevale asutusele.

Artikkel 30

Kolmandatele riikidele edastatav teave

1. Käesolevas jaotises käsitletud püügitoimingute korral teeb liidu kalalaeva kapten või tema esindaja asjakohased püügi- ja lossimisaruanded kolmandale riigile kättesaadavaks ning lisaks saadab lipuliikmesriigile elektroonilise koopia kõnealusest teabest.
2. Lipuliikmesriik hindab kontrollimääruse artikli 109 kohase ristkontrolli abil käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmete vastavust andmetele, mis on talle edastatud kooskõlas kontrollimäärusega ja asjakohasel juhul säästva kalapüügi partnerluslepingu asjakohaste sätetega.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud püügi- või lossimisaruannete kolmandale riigile edastamata jätmist peetakse ka kontrollimääruse artikli 90 kohaldamisel tõsiseks rikkumiseks sõltuvalt asjaomase rikkumise raskusastmest, mille määrab kindlaks lipuliikmesriigi pädev asutus, võttes arvesse selliseid kriteeriume nagu kahju liik, väärtus, õigusrikkujuja majanduslik olukord ja rikkumise ulatus või selle korduvus.

III JAOTIS

KOLMANDATE RIIKIDE KALALAEVADE PÜÜGITOIMINGUD LIIDU VETES

Artikkel 31

Nõuded piirkondliku kalandusorganisatsiooni liikmesusele

Kolmanda riigi kalalaev võib teha püügitoiminguid liidu vetes piirkondliku kalandusorganisatsiooni majandatavate kalavarude suhtes üksnes juhul, kui see kolmas riik on antud piirkondliku kalandusorganisatsiooni lepinguosaline.

Artikkel 32

Üldpõhimõtted

1. Kolmanda riigi kalalaev ei või püügitoiminguid liidu vetes teha, välja arvatud juhul, kui komisjon on väljastanud laevale kalapüügiloa. Selline luba väljastatakse ainult juhul, kui laev vastab artiklis 5 sätestatud kõlblikuskriteeriumitele.
2. Kolmanda riigi laev, millel on luba liidu vetes kala püüda, järgib norme, millega reguleeritakse liidu laevade püügitoiminguid selles püügipiirkonnas, kus kolmanda riigi laev tegutseb. Kui asjakohases kalanduskokkuleppes kehtestatud sätted peaksid olema erinevad, esitatakse sätted sõnaselgelt kas selles lepingus või lepingut rakendava kolmanda riigiga kokku lepitud normides.
3. Kui kolmanda riigi kalalaev sõidab läbi liidu vete ilma käesoleva määruse kohase loata, peavad laeva püügivahendid olema kontrollimääruse artiklis 47 sätestatud tingimuste kohaselt soritud ja stooitud nii, et neid ei saa hõlpsasti kasutada püügitoiminguteks.

Artikkel 33

Kalapüügilubade väljastamise tingimused

1. Komisjon tohib väljastada kolmanda riigi kalalaevale loa püügitoiminguteks liidu vetes üksnes järgmistel juhtudel:
 - a) on lubatud kogupüügi ülejääk, mis kataks kavandatud püügivõimalused, nagu on nõutud UNCLOSe artikli 62 lõigetes 2 ja 3;
 - b) asjakohases kalanduskokkuleppes sätestatud tingimused on täidetud ja kalalaev on kõlblik saama luba asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud kalanduskokkuleppe alusel ning asjakohasel juhul on laev kantud sellise kokkuleppe alusel koostatud laevade loetellu;
 - c) kalanduskokkuleppe kohaselt nõutud teave kalalaeva ja sellega seotud abilaeva(de) kohta on täielik ja täpne ning laeval ja sellega seotud abilaeva(de)l on olemas IMO number, kui see on liidu õiguse kohaselt nõutav;

d) kalalaev ei ole kantud ETR-kalapüügi tegelevate laevade loetellu, mille piirkondlik kalandusorganisatsioon ja/või liit on vastu võtnud vastavalt ETR-kalapüügi määrulese;

e) kolmas riik ei ole vastavalt ETR-kalapüügi määrulesele kantud koostööd mittetegevate riikide nimekirja ega vastavalt määrulese (EL) nr 1026/2012 määratud kindlaks kui riik, mis võimaldab mittesäästvat kalapüüki.

2. Lõike 1 punkti a ei kohaldata kolmandate riikide laevade suhtes, mis teevad püügitoiminguid kalapüügivõimaluste vahetust või ühist huvi pakkuvate kalavarude ühist majandamist käsitleva lepingu alusel.

Artikkel 34

Kalapüügilubade saamise kord

1. Asjaomane kolmas riik saadab komisjonile oma kalalaevade taotlused enne asjakohases lepingus sätestatud või komisjoni määratud tähtpäeva.

2. Komisjon võib nõuda kolmandalt riigilt lisateavet, mis on vajalik selle kontrollimiseks, et artiklis 33 sätestatud tingimused on täidetud.

3. Kui komisjon on teinud kindlaks, et lõikes 2 osutatud tingimused on täidetud, väljastab ta kalapüügiloa ning teavitab sellest viivitamata kolmandat riiki ja asjaomaseid liikmesriike.

Artikkel 35

Kalapüügilubade haldamine

1. Kui mõni artiklis 33 sätestatud tingimustest ei ole enam täidetud, võtab komisjon asjakohased meetmed, sealhulgas muudab kalapüügiluba või tühistab selle ning teatab sellest kolmandale riigile ja asjaomastele liikmesriikidele.

2. Komisjon võib keelduda kolmanda riigi kalalaevale loa väljastamisest, selle peatada või tühistada, kui on ilmnenud olulised muutused olukorras või kui seda tingib tõsine oht mere bioloogiliste ressursside säästvale kasutamisele, majandamisele ja kaitsmisele või kui see on oluline ebaseadusliku, teatamata või reguleerimata kalapüügi ennetamiseks või tõkestamiseks või kui liit on otsustanud asjaomase kolmanda riigiga suhted peatada või katkestada.

Kui komisjon kooskõlas esimese lõiguga keeldub loa väljastamisest, selle peatab või tühistab, teavitab ta sellest viivitamata asjaomast kolmandat riiki.

Artikkel 36

Püügitoimingute lõpetamine

1. Kui kolmandale riigile antud kalapüügivõimalusi peetakse ammendunuks, teatab komisjon sellest viivitamata sellele kolmandale riigile ja liikmesriikide pädevatele inspekteerimisasutustele. Selleks et tagada püügitoimingute jätkumine selliste ammendamata kalapüügivõimaluste raames, mis võivad mõjutada ka ammendatud kalapüügivõimalusi, esitab kolmas riik komisjonile tehnilised meetmed, millega takistatakse ammendunud kalapüügivõimalustele kahjuliku mõju avaldamist.

2. Alates lõikes 1 osutatud teatamise kuupäevast loetakse asjaomase kolmanda riigi lipu all sõitvatele laevadele antud kalapüügilube asjaomaste püügitoimingute suhtes peatatuks ning laevadel ei ole enam õigust selliseid püügitoiminguid teha.

3. Kui lõike 2 kohaselt peatatud kalapüügiloa hõlmavad kõiki püügitoiminguid, mille jaoks luba oli antud, loetakse, et kalapüügiluba on tunnistatud kehtetuks.

4. Kolmas riik tagab, et asjaomaseid kalalaevu teavitatakse viivitamata käesoleva artikli kohaldamisest ja et nad peatavad kõik asjakohased püügitoimingud. Kolmas riik teavitab viivitamata komisjoni ka juhul, kui selle riigi lipu all sõitvad kalalaevad on püügitoimingud peatanud.

*Artikkel 37***Püügikvootide ületamine liidu vetes**

1. Kui komisjon teeb kindlaks, et kolmas riik on ületanud talle kalavaru või kalavarude rühma suhtes eraldatud kvote, vähendab komisjon kvote, mis on asjaomasele riigile kõnealuse kalavaru või kalavarude rühmade suhtes järgmisteks aastateks eraldatud. Komisjon püüab tagada, et vähendatud kvoot on kooskõlas sarnastel tingimustel liikmesriikide suhtes kehtestatud vähendamistega.

2. Kui lõike 1 kohast vähendamist ei saa ülepüütud kalavaru või kalavarude rühma suhtes teha, kuna sellise kalavaru või kalavarude rühma puhul ei ole asjaomasel kolmandal riigil piisavalt kvote järel, võib komisjon pärast asjaomase kolmanda riigiga konsulteerimist vähendada muude kalavarude või kalavarude rühma kvote, mida asjaomane kolmas riik kasutab samas geograafilises piirkonnas või millel on sama kaubanduslik väärtus.

*Artikkel 38***Kontroll ja jõustamine**

1. Kolmanda riigi laev, millel on luba liidu vetes kala püüda, järgib kontrollieeskirju, millega reguleeritakse liidu laevade püügitoiminguid selles püügipiirkonnas, kus kolmanda riigi laev tegutseb.

2. Kolmanda riigi laev, millel on luba liidu vetes kala püüda, esitab komisjonile või komisjoni määratud asutusele ning vajaduse korral ka rannikuäärsele liikmesriigile andmed, mille kontrollimääruse kohaselt on liidu laevad kohustatud lipuliikmesriigile saatma.

3. Komisjon või komisjoni määratud asutus saadab lõikes 2 osutatud andmed rannikuäärsele liikmesriigile.

4. Kolmanda riigi laev, millel on luba liidu vetes kala püüda, esitab nõudmise korral komisjonile või komisjoni määratud asutusele kohaldatava vaatlejate programmi raames koostatud vaatlusaruanded.

5. Rannikuäärne liikmesriik registreerib kõik kolmanda riigi laevade sooritatud rikkumised, sealhulgas seonduvad karistused, kontrollimääruse artikliga 93 ette nähtud riiklikus registris.

*IV JAOTIS***ANDMED JA TEAVE***Artikkel 39***Käesoleva määruse kohaselt välja antud liidu kalapüügilubade andmebaas**

1. Komisjon loob liidu kalapüügilubade elektroonilise andmebaasi, mis sisaldab kõiki II ja III jaotise alusel antud kalapüügilube ning millel on avalik osa ja turvaline osa, ning haldab seda. Selles andmebaasis

a) salvestatakse kooskõlas lisaga esitatud kogu teave ning muu teave, mis on esitatud komisjonile II ja III jaotise alusel kalapüügilubade väljastamise eesmärgil, sealhulgas omaniku ja kuni viie kasusaava omaniku nimi ning elukohalinn ja -riik, ning kuvatakse kõikide lubade staatus võimalikult kiiresti;

b) seda andmebaasi kasutatakse andmete ja teabe vahetamiseks komisjoni ja liikmesriigi vahel ning

c) seda kasutatakse üksnes kalalaevastike jätkusuutlikuks majandamiseks ja kontrolliks.

2. Andmebaasis sisalduv kõikide II ja III jaotise alusel välja antud kalapüügilubade loetelu on avalikkusele kättesaadav ja sisaldab kogu järgmist teavet:

a) laeva nimi ja lipuriik ning laeva ühenduse laevastikuregistri (CFR) tunnusnumber ja Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) tunnusnumber, kui see on liidu õiguse kohaselt nõutav;

- b) loa liik, sh sihtliigid või liigirühm(ad), ning
- c) püügitoimingu lubatud aeg ja piirkond (algus- ja lõppkuupäev, püügipiirkond).

3. Liikmesriik kasutab andmebaasi kalapüügilubade taotluste esitamiseks komisjonile ja lubade andmete ajakohastamiseks, nagu on nõutud artiklites 11, 18, 22 ja 26, ning kolmas riik kasutab andmebaasi artiklis 34 nõutud kalapüügilubade taotluste esitamiseks.

Artikkel 40

Tehnilised nõuded

- II ja III jaotises ning käesolevas jaotises osutatud teabevahetus toimub elektrooniliselt.
- Komisjon võib võtta vastu rakendusakte tehniliste tegevusnõuete kehtestamiseks II ja III jaotises ning käesolevas jaotises osutatud teabe salvestamise, vormindamise ja edastamise jaoks, piiramata seejuures Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/2/EÜ⁽¹⁾ sätteid. Tehnilisi tegevusnõudeid hakatakse kohaldama kõige varem kuus kuud pärast nende vastuvõtmist, kuid mitte hiljem kui 18 kuud pärast nende vastuvõtmist. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 45 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 41

Juurdepäas andmete

Ilma et see piiraks kontrollimääruse artikli 110 kohaldamist, võimaldavad liikmesriigid või komisjon juurdepääsu käesoleva määruse artiklis 39 osutatud liidu välispüügilaevastike kalapüügilubade andmebaasi turvatud osale ka laevastike majandamises osalevatele asjakohastele pädevatele haldusteenistustele.

Artikkel 42

Andmehaldus, isikuandmete kaitse ja konfidentsiaalsus

Käesoleva määruse alusel kogutud andmeid töödeldakse kooskõlas kontrollimääruse artiklitega 112 ja 113, määrusega (EÜ) nr 45/2001 ning direktiiviga 95/46/EÜ ja selle riiklike rakenduseeskirjadega.

Artikkel 43

Suhted kolmandate riikide ja piirkondlike kalandusorganisatsioonidega

- Kui liikmesriik saab kolmandalt riigilt või piirkondlikult kalandusorganisatsioonilt teavet, mis on käesoleva määruse tõhusa kohaldamise seisukohast asjakohane, edastab ta sellise teabe komisjonile või komisjoni määratud asutusele, ja asjakohasel juhul teistele asjaomastele liikmesriikidele, tingimusel et tal on asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud kahepoolsete lepingute või asjaomase piirkondliku kalandusorganisatsiooni eeskirjade kohaselt õigus seda teha.
- Komisjon või komisjoni määratud asutus võib liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kalanduskokkulepete raames, piirkondlike kalandusorganisatsioonide raames, milles liit on lepinguosaline, edastada käesolevas määruses sätestatud normide eiramist või tõsisid rikkumisi käsitleva teabe nimetatud kokkulepete või organisatsioonide teistele osalistele, kui teabe esitanud liikmesriik on sellega nõus ja kui see on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001.

V JAOTIS

MENETLUSED, DELEGEERIMINE JA RAKENDUSMEETMED

Artikkel 44

Delegeeritud volituste rakendamine

- Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
- Õigus võtta vastu artikli 5 lõikes 2 ja artiklis 15 osutatud delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 17. jaanuarist 2018. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne nimetatud viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 5 lõikes 2 ja artiklis 15 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 5 lõike 2 ja artikli 15 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 45

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab kalanduse ja vesiviljeluse komitee, mis on asutatud alusmääruse artikli 47 alusel. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes artikliga 5.

VI JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 46

Kehtetuks tunnistamine

1. Kalapüügilubade määrus tunnistatakse käesolevaga kehtetuks.
2. Viiteid kehtetuks tunnistatud määruse sätetele käsitatakse viidetena käesoleva määruse sätetele.

Artikkel 47

Kalapüügivõimaluste kehtivate protokollide kohast ajutist ümberjaotamist käsitlevad üleminekusätted

1. Erandina artiklist 12 kasutatakse kalandusalase partnerluslepingu nende protokollide osas, mis on jõustunud või mida kohaldatakse ajutiselt 17. jaanuaril 2018, kuni nimetatud protokollide kehtivusaja lõpuni käesolevas artiklis sätestatud kalapüügivõimaluste ajutise ümberjaotamise menetlust.
2. Kui kalandusalase partnerluslepingu raames selgub – artiklis 11 osutatud püügiloataotluste edastamise taotluste alusel –, et kalapüügilubasid või liidule protokollide alusel jaotatud kalapüügivõimalusi ei ole täielikult kasutatud, teavitab komisjon sellest asjaomaseid liikmesriike ja palub neil kinnitada, et nad ei kasuta nimetatud kalapüügivõimalusi. Kui vastust ei esitata tähtpäevaks, mille kohta nõukogu teeb otsuse kalandusalase partnerluslepingu sõlmimisel, käsitatakse seda kinnitusena, et asjaomase liikmesriigi laevad ei kasuta antud perioodil oma kalapüügivõimalusi täielikult.
3. Pärast asjaomaselt liikmesriigilt kinnituse saamist hindab komisjon kasutamata kalapüügivõimaluste kogumahtu ja teeb selle hinnangu teatavaks liikmesriikidele.
4. Liikmesriigid, kes soovivad kasutada lõikes 3 osutatud kasutamata kalapüügivõimalusi, esitavad komisjonile kõigi selliste laevade loetelu, millele nad kavatsevad taotleda kalapüügiluba, ning kooskõlas artikliga 11 püügiloataotluste edastamise taotluse kõigi nende laevade kohta.

5. Komisjon otsustab ümberjaotamise tihedas koostöös asjaomaste liikmesriikidega.

Kui asjaomane liikmesriik vaidlustab ümberjaotamise, siis teeb komisjon rakendusaktis selle kohta otsuse vastavalt käesoleva artikli lõikes 8 sätestatud kriteeriumidele ning teavitab sellest asjaomaseid liikmesriike. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 45 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. Käesoleva artikli kohane taotluste edastamine ei mõjuta mingil viisil alusmääruse artikli 16 kohast kalapüügivõimaluste jaotamist või nende vahetamist liikmesriikide vahel.

7. Kuni lõikes 2 osutatud tähtpäevade kindlaks määramiseni on komisjonil õigus kohaldada lõigetes 2–5 osutatud mehhanismi.

8. Kalapüügivõimaluste käesoleva artikli kohasel ümberjaotamisel võtab komisjon arvesse eelkõige

- a) iga saadud taotluse saabumiskuupäeva;
- b) ümberjaotamiseks kasutada olevaid kalapüügivõimalusi;
- c) saadud taotluste arvu;
- d) taotluse esitanud liikmesriikide arvu ning
- e) kui kalapüügivõimalused põhinevad täielikult või osaliselt püügikoormuse või saagi kogusel: eeldatavalt rakendatavat püügikoormust või iga asjaomase laeva püütud saagi koguseid.

Artikkel 48

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Strasbourg, 12. detsember 2017

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
M. MAASIKAS

LISA

Esitatavate andmete loetelu

I	TAOTLEJA
1	Ettevõtja nimi
2	E-post
3	Aadress
4	Faks
5	Telefon
6	Omaniku nimi
7	E-post
8	Aadress
9	Faks
10	Telefon
11	Ettevõtjat esindava ühingu või esindaja nimi
12	E-post
13	Aadress
14	Faks
15	Telefon
16	Kapteni nimi (kaptenite nimed)
17	E-post
18	Aadress
19	Faks
20	Telefon
II	KALALAEV
21	Laeva nimi
22	Laeva identifitseeriv kood (IMO number, CFR number jne)
23	Kala säilitusviis pardal
24	Laeva tüüp (FAO kood)
25	Püügivahendi tüüp (FAO kood)

III	PÜÜGIKATEGOORIA, MILLE KOHTA KALAPÜÜGILUBA TAOTLETAKSE
26	Kalapüügiloa liik (otseluba; avameri; toetavad tegevused)
27	Püügipiirkond (FAO püügipiirkond, alapiirkond, rajoon, alarajoon (püügipiirkonnad, alapiirkonnad, rajoonid, alarajoonid))
28	Tegevuspiirkond (avameri; kolmas riik – täpsustada)
29	Lossimissadamad
30	Sihtliikide FAO kood(id) (või püügikategooria kalandusalase partnerluslepingu puhul)
31	Taotletud kehtivusaeg (algus- ja lõppkuupäev)
32	Abilaevade loetelu (laeva nimi; IMO number; CFR number)

IV	PRAHTIMINE
33	Prahilepingu alusel tegutsev laev (jah/ei)
34	Prahilepingu liik
35	Prahilepingu kehtivusaeg (algus- ja lõppkuupäev)
36	Prahilepingu alusel tegutsevate laevade eraldatud kalapüügivõimalused (tonnides)
37	Kolmas riik, kes eraldab kalapüügivõimalusi prahilepingu alusel tegutsevatele laevadele

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET